

AUTUMN 2025 // EB 104.2

Kommunikatsiooni peadirektoraat // EUROBAROMETER AND SURVEYS
UNIT

Euroopa Parlament

EUROBA ROMETER

2025. aasta AUTUMN-JÄRELEVALVE
PARLEMETER

Euroopa Parlament

IMPRESSUM

Aruande koostas Euroopa Parlamendile Verian Belgium.

Vastutav

Nicolas LE POLAIN DE WAROUX, üksuse juhataja

KONTROLLIVAHENDID

Dimitra TSOULOU MALAKOUDI, projektijuht

Monika ALPOEGGER

Filip TILJAK

Olaf ZÜHLKE

Tootmine

Katarzyna ONISZK

Graafiline disain

Cesare PINZUTI

lingvistiline versioon

Originaal: EN

EDITORi kohta

Selle dokumendi avaldas Euroopa Parlamendi kommunikatsiooni peadirektoraadi (DG COMM) teavitustegevuse direktoraadi Eurobaromeetri ja uuringute üksus.

Üksusega ühenduse võtmiseks kirjutage: dgcomm-esbu@europarl.europa.eu

Käsikiri valmis 2026. aasta jaanuaris

Brüssel, © Euroopa Liit, 2026

LAHTIÜTLUS

Käesolevas dokumendis väljendatud arvamuste eest vastutavad ainuisikuliselt autorid ja need ei väljenda tingimata Euroopa Parlamendi ametlikku seisukohta.

Reprodutseerimine ja tõlkimine mitteärilistel eesmärkidel on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale ning Euroopa Parlamenti teavitatakse sellest eelnevalt ja talle saadetakse koopia.

Sisukord

10 võti take-away.....	5
KOKKUVÕTE.....	8
Metoodika.....	16
CONTEXT.....	19
1. Tulevikuväljavaade.....	24
Maailma tulevikuväljavaated.....	25
Euroopa Liidu tulevikuväljavaated.....	29
Riigi tulevikuväljavaated.....	34
Enda ja perekonna tulevikuväljavaated.....	38
2. Turvariskidega seotud avalikud küsimused.....	43
Turvalisuse ja ohutusega seotud probleemid.....	43
Kommunikatsioon ja ühiskonnaga seotud mured.....	58
3. FACING GLOBAL CHALLENGES (Ülemaailmsed väljakutsed).....	73
ELi roll ELi kodanike kaitsmisel.....	73
Seistes silmitsi üleilmsete probleemidega.....	79
Keskendumine ELi positsiooni tugevdamisele maailmas.....	86
Seistes silmitsi üleilmsete probleemide ja ELi liikmesusega.....	93
4. Euroopa Parlamendi kodanikuprioriteedid.....	97
Kodanike prioriteedid Euroopa Parlamendis.....	97
Oodatavad muutused elatustasemes.....	105
Väärtused, mida Euroopa Parlament peaks esmajärjekorras kaitsma.....	111
Rahulolu demokraatiaga.....	117
5. CITIZENS' ATTITUDES TOWARDS THE EU AND THE EP.....	125
Euroopa Parlamendi pilt.....	125
Euroopa Parlamendi roll.....	130
Euroopa Liidu pilt.....	134
Euroopa Liidu liikmesus.....	138
JÄRELDUS.....	143
Märkused.....	144
Tehnilised spetsifikatsioonid.....	146
Intervjuu režiim riikide kaupa.....	148
Veamäärad.....	149

Pierre Dieumegardi koostatud dokument „[Eŭropo-Demokratio-Esperanto](#)“ jaoks

Selle "esialgse" dokumendi eesmärk on võimaldada rohkematel inimestel Euroopa Liidus saada teadlikuks Euroopa Liidu koostatud dokumentidest (mida rahastatakse nende maksudest).

Kui tõlkeid ei ole, jäetakse kodanikud arutelust välja.

See dokument „Eurobaro meter“ [oli olemas ainult inglise keeles](#) pdf-failina . Algsest failist lõime Libre Office'i tarkvara poolt koostatud odt-faili masintõlkeks teistesse keeltesse. Tulemused on nüüd [kättesaadavad kõigis ametlikes keeltes.](#)

On soovitatav, et ELi administratsioon võtaks üle oluliste dokumentide tõlkimise. Olulised dokumendid ei ole mitte ainult seadused ja määrused, vaid ka oluline teave, mida on vaja teadlike otsuste ühiseks tegemiseks.

Meie ühise tuleviku ühiseks arutamiseks ja usaldusväärsete tõlgete võimaldamiseks oleks rahvusvaheline esperanto keel oma lihtsuse, regulaarsuse ja täpsuse tõttu väga kasulik.

Võtke meiega ühendust:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

10 võti take-away

Ühtne EL, tugevam tulevik

Kodanikud soovivad, et Euroopa Liit tegutseks ühtselt ja ambitsioonikalt. 89 % vastanutest ütles, et ELi liikmesriigid peaksid olema praeguste üleilmsete probleemide lahendamisel ühtsemad, ja 86 % soovis, et ELi hääli oleks rahvusvahelisel tasandil tugevam.

EL, mis kaitseb

66% eurooplastest sooviks, et ELil oleks suurem roll nende kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest. Nende arvates on kaitse ja julgeolek (40 %), konkurentsivõime, majandus ja tööstus (32 %) ning energiasõltumatus, ressursid ja taristud (29 %) peamised valdkonnad, mis tugevdavad ELi positsiooni maailmas.

E U liikmesus: kõrgelt hinnatud

Tugev ja kasvav enamik kodanikke arvab, et nende riigi ELi liikmesus on hea (62%), mis on kahepunktiline kasv võrreldes küsimusega, mis esitati viimati 2024. aasta veebruaris/märtsis.

Mure turvalisuse pärast

Enamik eurooplasi ütleb, et nad on väga mures mitmesuguste küsimuste pärast, nagu aktiivsed konfliktid ja sõjad Euroopa Liidu lähedal (72 %), terrorism (67 %), kliimamuutuste tõttu süvenenud looduskatastroofid (66 %) ja küberrünnakud kolmandatest riikidest (66 %).

Mure digitaalse ruumi pärast

Kodanikud väljendavad väga suurt muret muu hulgas desinformatsiooni (69%), vaenukõne (68%), tehisintellekti loodud eksitava sisu (68%), internetis isikuandmete kaitse (68%) ja sõnavabadust ähvardavate ohtude (67%) pärast.

Majandus & turvalisus: peamised küsimused

Eurooplased soovivad, et Euroopa Parlament seaks prioriteediks inflatsiooni, hinnatõusu ja elukalliduse vähendamise (41%), millele järgnevad majandus ja töökohtade loomine (35%) ning ELi kaitse ja julgeolek (34%). Nende vastajate osakaal, kes nõudsid keskendumist majandusele ja töökohtade loomisele, on alates 2025. aasta maist suurenenud viie protsendipunkti võrra.

Rahu & demokraatia: tippväärtused

Eurooplased usuvad, et Euroopa Parlament peaks seadma esikohale rahu (52%) ja demokraatia (35%), samuti sõna- ja mõttevabaduse (23%) ning inimõiguste kaitse ELis ja kogu maailmas (22%).

E U & EP pilt, mida mõjutab globaalne kontekst

Üldsuse arusaam EList ja Euroopa Parlamendist on alates 2025. aasta maist veidi nõrgenenud, kuid viimase kahe aastakümne jooksul on see jäänud tugevaks. 49 %-l (–3 protsendipunkti) vastanutest on EList positiivne kuvand ja 38 %-l (–3 protsendipunkti) on Euroopa Parlamendist positiivne kuvand.

Klaas pooleldi tühi?

Enamik vastanutest (52%) on pessimistlikud maailma tuleviku suhtes, 39% on pessimistlikud ELi tuleviku suhtes ja 41% on pessimistlikud oma riigi tuleviku suhtes. Siiski on üle kolme neljandiku eurooplastest (76%) enda ja oma perekonna tuleviku suhtes optimistlikud.

Klaas pooleldi täis noortele

Optimism tuleviku suhtes valitseb kõigil tasanditel 15–30aastaste seas. Enamik noori eurooplasi on optimistlikud maailma tuleviku (50%), ELi (65%), oma riigi (60%) ning enda ja oma perede tuleviku (80%) suhtes. Samuti väljendavad nad tugevat toetust ühtsele ja ambitsioonikale Euroopa Liidule.

KOKKUVÕTE

KOKKUVÕTE

Kiiresti muutuv ja keerulisel ülemaailmsel maastikul soovivad kodanikud, et Euroopa Liit tegutseks ühtselt ja ambitsioonikalt. Kaitse, julgeolek ja majandus on peamised prioriteedid ELi tugevdamiseks nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt. Eurooplased on eriti mures julgeolekuküsimuste pärast, nagu käimasolevad konfliktid ja sõjad, samuti ühiskondlike ja digiküsimuste pärast, sealhulgas desinformatsioon, veebipõhine andmekaitse ja tehisintellekti loodud eksitav sisu. Sellega seoses sooviksid Euroopa kodanikud, et ELil oleks nende kaitsmisel olulisem roll. Enamik eurooplasi peab ELi liikmesust jätkuvalt väärtuslikuks ning ELi positiivne kuvand on endiselt kõrge, kuigi see on viimastel kuudel veidi vähenenud. Kõigis liikmesriikides 2025. aasta novembris 26 453 ELi kodaniku seas tehtud 2025. aasta sügise Eurobaromeetri uuringu tulemused osutavad vajadusele võtta meetmeid ELi tugevdamiseks praeguses rahvusvahelises kontekstis. Eriti noortel on kõrged ootused ELi rolli suhtes ja nad on jätkuvalt Euroopa projekti ühed kõige innukamad toetajad.

Sügav mure julgeoleku-, ühiskondlike ja digitaalvaldkonnaga seotud küsimuste pärast

Enamik eurooplasi ütleb, et nad on väga mures mitmesuguste julgeoleku ja ohutusega seotud küsimuste pärast, alustades aktiivsetest konfliktidest ja sõdadest Euroopa Liidu lähedal (72%). Sellele järgnevad terrorism (67 %), looduskatastroofid, mida süvendavad kliimamuutused (66 %), küberrünnakud kolmandatest riikidest (66 %) ja kontrollimatud rändevood (65 %). Üldiselt väljendab vähemalt kolm neljandikku kodanikest tugevat või mõõdukat muret kõigi üheksa julgeoleku ja ohutusega seotud küsimuse pärast, mida uuringus katsetati.

QA11 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures. (EL 27) (%)

Aktiivsed konfliktid ja sõjad Euroopa Liidu lähistel

Terrorism

ELi mittekuuluvate riikide küberründed

Kliimamuutuste tõttu süvenenud looduskatastroofid

Kontrollimata rännevood

EL peab oma energiavarustuses tuginema kolmandatele riikidele

ELi mittekuuluvatest riikidest pärit droonid, mida kasutatakse ELi riikides või nende läheduses

EL peab oma kaitses tuginema kolmandatele riikidele

ELi mittekuuluvad riigid, kes püüavad mõjutada valimisi või poliitikat (MEIE RIIGIS)

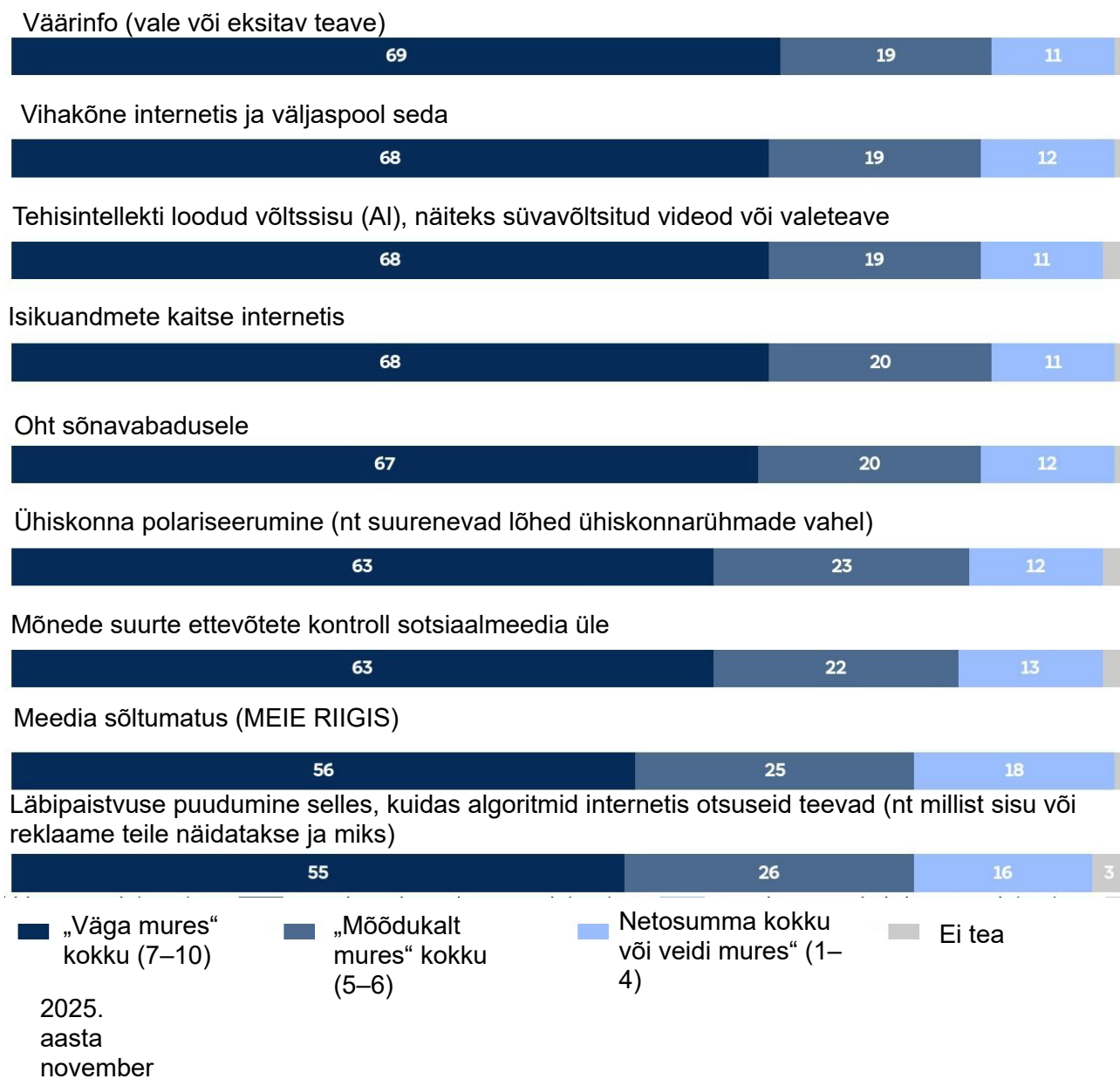

„Väga mures“ kokku (7–10)
 „Mõõdukalt mures“ kokku (5–6)
 Netosumma kokku või veidi mures“ (1–4)
 Ei tea

2025.
aasta
november

Kommunikatsiooni, ühiskonna ja digivaldkonna puhul väljendavad kodanikud suurt muret desinformatsiooni (vale või eksitav teave) (69 %), internetis ja väljaspool seda leviva vaenukõne (68 %), tehisintellekti loodud võltssisu, näiteks süvavõltsitud videote või valeteabe (68 %), isikuandmete kaitse (68 %) ja sõnavabadust ähvardavate ohtude (67 %) pärast. Siin on üle kaheksa vastanu kümnest kogu ELis väga või mõõdukalt mures üheksa loetletud küsimuse pärast.

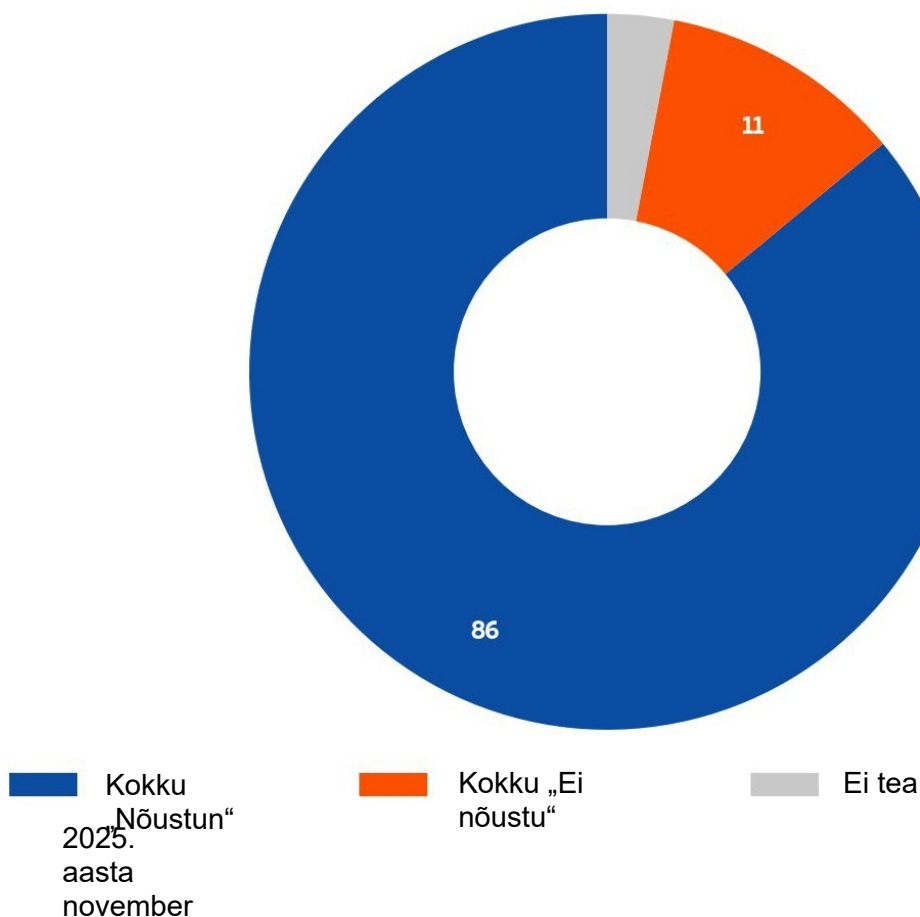
QA12 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures. (EL 27) (%)

Eurooplased tahavad ühtset, tugevat ja kaitsvat Euroopat

Nende väliste ja sisemiste probleemide kontekstis soovib enamik kodanikke, et EL osaleks aktiivselt nende turvalisuse tagamisel ja Euroopa projekti põhiväärtuste kaitsmisel. 66 % eurooplastest soovib, et ELi roll nende kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest muutuks olulisemaks, ning 86 % leiab, et Euroopa Liidul peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl.

QA7.3 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Euroopa Liidul peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl (EL 27) (%)

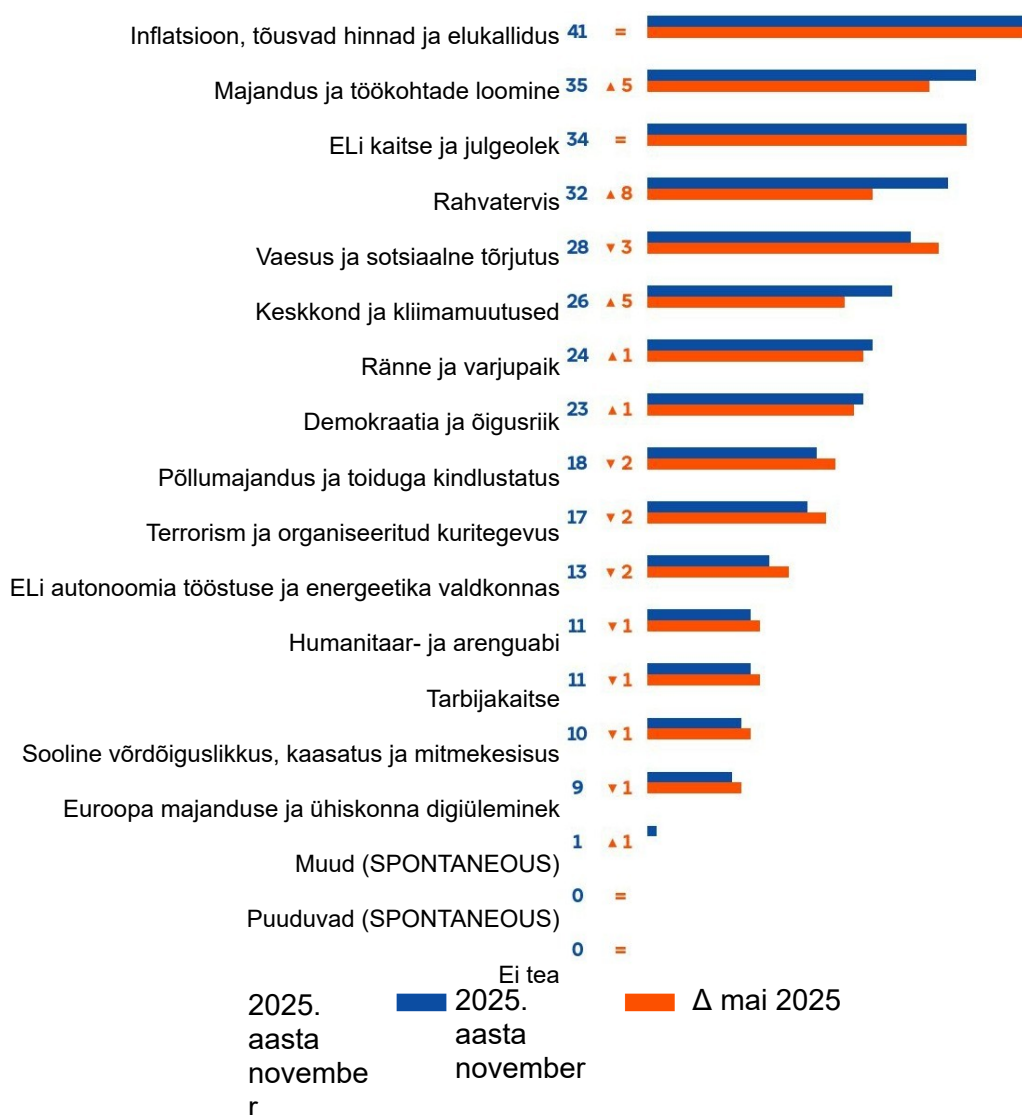

Lisaks ütleb 89%, et ELi liikmesriigid peaksid olema praeguste üleilmsete probleemidega toimetulekuks ühtsemad, samas kui 73% nõustub asjaoluga, et Euroopa Liit vajab praeguste üleilmsete probleemidega toimetulekuks rohkem vahendeid.

Majandus ja kaitse muutuvad üha olulisemaks

Varasemad Eurobaromeetri uuringud on juba näidanud, et välisjulgeolek/-kaitse ja majandusolukord olid kodanike jaoks kaks kõige olulisemat teemat, mida kinnitavad ka käesoleva uuringu tulemused. Vastajate sõnul peaks EL oma positsiooni tugevdamiseks maailmas keskenduma peamiselt kaitsele ja julgeolekule (40%), konkurentsivõimele, majandusele ja tööstusele (32%) ning energiasõltumatusele, ressurssidele ja taristule (29%). Need on ka peamised ülesanded, millele inimesed soovivad, et Euroopa Parlament keskenduks: inflatsioon, tõusvad hinnad ja elukallidus (41%), majandus ja töökohtade loomine (35%) ning ELi kaitse ja julgeolek (34%). Kuigi enamiku teemade areng on võrreldes 2025. aasta maiga stabiilne, paistavad silma kolm muudatust: rahvatervise osakaal on suurenenud kaheksa protsendipunkti võrra ning majanduse ja töökohtade loomise ning keskkonna ja kliimamuutuste osakaal on kasvanud viie protsendipunkti võrra. Majanduslik prioriteet võib olla tihedalt seotud Euroopa ootustega oma elatustaseme arengu suhtes: märkimisväärne osa (28 %) eeldab, et see väheneb, 54 % eeldab, et see jääb samaks, ja ainult 16 % eeldab, et see suureneb.

QA4ab Milliseid järgmistest teemadest sooviksite, et Euroopa Parlament käsitleks neid esmajärjekorras? Esiteks? Ja siis? (MAX. 4 ANSWERS) (EL 27) (%)

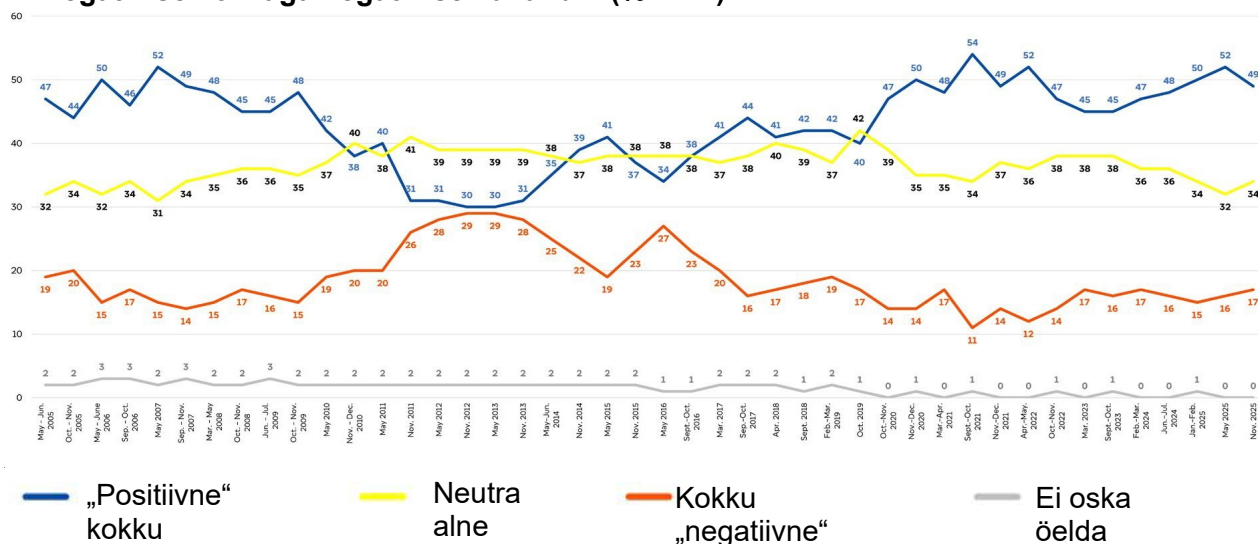

Kõige olulisemad väärtused, mida Euroopa Parlament peaks kaitsma, on rahu (52%) ja demokraatia (35%), millele järgneb sõna- ja mõttevabadus (23%) ning inimõiguste kaitse ELis ja kogu maailmas (22%).

Positiivne kuvand EList ja Euroopa Parlamendist on veidi vähenemas, kuid ELi liikmesust hinnatakse endiselt kõrgelt

(geo)poliitiline kontekst ja jätkuv polükriisilukord mõjutavad ka eurooplaste seisukohti oma riigi ELi liikmesuse kohta ning nende enda kuvandit Euroopa Liidust ja Euroopa Parlamendist. Just välis- ja siseküsimused valmistavad kodanikele muret, mistõttu enamik neist peab oma riigi ELi liikmesust heaks: Seda ütleb 62% vastanutest, mis on kahepunktiline kasv võrreldes küsimusega, mis esitati viimati 2024. aasta veebruaris/märtsis. Kuigi viimase 20 aasta jooksul on ELi positiivne kuvand püsinud kõrgel tasemel, on see võrreldes 2025. aasta maiga veidi vähenenud: 49% (–3 protsendipunkti) eurooplastest ütleb, et neil on EList positiivne kuvand, 34% (+2 protsendipunkti) neutraalne ja 17% (+1 protsendipunkti) negatiivne kuvand.

D78 Kas EL loob teile üldiselt väga positiivse, üsna positiivse, neutraalse, üsna negatiivse või väga negatiivse kuvandi? (% – EL)

Samamoodi on Euroopa Parlamendi positiivne kuvand vähenenud kolme punkti võrra (praegu 38%), nagu ka üleskutse parlamendile etendada olulisemat rolli (praegu 59%, –3 protsendipunkti).

Noorte eurooplaste tulevikuväljavaated on positiivsed

Eurooplaste geopoliitilised rahutused mõjutavad tugevalt nende väljavaateid, kusjuures enamik (52%) ütleb, et nad on maailma tuleviku suhtes pessimistlikud, 39%, et nad on ELi tuleviku suhtes pessimistlikud, ja 41%, et nad on oma riigi tuleviku suhtes pessimistlikud. Positiivsem on see, et üle kolme neljandiku eurooplastest (76%) on enda ja oma perekonna tuleviku suhtes optimistlikud.

Optimism ületab aga pessimismi kõigil tasanditel 15–30-aastaste kodanike seas. Enamik noori eurooplasi on maailma tuleviku (50 %), ELi (65 %), oma riigi (60 %) ning enda ja oma perekonna tuleviku (80 %) suhtes optimistlikud. Lisaks näevad noored kodanikud vanematest kodanikest tõenäolisemalt Euroopa Liitu ja parlamenti positiivses valguses: 58 %-l on EList positiivne kuvand (võrreldes 49–43 %-ga vanemaealiste rühmas) ja 68 % soovib Euroopa Parlamendi suuremat rolli (võrreldes 58–54 %-ga). Nooremad eurooplased toetavad ka väga tugevalt liikmesriikide suuremat ühtsust praeguses olukorras (90 %), rohkem vahendeid Euroopa Liidu jaoks (78 %) ja ELi tugevamat häält rahvusvahelisel tasandil (87 %). Tuginedes varasemate Eurobaromeetri uuringute tulemustele, rõhutatakse selles uuringus taas noorte positiivset suhtumist ELi ja nende optimistlikke tulevikuväljavaateid.

Metoodika

Metoodika

Käesolevas Euroopa Parlamendi 2025. aasta sügise Eurobaromeetri uuringus, mis on lisatud küsitluslainesse 104.2, kasutatakse Euroopa Parlamendi kommunikatsiooni peadirektoraadis (Eurobaromeetri ja uuringute üksus) läbi viidud Eurobaromeetri uuringute metoodikat. Verian viis uuringu läbi 6.–30. novembrini 2025 kõigis 27 ELi liikmesriigis. Kokku viidi läbi 26453 intervjuud. ELi tulemusi kaaluti vastavalt iga riigi rahvaarvule.

Eurobaromeetri uuringuid korraldatakse näost näkku inimeste kodudes või nende lähiümbruses riigikeeles. Kõikides riikides kasutati CAPI-d (Computer Assisted Personal Interviewing).

Küprosel, Taanis, Maltal, Madalmaades, Soomes ja Rootsis viidi mõned intervjuud läbi arvutipõhise videointervjuu (CAVI) abil. Küsitleja haldab küsimustikku vastajale kaugühenduse teel videokonverentsi teel, kus mõlemad pooled saavad üksteist näha: intervjuude tingimused on väga sarnased näost näkku intervjuude tingimustega.

Pärast ELi isikuandmete kaitse üldmääruse vastuvõtmist küsiti vastajatelt, kas nad nõustuvad sellega, et neile esitatakse küsimusi küsimuste kohta, mida võib pidada tundlikeks.

Lugeja peaks olema teadlik, et käesolevas aruandes peetakse ühe konkreetse näitaja arengut üldiselt stabiilseks, kui see varieerub +/-2 protsendipunkti võrra või vähem. Lisateabe saamiseks tutvuge palun leheküljel esitatud tabeliga, 149 milles on esitatud veamäär sõltuvalt intervjuude arvust.

Märkus: Käesolevas aruandes viidatakse ELi liikmesriikidele nende ametliku lühendiga.
Käesolevas aruandes kasutatud lühendid vastavad:

Belgia	BE	Leedu	LT
Bulgaaria	BG	Luksemburg	LU
Tšehhi	CZ	Ungari	HU
Taani	DK	Malta	MT
Saksamaa	DE	Madalmaad	NL
Eesti	EE	Austria	AT
Iirimaa	IE	Poola	PL
Kreeka	EL	Portugal	PT
Hispaania	ES	Rumeenia	RO
Prantsusmaa	FR	Sloveenia	SI
Horvaatia	HR	Slovakkia	SK
Itaalia	IT	Soome	FI
Küprose Vabariik	CY *	Rootsi	SE
Läti	LV		
Euroopa Liit – 27 liikmesriigi kaalutud keskmine			EL 27
BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, IE, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT, HR			Euroala
BG, CZ, DK, HU, PL, RO, SE			Euroalavälised riigid

*Küpros tervikuna on üks Euroopa Liidu 27 liikmesriigist. Acquis communautaire'i kohaldamine on siiski peatatud riigi selles osas, mis ei ole Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all. Praktilistel põhjustel kuuluvad kategooriasse „CY“ ja EL 27 keskmise hulka ainult need küsitlused, mis viidi läbi Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all olevas riigi osas.

*Bulgaaria ei olnud 2025. aasta novembris toimunud välitööde ajal euroala liige.

CONTEXT

CONTEXT

Euroopa Parlamendi 2025. aasta sügise Eurobaromeetri uuringu välitööd tegi Verian Belgium 6.–30. novembril kõigis 27 ELi liikmesriigis. Uuringu tulemuste õigeks tõlgendamiseks on oluline võtta arvesse poliitilist ja ühiskondlikku konteksti välitöö ajal. Kõiki käesolevas uuringus esitatud küsimuste riiklikke tulemusi – ja seega ka Euroopa keskmisi tulemusi – tuleb vaadelda kohapealse töö ajal valitsenud olukorda ja avalikku arutelu silmas pidades.

Venemaa sõda Ukraina vastu ja muud konfliktid

Eurobaromeetri 2025. aasta sügisese uuringu ajal mõjutas sõda Ukrainas jätkuvalt üldsuse hoiakuid kogu Euroopa Liidus. 23. oktoobril 2025 võttis Euroopa Liidu Nõukogu vastu 19. Venemaa-vastaste sanktsioonide paketi.¹ Uued meetmed on suunatud peamistele Venemaa sõjamajandust toetavatele sektoritele – energia (sealhulgas veeldatud maagaasi järkjärguline keelustamine), rahandus, kaubandus ja sõjalis-tööstuslikud tarneahelad – ning nende isikute ja üksuste loetelu laiendamisele, kelle suhtes sanktsioone kohaldatakse. Samal ajal toimusid 2025. aasta novembris arutelud Venemaa tõkestatud varade võimaliku kasutamise üle Ukraina taastumise ja kaitse toetamiseks. Samal ajal lubasid Euroopa juhid jätkuvalt Ukrainale märkimisväärset toetust, ühendades sõjalised, majanduslikud² ja diplomaatilised meetmed. 17. novembril 2025 kuulutati välja Prantsusmaa ja Ukraina vaheline oluline pikaajaline kaitsekoostöö kokkulepe.³

Samal ajal vallandas Euroopas diplomaatiliste reaktsioonide laine president Donald J. Trumpi teadaanne uue USA toetatud Ukraina „rahuplaani“ kohta, mis väidetavalt sisaldab ettepanekuid läbirääkimiste teel saavutatud lahenduse kohta Venemaaga. Euroopa juhid rõhutasid, et igasse usaldusväärseesse rahulepingusse tuleks kaasata Euroopa ja Ukraina sidusrühmad, et kaitsta Ukraina suveräänsust ja julgeolekut.⁴ Paljud Euroopa valitsused väljendasid muret selle pärast, et USA ettepaneku elemendid, sealhulgas Ukraina relvajõudude võimalik vähendamine ja sunniviisilised territoriaalsed kontsessioonid, kahjustaksid pikaajalisi julgeolekutagatise ega oleks vastuvõetavad, kui neid põhjalikult ei muudeta.

Sellega seoses pööras Euroopa 2025. aasta sügisel taas tähelepanu kaitsele ja julgeolekule, kajastades muret strateegiliste riskide ja hübriidohtude pärast, sealhulgas väidetavate Venemaa hübriidrännakute pärast, nagu droonirännakud, sabotaaž, küberründed ja desinformatsioonikampaaniad.⁵ Nende probleemide lahendamiseks on EL teinud suuremaid investeeringuid oma kaitsetööstusesse ja kollektiivsesse võimesse. 25. novembril 2025 kiitis Euroopa Parlament esimest korda heaks sihtotstarbelise kaitsetööstuse rahastamisvahendi: Euroopa kaitsetööstuse programm (EDIP), mille eelarve aastateks 2025–2027 on 1,5 miljardit eurot.⁶ EDIPi raames on 300 miljonit eurot ette nähtud Ukraina toetusvahendile, mis annab märku jõupingutustest integreerida ja toetada Ukraina kaitsetööstuse baasi laiendamise Euroopa

1 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/10/23/19th-package-of-sanctions-against-russia-eu-targets-russian-energy-third-country-banks-and-crypto-providers/>

2 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/24/remarks-by-president-antonio-costa-following-the-informal-eu-leaders-meeting-of-24-november-2025-in-luanda/pdf>

3 <https://www.euronews.com/2025/11/17/ukraine-signs-deal-with-france-for-100-rafale-jets-and-air-defence-systems>

4 <https://www.euronews.com/my-europe/2025/11/22/european-pushback-trumps-peace-plan-call-it-a-draft-only>

5 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/07/18/hybrid-threats-russia-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-condemning-russia-s-persistent-hybrid-campaigns-against-the-eu-its-member-states-and-partners/>

6 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251120IPR31493/parliament-greenlights-first-ever-european-defence-industry-programme>

tehnoloogia- ja tööstuskaitse raamistikku. Lisaks on mitu ELi liikmesriiki, näiteks Prantsusmaa⁷ ja Saksamaa, edendanud või laiendanud ka vabatahtliku sõjaväeteenistuse kavasad.⁸

Samal ajal on sõjast Gazas ning selle humanitaar- ja poliitilistest tagajärgedest saanud ELi avaliku ja poliitilise arutelu keskne teema. 11. septembril 2025 väljendas Euroopa Parlament suurt muret katastroofilise humanitaarolukorra pärast Gaza sektoris ning nõudis humanitaarabi takistamatut ja ulatuslikku andmist. Parlamendiliikmed nõudsid viivitamatut ja püsivat relvarahu, kõigi Gazas kinni peetud Iisraeli pantvangide viivitamatut ja tingimusteta vabastamist ning uuendatud pühendumist läbirääkimiste teel saavutatud kahe riigi koosseksisteerimisel põhinevale lahendusele. Kinnitades veel kord Iisraeli õigust end kaitsta, rõhutas parlament, et see õigus ei saa õigustada valimatut sõjalist tegevust Gazas.⁹ ÜRO Julgeolekunõukogu kiitis 17. novembril 2025 heaks USA presidendi Donald J. Trumpi esitatud Gaza rahuplaani.¹⁰

Majanduslik kontekst

Välitöö perioodil oli Euroopa Liidu majanduslik olukord avaliku arutelu oluline osa. Euroopa Komisjoni viimase prognoosi kohaselt peaks ELi majandus 2025. aastal mõõdukalt¹¹ kasvama, mida toetavad järk-järgult stabiliseeruv üleilmne keskkond ja mõnevõrra paranenud tööturutingimused. Samal ajal eeldati, et inflatsioon, mis küll ületab endiselt kriisieelseid norme, jätkab langustrendi. Eurostati avaldatud ametlik statistika kinnitab, et inflatsioonimäär on paljudes liikmesriikides langenud võrreldes 2022.–2023. aasta energiakriisi tipptasemega¹² ning töötuse määr on kokkuvõttes endiselt suhteliselt madal ja stabiilne, kuigi riikide vahel on märkimisväärsed¹³ erinevusi.

Ettevaatlikult optimistlikke majandusväljavaateid pärsvad aga mitmed olulised vastutuuled. Püsivalt kõrged intressimäärad pärsvad jätkuvalt kodumajapidamiste tarbimist ja ettevõtlusinvesteeringuid, mõjutades laenukasutuse kulutusi ja pärssides nõudlust. Eluaseme taskukohasus ja kinnisvarahindade tõus olid mitmes liikmesriigis samuti jätkuvalt üldsuse mureküsimus. Lisaks tekitab talvel valitsev lähenemisviis endiselt teravat muret energiahindade pärast: samal ajal kui energiakulud on pärast tipptaset vähenenud, mõjutavad üleilmsete energiaturgude volatiilsus ja geopoliitilised riskid (eelkõige jätkuv sõda Ukrainas ja ebastabiilsus teistes piirkondades) jätkuvalt tarbijate ja ettevõtjate ootusi taskukohasuse ja energiajulgeoleku suhtes.

ELi institutsioonid ja õiguslik kontekst ELi tasandil

Demokraatliku vastupanuvõime edendamiseks teatas Euroopa Komisjon kavatsusest luua uus Euroopa Demokraatliku Vastupanuvõime Keskus. See algatus on komisjoni kavandatud demokraatiakilbi põhielement, mille eesmärk on tugevdada liidu suutlikkust võidelda välisriigist lähtuva infoa manipuleerimise ja sekkumise¹⁴ vastu.

Eelarveläbirääkimised olid sel ajal ka ELi tegevuskava keskne osa. 15. novembril 2025 jõudsid nõukogu ja Euroopa Parlament poliitilisele kokkuleppele ELi 2026. aasta eelarve suhtes, mis hõlmab peamisi kuluprioriteete, nagu konkurentsivõime, Euroopa kaitsevalmidus ja valmisolek,

7 https://www.lemonde.fr/en/france/article/2025/11/27/france-unveils-new-voluntary-military-service_6747883_7.html

8 <https://www.euronews.com/2025/11/12/germany-inches-close-to-agreement-on-contentious-military-service-bill-but-questions-remain>

9 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20250905IPR30185/parliament-pushes-for-gaza-aid-the-hostages-release-and-justice>

10 ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 2803 (2025)

11 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2025-economic-forecast-shows-continued-growth-despite-challenging-environment_en

12 <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-19112025-ap>

13 <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/3-02122025-bp>

14 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2660

humanitaarabi toetamine ja rändesurve.¹⁵ Samal ajal jätkusid arutelud ELi järgmise pikaajalise eelarve üle ning institutsioonid ja liikmesriigid hindasid pikaajalisi rahastamisvajadusi muutuvate geopolitiiliste, majanduslike ja ühiskondlike probleemide valguses. Need läbirääkimised on osa laiemast arutelust selle üle, kuidas tagada ELi suutlikkus kriisidele reageerida, säilitades samal ajal stabiilse mitmeaastase finantsplaneerimise.

13. novembril 2025 kiitis parlament osana koondmeetmetest, mille eesmärk on suurendada ELi konkurentsivõimet ja jõukust, heaks äriühingute aruandluskohustuse ja hoolsuskohustuse nõuete vähendamise.¹⁶ Koondmeetmed on seadusandlikud algatused, mille eesmärk on vähendada halduskoormust ja ühtlustada menetlusi mitmes ELi poliitikavaldkonnas. Nende eesmärk on muuta ELi eeskirjad kodanikele, ettevõtjatele ja haldusasutustele kättesaadavamaks ning need on osa käimasolevatest jõupingutustest parandada regulatiivset tõhusust ja rakendamist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil.

Õigusloomekavas oli jätkuvalt kesksel kohal ka energia- ja kliimapoliitika. Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (ECOFIN) 13. novembri 2025. aasta istungil pidasid ministrid sisulise poliitilise mõttevahetuse energia maksustamise direktiivi kavandatud läbivaatamise üle.¹⁷

13. novembril 2025 leppisid ELi rahandusministrid kokku, et kaotatakse 150 euro suurune tollimaksuvaba künnis väikese väärtusega impordile, mis mõjutab suuresti väljastpoolt ELi pärit saadetisi, et luua Euroopa jaemüüjatele võrdsed tingimused ja toetada tollieeskirjade jõustamist.¹⁸

Olulisel kohal olid ka kaubanduspoliitilised arutelud, eelkõige seoses tulevase ELi ja Mercosuri kaubanduslepinguga. 19. novembril 2025 toetas nõukogu määrust, millega rakendatakse põllumajandustoodete kaitsemeetmeid ELi ja Mercosuri partnerluslepingute ja kaubanduse vahelepingute alusel, mille eesmärk on käsitleda muret ELi põllumajandustootjatele avalduva konkurentsivõime pärast ja mis on osa käimasolevatest aruteludest kokkuleppe sõlmimise üle.¹⁹

Euroopa Komisjon ja liikmesriigid on edendanud ka rände- ja varjupaigaleppe rakendamist, sealhulgas komisjoni poolt 2025. aasta novembris käivitatud esimest iga-aastast rände haldamise tsükli, et toetada operatiivset valmisolekut enne selle kohaldamist 2026.²⁰ aasta keskel.

Euroopa Parlament koostas ka algatusraporti alaealiste kaitse kohta internetis, mis võeti seejärel täiskogul vastu 2025. aasta novembri lõpus, kajastades seadusandlikku tähelepanu digiohutusele ja platvormiga seotud kohustustele.²¹

Institutsioonilist dünaamikat mõjutas ka Taani jätkuv eesistumine Euroopa Liidu Nõukogus. Eesistujariigi tööprogrammis²² seati esikohale sellised küsimused nagu konkurentsivõime, julgeolek, rohepööre ja demokraatliku vastupanuvõime tugevdamine ning sellel oli 2025. aasta

15 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/15/eu-budget-for-2026-council-and-parliament-reach-agreement/>

16 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251106IPR31296/sustainability-reporting-and-due-diligence-meps-back-simplification-changes>

17 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251201IPR31698/phasing-out-imports-of-russian-gas-in-the-eu-deal-with-council>

18 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/13/customs-council-takes-action-to-tackle-the-influx-of-small-parcels/>

19 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/19/eu-mercotur-council-backs-regulation-implementing-the-safeguards-for-agricultural-products/>

20 https://home-affairs.ec.europa.eu/news/commission-launches-first-annual-migration-management-cycle-under-pact-migration-and-asylum-2025-11-12_en

21 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251120IPR31496/children-should-be-at-least-16-to-access-social-media-say-meps>

22 <https://danish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme-for-the-danish-eu-presidency/priorities/>

sügisel koordineeriv roll õigusaktide edendamisel ja institutsioonidevaheliste läbirääkimiste hõlbustamisel.

Muud olulised sündmused riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil

Välitöö perioodil või vahetult enne seda toimus mitu suurt rahvusvahelist üritust, mis kujundasid avalikku arutelu ELis ja mõjutasid laiemat poliitilist konteksti, milles uuringu tulemusi tuleks tõlgendada.

Ülemaailmne kliimadiplomaatia oli keskne teema 2025. aasta sügisel Brasiilias Belémis 10.–21. novembril 2025 toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 30. istungjärgul (COP30). 21. oktoobril 2025 võttis Euroopa Liit vastu oma seisukoha ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 30. istungjärguks, kinnitades taas oma pikaajalist pühendumust rahvusvahelisele juhtpositsioonile kliimaküsimustes²³ ja ülemaailmse tegevuse kooskõlla viimisele Pariisi kokkuleppe eesmärkidega. Samal ajal jätkusid Euroopas arutelud kliimaeesmärkide ja majandusliku konkurentsivõime vahelise tasakaalu üle.

2025. aasta novembris Lõuna-Aafrikas toimunud G20 tippkohtumine aitas veelgi kaasa rahvusvahelise konteksti kujundamisele. Maailma tähtsamate majandusriikide juhid arutasid ülemaailmseid probleeme ja prioriteete, keskendudes jätkusuutlikule majanduskasvule, arengule ja rahastamisele.²⁴

Samal ajal oli 24.–25. novembril 2025 Luandas toimunud ELi ja Aafrika Liidu 7. tippkohtumisel oluline roll ELi välissuhete tegevuskavas. Tippkohtumisel käsitleti peamisi strateegilisi prioriteete, sealhulgas rahu ja julgeolekut, majanduskoostööd, investeringuid kestlikku taristusse, rändepartnerlusi ning koostööd kliimapöörde ja energiasüsteemi ümberkujundamise valdkonnas.²⁵

Valimised

Mitme liikmesriigi poliitilist maastikku kujundasid 2025. aasta sügisel toimunud riiklikud valimised.

Tšehhis toimusid 3.–4. oktoobril 2025 parlamendivalimised. Erakond ANO 2011 võitis kõige rohkem kohti. Hääletusele järgnesid mitu nädalat kestnud koalitsiooniläbirääkimised, mis kulmineerusid koalitsioonilepingu allkirjastamisega 3. novembril 2025 ANO (Patriots for Europe), AUTO (Patriots for Europe) ja SPD (ESN) vahel. See koalitsioon kujutab endast nihet paremale Tšehhi poliitikas.

Iirimaa toimusid presidendivalimised 24. oktoobril 2025. Kuigi presidendi ametikoht on suures osas tseremoniaalne, pälvis kampaania üleriigilist tähelepanu. Presidendiks valiti Catherine Connolly.

Madalmaades toimusid 29. oktoobril 2025 üldvalimised. Kõige rohkem hääli sai Euroopa-meelne erakond D66 (Renew Europe), mis oli napilt parem radikaalsest PVV-st (Patriots for Europe). Kuna ükski partei ei saavutanud enamust, algasid kohe läbirääkimised valitsuse moodustamiseks ja jätkusid kogu 2025. aasta novembri jooksul. Nagu eelmistes Hollandi valimistsükklites, peaks koalitsiooni loomine eeldama laiendatud arutelusid mitme erakonna vahel.

23 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/10/21/cop30-council-sets-eu-position-for-the-climate-conference-in-belem/>

24 <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2025/11/22-23/>

25 https://www.eeas.europa.eu/delegations/african-union-au/seventh-african-union-european-union-summit_en

1. Tulevikuväljavaade

1. Tulevikuväljavaade

Selles peatükis vaadeldakse eurooplaste tulevikuväljavaateid alates isiklikest ja perekondlikest väljavaadetest kuni riikliku, Euroopa ja ülemaailmse kontekstini. Üldiselt on optimism kõige tugevam isiklikul tasandil ja väheneb järk-järgult, kui vastajaid kutsutakse üles kaaluma laiemat pilti, vähendades usaldust ja suurendades ettevaatlikkust, kui nad vaatavad üksteise järel tulevikku riiklikul, Euroopa ja ülemaailmsel tasandil. Kontrast isikliku usalduse ja laiema ebakindluse vahel avaldab olulist mõju, kujundades kodanike prioriteete, suhtumist juhtimisse ning ootusi koostööle riiklikul, Euroopa ja ülemaailmsel tasandil.

Euroopa Liidus on optimism tuleviku suhtes sõltuvalt kaalutavast tasemest väga erinev. Enesekindlus on kõige suurem isiklikul tasandil: 76% vastanutest on enda ja oma perekonna tuleviku suhtes optimistlikud. Optimism väheneb, kui pöörduakse laiemaa maailma poole: 57% usub oma riigi tulevikku ja sama suur osa tunneb end Euroopa Liidu väljavaadete suhtes optimistlikult. Ülemaailmsel tasandil muutuvad vaated siiski märgatavalt ettevaatlikumaks, sest ainult 44% vastanutest on maailma tuleviku suhtes optimistlikud, rõhutades laialt levinud muret rahvusvaheliste probleemide pärast, samas kui 52% vastanutest ütleb, et nad tunnevad end maailma tuleviku suhtes pessimistlikult.

Üle poolte vastajate väljendatud pessimism maailma tuleviku suhtes viitab sellele, et üleilmne ebakindlus ja kriisid mõjutavad tugevalt üldsuse meeleolu. See väljavaade kujundab tõenäoliselt inimeste laiemat maailmavaadet, nende prioriteete ning suhtumist juhtimisse ja rahvusvahelisse koostöösse. Eelkõige võivad sellised probleemid mõjutada seda, kuidas kodanikud tajuvad selliseid institutsioone nagu Euroopa Liit, mida sageli peetakse ülemaailmsete probleemide lahendamisel peamiseks osalejaks, ja suhtlevad nendega. Selle konteksti mõistmine on oluline ELi ootuste tõlgendamiseks.

QA9 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? (EL 27) (%)

Sinu pere ja sina

(Meie riik)

Euroopa
Liit

Maailm

 Kokku
"optimistlik"
2025. aasta
november

 "Pessimistlik"
kokku

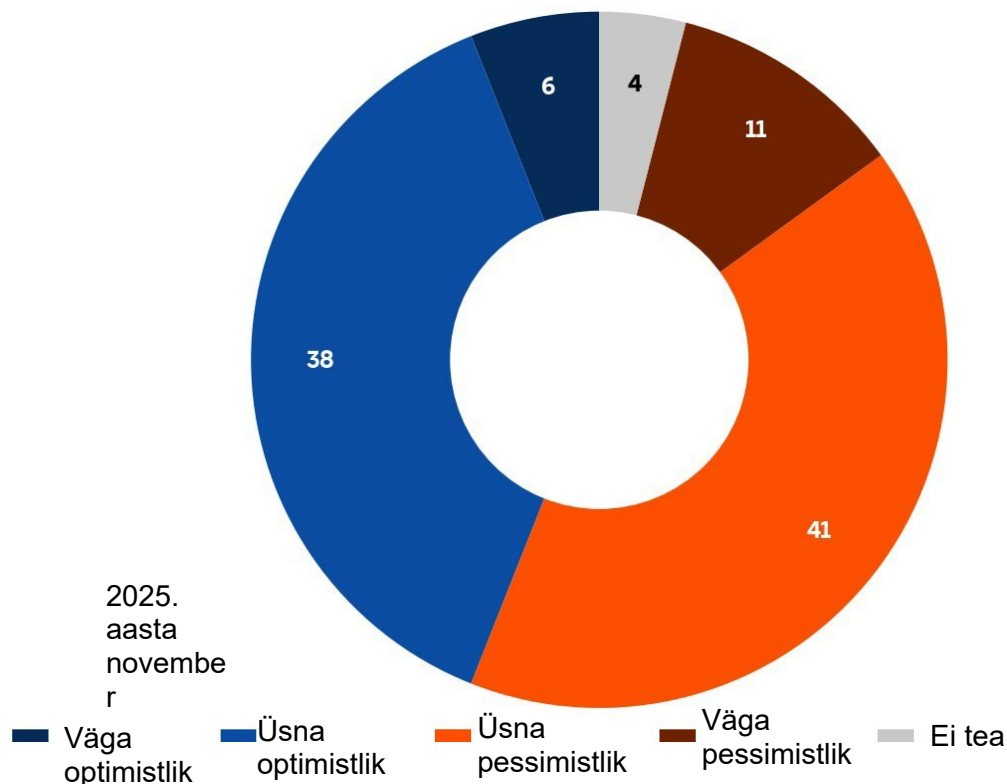
 Ei tea

Maailma tulevikuväljavaated

Üldsuse ettekujutust maailma tulevikust iseloomustab ettevaatlikkuse ja murelikkuse ülekaal, mis kajastab praegu kodanike ees seisvate üleilmsete probleemide kuhjumist. Vastajad kogu Euroopa Liidus väljendavad maailma tuleviku suhtes väiksemat optimismi kui mis tahes muu tasandi puhul.

ELi tasandil ütleb vähem kui pool vastanutest (44%), et nad on maailma tuleviku suhtes optimistlikud. See optimism on üldiselt mõõdukas, sest ainult 6% vastanutest peab end väga optimistlikuks. Seevastu enamik eurooplasi (52%) tunneb end maailma tuleviku suhtes pessimistlikult, sealhulgas 11%, kes ütlevad, et nad on väga pessimistlikud.

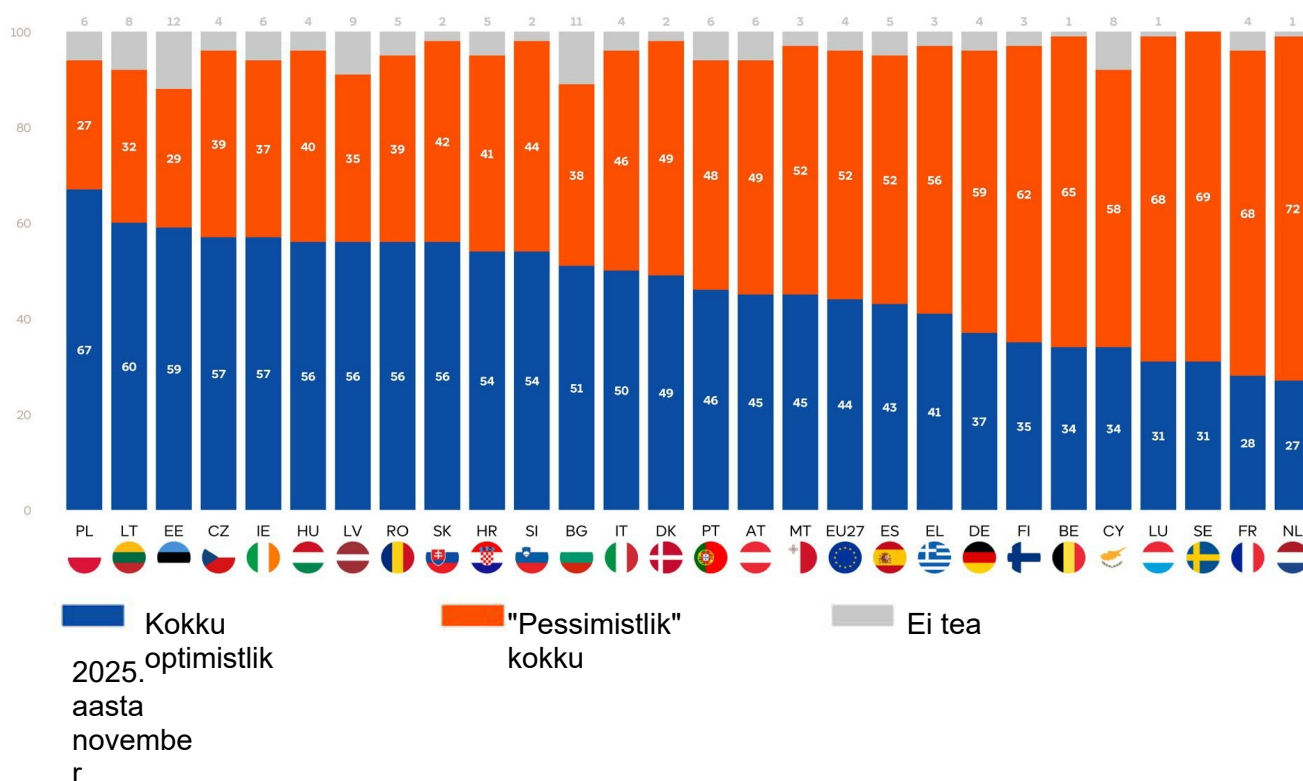
QA9.4 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? Maailm (%)

Arvamused maailma tuleviku kohta on liikmesriigiti väga erinevad, mis näitab, et nii optimismi kui ka pessimismi tase on riigiti väga erinev. Kõige suurem optimism registreeriti Poolas (67%), Leedus (60%) ja Eestis (59%), kus selge enamuse vastanutest väljendas positiivset väljavaadet üleilmsetele väljavaadetele. Laiemalt väljendavad vähemalt pooled vastanutest optimismi 13 liikmesriigis, mis näitab, et märkimisväärses riikide rühmas on endiselt ülekaalus positiivsed ootused maailma tuleviku suhtes.

Kuid see optimism ei ole kaugeltki universaalne. 14 liikmesriigis on vähem kui pooled vastanutest optimistlikud ja neist 12 riigis väljendab absoluutne enamus pessimismi, rõhutades üldist muret ülemaailmsete arengute pärast. Kõige rohkem pessimismi on täheldatud Madalmaades (72% pessimistlik vs. 27% optimistlik), Prantsusmaal (68% vs. 28%), Rootsis (69% vs. 31%) ja Luksemburgis (68% vs. 31%). Nendes riikides kaaluvad pessimistlikud vaated selgelt üles optimismi, tuues esile suured riiklikud erinevused selles, kuidas kodanikud maailma tulevikku tajuvad.

QA9.4 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? Maailm (%)

Erinevused optimismis ja pessimismis maailma tuleviku suhtes ilmnevad ka sotsiaaldemograafilistes rühmades, kuigi nende mustrite tugevus varieerub omaduste järgi.

Sugupoolte osas on arusaamad üldjoontes sarnased. Meeste optimismi ja pessimismi tase (44% optimistlik vs. 52% pessimistlik) on sarnane naiste omaga (43% vs. 53%), mis näitab, et sugu mõjutab maailma tulevikku vähe.

Vanus on rohkem diferentseeriv tegur. Nooremad vastajad kipuvad olema optimistlikumad, samas kui pessimism vanusega järk-järgult suureneb. 15–24-aastaste hulgas väljendab enamus optimismi (52% vs. 44% pessimistlik). Optimism väheneb 25–39-aastaste vastajate seas (47% vs. 49%) ja seda ületab selgelt pessimism 40–54-aastaste vastajate seas (43% vs. 53%). Kõige negatiivsem on väljavaade 55-aastaste ja vanemate vastajate seas, kus ainult 39% tunneb end optimistlikult ja selge enamus (56%) teatab pessimismist. See vanuse gradient viitab sellele, et arusaamad globaalsetest väljavaadetest muutuvad elu jooksul üha ettevaatlikumaks.

Erinevused ilmnevad ka vastavalt haridustasemele. Keskmise haridustasemega vastajad jagunevad kõige ühtlasemalt, suhteliselt positiivse väljavaatega (47% optimistlikud vs. 49% pessimistlikud). Seevastu need, kellel on madal haridustase (38% vs. 57%), ja need, kellel on kõrge haridustase (41% vs. 55%), väljendavad suurema tõenäosusega pessimismi, mis näitab, et negatiivsemad vaated maailma tulevikule on laialt levinud haridusskaala mõlemas otsas.

Arusaamad on tihedalt seotud ka vastajate individuaalse majandusliku olukorraga. Need, kes ei teata peaaegu kunagi või kellel ei ole kunagi raskusi arvete maksmisega, on suhteliselt vähem pessimistlikud (45% optimistlikud vs 51% pessimistlikud). Pessimism suureneb vastajate seas, kes kogevad aeg-ajalt rahalisi raskusi (43% vs. 53%) ja on kõige ilmsem nende seas, kellel on enamasti raskusi, kus peaaegu kaks kolmandikku väljendavad pessimismi (64%) ja ainult 31% tunnevad end optimistlikult. See muster toob esile tiheda seose majandusliku haavatavuse ja negatiivsete ootuste vahel üleilmse arengu suhtes.

Lisaks on arusaam maailma tulevikust tihedalt seotud vastajate kuvandiga Euroopa Liidust. Need, kellel on EList positiivne kuvand, väljendavad märkimisväärselt suurema tõenäosusega optimismi maailma tuleviku suhtes (55% optimistlik vs. 42% pessimistlik). Seevastu vastajad, kes suhtuvad ELi neutraalselt, kalduvad olema pessimistlikumad kui optimistlikud (38% vs. 56%). Kõige negatiivsemat väljavaadet täheldatakse nende hulgas, kellel on EList negatiivne kuvand, kus optimism langeb vaid 19 %-le ja üle kolme neljandiku (77%) väljendab pessimismi. See tugev seos viitab sellele, et usaldus Euroopa Liidu kui poliitilise osaleja vastu on tihedalt seotud laiemate ootustega ülemaailmsete arengute suhtes ja ELi tajutava suutlikkusega lahendada ülemaailmseid probleeme.

QA9.4 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? Maailm (% – EL)

	Kokku "optimistlik"	Täielik pessimistlik	Ei tea
EL 27	44	52	4
Sugu			
Mees	44	52	4
Naine	43	53	4
Vanus			
15-24	52	44	4
25-39	47	49	4
40-54	43	53	4
55+	39	56	5
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	38	57	5
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	47	49	4
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	41	55	4
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	44	52	4
Juhid	45	51	4
Muud valged kraed	48	49	3
Käsitöölised	44	52	4
Majaelanikud	42	52	6
Töötu	40	57	3
Pensionile jäänud	36	58	6
Üliõpilased	51	45	4
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	31	64	5
Aeg-ajalt	43	53	4
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	45	51	4
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	44	51	5
Väike või keskmise suurusega linn	42	55	3
Suurlinn	44	51	5
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	44	52	4
Puuduvad	37	55	8
ELi kuvand			
Positiivne	55	42	3
Neutraalne	38	56	6
Negatiivne	19	77	4
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	50	47	3
Halb asi	22	74	4
Ei hea ega halb asi	36	58	6

Euroopa Liidu tulevikuväljavaated

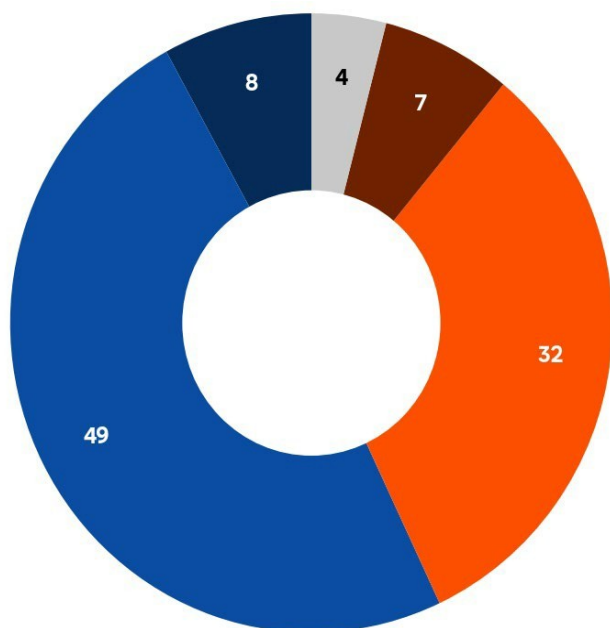
Võrreldes oma arusaamaga üleilmsetest arengutest väljendavad eurooplased Euroopa Liidu tuleviku suhtes positiivsemat väljavaadet. Kuigi mõned mureküsimumused püsivad, on seisukohad ELi väljavaadete suhtes suhteliselt optimistlikud.

ELi tasandil ütleb selge enamik vastanutest (57%), et nad on Euroopa Liidu tuleviku suhtes optimistlikud, kusjuures 49% peab end üsna optimistlikuks, samas kui väiksem osa vastanutest (8%) ütleb, et nad on väga optimistlikud. Seevastu 39 % eurooplastest väljendab pessimismi ELi tuleviku suhtes, sealhulgas 32 % on üsna pessimistlikud ja 7 % väga pessimistlikud.

Pärast eelmist, 2025. aasta mais tehtud uuringut tajutakse Euroopa tulevikku

Euroopa Liidu olukord on märgatavalt halvenenud. Optimism on vähenenud üheksa protsendipunkti, langedes 66 %-lt 2025. aasta mais 57 %-le 2025. aasta novembris, samas kui pessimism on suurenenud kaheksa protsendipunkti, tõustes samal perioodil 31 %-lt 39 %-le. See märgatav muutus näitab, et üldsuse suhtumine on suhteliselt lühikese aja jooksul märkimisväärselt muutunud, ning osutab eurooplaste kasvavale murele liidu tuleviku pärast. Selle arengu ulatus viitab sellele, et hiljutised arengud ELi ja ülemaailmsel tasandil võisid avaldada kodanikele käegakatsutavat mõju.

QA9.3 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? EL (EL 27) (%)

Väga optimistlik ▲ 1

Üsna optimistlik ▼ 10

Üsna pessimistlik ▲ 7

Väga pessimistlik ▲ 1

Ei tea ▲ 1

▲ ▼ (november 2025 - mai 2025)

■ Väga optimistlik

■ Üsna optimistlik

■ Üsna pessimistlik

■ Väga pessimistlik

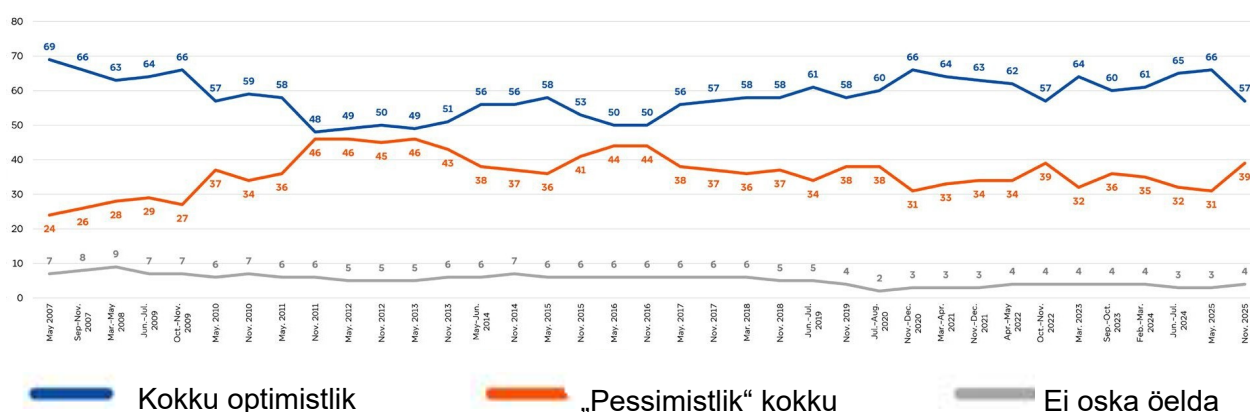
■ Ei tea

2025. aasta november

Vaadeldes pikemaajalist suundumust aastatel 2007–2025, vaadeldakse optimismi hiljutist vähenemist laiemas ajaloolises perspektiivis. Kuigi alates 2025. aasta maist täheldatud langus on märkimisväärne, on optimismi praegune tase (57 %) üldjoontes kooskõlas finants- ja riigivõlakriisi järgsel ja enne COVID-19 pandeemiat aastatel 2013–2019 täheldatud tasemega. Selle aja jooksul kõikus optimism ELi tuleviku suhtes üldiselt sarnasel tasemel. Varasemad andmed näitavad ka, et varem on täheldatud suuremat pessimismi. Kõige suurem oli pessimism aastatel 2011–2013, mil kuni 46 % vastanutest väljendas negatiivset arvamust ELi tuleviku kohta.

2009. aasta sügisest 2010. aasta kevadeni ning 2011. aasta maist novembrini vähenes optimism ligikaudu 9–10 protsendipunkti võrra. See langus langes kokku märkimisväärse majandusliku ja poliitilise surve perioodiga Euroopa Liidus: ülemaailmse finantskriisi tagajärjed, liikmesriike mõjutavad riigivõlakriisid ning arutelud kokkuhoiumeetmete ja ELi juhtimise üle. Need sündmused vähendasid tõenäoliselt üldsuse usaldust liidu stabiilsuse ja kriiside ohjamise suutlikkuse vastu, mis selgitab optimismi märgatavat langust sel perioodil. Sellised mustrid viitavad sellele, et kuigi praegune majanduslangus kajastab meeleolu olulist muutust, on selle ulatuse kõikumised toimunud muudel Euroopa Liidu lähiajaloo suurenenud ebakindluse hetkedel.

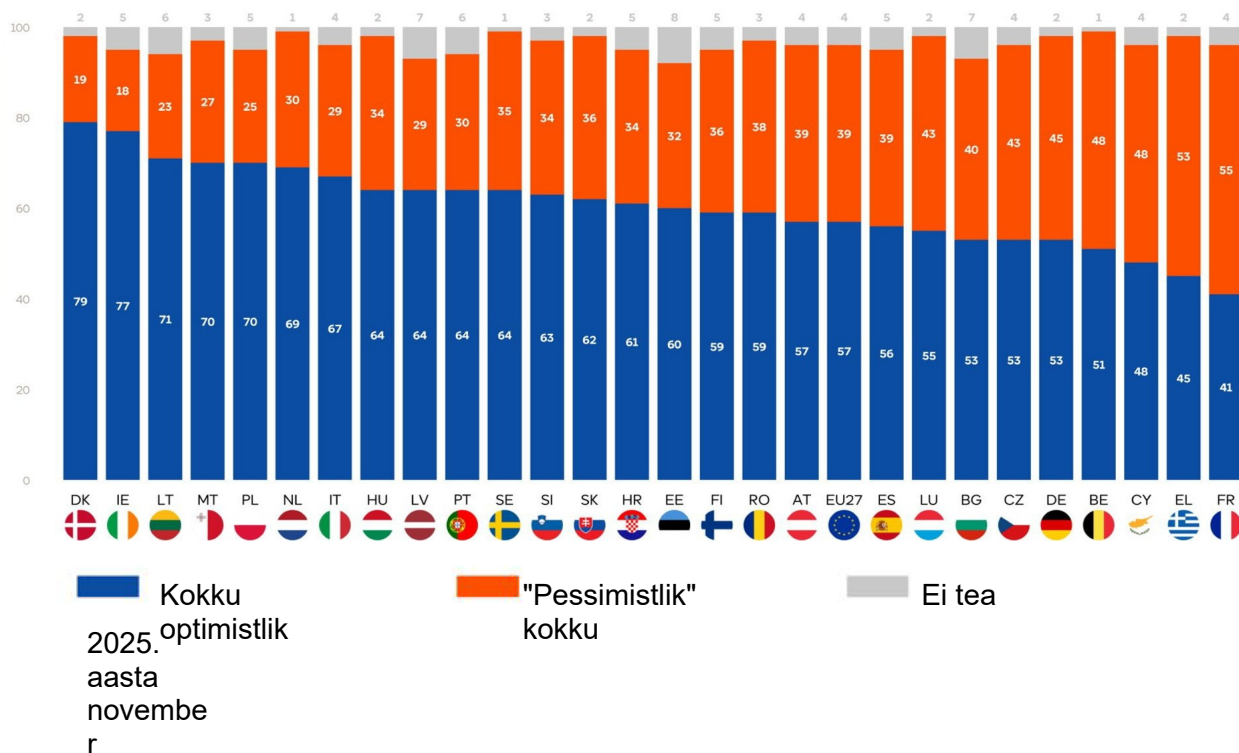
Küsimus 9.3 Kas ütleksite, et olete ELi tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik?

Optimism Euroopa Liidu tuleviku suhtes on liikmesriigiti väga erinev. Optimismi tase on kõrgeim Taanis (79%), Iirimaa (77%) ja Leedus (71%), kus üle seitsme vastanu kümnest väljendab usaldust ELi tuleviku vastu. Laiemas plaanis on üle poole vastanutest optimistlikud 24 liikmesriigis, mis näitab, et enamikus riikides on ülekaalus positiivsed ootused.

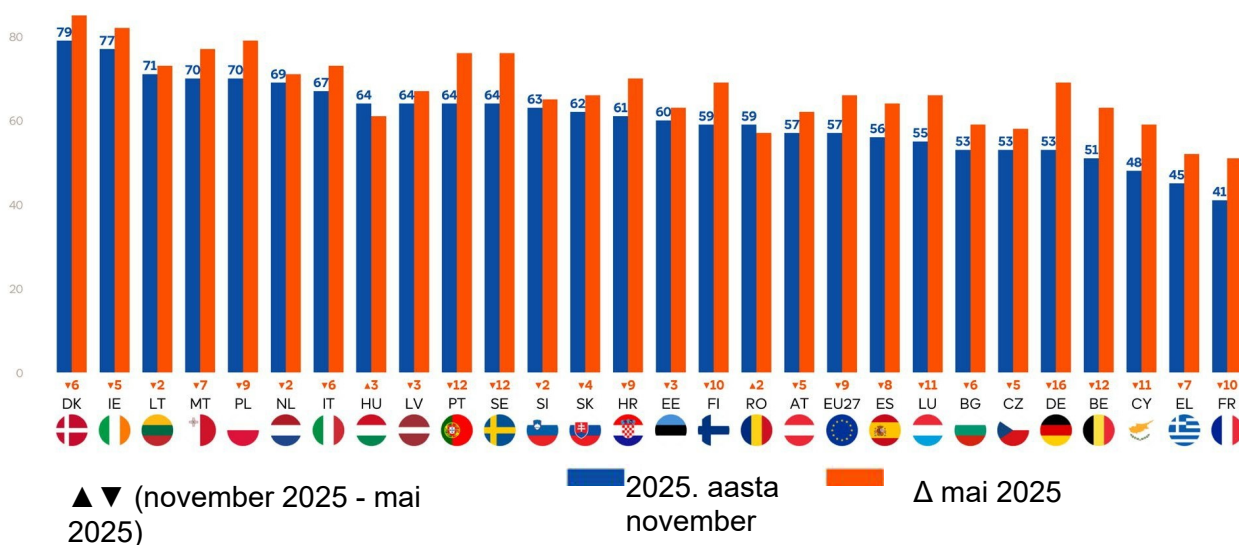
Kuid optimism ei ole universaalne. Mõnes riigis on pessimistlikud vaated silmatorkavamad. Kõige madalam on optimismi tase Prantsusmaal (41% optimistlik vs. 55% pessimistlik), Kreekas (45% vs. 53%) ja Küprosel (48% vs. 48%), kus pessimism on kas enamuse seisukoht või pariteet optimismiga. Need mustrid näitavad, et üldsuse arusaamad ELi väljavaadetest on riigiti väga erinevad, kajastades erinevaid olusid kogu Euroopa Liidus.

QA9.3 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? EL (%)

Alates 2025. aasta maist on kõige suurem langus toimunud Saksamaal (–16 protsendipunkti), Portugalis, Rootsis ja Belgias (–12 protsendipunkti) ning Küprosel ja Luksemburgis (11 protsendipunkti), mis näitab märkimisväärselt nihet ettevaatlikumate või negatiivsemate vaadete suunas nendes riikides.

QA9.3 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? Euroopa Liit. "Optimistlik" kokku (%)

Vanus on selge eristav tegur. Nooremad vastajad on tunduvalt optimistlikumad, samas kui pessimism suureneb vanusega järk-järgult. 15–24-aastased on palju optimistlikumad (67 % vs. 29 % pessimistlikud), samas kui optimism on endiselt suur 25–39-aastaste vastajate seas (61 % vs. 36 %) ning väheneb järk-järgult 40–54-aastaste (57 % vs. 40 %) ning 55-aastaste ja vanemate vastajate seas (53 % vs. 42 %). See vanuseline kalle viitab sellele, et usaldus ELi tuleviku vastu kipub vanusega vähenema.

Erinevused ilmnevad ka vastavalt haridustasemele, kusjuures kõrgemat haridustaset seostatakse suurema optimismiga. Madala haridustasemega vastajad on suhteliselt vähem optimistlikud (50 % vs. 44 % pessimistlikud), samas kui optimism suureneb keskmise (59% vs. 38 %) ja kõrge haridustasemega vastajate seas (62% vs. 36 %), mis näitab, et haridustase on seotud ELi positiivsete ootustega.

Arusaamad on tihedalt seotud ka vastajate individuaalse majandusliku olukorraga. Kõige optimistlikumad on need, kes teatavad peaaegu mitte kunagi või kellel ei ole kunagi raskusi arvete tasumisega (60% vs. 36% pessimistlikud), samas kui need, kellel on aeg-ajalt rahalisi raskusi, on veidi vähem (54% vs. 42%). Optimism on madalaim vastajate seas, kellel on enamasti raskusi; Need on ka kõige pessimistlikumad (42% optimistlikud vs. 54% pessimistlikud). See muster toob esile tiheda seose finantstagatise ja ELi positiivsete ootuste vahel.

Lisaks on ELi enda tajumine tihedalt seotud optimismiga selle tuleviku suhtes. Vastajad, kellel on EList positiivne kuvand, on ülekaalukalt optimistlikud (79% vs. 19% pessimistlikud), samas kui neutraalse vaatega vastajad jagunevad enam-vähem võrdselt (48% vs. 46%). Kõige negatiivsemat väljavaadet täheldatakse vastajate seas, kellel on negatiivne kuvand EList, kus optimism langeb järsult 14 %-le ja pessimism tõuseb 84 %-le. See järeldus rõhutab asjaolu, et üldsuse suhtumine ELi on peamine tegur, mis määrab ootused ELi tuleviku suhtes.

QA9.3 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik?
EL (% – EL)

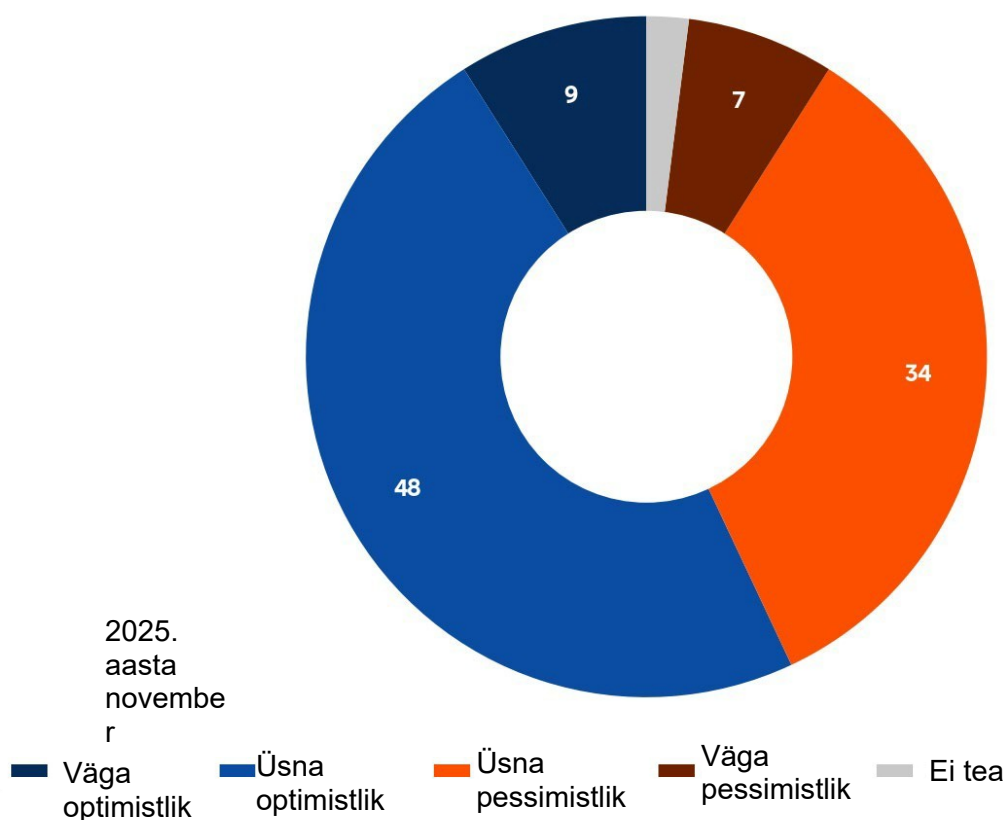
	Kokku "optimistlik"	Täielik pessimistlik	Ei tea
EL 27	57	39	4
Sugu			
Mees	58	39	3
Naine	57	39	4
Vanus			
15-24	67	29	4
25-39	61	36	3
40-54	57	40	3
55+	53	42	5
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	50	44	6
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	59	38	3
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	62	36	2
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	57	39	4
Juhid	63	34	3
Muud valged kraed	63	35	2
Käsitöölised	54	42	4
Majaelanikud	50	44	6
Töötu	50	46	4
Pensionile jäänud	52	43	5
Üliõpilased	69	28	3
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	42	54	4
Aeg-ajalt	54	42	4
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	60	36	4
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	55	41	4
Väike või keskmise suurusega linn	57	40	3
Suurlinn	61	35	4
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	59	38	3
Puuduvad	48	44	8
ELi kuvand			
Positiivne	79	19	2
Neutraalne	48	46	6
Negatiivne	14	84	2
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	73	25	2
Halb asi	18	79	3
Ei hea ega halb asi	39	55	6

Riigi tulevikuväljavaated

Arusaamad oma riigi tulevikust on vahepealsel positsioonil isiklike ootuste ning Euroopa Liidu ja maailma laiemate väljavaadete vahel. Optimism riigi tuleviku suhtes on ettevaatlikum kui isiklikul tasandil, kuid jääb siiski tugevamaks kui optimism maailma tuleviku suhtes.

ELi tasandil väljendab enamik vastanutest optimismi oma riigi tuleviku suhtes: 57% ütleb, et nad on kas väga või üsna optimistlikud, sealhulgas 9%, kes ütlevad, et nad on väga optimistlikud. Seevastu 41 % eurooplastest on oma riigi tuleviku suhtes pessimistlikud, 34 % peab end üsna pessimistlikuks ja 7 % väga pessimistlikuks. Need tulemused näitavad, et kuigi enamik inimesi on optimistlikud, on märkimisväärne osa elanikkonnast endiselt mures riiklike väljavaadete pärast, mis viitab pigem ettevaatlikule optimismile kui laialdasele usaldusele.

QA9.2 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? (MEIE RIIGIS) (%)

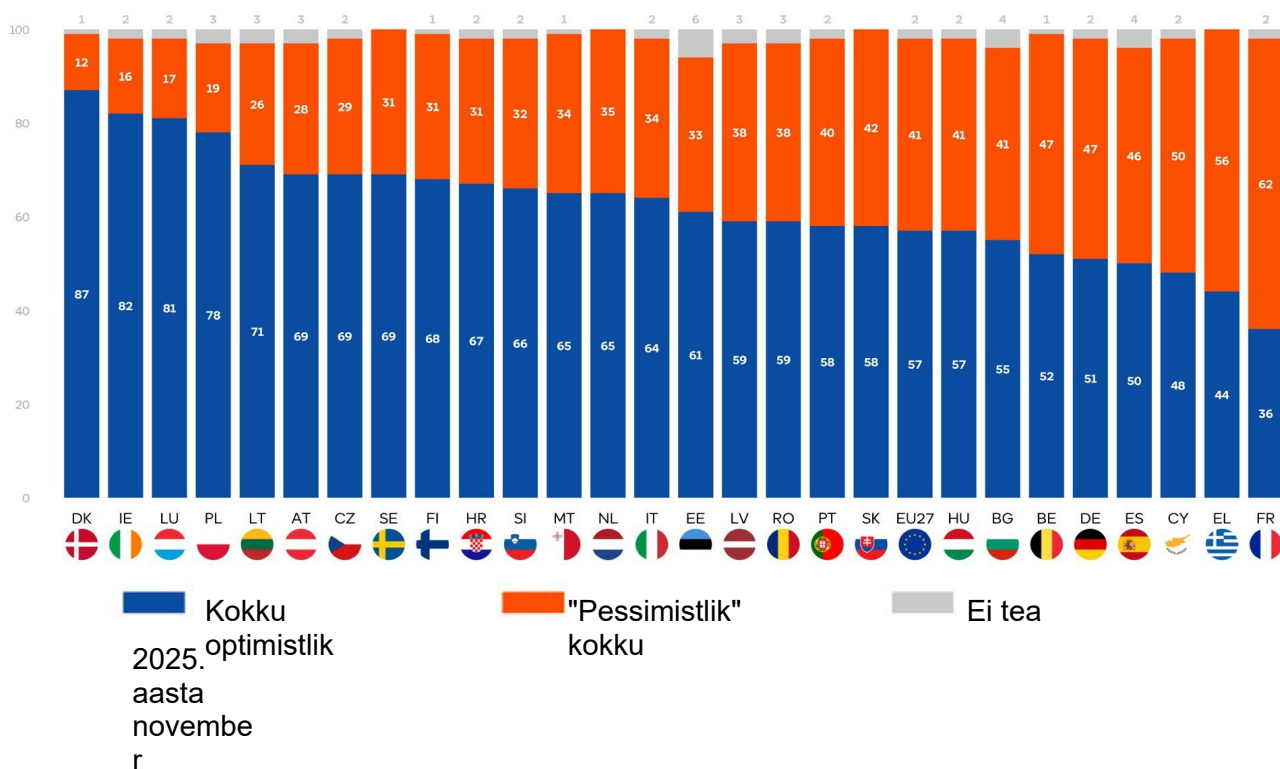

Optimism vastajate riigi tuleviku suhtes on liikmesriigiti väga erinev, mis näitab, et ootused on riigiti väga erinevad. Positiivsed arvamused on valdavad enamikus riikides: vähemalt pooled vastanutest väljendasid optimismi 24 liikmesriigis, kõige silmatorkavamalt Taanis (87%), Lirimaa (82%) ja Luksemburgis (81%), kus üle kaheksa vastanu kümnest väljendas usku riigi väljavaadetes.

Kuid optimism ei ole universaalne. Kõige madalam on usaldus Prantsusmaal, kus ainult 36 % vastanutest on optimistlikud, samas kui selge enamus on pessimistlikud (62 %). Ka Kreeka (44% optimistlik vs. 56% pessimistlik) ja Küpros (48% vs. 50%) paistavad silma riikidena, kus pessimistlikud vaated kaaluvad üles optimismi. Need kolm liikmesriiki on ainsad, kus pessimism ületab optimismi, rõhutades märkimisväärsed riiklike kontraste selles osas, kuidas kodanikud tajuvad oma riigi tulevikku, ja rõhutades erinevate riiklike kontekstide mõju avalikule arvamusele.

Riigi tulevikuga seotud optimismi ja pessimismi erinevused ilmnevad mitmes

QA9.2 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? (MEIE RIIGIS) (%)

sotsiaaldemograafilises rühmas, kuigi nende mustrite tugevus varieerub sõltuvalt vaadeldavast omadusest.

Soolisest aspektist on arusaamad peaaegu identsed. Meeste optimismi tase (57% optimistlik vs. 41% pessimistlik) on peaaegu sama, mida täheldati naiste puhul (56% vs. 42%), mis näitab, et sool ei ole riiklike väljavaadete seotud ootuste kujundamisel olulist rolli.

Vanus seevastu on diferentseeriv tegur. Nooremad vastajad kalduvad väljendama suuremat optimismi, samas kui pessimism suureneb vanusega järk-järgult. 15–24-aastastest on selge enamus oma riigi tuleviku suhtes optimistlik (61% vs. 37% pessimistlik). Optimism on endiselt suhteliselt suur 25–39-aastaste vastajate seas (59% vs. 39%), enne kui see veidi väheneb 40–54-aastaste (56% vs. 42%) ning 55-aastaste ja vanemate vastajate seas (54% vs. 44%). See vanusegradient viitab järkjärgulisele üleminekule ettevaatlikumatele ootustele, kui vastajad vananevad.

Haridustase on seotud ka väljavaadete erinevusega. Madala haridustasemega vastajad on kõige vähem optimistlikud, kusjuures seisukohad jagunevad peaaegu võrdselt optimismi ja pessimismi vahel (50% vs. 47%). Optimism suureneb keskmise haridustasemega vastajate seas (58% vs. 40%) ja on kõige levinum kõrge haridustasemega vastajate seas (61% vs. 38%), mis näitab positiivset seost haridustaseme ja riikide tulevikukindluse vahel.

Riigi tuleviku tajumine on tihedalt seotud vastajate individuaalse majandusliku olukorraga. Need, kes teatavad, et neil ei ole peaaegu kunagi raskusi arvete maksimisega, on kõige optimistlikumad (61% vs. 37% pessimistlikud). Optimism väheneb aeg-ajalt rahalistes raskustes olevate vastajate seas (52% vs. 47%), samas kui pessimism on selgelt ülekaalus nende seas, kellel on enamasti raskusi. Selles rühmas on ainult 36% optimistlikud ja peaaegu kaks kolmandikku (62%) väidavad, et nad on pessimistlikud. See muster toob esile tiheda seose majandusliku haavatavuse ja negatiivsete ootuste vahel riikide väljavaadete suhtes.

Riigi tulevikuväljavaated on tihedalt seotud vastajate kuvandiga Euroopa Liidust. ELi positiivse kuvandiga vastajad on märkimisväärselt optimistlikumad (72% optimistlikumad vs. 27% pessimistlikud), samas kui neutraalse kuvandiga vastajate väljavaated on lahknevad (51% vs. 46%). Kõige pessimistlikumaid ootusi täheldatakse vastajate seas, kellel on EList negatiivne kuvand, kus optimism langeb 24 %-le ja pessimism tõuseb järsult 75 %-le. See tugev seos viitab sellele, et suhtumine ELi on tihedalt seotud suurema usaldusega riiklike trajektooride vastu.

QA9.2 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? (MEIE RIIK) (% - EL)

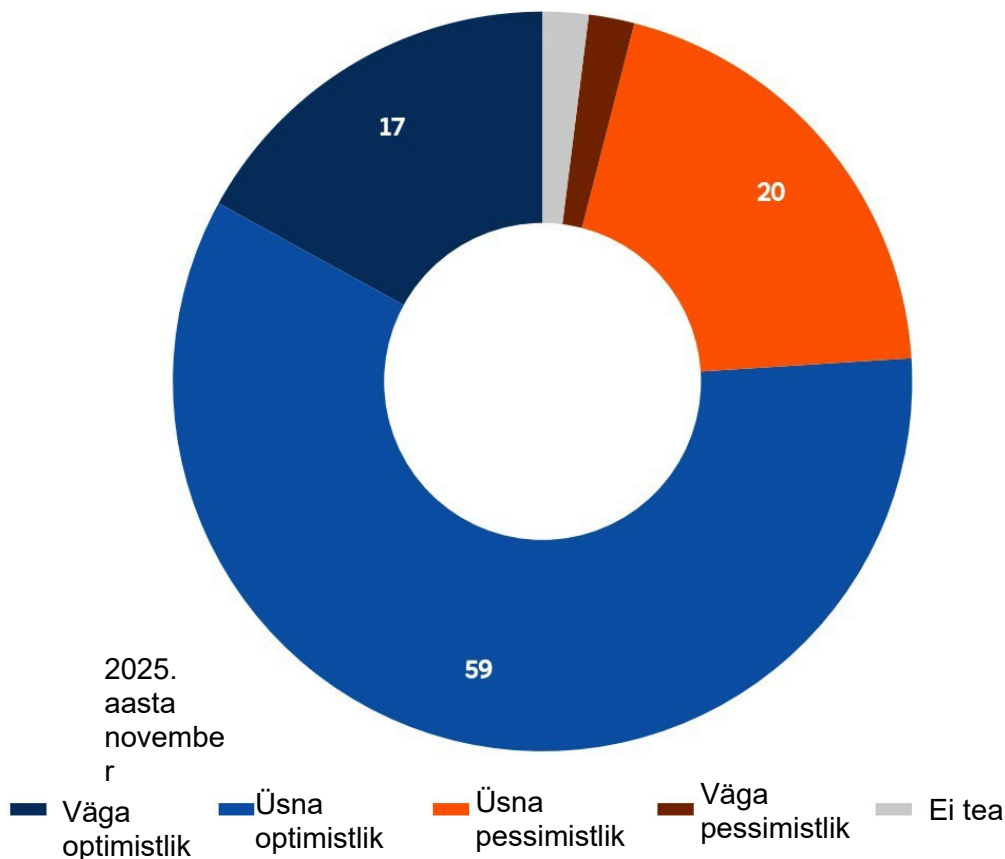
	Kokku "optimistlik"	Täielik pessimistlik	Ei tea
EL 27	57	41	2
Sugu			
Mees	57	41	2
Naine	56	42	2
Vanus			
15-24	61	37	2
25-39	59	39	2
40-54	56	42	2
55+	54	44	2
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	50	47	3
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	58	40	2
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	61	38	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	57	41	2
Juhid	62	37	1
Muud valged kraed	62	36	2
Käsitöölised	56	42	2
Majaelanikud	52	44	4
Töötu	47	51	2
Pensionile jäänud	53	45	2
Üliõpilased	62	36	2
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	36	62	2
Aeg-ajalt	52	47	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	61	37	2
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	55	43	2
Väike või keskmise suurusega linn	56	43	1
Suurlinn	60	37	3
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	57	41	2
Puuduvad	52	44	4
ELi kuvand			
Positiivne	72	27	1
Neutraalne	51	46	3
Negatiivne	24	75	1
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	67	32	1
Halb asi	28	71	1
Ei hea ega halb asi	45	52	3

Enda ja perekonna tulevikuväljavaated

Vastajad suhtuvad enda ja oma perekonna tulevikku kõige tõenäolisemalt positiivselt. Need vaated peegeldavad tugevat isiklikku usaldust ja tajutavat kontrolli vahetute elutingimuste üle, mis on vastuolus ettevaatlikumate või ebakindlamate ootustega, mida vastajad väljendasid, kui nad võtsid arvesse laiemaid riiklikke, Euroopa või ülemaailmseid arenguid. See lõhe isikliku optimismi ja laiemate murede vahel rõhutab läheduse tähtsust tulevikuootuste kujundamisel.

ELi tasandil on vastajad enda ja oma perekonna tuleviku suhtes tunduvalt optimistlikumad kui üheski teises hinnatavas valdkonnas. Üldiselt väljendab optimismi 76% vastanutest, sealhulgas 59%, kes ütlevad, et nad on üsna optimistlikud, ja 17%, kes nimetavad end väga optimistlikuks. Seevastu veidi üle viiendiku eurooplastest (22%) ütleb, et nad on pessimistlikud, 20% on üsna pessimistlikud ja ainult 2% väga pessimistlikud. See suur isiklik kindlustunne on teravas vastuolus suhtumisega laiemasse konteksti: optimism vastajate riigi ja Euroopa Liidu tuleviku suhtes on nii 57 % kui ka maailma suhtes vaid 44 %. Need leiud rõhutavad optimismi selget langust, mis väheneb pidevalt, kui fookus nihkub isiklikult tasandilt ülemaailmsele tasandile.

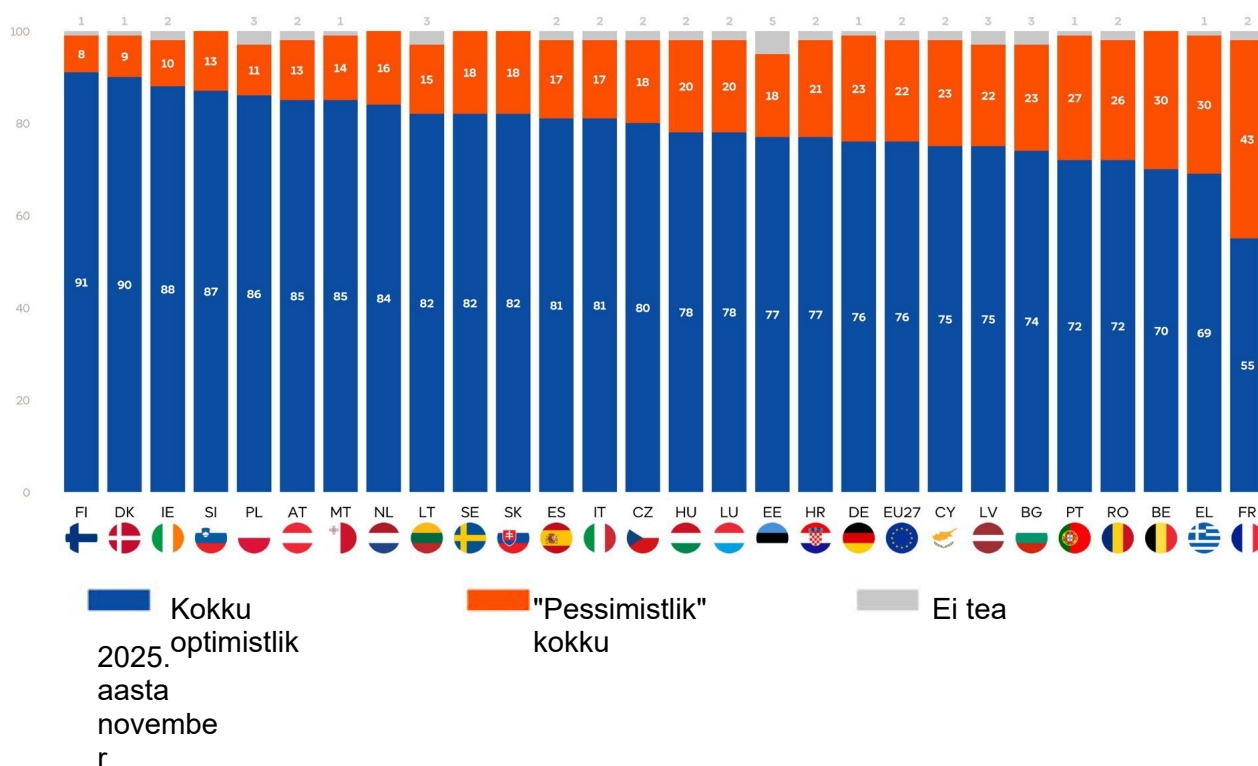
QA9.1 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? Su pere ja sina (%)

Kõigis liikmesriikides on optimism enda ja oma perekonna tuleviku suhtes laialt levinud ja märkimisväärselt järjepidev. Kõigis riikides väljendab selge enamik vastanutest optimismi, rõhutades positiivsete isiklike ootuste suurt levikut kogu Euroopa Liidus. Optimismi tase on kõrgeim Soomes (91%), Taanis (90%) ja Iirimaa (88%), kus ligikaudu üheksa vastanut kümnest usub oma isiklikesse ja perekondlikesse väljavaadetes.

Prantsusmaa paistab silma märkimisväärsel erandina. Kuigi enamik Prantsusmaa vastajatest on endiselt optimistlikud, on see osakaal märkimisväärselt väiksem kui mujal (55 %) ja sellega kaasneb suhteliselt suur pessimism (43 %). See kujutab endast eriti suurt kõrvalekallet kogu ELi hõlmavast mudelist: Prantsusmaal on pessimism 13 protsendipunkti kõrgem kui teisel kohal olevas liikmesriigis, samas kui optimism on 14 protsendipunkti madalam kui teisel kohal olevas riigis. See erinevus rõhutab Prantsusmaa arusaamade eripära ja näitab, mil määral erinevad sealsed isiklikud väljavaated teistes liikmesriikides täheldatud üldiselt positiivsest suundumusest. Lisaks on Prantsusmaa suhteliselt madal isikliku optimismi tase kooskõlas laiemal väljavaatetasandil täheldatud mustritega: Prantsusmaa näitab ka madalaimat optimismi taset Euroopa Liidu tuleviku ja Euroopa Liidu tuleviku suhtes.

QA9.1 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? Su pere ja sina (%)

Erinevused vastaja enda ja perekonna tuleviku suhtes valitsevas optimismis ja pessimismis on nähtavad sotsiaaldemograafilistes rühmades, kuigi optimismi üldine tase on enamikus kategooriates endiselt kõrge.

Soo osas on arusaamad väga sarnased. Mehed (77% optimistlikud vs. 22% pessimistlikud) ja naised (75% vs. 23%) väljendavad peaaegu sama enesekindlust, mis näitab, et sugu ei mõjuta tugevalt isiklike ja perekondlike väljavaateid.

Vanus on aga olulisem diferentseeriv tegur. Nooremad vastajad kipuvad olema optimistlikumad, samas kui pessimism suureneb vanusega järk-järgult. 15–24-aastaste seas oli rohkem kui kaheksa kümnest ekspressiivsest optimismist (82% vs. 17% pessimistlik). Optimism on endiselt suur 25–39-aastaste vastajate seas (79% vs. 20%) ning veidi vähenenud 40–54-aastaste vastajate seas (76% vs. 22%) ning 55-aastaste ja vanemate vastajate seas (72% vs. 26%). See muster viitab järkjärgulisele elukäigu efektile, kusjuures usaldus isikliku ja perekonna tuleviku vastu väheneb vanusega.

Haridustase on tihedalt seotud ka väljavaadete erinevustega ja sellel on eriti selge kalle. Kõrge haridustasemega vastajad on kõige optimistlikumad (80% vs. 18% pessimistlikud), neile järgnevad tihedalt keskmise haridustasemega vastajad (78% vs. 20%). Seevastu optimism on oluliselt väiksem madala haridustasemega vastajate seas, kus veidi üle kahe kolmandiku (67%) väljendab optimismi ja peaaegu üks kolmandik (31%) pessimismi. See märkimisväärne lõhe toob esile hariduse rolli usalduse kujundamisel isiklike ja perekondlike väljavaadete suhtes.

Sarnane muster ilmneb ka vastajate finantsolukorra kaalumisel. Need, kes ei teata peaaegu kunagi või kellel pole kunagi raskusi arвете maksimisega, on kõige optimistlikumad (80% optimistlikud vs. 18% pessimistlikud). Optimism väheneb märkimisväärselt vastajate seas, kellel on aeg-ajalt rahalisi raskusi (69% vs. 30%), ja väheneb veelgi nende seas, kellel on enamasti raskusi, kus optimism langeb 54%-ni ja pessimism tõuseb 45%-ni. See järsk kalle rõhutab tugevat seost majandusliku ebakindluse ja pessimismi vahel oma ja oma perekonna tuleviku suhtes.

Lõpuks on arusaamad tihedalt seotud vastajate kuvandiga Euroopa Liidust. ELi positiivse kuvandiga inimesed on oma isikliku ja perekondliku tuleviku suhtes ülekaalukalt optimistlikud (87% vs. 12% pessimistlikud). Optimism on väiksem vastajate seas, kellel on ELis neutraalne kuvand (72% vs. 26%), samas kui arvamused on palju rohkem jagatud negatiivse kuvandiga vastajate vahel, kus optimism langeb 51%-ni ja pessimism tõuseb 46%-ni. See seos viitab sellele, et laiemad poliitilised hoiakud ELi suhtes kajastuvad ka selles, kuidas inimesed tajuvad enda ja oma perekonna tulevikku.

QA9.1 Kas ütleksite, et olete tuleviku suhtes väga optimistlik, üsna optimistlik, üsna pessimistlik või väga pessimistlik? Teie perekond ja teie ise (% – EL)

	Kokku "optimistlik"	Täielik pessimistlik	Ei tea
EL 27	76	22	2
Sugu			
Mees	77	22	1
Naine	75	23	2
Vanus			
15-24	82	17	1
25-39	79	20	1
40-54	76	22	2
55+	72	26	2
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	67	31	2
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	78	20	2
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	80	18	2
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	78	21	1
Juhid	83	16	1
Muud valged kraed	81	18	1
Käsitöölised	76	23	1
Majaelanikud	70	28	2
Töötu	64	35	1
Pensionile jäänud	70	27	3
Üliõpilased	84	15	1
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	54	45	1
Aeg-ajalt	69	30	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	80	18	2
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	74	24	2
Väike või keskmise suurusega linn	75	23	2
Suurlinn	78	20	2
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	78	21	1
Puuduvad	63	33	4
ELi kuvand			
Positiivne	87	12	1
Neutraalne	72	26	2
Negatiivne	51	46	3
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	84	15	1
Halb asi	51	47	2
Ei hea ega halb asi	67	31	2

2. Turvariskidega seotud avalikud küsimused

2. Turvariskidega seotud avalikud küsimused

Selles peatükis uuritakse, kuidas eurooplased tajuvad julgeoleku-, ohutus-, kommunikatsiooni- ja ühiskonnaga seotud riske, tuues esile probleemid, mis kujundavad üldsuse muret tänapäeva keerulises keskkonnas. Selles uuritakse mitmesuguseid julgeolekuprobleeme alates konfliktidest ja terrorismist kuni küberohtude, kliimaga seotud katastroofide ja sõltuvuseni ELi mittekuuluvatest riikidest, samuti rände ja kujunemisjärgus tehnoloogiatega seotud muresid. Samuti käsitletakse selles kommunikatsiooni- ja ühiskondlikke küsimusi, sealhulgas desinformatsiooni, vaenukõnet, tehisintellekti loodud sisu, meedia sõltumatust ja eraelu puutumatust internetis. Mõlemas valdkonnas näitavad tulemused pidevalt suurt muret, kusjuures erinevused liikmesriikide ja sotsiaaldemokraafiliste rühmade vahel kajastavad erinevaid riiklikke kontekste, isiklikke kogemusi ja suhtumist Euroopa Liitu. Üldiselt näevad eurooplased end silmitsi mitmetahuliste ja omavahel seotud riskidega, mis mõjutavad nende turvatunnet, ühiskondlikku ühtekuuluvust ja usaldust institutsioonide vastu.

Turvalisuse ja ohutusega seotud probleemid

Eelmises peatükis täheldatud ettevaatlikud ja sageli pessimistlikud väljavaated, eelkõige seoses maailma tulevikuga, loovad olulise konteksti, et mõista eurooplaste muret julgeoleku ja ohutuse pärast. Vastajate väljendatud ebakindlus ülemaailmsete arengute suhtes viitab sellele, et paljud kodanikud tajuvad märkimisväärseid riske, mis ei ole nende otsese kontrolli all. Need arusaamad on tõenäoliselt seotud geopoliitiliste pingete, tehnoloogiliste ohtude, keskkonnariskide ja ühiskondlike probleemidega, mis kõik on viimastel aastatel muutunud üha olulisemaks.

Seda arvesse võttes uuriti uuringus, mil määral tunnevad eurooplased muret mitmesuguste julgeoleku ja ohutusega seotud küsimuste pärast. Mõistmine, milliseid ohte peetakse kõige murettekitavamaks, annab ülevaate üldsuse ootustest seoses Euroopa Liidu rolliga julgeoleku, vastupanuvõime ja strateegilise autonoomia tagamisel.

QA11 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures. (EL 27) (%)

Aktiivsed konfliktid ja sõjad Euroopa Liidu lähistel

Terrorism

ELi mittekuuluvate riikide küberründed

Kliimamuutuste tõttu süvenenud looduskatastroofid

Kontrollimata rändevoog

EL peab oma energiavarustuses tuginema kolmandatele riikidele

ELi mittekuuluvatest riikidest pärit droonid, mida kasutatakse ELi riikides või nende läheduses

EL peab oma kaitses tuginema kolmandatele riikidele

ELi mittekuuluvad riigid, kes püüavad mõjutada valimisi või poliitikat (MEIE RIIGIS)

"Väga mures" (7-10)
 Kokku "Mõõdukalt mures" (5-6)
 Kokku „Ei ole või on veidi mures“ (1–4)
 Ei tea

2025. aasta november

ELi tasandil on mure julgeoleku ja ohutusega seotud küsimuste pärast laialt levinud, kuigi mure intensiivsus sõltub käsitletavast küsimusest. Üldiselt väljendab selge enamik eurooplasi suurt muret kõigi uuringus käsitletud teemade pärast, rõhutades julgeolekuga seotud probleemide olulisust üldsuse arusaamade kujundamisel.

Kõige suurem mure on seotud aktiivsete konfliktide ja sõdadega Euroopa Liidu lähistel. Rohkem kui seitse vastajat kümnest (72%) ütles, et nad on selle probleemi pärast väga mures, samas kui veel 18% ütles, et nad on mõõdukalt mures. See muudab selle testitud probleemidest kõige murettekitavamaks, kajastades ELi piiride lähedal asuvate geopoliitiliste pingete tähtsust kodanike silmis.

Terrorism on teine kõige murettekitavam küsimus. Kaks kolmandikku vastanutest (67%) ütleb, et nad on väga mures, ja veel 19% on mõõdukalt mures. See pidev mure rõhutab asjaolu, et hoolimata rünnakute sageduse kõikumisest on terrorism endiselt eurooplaste tajutava ebakindluse keskne element.

ELi mittekuuluvatest riikidest pärit küberründed on eurooplaste jaoks suur mureallikas. Kaks kolmandikku vastanutest (66%) ütles, et nad on selle ohu pärast väga mures, samas kui veel 20% teatas, et nad on mõõdukalt mures. See suur mure toob esile Euroopa Liidu tajutava haavatavuse väliste küberohtude suhtes.

Sama suurt muret väljendatakse seoses loodusõnnetustega, mida kliimamuutused on veelgi süvendanud. Üldiselt märgib 66 % vastanutest, et nad on väga mures, ja 20 % on mõõdukalt mures. Need tulemused rõhutavad, mil määral on kliimaga seotud riskid nüüd kindlalt seotud üldsuse arusaamadega, mis on peamine tegur, mis kujundab ebakindlust tuleviku suhtes.

Kontrollimata rändevood kuuluvad samuti kõige enam muret tekitavate küsimuste hulka. Ligi kaks kolmandikku vastanutest (65%) on väga mures ja veel 20% on mõõdukalt mures. See peegeldab selle teema jätkuvat esiletõstmist avalikus arutelus kogu Euroopa Liidus.

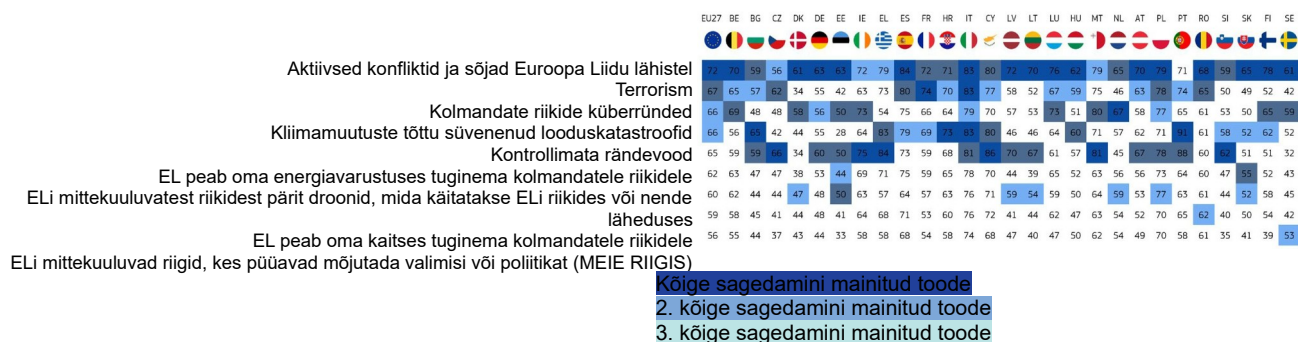
Probleemid, mis on seotud Euroopa Liidu sõltuvusega kolmandatest riikidest, tekitavad veidi vähem muret, kuid on siiski märkimisväärsed. Ligikaudu kuus vastanut kümnest (62%) on väga mures ELi energiavarustuse sõltuvuse pärast kolmandatest riikidest, kusjuures 25% teatas mõõdukast murest. Samuti on 59% väga mures selle pärast, et kaitse sõltub ELi mittekuuluvatest riikidest, ja veel 26% on mõõdukalt mures. Need tulemused näitavad, et strateegilise autonoomia küsimused kujutavad endast märkimisväärset ärevuse allikat.

Mure ELi mittekuuluvatest riikidest pärit droonide pärast, mida käitatakse ELi riikides või nende lähedal, on samuti märkimisväärne. Kuus vastajat kümnest (60 %) ütles, et nad on väga mures, ja 22 % ütles, et nad on mõõdukalt mures, mis näitab märkimisväärset rahutust kujunemisyrgus sõjaliste ja seiretehnoloogiate suhtes.

Testitud probleemidest on kõige vähem murettekitavad ELi mittekuuluvad riigid, kes püüavad mõjutada valimisi või poliitikat vastaja enda riigis, kuigi mure on endiselt laialt levinud. Rohkem kui pooled vastanutest (56%) on väga mures, samas kui 23% on mõõdukalt mures. Kuigi need arvud on teiste näitajatega võrreldes kõige madalamal kohal, näitavad need, et suur osa eurooplastest peab välispoliitilist sekkumist endiselt märkimisväärseks ohuks.

Kokkuvõttes võib püsivalt suur mure kõikide teemade pärast aidata selgitada maailma tuleviku suhtes täheldatud tugevat pessimismi ja osutada julgeolekukeskkonnale, mida paljud eurooplased peavad keerukaks, mitmemõõtmeliseks ja üha ebakindlamaks.

QA11 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures. Väga mures kokku" (7-10) (%)

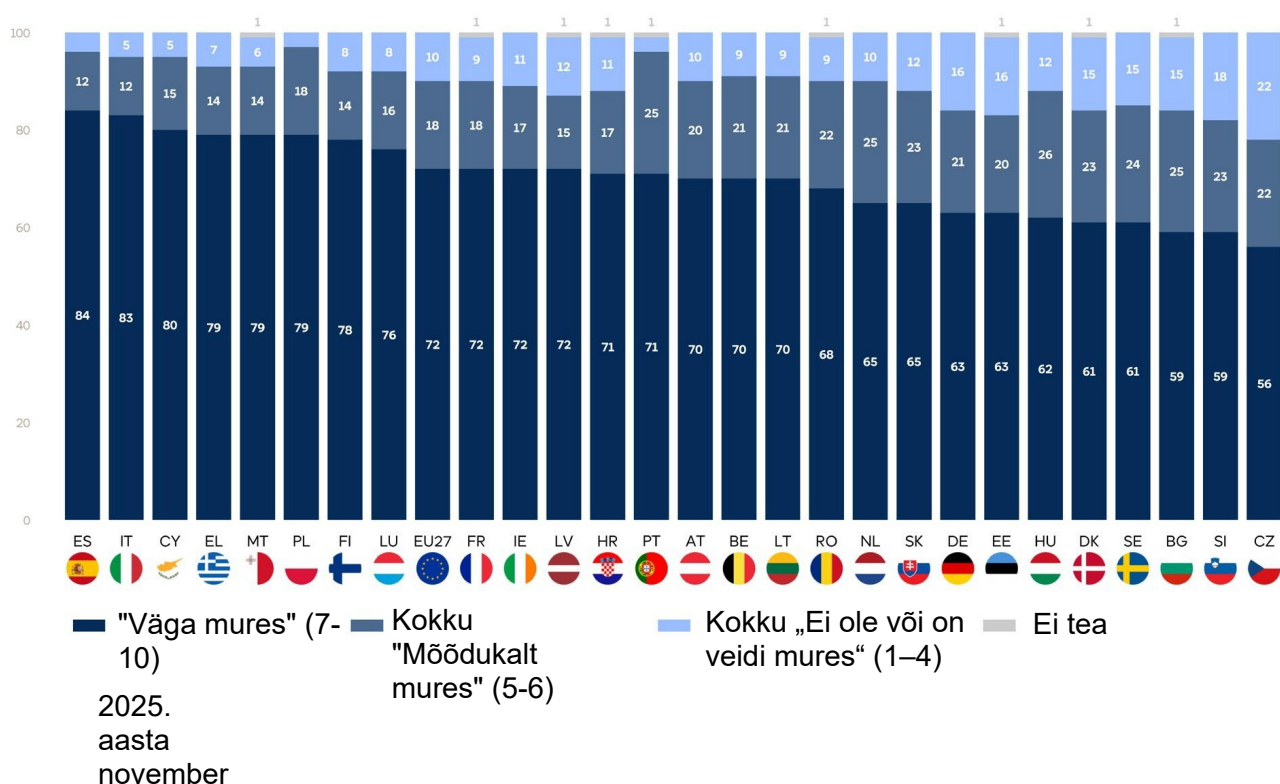
Olles uurinud üldist muret ELi tasandil, vaadeldakse käesolevas osas üksikasjalikumalt, kuidas mure julgeoleku ja ohutusega seotud küsimuste pärast on liikmesriigiti erinev. Kuigi kogu Euroopa Liidus täheldatakse suurt muret, on murede intensiivsus riigiti väga erinev, kajastades riikide konteksti, geograafilist lähedust ja erinevaid riskitajusid.

Lisaks erinevustele konkreetsetes küsimustes näitab uuring, et mõned riigid teatavad pidevalt suuremast murest kõigi julgeoleku ja ohutusega seotud teemade puhul, samas kui teised teatavad üldiselt väiksemast murest. Näiteks Itaalia, Hispaania, Küpros, Portugal, Poola ja Malta kuuluvad korrapäraselt nende riikide hulka, kelle vastajate osakaal on kõige suurem ja kes väljendavad suurt muret, olenemata ohu liigist. Seevastu Madalmaades, Taanis, Eestis, Slovakkias ja Rootsis on mitmes küsimuses muretase madalam, mis näitab, et üldiselt tajutakse julgeoleku- ja ohutusriske vähem murelikult. Need mustrid viitavad sellele, et riikide kontekstidel on oluline roll eurooplaste üldise haavatavuse kujundamisel.

Mure aktiivsete konfliktide ja sõdade pärast Euroopa Liidu lähedal on laialt levinud kõigis liikmesriikides. See probleem on kõige suurem probleem 16 riigis ja igas liikmesriigis on rohkem kui pooled vastanutest teatanud, et on väga mures. Kõige suurem on mure Hispaanias (84 %), Itaalias (83 %) ja Küprosel (80 %), kus üle kaheksa vastanu kümnest ütleb, et nad on väga mures. Skaala teises otsas on väga murettekitavate vastajate väikseim osakaal Tšehhis (56%), Bulgaarias (59%) ja Sloveenias (59%).

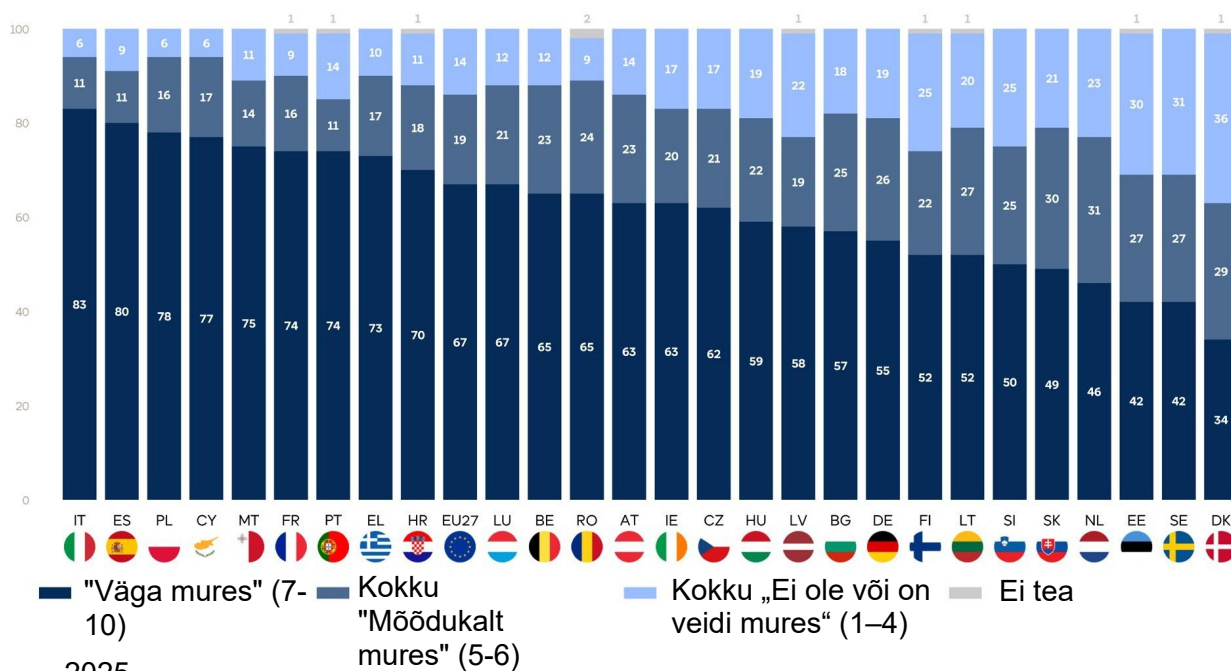
QA11.1 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

Aktiivsed konfliktid ja sõjad Euroopa Liidu lähedal (%)

Mure terrorismi pärast on laialt levinud ka kogu Euroopa Liidus, kuigi selle intensiivsus on liikmesriigiti väga erinev. Terrorism on peamine julgeolekuprobleem kahes riigis, Prantsusmaal ja Itaalias, kus vastavalt 74 % ja 83 % vastanutest ütlevad, et nad on väga mures. Kokku väljendavad 22 liikmesriigis suurt muret vähemalt pooled vastanutest. Kõige suuremat muret tekitavate vastajate osakaalu täheldati Itaalias (83%), Hispaanias (80%) ja Poolas (78%). Seevastu on mure märkimisväärselt väiksem Taanis (34%), Rootsis (42%) ja Eestis (42%).

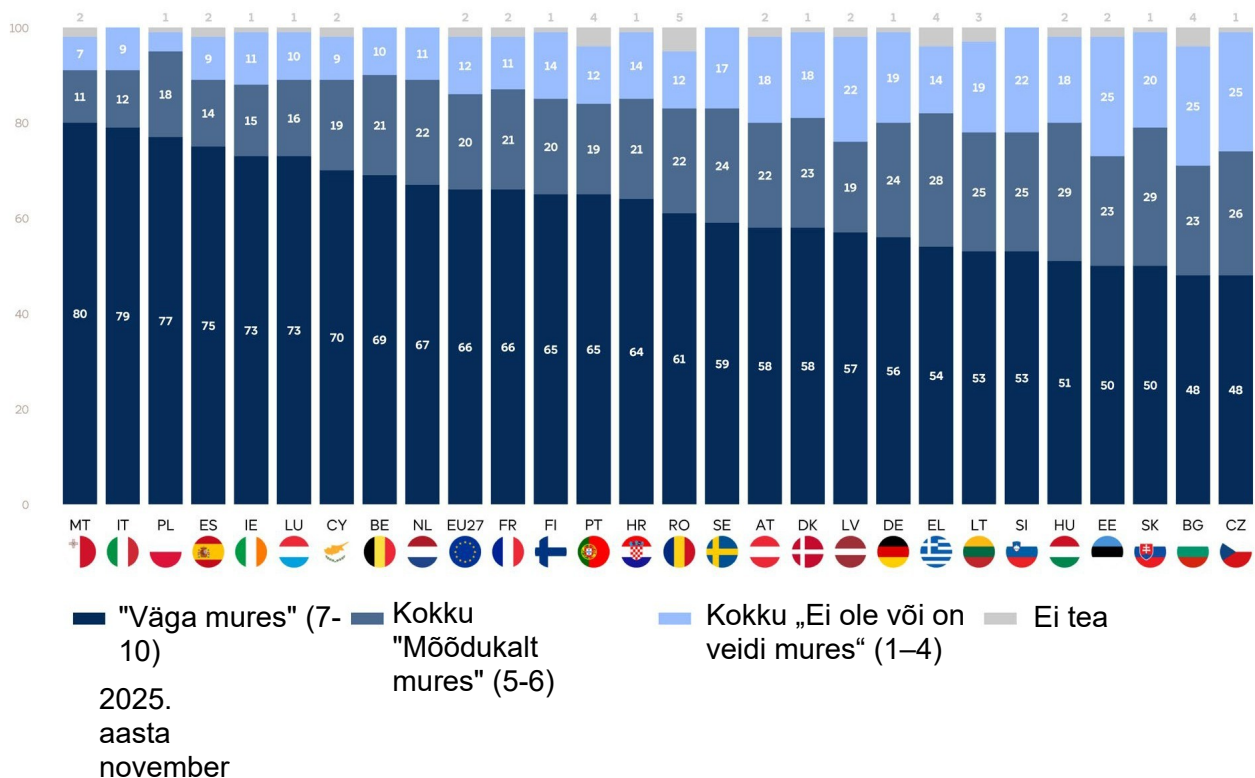
QA11.7 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.
Terrorism (%)

2025.
aasta
november

Kolmandatest riikidest lähtuvate küberrünnete puhul on mure laialt levinud, kuid liikmesriigiti ebaühtlane. Sellised rünnakud on Madalmaades peamine julgeolekuprobleem (67%). Kokku teatas vähemalt pool vastanutest, et nad on 25 liikmesriigis väga mures, mis näitab, et nad tajuvad end väliste küberohtude suhtes haavatavana. Suurima murega vastanute osakaal registreeriti Maltal (80%), Itaalias (79%) ja Poolas (77%). Seevastu on mure väiksem Tšehhis ja Bulgaarias (mõlemas 48 %) ning Slovakkias ja Eestis (50 %), kus ligikaudu pooled või vähem vastajaid väljendavad suurt muret.

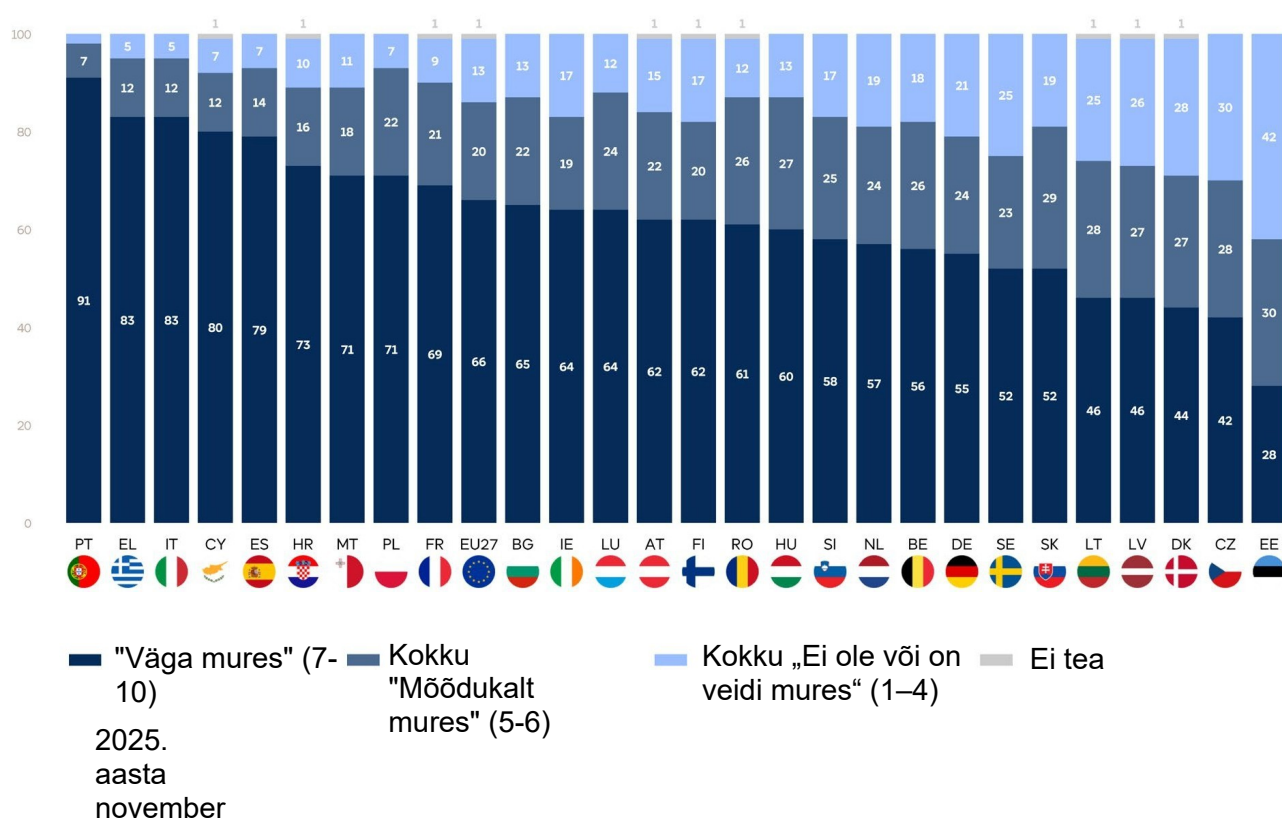
QA11.2 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.
Kolmandate riikide küberründed (%)

Mure kliimamuutuste tõttu süvenenud looduskatastroofide pärast on eriti suur mitmes liikmesriigis ning see on peamine julgeolekuprobleem Bulgaarias (65%), Horvaatias (73%), Itaalias (83%) ja Portugalis (91%). Üldiselt on kõige rohkem muresid koondunud Vahemere piirkonna riikidesse: Portugal (91 %), Kreeka (83 %), Itaalia (83 %), Küpros (80 %), Hispaania (79 %) ja Horvaatia (73 %) on kuus liikmesriiki, kus rohkem kui kolm vastanut neljast on väga mures. Seevastu mõnes Põhja- ja Kesk-Euroopa riigis, eelkõige Eestis (28%), Tšehhis (42%) ja Taanis (44%), on mure palju väiksem. Need erinevused võivad osaliselt kajastada hiljutisi kogemusi äärmuslike ilmastikunähtustega, nagu kuumalained ja metsa- või maastikupõlengud, mis kipuvad Lõuna-Euroopat rängemalt mõjutama. Kokku väljendavad 22 liikmesriigis suurt muret vähemalt pooled vastanutest.

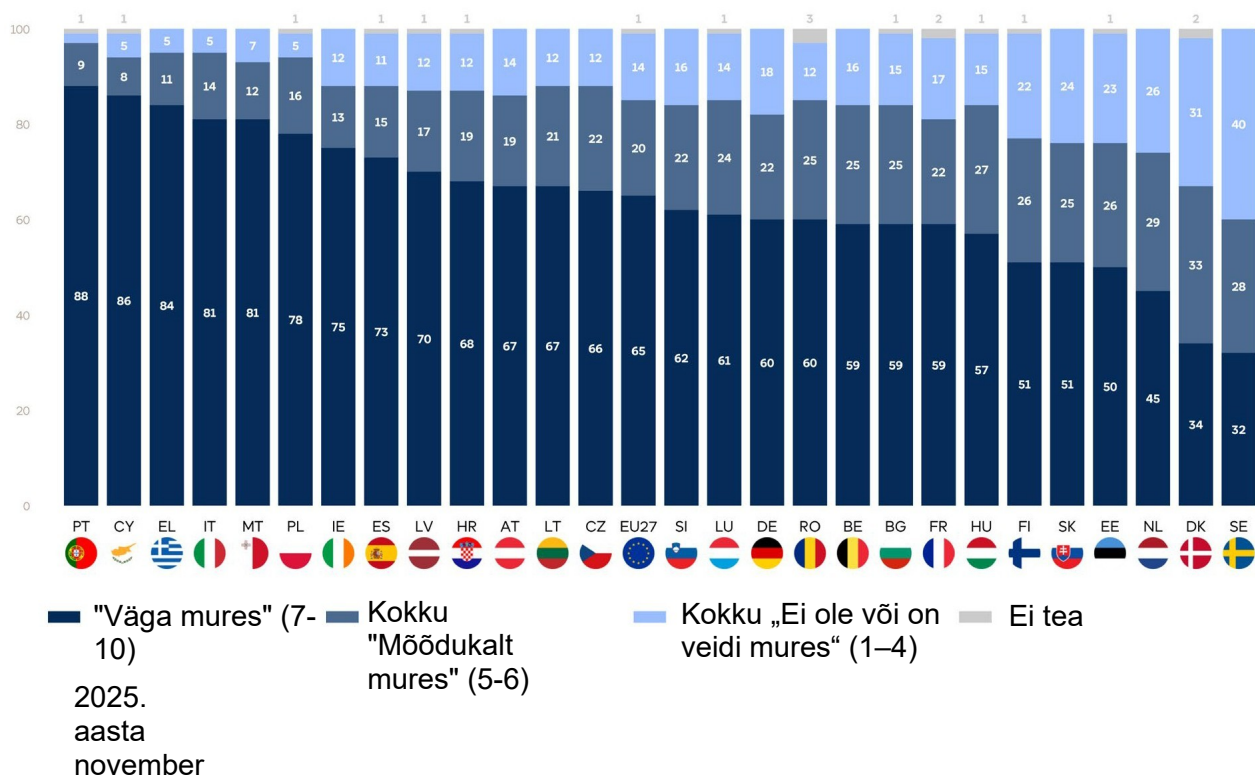
QA11.9 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

Kliimamuutustest tingitud looduskatastroofid (%)

Kontrollimata rändevood on peamiseks julgeolekuprobleemiks kuues riigis: Küpros (86%), Kreeka (84%), Malta (81%), Iirimaa (75%), Tšehhi (66%) ja Sloveenia (62%). Rohkem kui kaheksa vastanut kümnest on väga mures ka Portugalis (88%) ja Itaalias (81%). Üldiselt väljendavad vähemalt pooled vastanutest suurt muret 24 liikmesriigis. Seevastu on kõige vähem muret Rootsis (32%) ja Taanis (34%), kus kümnest vastajast vähem kui neli väljendab suurt muret, ning Madalmaades (45%).

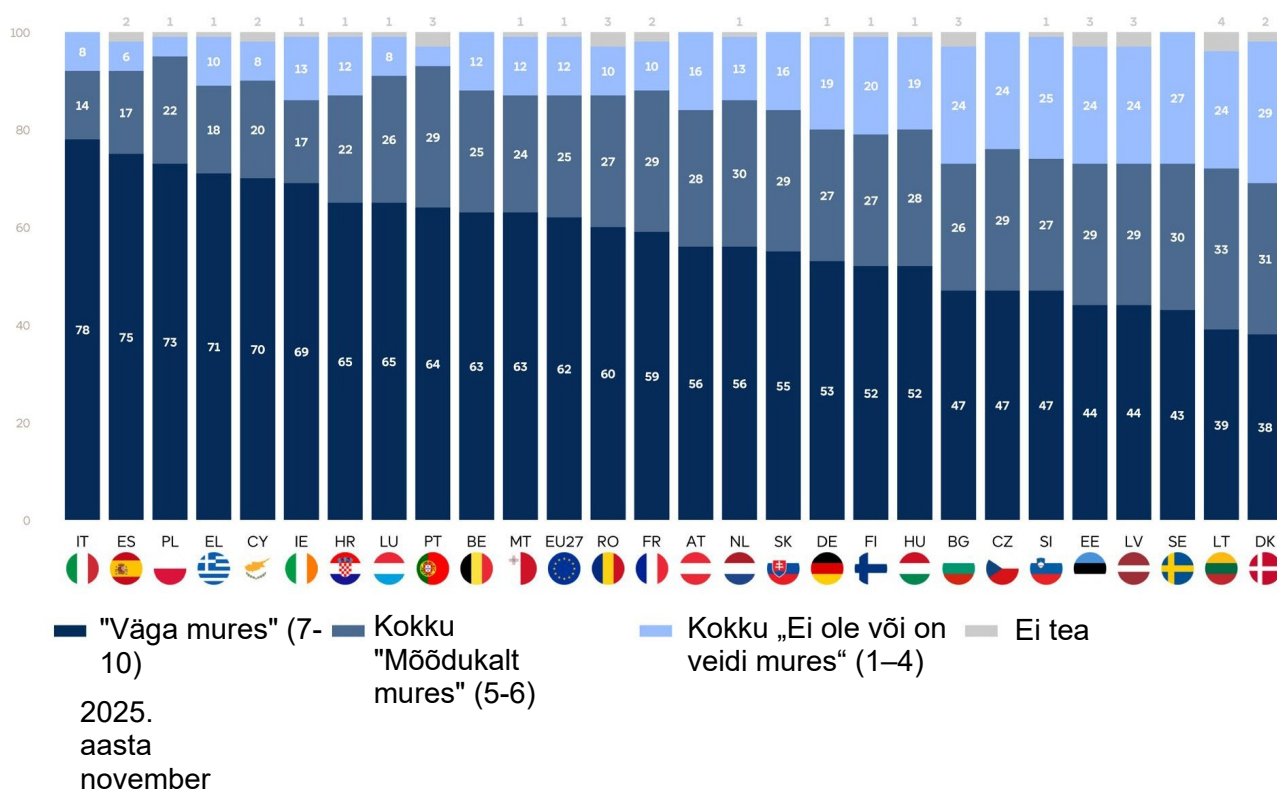
QA11.8 Kui mures olete või ei ole iga järgmise turvalisuse või ohutusega seotud küsimuse pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.
Kontrollimata rändevood (%)

Mure selle pärast, et EL sõltub energiavarustuses kolmandatest riikidest, on liikmesriigiti erinev. Kõige suurem osa vastanutest, kes on väga mures, on Itaalias (78%), Hispaanias (75%) ja Poolas (73%). Üldiselt väljendavad vähemalt pooled vastanutest suurt muret 19 liikmesriigis. Skaala teises otsas on kõige vähem muret Taanis (38%), Leedus (39%) ja Rootsis (43%).

QA11.5 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

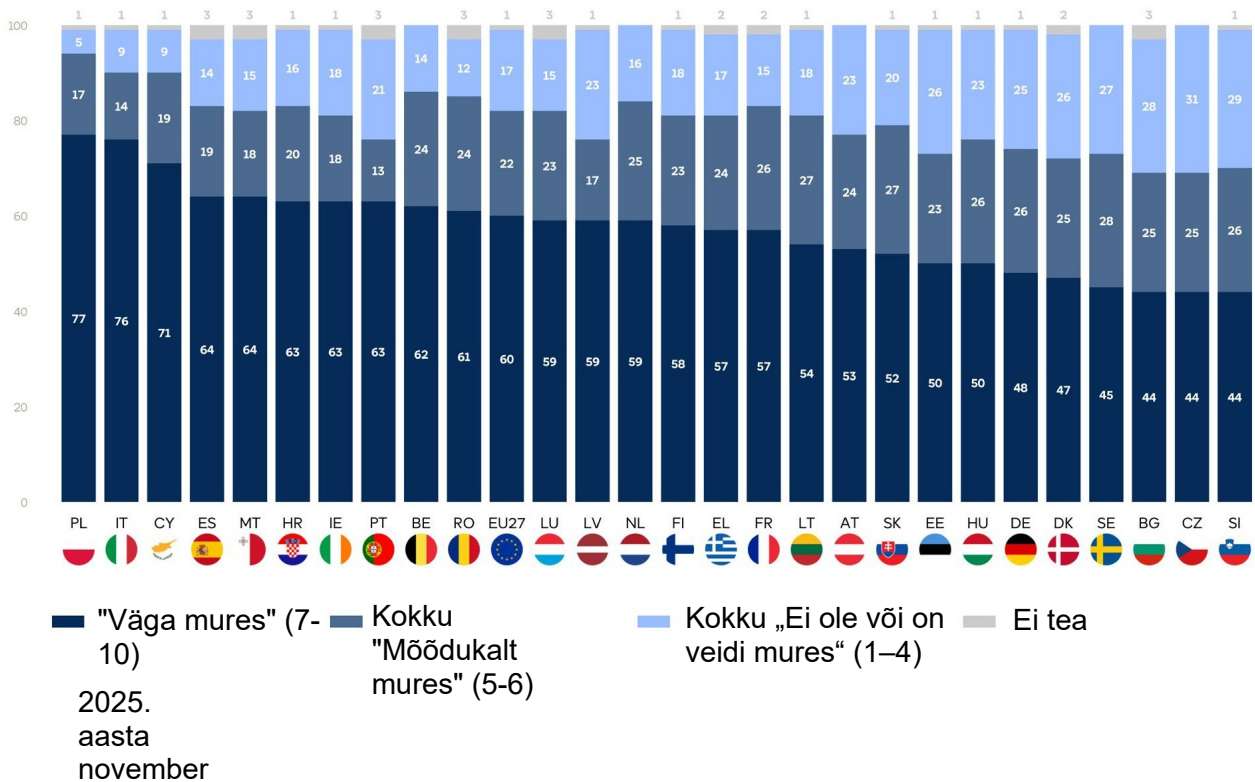
EL peab oma energiavarustuses tuginema kolmandatele riikidele (%)

Mure kolmandatest riikidest pärit droonide pärast, mida käitatakse ELi riikides või nende lähedal, on märkimisväärne, kuid liikmesriigiti erinev. Suurima murega vastanute osakaal on Poolas (77%), Itaalias (76%) ja Küprosel (71%). 21 liikmesriigis väidavad vähemalt pooled vastanutest, et nad on väga mures. Skaala teises otsas on kõige vähem muret Sloveenias, Tšehhis ja Bulgaarias (kõigis 44 %).

QA11.3 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

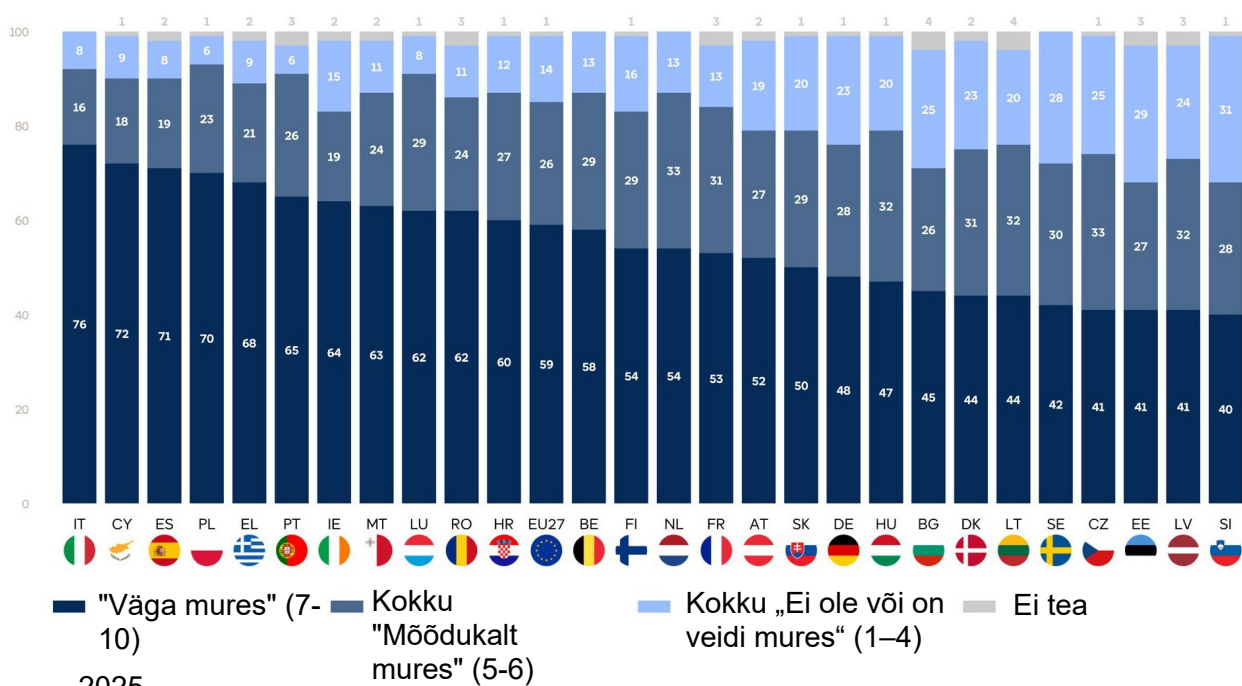
ELi mittekuuluvatest riikidest pärit droonid, mida käitatakse ELi riikides või nende läheduses (%)

Sõltuvus ELi mittekuuluvatest riikidest on kogu liidus murettekitav, kuigi tasemed on liikmesriigiti väga erinevad. Kõige suurem osa vastanutest, kes on väga mures, on Itaalias (76%), Küprosel (72%) ja Hispaanias (71%). Üldiselt väljendavad vähemalt pooled vastanutest suurt muret 17 liikmesriigis. Seevastu on kõige vähem muret Sloveenias (40%) ning Lätis, Eestis ja Tšehhis (kõigis 41%).

QA11.6 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

EL peab oma kaitstes tuginema kolmandatele riikidele (%)

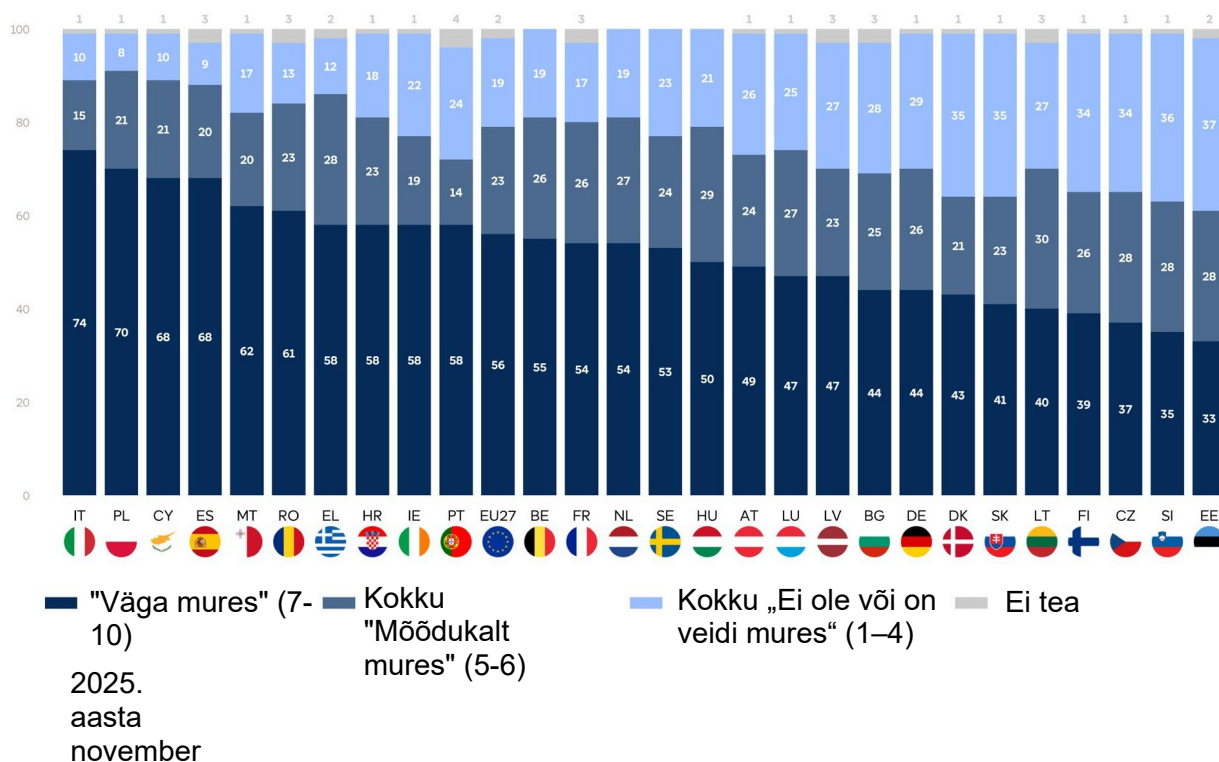

2025.
aasta
november

Samuti on liikmesriigiti väga erinevad mured kolmandate riikide pärast, kes püüavad mõjutada valimisi või poliitikat. Kõige suurem osa vastanutest, kes on väga mures, on Itaalias (74%), Poolas (70%) ning Küprosel ja Hispaanias (68%). 15 liikmesriigis väidavad vähemalt pooled vastanutest, et nad on väga mures. Skaala teises otsas on kõige vähem muret Eestis (33%), Sloveenias (35%) ja Tšehhis (37%), kus ainult umbes kolmandik vastanutest väljendab suurt muret.

QA11.4 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

ELi mittekuuluvad riigid, kes püüavad mõjutada valimisi või poliitikat (MEIE RIIGIS) (%)

Mure turvalisuse ja ohutusega seotud küsimuste pärast on sotsiaaldemograafiliste rühmade lõikes erinev. Arvestades soolisi erinevusi, teatavad naised enamikus küsimustes üldiselt suuremast murest kui mehed. Suurimat soolist ebavõrdsust täheldatakse loodusõnnetuste (71 % naistest on väga mures vs. 64 % meestest), aktiivsete konfliktide (74 % vs. 69 %), terrorismi (70 % vs. 65 %) ja kolmandatest riikidest pärit droonide (62 % vs. 57 %) puhul. Need erinevused viitavad sellele, et naised kipuvad tajuma julgeoleku- ja ohutusohete vahetumate või pakilisematena, eelkõige keskkonna- ja geopoliitiliste riskidega seotud valdkondades.

Mure turvalisuse ja ohutuse pärast kipub vanusega suurenema. Nooremad vastajad (15–24aastased) on enamiku teemade puhul pidevalt vähem mures, samas kui 55aastased ja vanemad vastajad on kõige rohkem mures. Vanuseerinevused on kõige suuremad kontrollimatute rändevooegade (52 % 15–24aastastest on väga mures võrreldes 70 %ga 55aastastest ja vanematest), droonide (53 % vs. 64 %), välispoliitilise mõju (49 % vs. 60 %) ja kaitsealase sõltuvuse puhul kolmandatest riikidest (51 % vs. 61 %). Need mustrid viitavad järkjärgulisele elukäigule, kus eakad eurooplased peavad julgeoleku- ja ohutusriske olulisemaks või vahetuks.

Hariduse mõju tajutavatele turvariskidele on teemade lõikes erinev. Madala haridustasemega vastajad on suurema tõenäosusega väga mures rändevoogude (72% vs. 56% kõrgelt haritud inimeste seas) ja terrorismi (72% vs. 61%) pärast. Muudes küsimustes on erinevused vähem märgatavad, kuigi keskmise haridustasemega vastajad teatavad üldiselt veidi suuremast murest mitmel teemal, mis viitab sellele, et haridus kujundab nii riskiteadlikkust kui ka -taju keerulisel viisil, sõltuvalt ohu liigist.

Olenevalt vastajate suhtumisest Euroopa Liitu on erinev ka arusaam julgeolekust ja ohutusest, mis rõhutab seost laiemate poliitiliste väljavaadete ja riskitaju vahel. Vastajad, kellel on ELis positiivne kuvand, väljendavad suurema tõenäosusega suurt muret kliimamuutuste tõttu süvenenud loodusõnnetuste pärast, kusjuures 70 % vastanutest teatas, et nad on väga mures, võrreldes 59 %ga neist, kellel on ELis negatiivne kuvand. Seevastu vastajad, kellel on ELis negatiivne kuvand, teatasid suuremast murest rändevoogude ja terrorismiga seotud küsimuste pärast. Negatiivse kuvandiga inimestest on 77 % väga mures kontrollimatu rände pärast, võrreldes 60 %ga nende seas, kellel on ELi suhtes positiivne seisukoht. Samamoodi on mure terrorismi pärast suurem negatiivse kuvandiga inimeste seas (75 % väga mures) kui positiivse kuvandiga inimeste seas (63 %).

QA11 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures. „Väga mures“ kokku (7–10) (% – EL)

	Aktiivsed konfliktid ja sõjad Euroopa Liidu lähistel	Terrorism	Kliimamuutuste tõttu süvenenud looduskatastroofid	Kolmandate riikide küberründed	Kontrolli määramine	EL peab oma energiavarustuses tuginema kolmandatel riikidel	ELi mittekuuluva riigi riikidest pärit droonid, mida kasutatakse ELi riikides või nende läheduses	EL peab oma kaitses tuginema kolmandatel riikidel	ELi mittekuuluvad riigid, kes püüavad mõjutada valimisi või poliitikat (MEIE RIIGIS)
EL 27	72	67	66	66	65	62	60	59	56
Sugu									
Mees	69	65	64	65	66	61	57	58	57
Naine	74	70	71	66	66	63	62	59	57
Vanus									
15-24	68	63	67	61	52	54	53	51	49
25-39	69	64	66	63	62	64	56	59	56
40-54	71	66	66	66	68	63	59	60	55
55+	75	72	69	67	70	62	64	61	60
Haridustase									
Madal haridustase (ISCED 0–2)	70	72	65	60	72	58	58	55	53
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	73	69	67	68	69	65	63	61	59
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	72	61	68	65	56	62	57	58	56
Sotsiaal-ametialane kategooria									
Füüsilisest isikust ettevõtjad	69	67	64	66	68	63	57	60	56
Juhid	70	58	63	62	59	60	54	57	52
Muud valged kraed	71	65	66	67	64	65	61	60	58
Käsitöölised	69	71	66	65	71	64	59	60	57
Majaelanikud	78	73	71	69	73	68	67	62	62
Töotu	69	69	68	67	63	63	57	56	56
Pensionile jäänud	75	73	69	67	71	62	64	60	60
Üliõpilased	70	62	70	59	48	53	52	50	50
Raskused arvete tasumisel									
Suurema osa ajast	71	68	68	63	67	62	60	60	57
Aeg-ajalt	73	73	71	66	70	64	62	61	59
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	71	66	65	65	63	61	58	57	56
Subjektivne linnastumine									
Maapiirkond või küla	70	67	64	63	68	59	59	57	55
Väike või keskmise suurusega linn	72	69	67	66	65	63	59	60	57
Suurlinn	73	67	70	67	64	64	60	60	58
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul									
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	72	67	67	66	65	62	59	59	57
Puuduvad	72	73	68	58	72	58	61	56	56
ELi kuvand									
Positiivne	73	63	70	67	60	62	60	59	57
Neutraalne	71	70	65	65	68	61	60	57	54
Negatiivne	71	75	59	64	77	65	57	60	58
Euroopa Liidu liikmesus									
Hea asi	73	65	70	67	61	63	61	58	57
Halb asi	65	73	56	60	76	60	54	57	56
Ei hea ega halb asi	71	72	65	65	73	63	60	59	57

Kommunikatsioon ja ühiskonnaga seotud mured

Selles osas käsitletakse eurooplaste muresid teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast. Kuigi eelmine osa näitas, et välised ohud, nagu konfliktid, terrorism ja küberründed, mõjutavad tugevalt üldsuse arusaama, uuritakse selles osas probleeme, mis on seotud sellega, kuidas teavet tänapäeva ühiskonnas luuakse, levitatakse ja juhitakse. Kiired tehnoloogilised muutused, digiplatvormide kasvav roll ja veebikommunikatsiooni kasvav keskne tähtsus on avalikku sfääri põhjalikult muutnud. Samal ajal on desinformatsioon, algoritmiline otsustusprotsess, meedia sõltumatus ja sõnavabadus tänapäeval kogu Euroopa Liidus olulised teemad. Seda arvesse võttes uuriti uuringus skaalal 1–10, mil määral tunnevad eurooplased muret mitmesuguste teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast.

QA12 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures. (EL 27) (%)

Väärinfo (vale või eksitav teave)

Vihakõne internetis ja väljaspool seda

Tehisintellekti loodud võtssisu, näiteks süvavõltsitud videod või valeteave

Isikuandmete kaitse internetis

Oht sõnavabadusele

Ühiskonna polariseerumine (nt suurenevad lõhed ühiskonnarühmade vahel)

Mõnede suurte ettevõtete kontroll sotsiaalmeedia üle

Meedia sõltumatus (MEIE RIIGIS)

Läbipaistvuse puudumine selles, kuidas algoritmid internetis otsuseid teevad (nt millist sisu või reklaami näidatakse ja miks)

"Väga mures" (7-10)
 Kokku "Mõõdukalt mures" (5-6)
 Kokku „Ei ole või on veidi mures“ (1-4)
 Ei tea

2025.
aasta
november

ELi tasandil on laialt levinud mure teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast, kuigi mure intensiivsus on sõltuvalt käsitletavast küsimusest mõnevõrra erinev. Üldiselt on selge enamik eurooplasi väga mures kõigi uuringuteemade pärast, rõhutades teabe, digitehnoloogia ja ühiskondliku ühtekuuluvuse keskset rolli üldsuse arusaamade kujundamisel.

Kõige suurem mure on seotud desinformatsiooni levikuga. Rohkem kui kaks kolmandikku vastanutest (69%) teatas, et nad on väga mures vale või eksitava teabe pärast, ning veel 19% ütles, et nad on mõõdukalt mures. See muudab desinformatsiooni testitud probleemidest kõige murettekitavamaks ning kajastab laialt levinud muret selle mõju pärast demokraatlikele protsessidele, üldsuse usaldusele ja teadlikele otsustele.

Selle murega on tihedalt seotud mure vihakõne pärast nii internetis kui ka väljaspool seda. Ligikaudu kaks kolmandikku eurooplastest (68%) ütleb, et nad on vaenukõne pärast väga mures, ning veel 19% teatab mõõdukast murest. See suur mure viitab sellele, et paljud kodanikud tajuvad vaenukõnet otsese ohuna sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja lugupidavale avalikule arutelule.

Suurt muret tekitab ka tehisintellekti loodud võltssisu, näiteks sünavõltsitud videod või tehisintellekti loodud valeteave. Üldiselt ütleb 68 % vastanutest, et nad on väga mures, ja 19 % on mõõdukalt mures. Need tulemused osutavad kasvavale teadlikkusele kujunemisejärgus tehnoloogiatega seotud riskidest ja nende potentsiaalset õõnestada veelgi usaldust teabe ja meedia vastu.

Peamiste probleemide hulka kuulub ka isikuandmete kaitse internetis. Ligikaudu kaks kolmandikku eurooplastest (68%) on selle probleemi pärast väga mures, samas kui 20% on mõõdukalt mures. See toob esile püsivad hirmud eraelu puutumatuse, andmete väärkasutamise ja üksikisikute suutlikkuse pärast säilitada kontroll oma isikuandmete üle digikeskkonnas.

Tõsist muret tekitavad ka ohud sõnavabadusele. Kokku ütles 67 % vastanutest, et nad on väga mures, ning veel 20 % väljendas mõõdukat muret. See näitab, et eurooplased on tundlikud tajutavate ohtude suhtes põhivabadustele, olenemata sellest, kas need tulenevad reguleerimisest, platvormitavast või laiemast ühiskondlikust survest.

Samuti on laialt levinud mure ühiskonna polariseerumise pärast. Ligi kaks kolmandikku vastanutest (63%) on väga mures suurenevate lõhede pärast ühiskonnarühmade vahel ja 23% on mõõdukalt mures. Need tulemused rõhutavad muret sotsiaalse killustatuse ja ühiste väärtuste nõrgenemise pärast.

Märkimisväärset muret tekitab ka mõne suure ettevõtte kontroll sotsiaalmeedia üle. Ligikaudu kuus vastajat kümnest (63%) ütleb, et nad on väga mures, samas kui 22% on mõõdukalt mures. See osutab murele turu kontsentratsiooni ja suurte platvormide mõjuvõimu pärast avalikus arutelus.

Kuigi see on veidi väiksem kui muude küsimuste puhul, on mure meedia sõltumatuse pärast vastajate oma riigis endiselt märkimisväärne. Üle poole eurooplastest (56%) on väga mures ja veel 25% on mõõdukalt mures. See näitab, et meediavabadust ja mitmekesisust puudutavad küsimused leiavad kogu liidus jätkuvalt vastukaja.

Läbipaistvuse puudumine selles, kuidas algoritmid internetis otsuseid teevad, on testitud probleemidest kõige vähem murettekitav, kuigi mure on endiselt laialt levinud. 55% vastanutest ütleb, et nad on väga mures, ja 26% on mõõdukalt mures. Madalaimale kohale vaatamata viitavad need arvud sellele, et läbipaistmatut algoritmilist otsustusprotsessi peetakse üha olulisemaks küsimuseks.

Kõigis nendes kommunikatsiooni- ja ühiskonnaga seotud küsimustes pidevalt suur mure tugevdab pilti avalikkusest, kes pöörab sügavat tähelepanu kaasaegse infokeskkonna väljakutsetele. Need mured peegeldavad ja täiendavad eelmises jaos täheldatud turvalisusega seotud muresid, osutades laiemale haavatavuse tajumisele, mis hõlmab nii tänapäeva elu füüsilisi kui ka digitaalseid mõõtmeid.

QA12 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.
"Väga mures" kokku (7-10) (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Väärinfo (vale või eksitav teave)	69	68	56	45	55	56	51	76	77	85	71	67	80	82	64	59	77	62	78	71	65	72	67	68	63	62	67	66
Vihakõne internetis ja väljaspool seda	68	65	51	43	49	56	56	70	71	82	72	68	83	71	54	46	70	58	76	64	58	74	68	64	56	60	63	61
Tehisintellekti loodud võltssisu, näiteks sünavõltsitud videod või valeteave	68	71	48	47	64	58	47	75	70	77	69	59	77	84	59	54	79	55	79	73	61	70	62	62	62	58	73	68
Isikuandmete kaitse internetis	68	70	59	47	50	55	57	74	79	82	70	67	80	82	62	57	73	63	76	63	57	75	66	65	61	60	62	50
Oht sõnavabadusele	67	64	53	51	41	52	45	69	73	85	69	67	84	73	54	45	64	58	73	57	57	72	70	65	54	56	48	52
Ühiskonna polariseerumine (nt suurenevad lõhed ühiskonnarühmade vahel)	63	56	52	48	44	57	47	71	72	73	58	65	76	72	55	46	66	56	66	68	61	70	63	65	50	68	63	61
Mõnede suurte ettevõtete kontroll sotsiaalmeedia üle	63	62	48	42	53	51	38	73	72	72	64	64	77	72	49	40	72	52	69	67	59	68	59	61	54	45	53	59
Meedia sõltumatus (MEIE RIIGIS)	56	47	49	37	24	41	34	57	71	70	53	62	75	65	46	39	34	54	62	40	49	67	54	62	47	50	33	32
Läbipaistvuse puudumine selles, kuidas algoritmid internetis otsuseid teevad (nt millist sisu või reklaame teile näidatakse ja miks)	55	56	41	30	43	39	36	66	62	69	55	56	72	71	43	37	60	45	67	61	45	62	53	54	45	38	45	46

Kõige sagedamini mainitud toode

2. kõige sagedamini mainitud toode

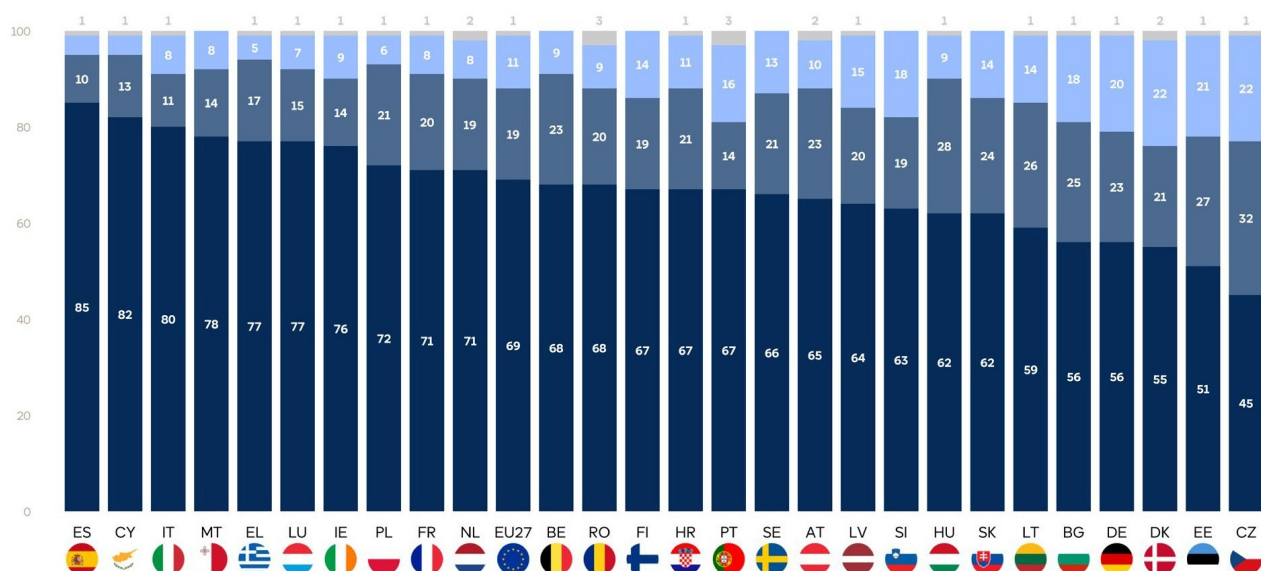
3. kõige sagedamini mainitud toode

Olles uurinud üldist muret ELi tasandil, vaadeldakse käesolevas osas nüüd üksikasjalikumalt, kuidas mure teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast on liikmesriigiti erinev. Kuigi kogu Euroopa Liidus on kõigi käsitletavate küsimuste puhul märgata suurt muret, on murede intensiivsus riigiti väga erinev. Need erinevused võivad kajastada erinevaid riiklikke olusid, meediamaastikke, digitaliseerimise taset ning hiljutisi poliitilisi ja ühiskondlikke arenguid, samuti vastandlikke kogemusi selliste probleemidega nagu desinformatsioon, meediavabadus ja veebikahju.

Lisaks erinevustele konkreetsetes küsimustes näitab uuring, et mõned riigid teatavad pidevalt suuremast murest kõigi teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud teemade puhul, samas kui teised teatavad üldiselt väiksemast murest. Itaalia, Hispaania, Küpros, Malta, Iirimaa ja Kreeka kuuluvad korrapäraselt nende riikide hulka, kus kõige suurem osa vastanutest väljendas suurt muret. Seevastu Tšehhis, Taanis, Eestis, Leedus, Bulgaarias ja Slovakkias on mitmes küsimuses muretase madalam, mis näitab üldiselt vähem muret tekitavat suhtumist kommunikatsiooni ja ühiskondlikesse riskidesse. Need mustrid viitavad sellele, et riiklik kontekst mängib olulist rolli eurooplaste üldise haavatavuse kujundamisel infokeskkonnas.

Mure desinformatsiooni pärast on laialt levinud kogu Euroopa Liidus, kuigi selle intensiivsus on liikmesriigiti väga erinev. Väärinfo on peamine kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud probleem seitsmes riigis: Hispaania (85%), Iirimaa (76%), Rumeenia (68%), Austria (65%), Läti (64%), Sloveenia (63%) ja Leedu (59%), kus see on testitud probleemidest kõige murettekitavam. Kõige suurem on üldine mure Hispaanias (85%), Küprosel (82%) ja Itaalias (80%), kus rohkem kui kaheksa vastajat kümnest on teatanud, et on väga mures. Seevastu on mure desinformatsiooni pärast märkimisväärselt väiksem Tšehhis, mis on ainus liikmesriik, kus vähem kui pooled vastanutest on väga mures (45%). Vähem muret tuntakse ka Eestis (51%) ja Taanis (55%).

QA12.2 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise suhtlus- ja ühiskonnaga seotud küsimuse pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.
Väärinfo (vale või eksitav teave) (%)

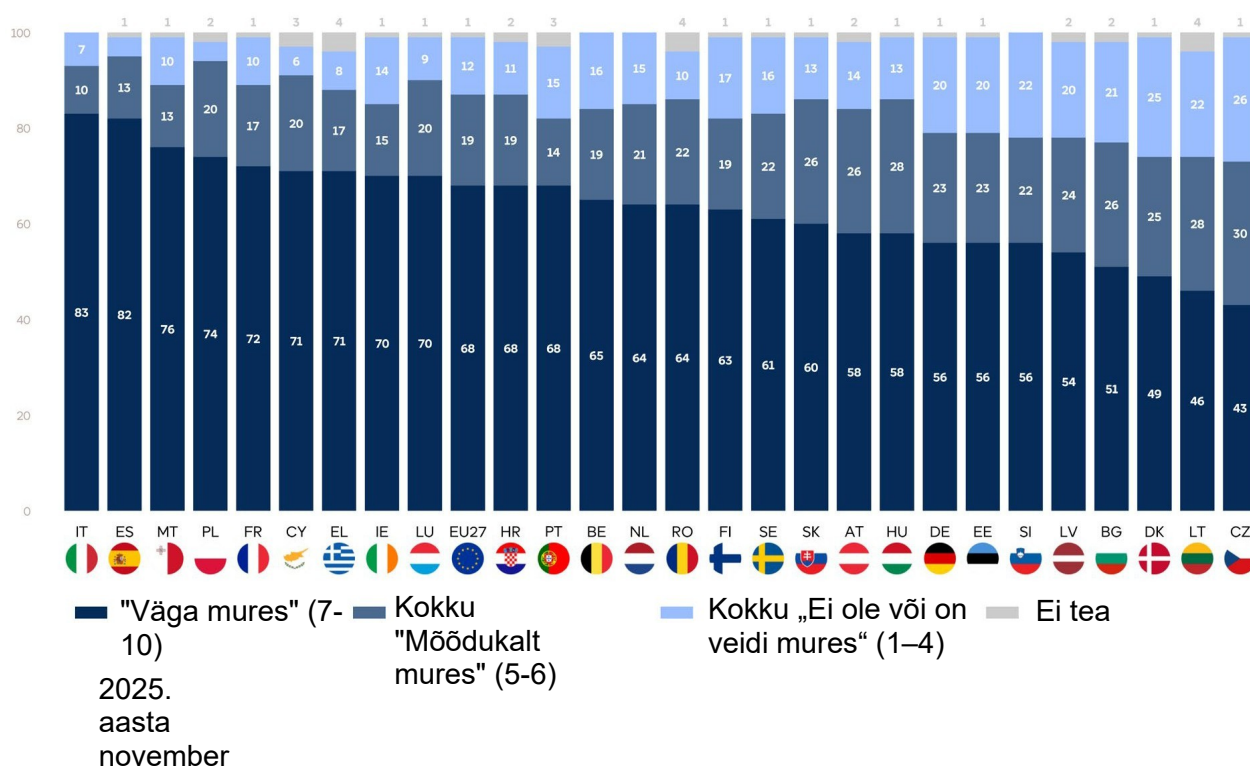
■ "Väga mures" (7-10) ■ Kokku "Mõõdukalt mures" (5-6) ■ Kokku „Ei ole või on veidi mures“ (1-4) ■ Ei tea

2025.
aasta
november

Mure vihakõne pärast nii internetis kui ka väljaspool seda on kogu Euroopa Liidus laialt levinud, kuigi selle intensiivsus on liikmesriigiti erinev. Vaenukõne on peamine suhtlus- ja ühiskonnaga seotud murekoht kahes riigis: Prantsusmaal (72%) ja Horvaatias (68%), kus see on testitud teemade seas esikohal. Kõige suurem on üldine mure Itaalias (83%), Hispaanias (82%) ja Maltal (76%). Kokku väljendavad vähemalt pooled vastanutest suurt muret 24 liikmesriigis. Seevastu on mure märgatavalt väiksem Tšehhis (43%), Leedus (46%) ja Taanis (49%), kus vähem kui pooled vastanutest teatasid, et on väga mures.

QA12.4 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud küsimuse pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

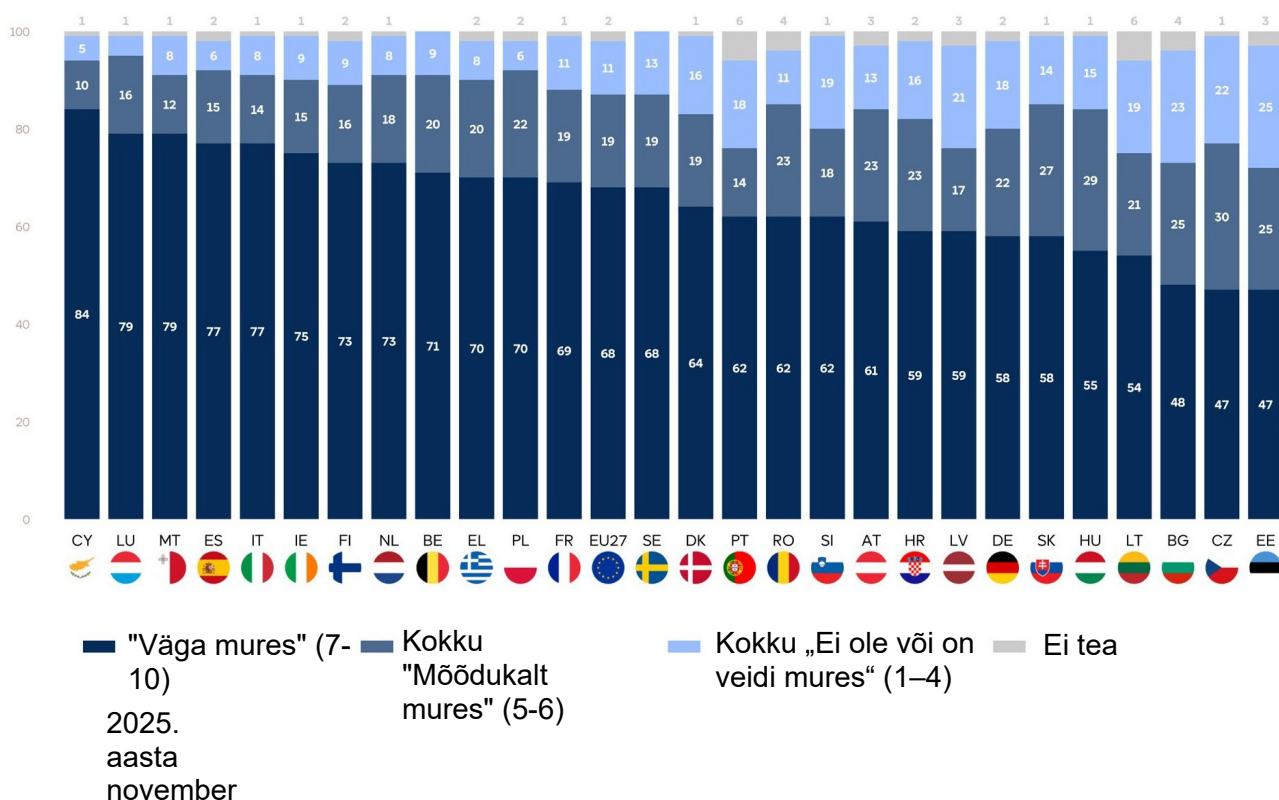
Vihakõne internetis ja mujal (%)

Mure tehisintellekti loodud võltssisu pärast, nagu süvavõltsitud videod või tehisintellekti loodud valeteave, on eriti suur mitmes liikmesriigis ning kerkib esile peamise suhtlus- ja ühiskonnaga seotud probleemina üheksas riigis: Küpros (84%), Luksemburg (79%), Malta (79%), Soome (73%), Madalmaad (73%), Belgia (71%), Rootsi (68%), Taani (64%) ja Saksamaa (58%). Kõige suurem on üldine mure Küprosel, Luksemburgis ja Maltal, kus ligikaudu kaheksa vastajat kümnest ütleb, et nad on väga mures. Kokku teatas vähemalt pool vastanutest suurest murest 24 liikmesriigis. Skaala teises otsas on mure märkimisväärselt väiksem Eestis ja Tšehhis (mõlemas 47 %) ning Bulgaarias (48 %), kus vähem kui pooled vastanutest väljendavad suurt muret.

QA12.6 Ja kui mures või mitte olete iga järgmise kommunikatsiooni- ja ühiskonnaga seotud küsimuse pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

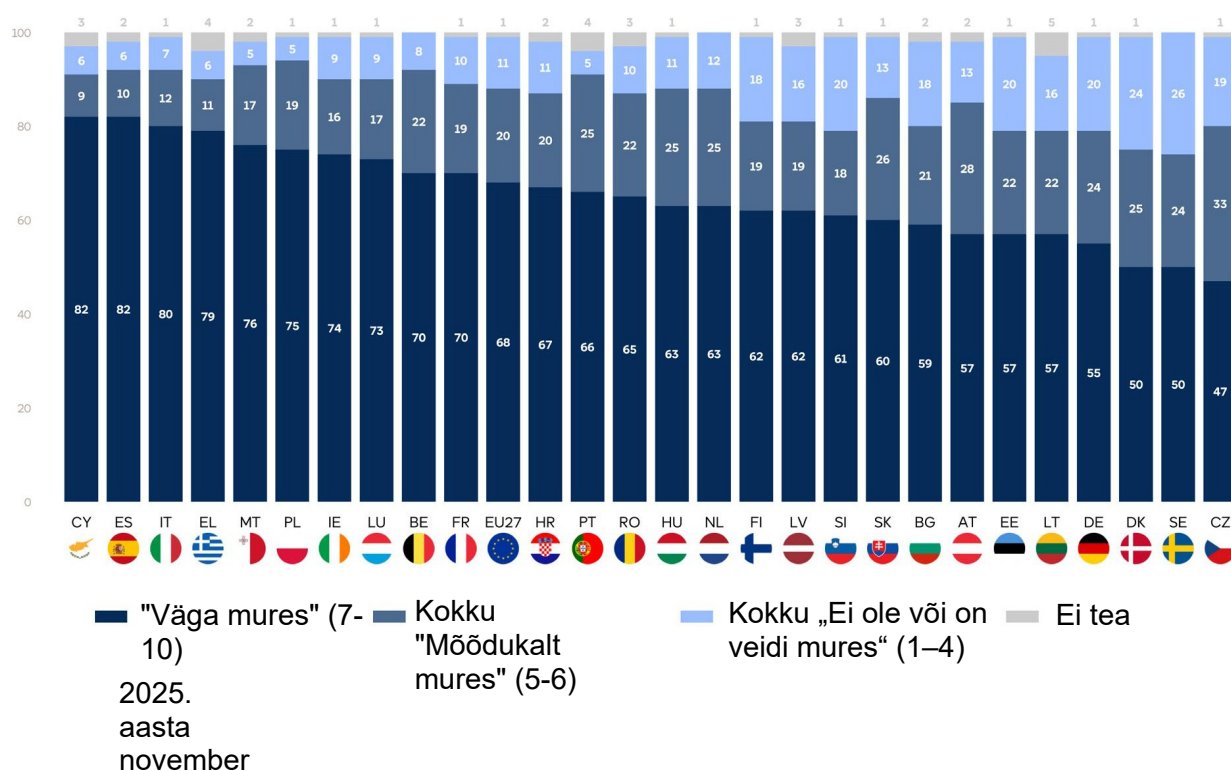
Tehisintellekti loodud võltssisu, näiteks süvavõltsitud videod või valeteave (%)

Mure isikuandmete kaitse pärast internetis on laialt levinud kogu Euroopa Liidus ning see on peamine teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud küsimus viies liikmesriigis: Kreeka (79%), Poola (75%), Ungari (63%), Bulgaaria (59%) ja Eesti (57%). Kõige suurem üldine mure on Küprosel ja Hispaanias (mõlemas 82 %) ning Itaalias (80 %). Kokku väljendavad vähemalt pooled vastanutest suurt muret 26 liikmesriigis. Kõige vähem muret valmistavad Tšehhi (47%), Rootsi (50%) ja Taani (50%).

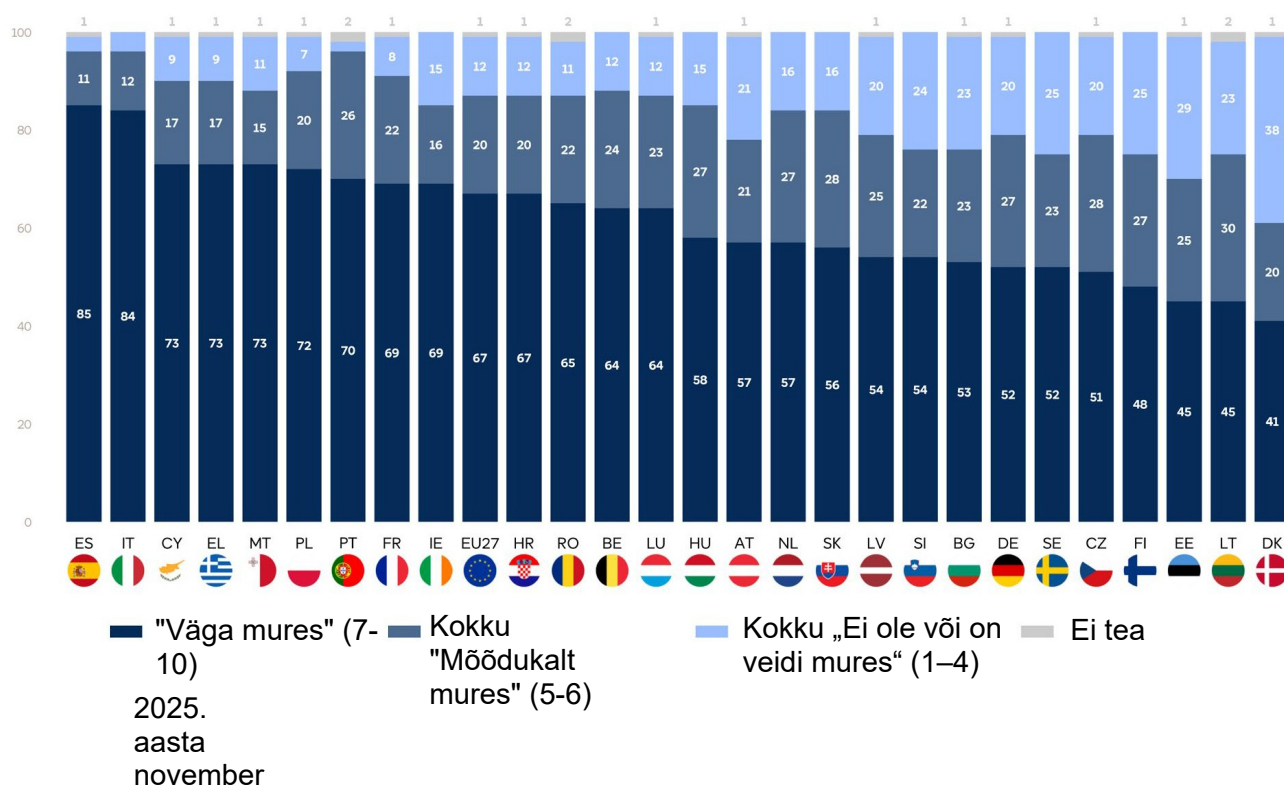
QA12.8 Ja kui mures olete või ei ole iga järgmise kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

Isikuandmete kaitse internetis (%)

Mure sõnavabadust ähvardavate ohtude pärast on liikmesriigiti väga erinev, kuid mitmes riigis on see endiselt suur. See küsimus kerkib esile peamise teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud probleemina neljas liikmesriigis: Hispaania (85%), Itaalia (84%), Portugal (70%) ja Tšehhi (51%). Kõige suurem on üldine mure Hispaanias ja Itaalias, kus rohkem kui kaheksa vastajat kümnest on teatanud, et on väga mures. Kokku väljendavad vähemalt pooled vastanutest suurt muret 23 liikmesriigis. Skaala teises otsas on mure märkimisväärselt väiksem Taanis (41%) ning Leedus ja Eestis (mõlemas 45%).

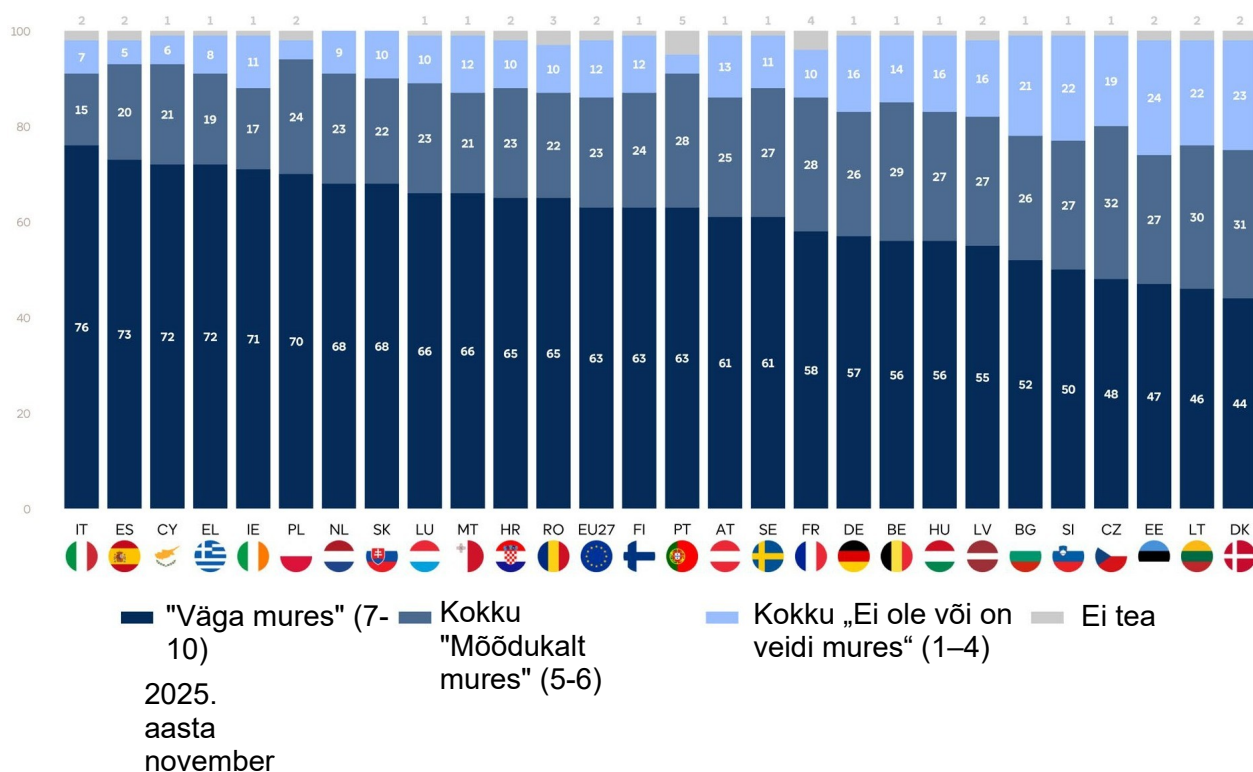
QA12.9 Ja kui mures te olete või ei ole iga järgmise teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud küsimuse pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.
Oht sõnavabadusele (%)

Mure ühiskonna polariseerumise või suurenevate lõhede pärast ühiskonnarühmade vahel on kogu Euroopa Liidus laialt levinud, kuigi see on peamine suhtlus- ja ühiskonnaga seotud probleem ainult ühes liikmesriigis, Slovakkias (68%). Kõige suurem on üldine mure Itaalias (76 %), Hispaanias (73 %) ning Küprosel ja Kreekas (mõlemas 72 %). Kokku väljendavad vähemalt pooled vastanutest suurt muret 23 liikmesriigis. Seevastu on kõige vähem muret Taanis (44%), Leedus (46%) ja Eestis (47%).

QA12.5 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

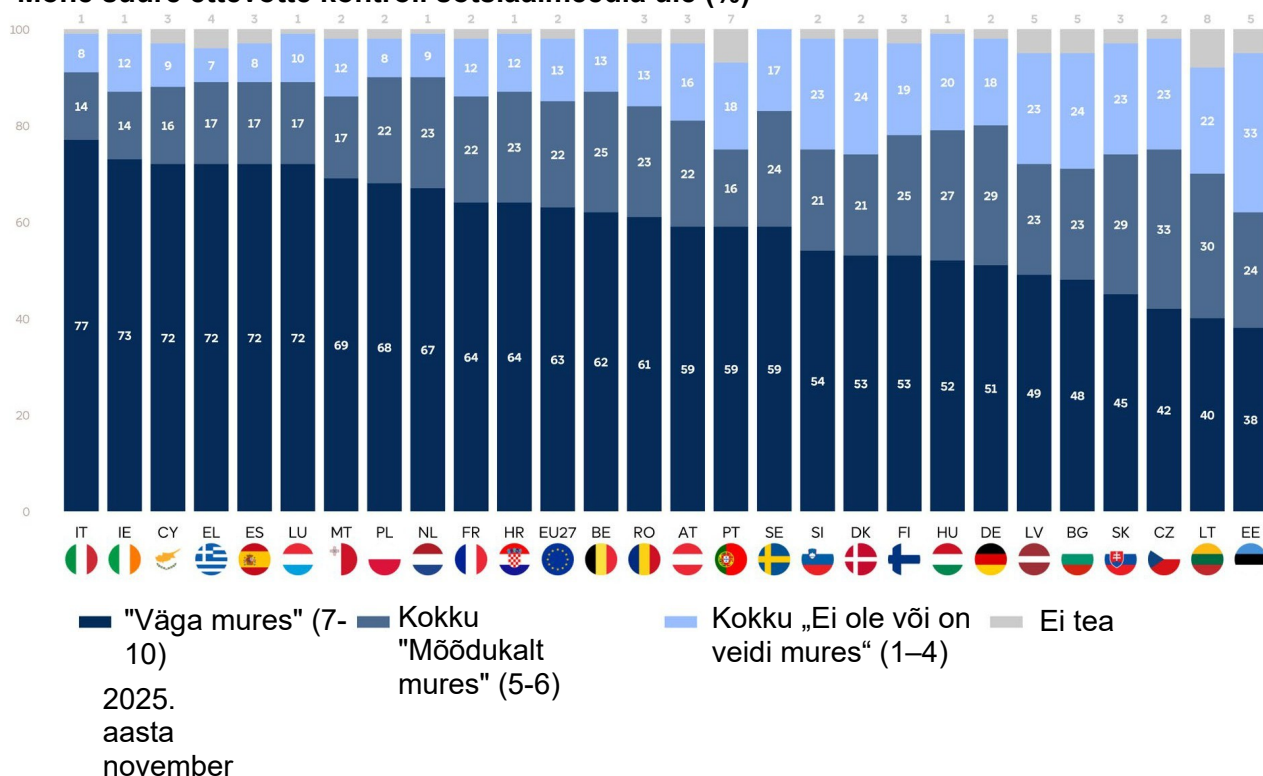
Ühiskonna polariseerumine (nt suurenev lõhe ühiskonnarühmade vahel) (%)

Mõne suure ettevõtte kontroll sotsiaalmeedia üle on kogu Euroopa Liidus märkimisväärne probleem, kuigi muresemise tase on liikmesriigiti erinev. Kõige suurem osa vastanutest, kes on selle probleemi pärast väga mures, on Itaalias (77%), Iirimaa (73%) ning Küprosel, Kreekas, Hispaanias ja Luksemburgis (kõik 72%). Kokku väljendavad vähemalt pool vastanutest suurt muret 21 liikmesriigis. Skaala teises otsas on kõige vähem muret Eestis (38%), Leedus (40%) ja Tšehhis (42%).

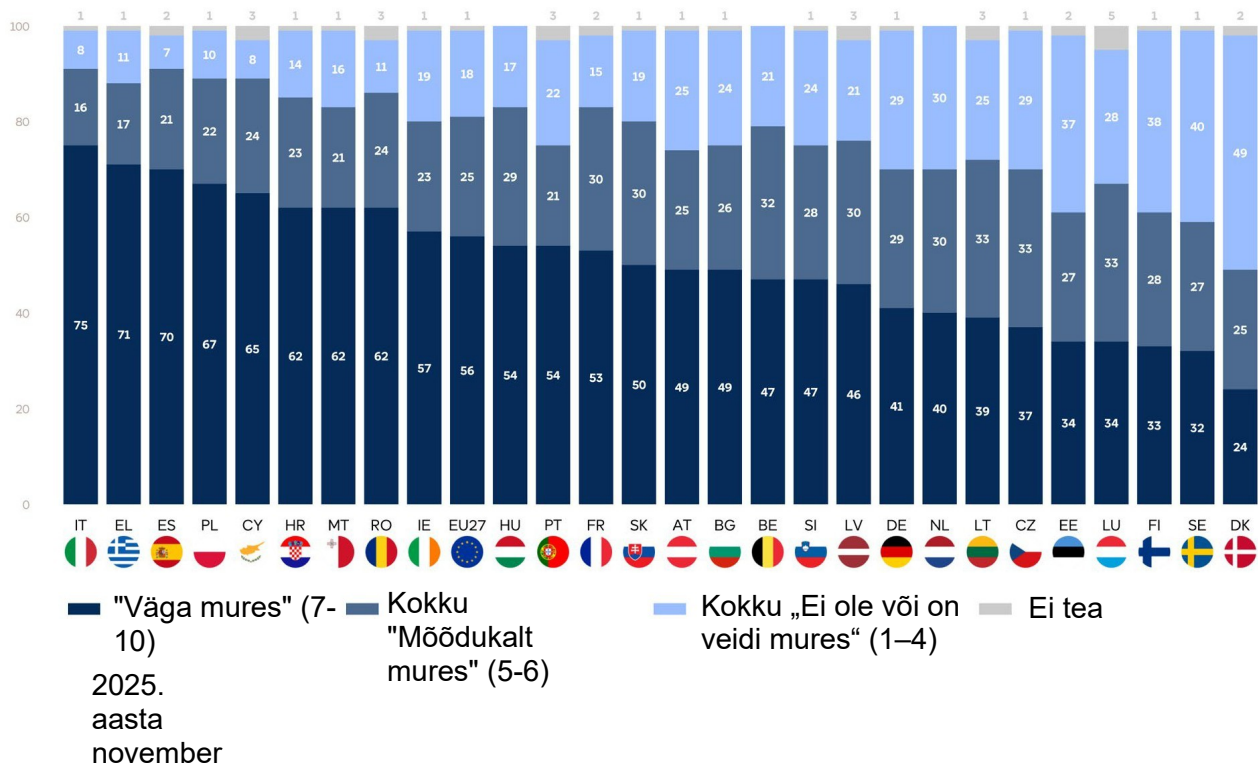
QA12.7 Ja kui mures või mitte olete iga järgmise kommunikatsiooni- ja ühiskonnaga seotud küsimuse pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

Mõne suure ettevõtte kontroll sotsiaalmeedia üle (%)

Mure meedia sõltumatuse pärast on liikmesriigiti väga erinev. Kõige suurem osa vastanutest, kes on selle probleemi pärast väga mures, on Itaalias (75%), Kreekas (71%) ja Hispaanias (70%). Üldiselt ütlevad vähemalt pooled vastanutest, et nad on väga mures meedia sõltumatuse pärast 13 riigis. Seevastu kõige vähem muretsetakse Taanis (24%), Rootsis (32%) ja Soomes (33%).

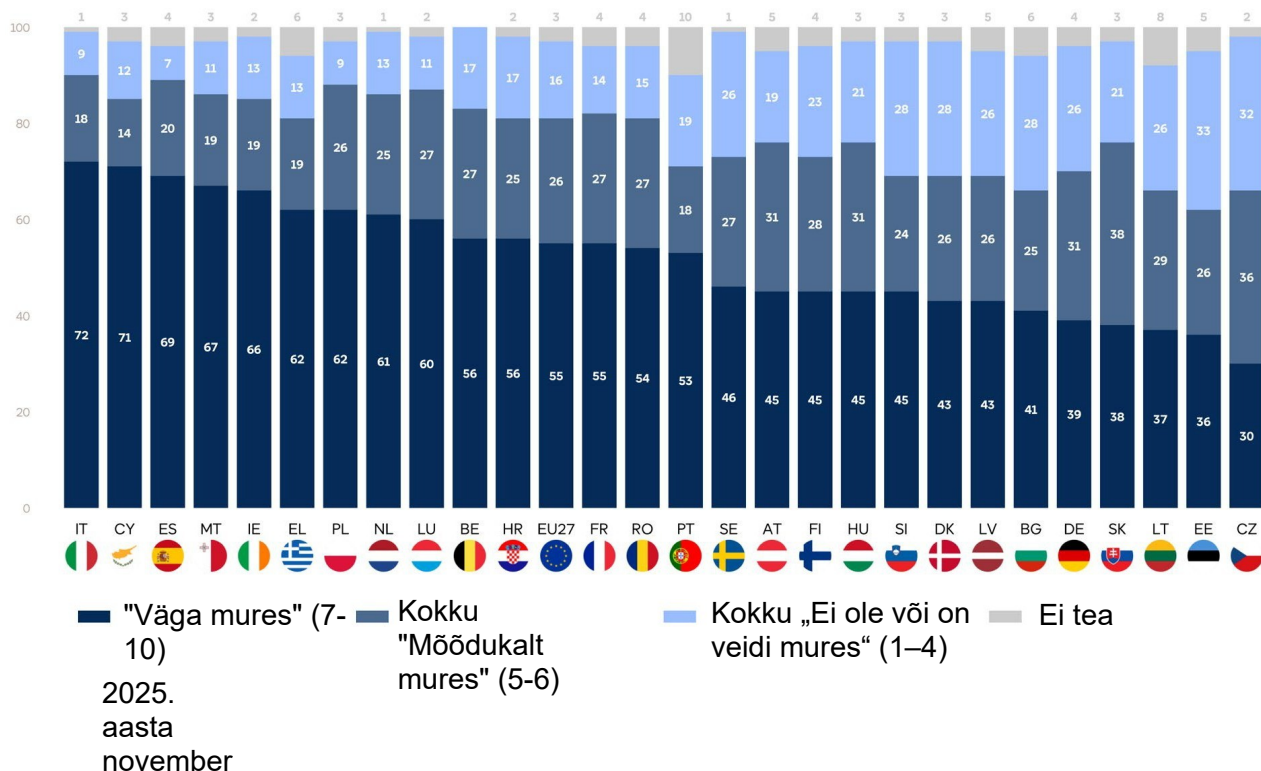
QA12.3 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise teabevahetuse ja ühiskonnaga seotud küsimuse pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.
Meedia sõltumatus (MEIE RIIGIS) (%)

Lõpuks on mure läbipaistvuse puudumise pärast selles, kuidas algoritmid internetis otsuseid teevad, liikmesriigiti väga erinev. Suurim osa vastanutest, kes on selle probleemi pärast väga mures, on Itaalias (72%), Küprosel (71%) ja Hispaanias (69%). Üle poole vastanutest ütles, et nad on selle probleemi pärast väga mures 14 riigis. Seevastu kõige vähem muret valmistavad Tšehhi (30 %), Eesti (36 %) ja Leedu (37 %).

QA12.1 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures.

Läbipaistvuse puudumine selles, kuidas algoritmid internetis otsuseid teevad (nt millist sisu või reklaami teile näidatakse ja miks) (%)

Mure kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast on sotsiaaldemograafiliste rühmade lõikes erinev.

Soolised erinevused on piiratud, kusjuures kõige suuremat lõhet on täheldatud internetis ja väljaspool seda leviva vaenukõne puhul. Naised on meestest suurema tõenäosusega selle probleemi pärast väga mures (71% vs. 64%), mis viitab sellele, et naised võivad tajuda vaenukõnet vahetuma või isiklikult olulise probleemina.

Vanuse puhul on nooremad vastajad (15–24aastased) järjepidevalt vähem tõenäoliselt väga mures mitmes küsimuses. Eelkõige väljendavad nad vähem muret meedia sõltumatus pärast (48 % väga mures) kui 40-aastased ja vanemad vastajad (57 %). Keskmises vanuses (25–54aastased) vastajad on kõige nooremast rühmast suurema tõenäosusega väga mures läbipaistvuse puudumise pärast selles, kuidas algoritmid internetis otsuseid teevad (56% vs. 50%), samas kui vanemad vastajad (üle 40aastased) on vihakõne pärast rohkem mures kui noored (69% vs. 64%). Need mustrid viitavad sellele, et teabevahetusega seotud riskide tajumine suureneb vanusega, kuigi mõju varieerub sõltuvalt konkreetsest teemast.

Keskmise või kõrge haridustasemega vastajad teatavad pidevalt suurema tõenäosusega, et nad on väga mures kõigi selle valdkonna teemade pärast kui madala haridustasemega vastajad. Need erinevused viitavad sellele, et kõrgharidust võib seostada suurema teadlikkusega ühiskondlikest ja tehnoloogilistest riskidest või tugevama isikliku ja kollektiivse haavatavuse tundega nendes valdkondades.

Mõned arusaamad teabevahetusest ja ühiskonnaga seotud küsimustest erinevad ka sõltuvalt vastajate suhtumisest Euroopa Liitu. Vastajad, kellel on EList negatiivne kuvand, väljendavad suurema tõenäosusega suurt muret mitme küsimuse pärast: meedia sõltumatus, mille puhul 67 % ütles, et nad on väga mures, võrreldes 52 %ga neist, kellel on EList positiivne kuvand; sõnavabadust ähvardavad ohud (75 % vs. 64 %); ning isikuandmete kaitse internetis (73 % vs. 65 %). Need tulemused võivad viidata sellele, et vastajad, kellel on EList negatiivne kuvand, usaldavad vähem ka teisi institutsioone, sealhulgas meediat, ning on rohkem mures selle pärast, kuidas nende vabadusi ja õigusi tegelikult kaitstakse.

QA12 Ja kui mures olete või ei ole te iga järgmise kommunikatsiooni ja ühiskonnaga seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures. „Väga mures“ kokku (7–10) (% – EL)

	Väärinfo (vale või eksitav teave)	Vihakõne internetis ja väljaspool seda	Tehisintellekti loodud võltssisu, näiteks sünavõltsitud videod või valeteave	Isikuandmete kaitse internetis	Oht sõnavaba dusele	Mõnede suurte ettevõtete kontroll sotsiaalmeedia üle	Ühiskonna polariseerumine (nt suurenevad lõhed ühiskonnarühmade vahel)	Meedia sõltumatus (MEIE RIIGIS)	Läbipaistvuse puudumine selles, kuidas algoritmid internetis otsuseid teevad (nt millist sisu või reklaame teile näidatakse ja miks)
EL 27	69	68	68	68	67	63	63	56	55
Sugu									
Mees	68	64	66	68	66	63	63	55	54
Naine	70	71	68	68	68	62	65	55	55
Vanus									
15-24	67	64	67	66	63	60	60	48	50
25-39	70	67	68	69	67	63	64	55	56
40-54	69	69	67	70	67	63	65	57	56
55+	70	69	67	66	67	62	64	57	54
Haridustase									
Madal haridustase (ISCED 0–2)	65	64	62	61	65	56	56	51	47
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	70	69	69	71	69	64	67	59	57
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	73	71	69	68	65	66	67	53	58
Sotsiaal-ametialane kategooria									
Füüsilisest isikust ettevõtjad	70	67	68	70	66	64	62	60	55
Juhid	67	65	65	65	64	62	63	51	52
Muud valged kraed	70	68	67	69	67	65	66	58	57
Käsitöölised	69	69	67	71	69	63	65	58	57
Majaelanikud	71	71	71	75	70	62	64	61	59
Töotu	73	71	72	71	71	70	64	56	60
Pensionile jäänud	70	70	66	65	66	60	64	54	52
Üliõpilased	67	63	67	64	62	62	61	45	50
Raskused arvete tasumisel									
Suurema osa ajast	73	68	67	70	71	65	65	62	57
Aeg-ajalt	71	71	66	71	71	65	65	60	57
Peaegu mitte kunagi / mitte kunagi	68	67	67	66	65	61	64	53	53
Subjektivne linnastumine									
Maapiirkond või küla	68	65	65	65	66	59	59	54	53
Väike või keskmise suurusega linn	69	69	68	67	67	63	65	57	55
Suurlinn	72	70	69	70	68	66	67	54	57
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul									
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	70	69	68	69	67	64	64	56	56
Puuduvad	65	62	57	55	62	50	59	51	44
ELi kuvand									
Positiivne	70	69	67	65	64	63	65	52	55
Neutraalne	67	67	66	68	67	60	61	56	54
Negatiivne	74	67	68	73	75	67	66	67	57
Euroopa Liidu liikmesus									
Hea asi	71	69	68	66	65	62	65	51	55
Halb asi	67	64	66	68	73	64	62	67	53
Ei hea ega halb asi	69	67	66	71	70	63	62	62	54

3. FACING GLOBAL CHALLENGES

3. FACING GLOBAL CHALLENGES (Ülemaailmsed väljakutsed)

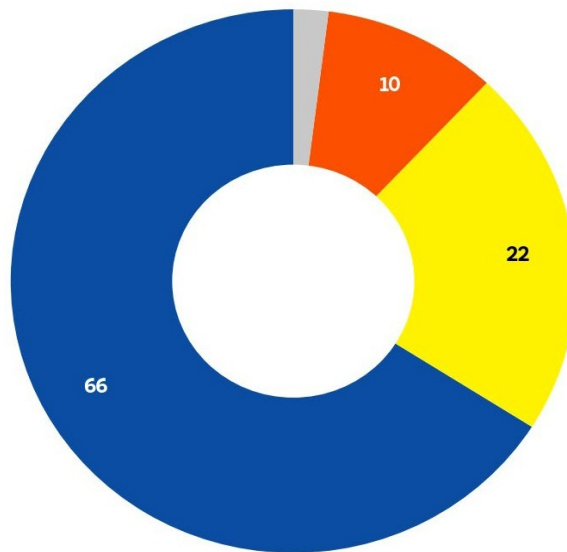
Selles peatükis uuritakse Euroopa kodanike seisukohti Euroopa Liidu rolli kohta oma kodanike kaitsmisel, üleilmsetele probleemidele reageerimisel ja oma positsiooni tugevdamisel maailmas. Selles rõhutatakse üldsuse laialdast toetust ELi olulisemale rollile kriiside ja julgeolekuriskide eest kaitsmisel, millega kaasnevad suured ootused liikmesriikide ühtsusele, jõulisem rahvusvaheline hääl ja suuremad vahendid üleilmsete probleemide lahendamiseks. Kodanikud määravad kindlaks ka ELi strateegilise fookuse peamised prioriteetsed valdkonnad, sealhulgas kaitse ja julgeolek, majanduslik konkurentsivõime, energiasõltumatus ning haridus ja teadusuuringud. Üldiselt on arusaam ELi kaitsvast rollist ja ülemaailmsest mõjust tihedalt seotud hoiakutega ELi liikmesuse suhtes, kusjuures enamik peab seda ebakindlas maailmas kindlustunde allikaks, kuigi riikide, sotsiaaldemokraafiliste rühmade ja ELi toetuse tasemete vahel on erinevusi.

ELi roll ELi kodanike kaitsmisel

Olukorras, mida iseloomustavad suurenenud rahvusvahelised pinged, geopoliitiline ebastabiilsus ja muutuvad julgeolekuohud, on taas esile kerkinud ootused seoses Euroopa Liidu rolliga oma kodanike kaitsmisel. Seda arvesse võttes küsiti vastajatelt, kas nende arvates peaks Euroopa Liidu roll Euroopa kodanike kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest muutuma olulisemaks, jääma samaks või muutuma tulevikus vähem oluliseks.

Kaks kolmandikku eurooplastest ütleb, et Euroopa Liidu roll Euroopa kodanike kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest peaks tulevikus muutuma olulisemaks (66%). Ligikaudu viiendik (22%) elanikkonnast ütleb, et see roll peaks jääma samaks, ja iga kümnes (10%) leiab, et see roll peaks muutuma vähem oluliseks. Need osakaalud on alates 2025. aasta maist vaid veidi muutunud, mis näitab, et üldsuse ootused ELi kaitsva rolli suhtes on jätkuvalt suured.

QA6 Kas te ütleksite, et: Tulevikus peaks Euroopa Liidu roll Euroopa kodanike kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest olema ... (EL 27) (%)

...saada tähtsamaks ▼ 2

...jääge samaks ▲ 3

...saada vähem tähtsaks ▼ 1

Ei oska öelda =

...saada tähtsamaks

Jääge samaks

...saada vähem tähtsaks

Ei oska öelda

▲ ▼ (november 2025 - mai 2025)

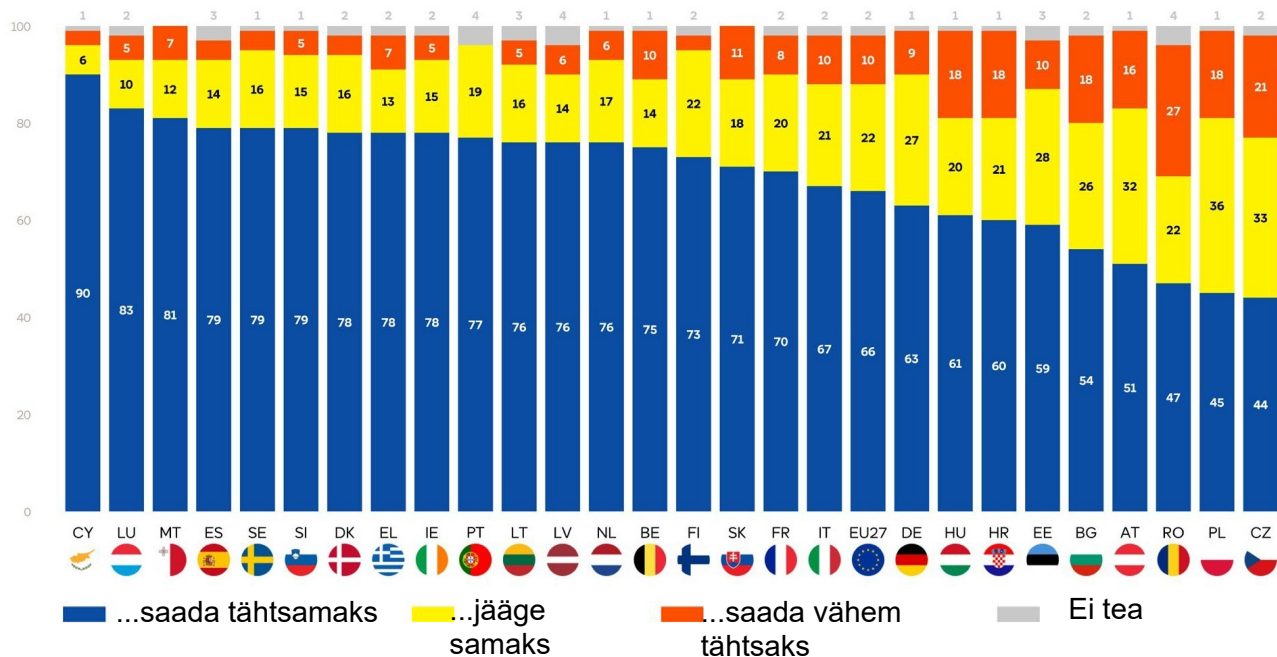
2025.

aasta

november

Kõigis liikmesriikides usub suhteline enamik vastanutest, et Euroopa Liidu roll Euroopa kodanike kaitsmisel peaks tulevikus muutuma olulisemaks. Seda seisukohta jagab üle poole vastanutest 24 liikmesriigis ja üle kahe kolmandiku vastanutest 18 liikmesriigis. Vähemalt kaheksa vastajat kümnest jagab seda seisukohta kolmes riigis: Küpros (90%), Luksemburg (83%) ja Malta (81%). Skaala teises otsas on endiselt Tšehhi (44%), Poola (45%) ja Rumeenia (47%), kus on kõige vähem vastajaid, kes usuvad, et ELi roll peaks sellega seoses olulisemaks muutuma.

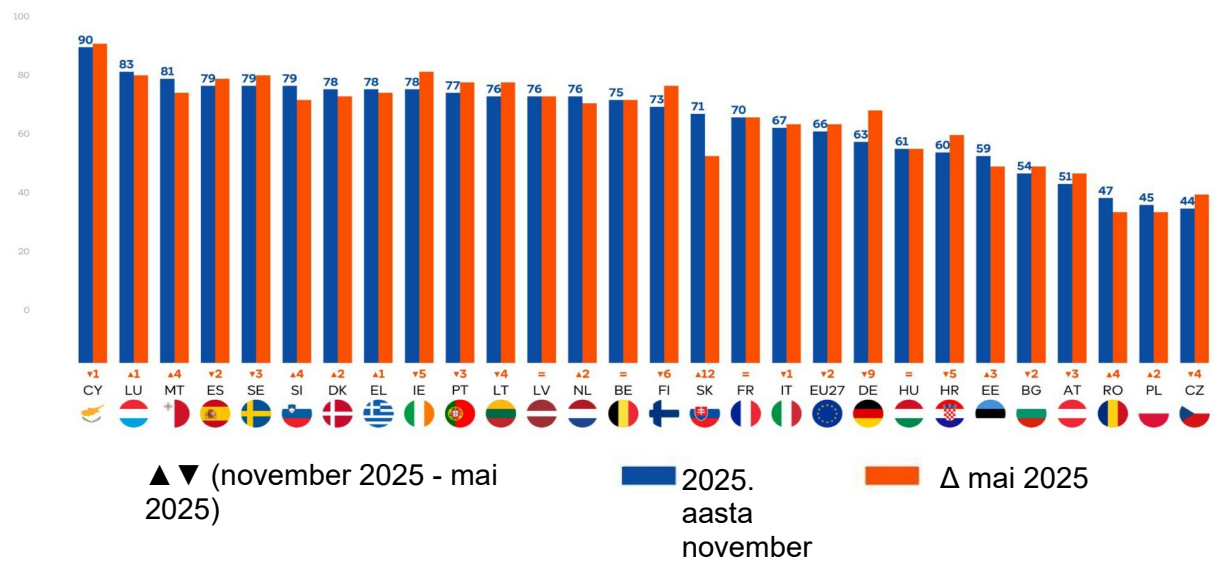
QA6 Kas te ütleksite, et: Tulevikus peaks Euroopa Liidu roll Euroopa kodanike kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest olema ... (%)

2025.
aasta
november

Enamikus riikides on nende vastajate osakaal, kes usuvad, et Euroopa Liidu roll Euroopa kodanike kaitsmisel peaks tulevikus muutuma olulisemaks, alates 2025. aasta maist vaid veidi muutunud. Liikmesriik, kus see osakaal on märkimisväärselt suurenenud, on Slovakkia (71 %, +12 protsendipunkti). Seevastu on märgata olulist vähenemist piiratud arvus riikides, eelkõige Saksamaal (63 %, –9 protsendipunkti), millele järgnevad Soome (73 %, –6 protsendipunkti), Iirimaa (78 %, –5 protsendipunkti) ja Horvaatia (60 %, –5 protsendipunkti).

QA6 Kas te ütleksite, et: Tulevikus peaks Euroopa Liidu roll Euroopa kodanike kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest muutuma olulisemaks (EL 27) (%)

Sotsiaaldemograafiliste rühmade seas on laialt levinud ootused, et Euroopa Liidul on suurem roll oma kodanike kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest, kuigi olenevalt vastajate omadustest ja hoiakutest võib täheldada mõningaid erinevusi.

Soolise võrdõiguslikkuse osas on ootused ühesugused. Kaks kolmandikku nii meestest kui ka naistest (mõlemas rühmas 66 %) usub, et ELi roll selles valdkonnas peaks tulevikus olulisemaks muutuma, mis näitab, et sugu ei mõjuta ootusi seoses liidu kaitsva rolliga.

Vanusega seotud erinevused on piiratud, kuid nooremate vastajate ootused on mõnevõrra suuremad. Seitse vastajat kümnest vanuses 15–24 aastat (70 %) eeldab, et ELi roll kodanike kaitsmisel muutub tulevikus olulisemaks, võrreldes ligikaudu kahe kolmandikuga 25–54aastastest (66%) ning 55aastastest ja vanematest (65%). Kuigi ootused on kõrged kõigis vanuserühmades, näitab see suundumus veidi suuremat nõudlust ELi rolli tugevdamise järele kõige nooremate eurooplaste seas.

Haridustasemete lõikes ilmnevad suuremad erinevused. Kõrge haridustasemega vastajad eeldavad eriti tõenäoliselt, et ELi roll kodanike kaitsmisel muutub olulisemaks (74%) võrreldes keskmise (64%) ja madala haridustasemega (61%) vastajatega. See gradient viitab sellele, et kõrgem haridustase on seotud üldsuse suurema nõudlusega ELi suurema rolli järele ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskidega tegelemisel.

Majanduslikud olud kujundavad ootusi mõnevõrra. Vastajad, kellel ei ole peaaegu kunagi või ei ole kunagi olnud raskusi arvete tasumisega, väljendavad veidi suurema tõenäosusega ootusi ELi tugevama kaitserolli suhtes (68%) kui need, kellel on aeg-ajalt (62%) või enamasti (63%) raskusi.

Suhtumine on üks tugevamaid diferentseerijaid. Valdav enamik vastanutest, kellel on Euroopa Liidust positiivne kuvand, eeldab, et liidu roll kodanike kaitsmisel muutub olulisemaks (78%), võrreldes vähem kui pooltega neist, kellel on EList negatiivne kuvand (48%).

Samuti väljendavad ELi tuleviku suhtes optimistlikud vastajad märkimisväärselt suuremaid ootusi tugevama kaitserolli suhtes (73%) kui pessimistlikud (56%).

Lisaks on ootused tihedalt seotud arusaamaga ELi liikmesusest. Peaaegu kaheksa vastajat kümnest, kes ütlevad, et ELi liikmesus on hea, ootavad, et liidu roll kodanike kaitsmisel muutuks olulisemaks (79%). Seevastu ootused on oluliselt madalamad nende seas, kes peavad ELi liikmesust halvaks (36%). See kontrast rõhutab tugevat seost ELi liikmesuse tajutava väärtuse ja üldsuse nõudmise vahel tugevdada ELi rolli kodanike kaitsmisel üha ebakindlumas ülemaailmses keskkonnas.

QA6 Kas te ütleksite, et: Tulevikus peaks Euroopa Liidu roll Euroopa kodanike kaitsmisel ülemaailmsete kriiside ja julgeolekuriskide eest ... (% – EL)

	...saada tähtsamaks	...saada vähem tähtsaks	...jääge samaks	Ei tea
EL 27	66	10	22	2
Sugu				
Mees	66	11	22	1
Naine	66	9	23	2
Vanus				
15-24	70	7	21	2
25-39	66	11	22	1
40-54	66	11	22	1
55+	65	10	22	3
Haridustase				
Madal haridustase (ISCED 0–2)	61	11	24	4
Keskmine haridustase (ISCED 3-4)	64	11	24	1
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	74	7	18	1
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	69	12	18	1
Juhid	71	7	21	1
Muud valged kraed	67	10	22	1
Käsitöölised	63	12	24	1
Majaelanikud	62	14	21	3
Töotu	65	12	21	2
Pensionile jäänud	65	9	23	3
Üliõpilased	71	5	22	2
Raskused arvete tasumisel				
Suurema osa ajast	63	15	19	3
Aeg-ajalt	62	14	22	2
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	68	8	22	2
Subjektiivne linnastumine				
Maapiirkond või küla	62	11	24	3
Väike või keskmise suurusega linn	67	11	21	1
Suurlinn	69	7	22	2
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul				
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	67	10	22	1
Puuduvad	58	11	26	5
ELi kuvand				
Positiivne	78	4	17	1
Neutraalne	57	10	30	3
Negatiivne	48	28	21	3
Euroopa Liidu liikmesus				
Hea asi	79	3	17	1
Halb asi	36	41	20	3
Ei hea ega halb asi	48	13	36	3

Seistes silmitsi üleilmsete probleemidega

Euroopa Liit seisab üha enam silmitsi riigipiire ületavate probleemidega. Seda arvesse võttes küsiti vastajatelt, mil määral nad nõustuvad või ei nõustu mitmete avaldustega, milles hinnatakse vajadust suurema ühtsuse järele ELi liikmesriikide vahel, ELi tugevamat häält rahvusvahelisel tasandil ja suuremaid vahendeid Euroopa Liidu jaoks praeguste ülemaailmsete probleemide tõhusaks lahendamiseks.

ELi tasandil valitseb väga laialdane üksmeel, et Euroopa Liit peab praeguste üleilmsete probleemide lahendamiseks tegutsema kollektiivsemalt ja jõulisemalt. Peaaegu üheksa vastajat kümnest (89%) nõustub, et ELi liikmesriigid peaksid olema nende probleemide lahendamiseks ühtsemad. See osakaal on endiselt väga suur ja on püsinud alates 2025. aasta maist üldjoontes stabiilsena (–1 protsendipunkti). Sama suur enamus nõustub, et Euroopa Liidul peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl (86%, uus punkt).

Kuigi seda toetab endiselt selge enamus, on kokkulepe ELile kättesaadavate vahendite osas mõnevõrra väiksem. Peaaegu kolm neljandikku vastanutest (73%) nõustub, et Euroopa Liit vajab praeguste üleilmsete probleemide lahendamiseks rohkem vahendeid. See tähendab väikest vähenemist alates 2025. aasta maist (–4 protsendipunkti).

QA7 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? (EL 27) (%)

ELi liikmesriigid peaksid olema praeguste üleilmsete probleemide lahendamisel ühtsemad

Euroopa Liidul peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl

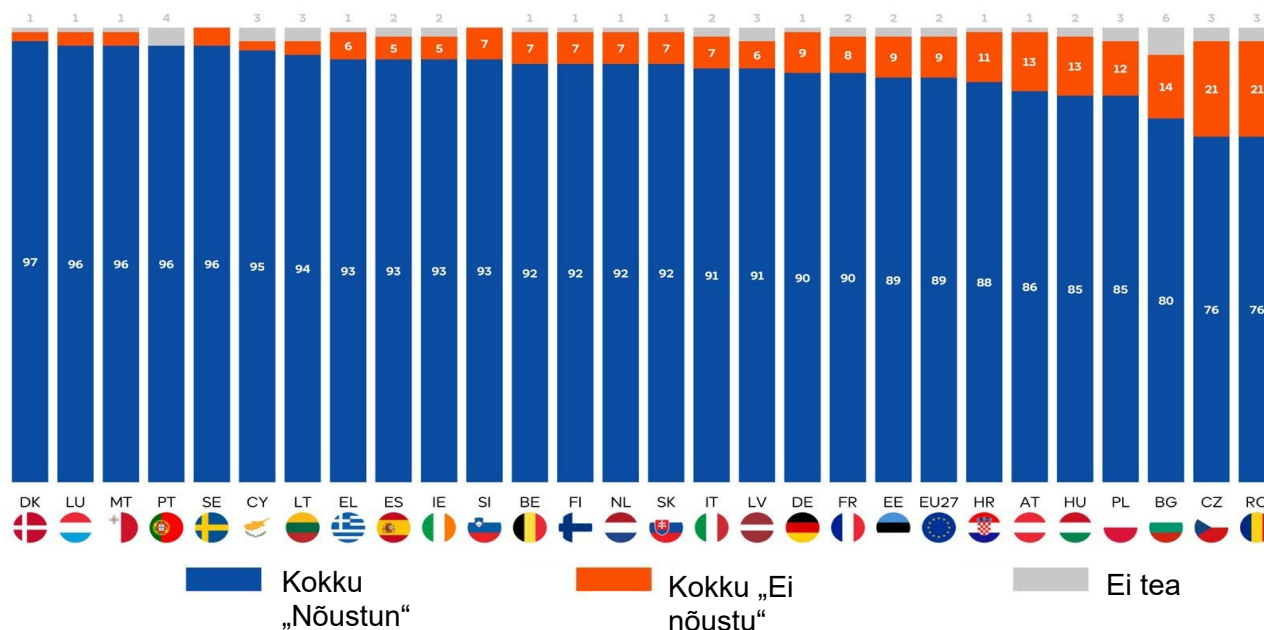

Euroopa Liit vajab praeguste üleilmsete probleemidega toimetulekuks rohkem vahendeid

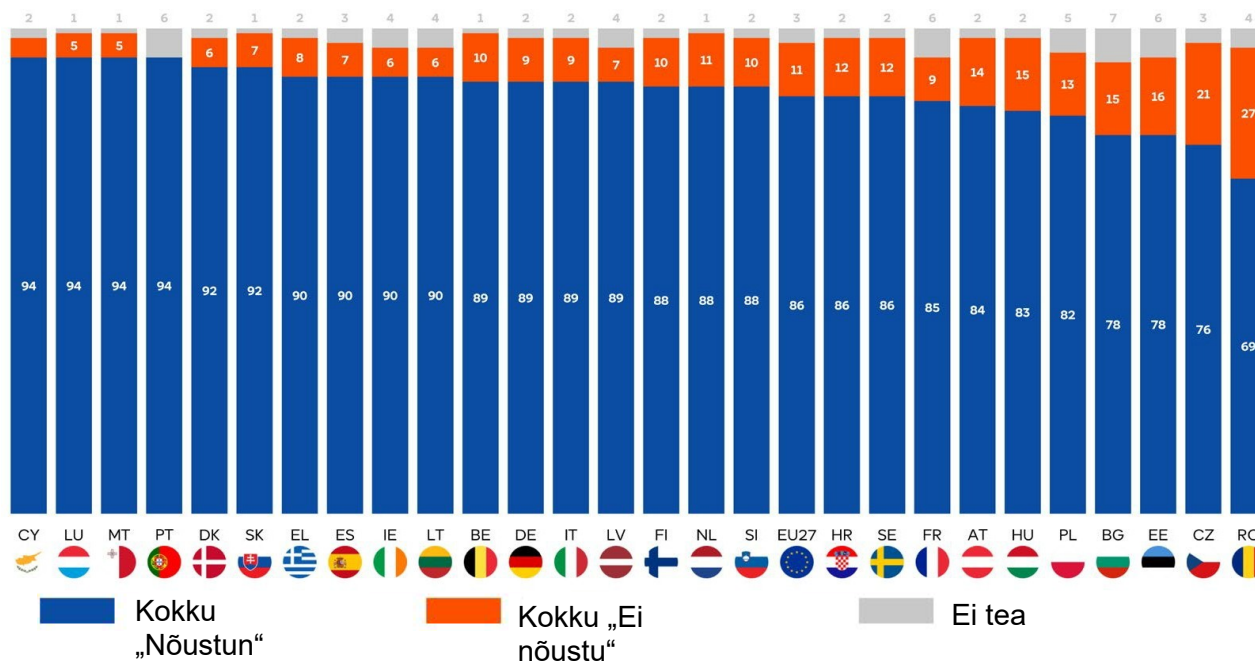
Kogu liidus valitseb laialdane üksmeel, et ELi liikmesriigid peaksid olema ühtsemad, et tulla toime praeguste üleilmsete probleemidega. Kõigis liikmesriikides on rohkem kui kolm neljandikku vastanutest selle väitega nõus, rõhutades tugevat ja ühist arusaama vajadusest suurema ühtsuse järele ELi tasandil. Enamik riike toetab seda väga tugevalt, kusjuures vähemalt üheksa vastajat kümnest nõustub sellega 19 liikmesriigis. Kõige rohkem nõustutakse Taanis (97 %), millele järgnevad tihedalt Luksemburg, Malta, Portugal ja Rootsi (mõlemas 96 %). Skaala teises otsas on leping endiselt kõrge, kuid suhteliselt madalam Tšehhis ja Rumeenias (mõlemas 76 %) ning Bulgaarias (80 %).

Küsimus 7.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? ELi liikmesriigid peaksid olema praeguste üleilmsete probleemide lahendamisel ühtsemad (%)

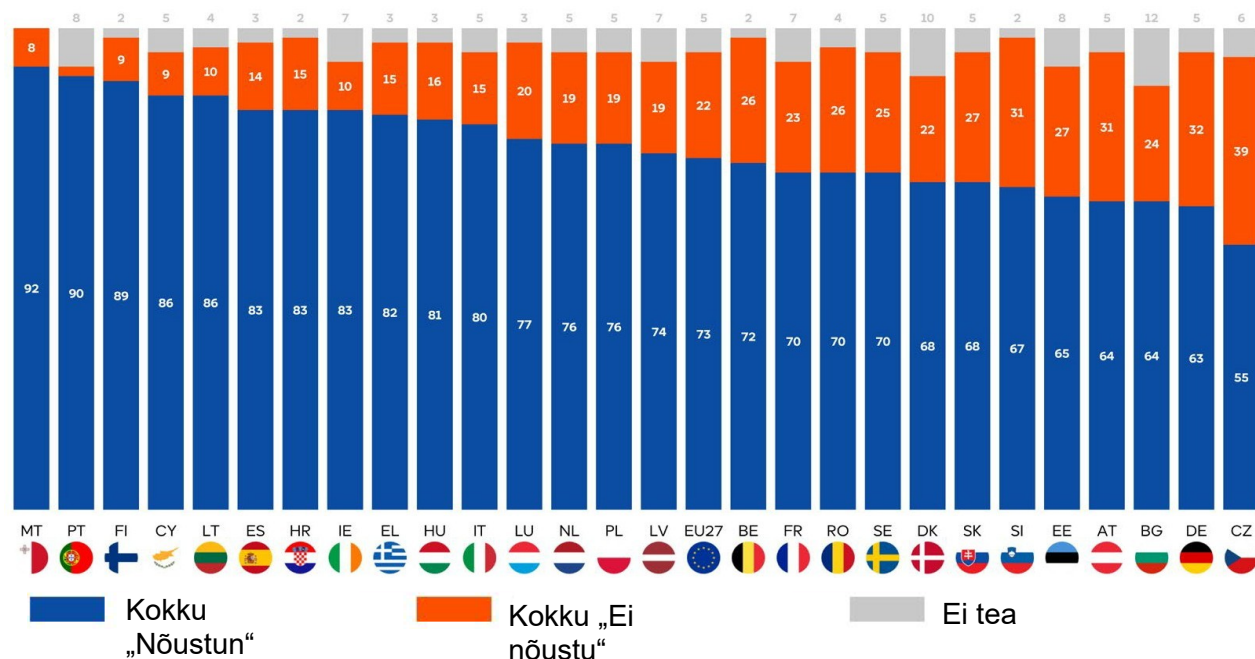
Samuti on laialt levinud kokkulepe, et Euroopa Liidul peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl. Igas liikmesriigis nõustub selle väitega rohkem kui kaks kolmandikku vastanutest, mis rõhutab üldisi ootusi ELi mõjukama kohaloleku suhtes ülemaailmsel areenil. Valdav enamik liikmesriike on väljendanud eriti tugevat toetust, kusjuures rohkem kui kaheksa vastajat kümnest nõustus 23 riigis. Kõige rohkem nõustutakse Küprose, Luksemburgi, Malta ja Portugaliga (mõlemas 94 %). Seevastu Rumeenias (69%), Tšehhis (76%) ning Eestis ja Bulgaarias (mõlemas 78%) on leping suhteliselt madalam, kuigi seda toetab endiselt selge enamus.

QA7.3 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Euroopa Liidul peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl (%)

Lõpuks on suhteliselt vähem üksmeelt selles, et Euroopa Liit vajab praeguste ülemaailmsete probleemidega toimetulekuks rohkem vahendeid kui kahe teise avalduse puhul, kuigi seda toetab endiselt enamus kõigis liikmesriikides, eesotsas Malta (92%), Portugali (90%) ja Soomega (89%). Skaala teises otsas on leping piiratum Tšehhis (55%), Saksamaal (63%) ning Austrias ja Bulgaarias (mõlemas 64%).

QA7.2 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Euroopa Liit vajab praeguste üleilmsete probleemide lahendamiseks rohkem vahendeid (%)

Toetus tugevamale Euroopa Liidule, mis suudab paremini lahendada ülemaailmseid probleeme, on sotsiaaldemograafiliste rühmade vahel laias laastus ühine, kuigi suuremad erinevused ilmnevad sõltuvalt suhtumisest ELi.

Soolise võrrdõiguslikkuse osas ei ole olulisi erinevusi üheski kolmest väitest, mis näitab, et meestel ja naistel on väga sarnased seisukohad.

Vanusevahed on piiratud. Kokkulepe, et ELi liikmesriigid peaksid olema ühtsemad ja et ELil peaks olema tugevam hääl, on kõigis vanuserühmades üldjoontes järjepidev. Väide, et Euroopa Liit vajab praeguste üleilmsete probleemide lahendamiseks rohkem vahendeid, erineb veidi, kusjuures nooremad vastajad väljendasid mõnevõrra suuremat toetust: 77 % 15–24aastastest, 76 % 25–39aastastest, 74 % 40–54aastastest ja 71 % 55aastastest ja vanematest nõustub selle väitega. See muster näitab, et nooremate eurooplaste nõudlus ELi lisavahendite järele on veidi suurem.

Haridustase näitab märgatavat mõju. Kõrge haridustasemega vastajad nõustuvad suurema tõenäosusega kõigi kolme väitega. Eelkõige toetab 93 % kõrgelt haritud vastanutest suuremat ühtsust ELi liikmesriikide vahel, 90 % nõustub, et ELil peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl, ning 77 % usub, et EL vajab rohkem vahendeid, rõhutades seost kõrghariduse omandamise ja üldsuse tugevama toetuse vahel võimekale ja enesekindlale ELile.

Suhtumine Euroopa Liitu on tugevas korrelatsioonis kõigi avalduste suhtes saavutatud kokkuleppega. Vastajad, kellel on EList positiivne kuvand, väljendasid suurimat toetust: 97% toetab suuremat ühtsust ELi liikmesriikide vahel, 94% nõustub, et ELil peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl, ja 84% usub, et EL vajab rohkem vahendeid. Kuigi vastajad, kellel on EList negatiivne kuvand, on vähem tõenäoline, et nad nõustuvad, toetab enamus siiski suuremat ühtsust (72%) ja tugevamat ELi häält (68%). Väide täiendavate vahendite kohta on kõige lahkavamuslikum, sest ainult 49 % vastanutest, kellel on EList negatiivne kuvand, väljendab oma nõusolekut.

Küsimus 7.1. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? ELi liikmesriigid peaksid olema praeguste üleilmsete probleemide lahendamisel ühtsemad (% – EL)			
	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	89	9	2
Sugu			
Mees	89	9	2
Naine	90	8	2
Vanus			
15-24	90	8	2
25-39	90	9	1
40-54	89	10	2
55+	89	11	2
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	87	12	3
Keskmine haridustase (ISCED 3-4)	89	13	1
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	93	14	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	90	15	2
Juhid	93	16	1
Muud valged kraed	90	17	1
Käsitöölised	88	18	2
Majaelanikud	87	19	1
Töötu	87	20	2
Pensionile jäänud	89	21	3
Üliõpilased	91	22	2
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	83	14	3
Aeg-ajalt	87	11	2
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	91	7	2
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	88	10	2
Väike või keskmise suurusega linn	89	9	2
Suurlinn	91	7	2
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	90	9	1
Puuduvad	86	9	5
ELi kuvand			
Positiivne	97	3	0
Neutraalne	88	9	3
Negatiivne	72	25	3
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	97	2	1
Halb asi	65	32	3
Ei hea ega halb asi	83	14	3

QA7.3 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Euroopa Liidul peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääli (% – EL)

	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	86	11	3
Sugu			
Mees	86	11	3
Naine	87	10	3
Vanus			
15-24	88	9	3
25-39	86	11	3
40-54	87	11	2
55+	86	10	4
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	84	10	6
Keskmine haridustase (ISCED 3-4)	86	11	3
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	90	8	2
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	86	11	3
Juhid	90	8	2
Muud valged kraed	88	10	2
Käsitöölised	85	12	3
Majaelanikud	82	15	3
Töötu	83	13	4
Pensionile jäänud	86	9	5
Üliõpilased	88	9	3
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	80	15	5
Aeg-ajalt	84	13	3
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	88	9	3
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	85	11	4
Väike või keskmise suurusega linn	86	11	3
Suurlinn	89	8	3
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	87	10	3
Puuduvad	83	9	8
ELi kuvand			
Positiivne	94	5	1
Neutraalne	84	11	5
Negatiivne	68	27	5
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	95	3	2
Halb asi	58	37	5
Ei hea ega halb asi	80	15	5

QA7.2 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? Euroopa Liit vajab praeguste üleilmsete probleemide lahendamiseks rohkem vahendeid (% – EL)			
	Kokku „Nõustun“	Kokku „Ei nõustu“	Ei tea
EL 27	73	22	5
Sugu			
Mees	73	23	4
Naine	74	20	6
Vanus			
15-24	77	18	5
25-39	76	20	4
40-54	74	22	4
55+	71	23	6
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	67	25	8
Keskmine haridustase (ISCED 3-4)	75	21	4
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	77	19	4
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	75	21	4
Juhid	74	22	4
Muud valged kraed	77	19	4
Käsitöölised	73	23	4
Majaelanikud	77	19	4
Töötu	70	24	6
Pensionile jäänud	70	23	7
Üliõpilased	78	17	5
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	68	25	7
Aeg-ajalt	73	22	5
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	75	20	5
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	70	24	6
Väike või keskmise suurusega linn	74	22	4
Suurlinn	77	18	5
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	74	22	4
Puuduvad	64	25	11
ELi kuvand			
Positiivne	84	13	3
Neutraalne	71	22	7
Negatiivne	49	46	5
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	82	14	4
Halb asi	44	50	6
Ei hea ega halb asi	65	28	7

Keskendumine ELi positsiooni tugevdamisele maailmas

Tulevikku vaadates paluti vastajatel teha kindlaks aspektid, mille puhul Euroopa Liit peaks seadma prioriteediks oma jõupingutused, et tugevdada oma positsiooni ülemaailmsel areenil. Olukorras, mida iseloomustavad jätkuvad geopoliitilised pinged, majanduslik ebakindlus, tehnoloogilised muutused ja pikaajalised ühiskondlikud probleemid, annab see küsimus ülevaate kodanike ootustest seoses ELi tulevase strateegilise suunitlusega.

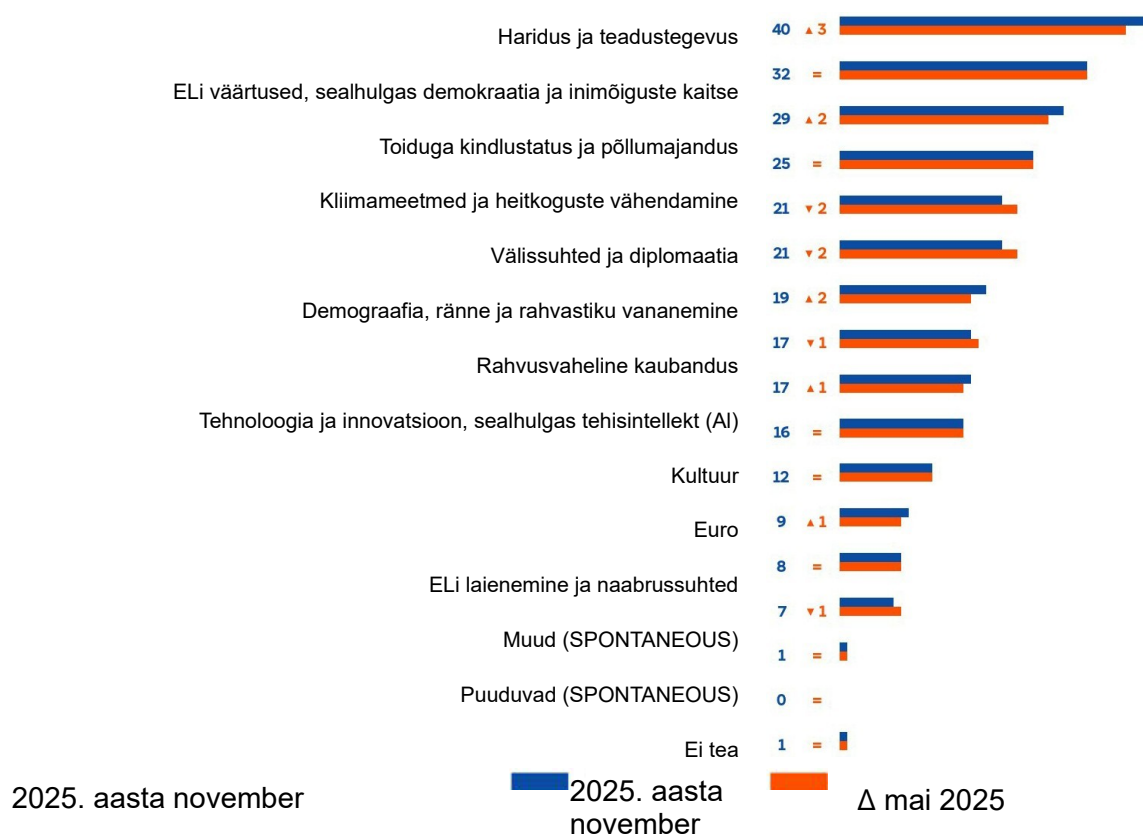
Kui eurooplastel palutakse teha kindlaks valdkonnad, millele Euroopa Liit peaks keskenduma, et tugevdada oma positsiooni maailmas, osutavad nad kõige sagedamini kaitsele ja julgeolekule. Kümnest vastajast neli (40%) on lisanud selle aspekti oma peamiste prioriteetide hulka, muutes selle ELi tasandil juhtivaks küsimuseks. See tähendab kolmeprotsendilist kasvu alates 2025. aasta maist, mis kinnitab, et kaitse ja julgeolek on kindlalt seatud peamiseks prioriteediks ELi positsiooni tugevdamisel maailmas.

Teine kõige sagedamini nimetatud prioriteet on konkurentsivõime, majandus ja tööstus, mida nimetas ligi kolmandik vastanutest (32%). See osakaal ei ole alates 2025. aasta maist muutunud, mis näitab stabiilset soovi tugevama ja konkurentsivõimelisema Euroopa majandusliku baasi järele. Peaaegu kolm vastajat kümnest (29%) nimetas energiasõltumatust, -ressursse ja -taristut keskse teemana. See tähendab väikest kasvu võrreldes eelmise uuringuga (+2 protsendipunkti), mis kajastab jätkuvat muret energiajulgeoleku ja strateegilise autonoomia pärast.

Olulise prioriteedina on esile kerkinud ka haridus ja teadusuuringud, mille valis välja veerand vastanutest (25 %), nagu ka 2025. aasta mais. See tulemus kinnitab, kui oluliseks peavad eurooplased jätkuvalt pikaajalisi investeeringuid teadmistesse, oskustesse ja innovatsiooni, mis on ELi üleilmse tugevuse alus.

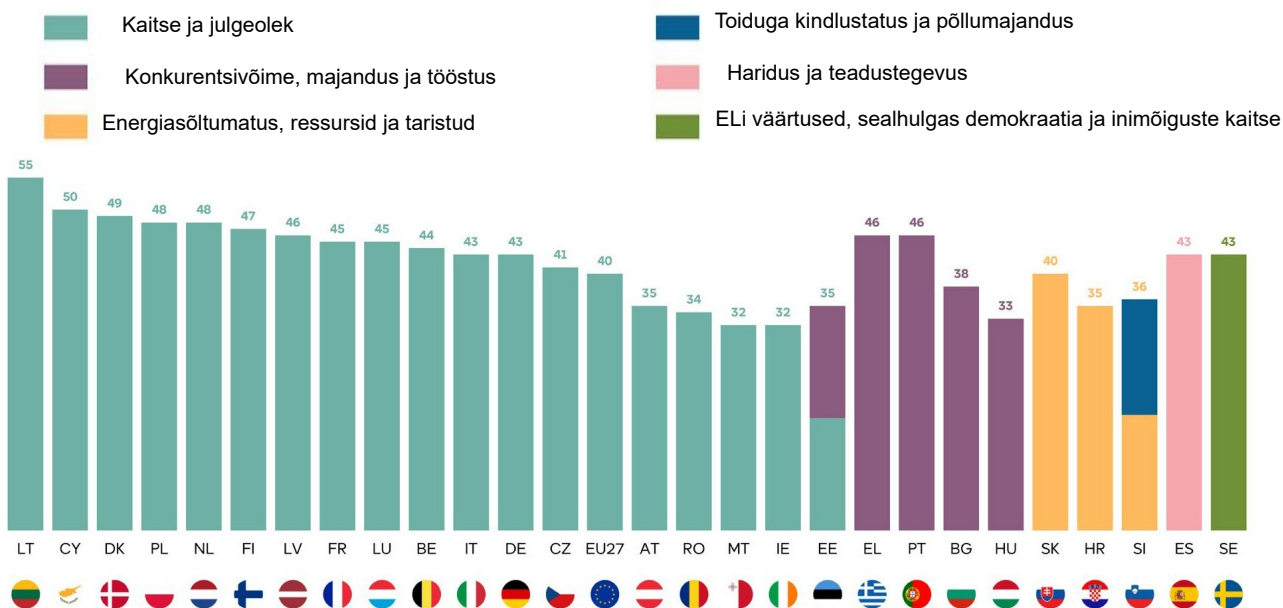
Ligikaudu iga viies vastaja osutab ELi väärtustele, sealhulgas demokraatiale ja inimõiguste kaitsele (21 %) ning toiduga kindlustatusele ja põllumajandusele (21 %) kui prioriteetsetele valdkondadele, millele Euroopa Liit peaks keskenduma, et tugevdada oma positsiooni maailmas. Mõlema aspekti hind on alates 2025. aasta maist veidi langenud (mõlemad –2 protsendipunkti), kuid märkimisväärne osa eurooplastest mainib neid endiselt. Sarnane osa vastanutest (ligikaudu üks viiest) nimetab kliimameetmeid ja heitkoguste vähendamist prioriteediks (19 %). See tähendab väikest kasvu võrreldes 2025. aasta maiga (+2 protsendipunkti), mis näitab, et toetus ELi tegevusele selles valdkonnas on veidi suurenenud.

QA8ab Mõeldes tulevikule, millistele järgmistest aspektidest peaks EL keskenduma, et tugevdada oma positsiooni maailmas? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 ANSWERS) (EL 27) (%)

Riigi tasandil on 18 liikmesriigis peamiseks prioriteediks kaitse ja julgeolek, mis toob esile laialt levinud mure geopoliitilise stabiilsuse ja Euroopa huvide kaitse pärast. Lisaks mainib seda küsimust vähemalt kolm vastajat kümnest 23 liikmesriigist, mis rõhutab selle laialdast vastukaja kogu liidus. Kõige rohkem vastajaid nimetas kõige olulisemate prioriteetidena kaitset ja julgeolekut Leedus (55%), Küprosel (50%) ja Taanis (49%).

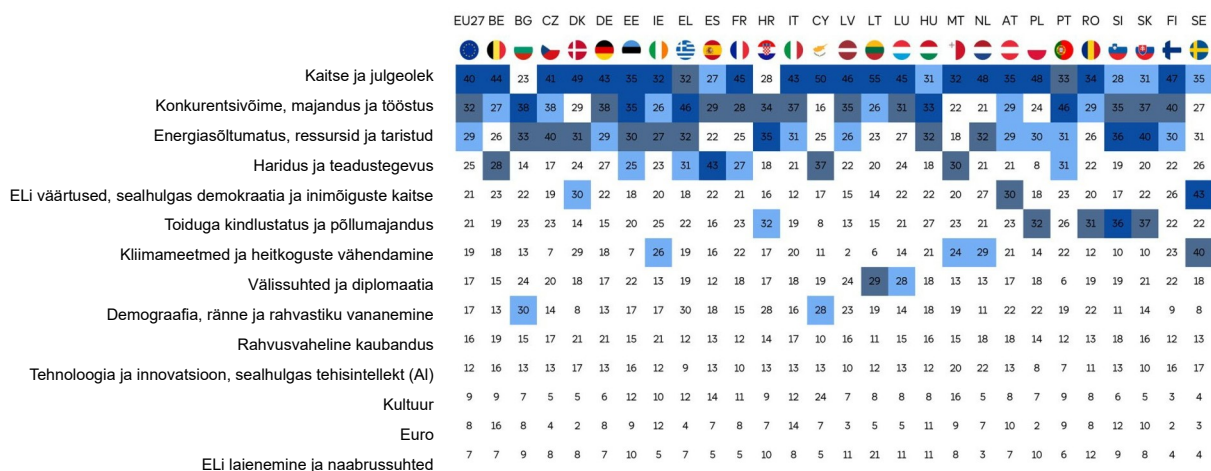
QA8ab Mõeldes tulevikule, millistele järgmistest aspektidest peaks EL keskenduma, et tugevdada oma positsiooni maailmas? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 VASTUTUSED) (%)

2025.
aasta
november

Konkurentsivõime, majandus ja tööstus on esikohal viies liikmesriigis – Eestis, Kreekas, Portugalis, Bulgaarias ja Ungaris –, kusjuures suurim osakaal registreeriti Kreekas ja Portugalis (46%) ning Soomes (40%). Energiasõltumatus, -ressursid ja -taristu on esmatähtsad kolmes liikmesriigis – Slovakkias, Horvaatias ja Sloveenias –, kusjuures suurim osakaal on Tšehhis ja Slovakkias (40 %). Haridus ja teadus on peamine prioriteet Hispaanias, kus 43 % vastanutest peab seda üheks kõige olulisemaks valdkonnaks ELi ülemaailmse positsiooni tugevdamisel. Seda mainivad sageli ka Küprose vastajad (37%). ELi väärtusi, sealhulgas demokraatiat ja inimõiguste kaitset, mainitakse kõige sagedamini Rootsis (43%). Toiduga kindlustatus ja põllumajandus on kõige sagedamini nimetatud valdkond Sloveenias (36%) ning seda mainivad sageli ka Slovakkia vastajad (37%).

QA8ab Mõeldes tulevikule, millistele järgmistest aspektidest peaks EL keskenduma, et tugevdada oma positsiooni maailmas? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 VASTUTUSED) (%)

2025.
aasta
november

Kõige sagedamini mainitud toode
2. kõige sagedamini mainitud toode
3. kõige sagedamini mainitud toode

ELi ülemaailmse positsiooni tugevdamise prioriteetides esineb erinevusi mitmes sotsiaaldemograafilises rühmas.

Esiteks on mõned väikesed erinevused soo järgi. Mehed seavad mõnevõrra suurema tõenäosusega kui naised esikohale konkurentsivõime, majanduse ja tööstuse (35% vs. 30%), energiasõltumatuse, ressursid ja taristu (31% vs. 27%) ning tehnoloogia ja innovatsiooni, sealhulgas tehisintellekti (15% vs. 10%), samas kui naised nimetavad mõnevõrra suurema tõenäosusega prioriteetideks toiduga kindlustatust ja põllumajandust (23% vs. 19%).

Kaitset ja julgeolekut rõhutatakse üha enam vastajate vanuse suurenedes ning seda mainib 34 % 15–24-aastastest vastajatest võrreldes 45 %ga 55-aastastest ja vanematest vastajatest. Toiduga kindlustatusel ja põllumajandusel on samuti positiivne seos vanusega, tõustes 15 %-lt noorimate vastajate seas 24 %-le vanimate vastajate seas. Seevastu nooremad vastajad pööravad suuremat tähelepanu pikaajalistele ja innovatsioonipõhistele valdkondadele. Haridust ja teadusuuringuid mainib 32 % 15–24-aastastest, kuid ainult 22 % 55-aastastest ja vanematest. Samamoodi väheneb tehnoloogia ja innovatsioon, sealhulgas tehisintellekt, 18 %-lt noorimate vastajate seas 9 %-le vanimate seas ning kultuur 14 %-lt 8 %-le. Lisaks mainivad 25–54-aastased täiskasvanud suhteliselt tõenäolisemalt konkurentsivõimet, majandust ja tööstust, samuti energiasõltumatust, ressursse ja taristut, kajastades tööhõive, majandusliku stabiilsuse ja strateegilise autonoomiaga seotud prioriteete.

Haridustase on seotud ka prioriteetide erinevustega. Kõrge haridustasemega vastajad nimetavad suurema tõenäosusega pikaajalisi ja strateegilisi valdkondi, nagu energiasõltumatus, ressursid ja taristu (31 % vs. 25 % madala haridustasemega vastajate seas), ELi väärtused, sealhulgas demokraatia ja inimõiguste kaitse (24 % vs. 18 %), välissuhted ja diplomaatia (19 % vs. 13 %) ning tehnoloogia ja innovatsioon, sealhulgas tehisintellekt (17 % vs. 8 %). Seevastu madalama haridustasemega vastajad seavad suurema tõenäosusega esikohale kaitse ja julgeoleku (45% vs. 37% kõrgelt haritud vastajatest) ning toiduga kindlustatuse ja põllumajanduse (25% vs. 17%).

Vastajate kuvand Euroopa Liidust on seotud ka nende prioriteetidega. Need, kes suhtuvad ELi positiivselt, rõhutavad suurema tõenäosusega ELi väärtusi, sealhulgas demokraatiat ja inimõiguste kaitset (23% vs. 17% negatiivse kuvandiga inimestest) ning kliimameetmeid ja heitkoguste vähendamist (22% vs. 13%). Seevastu ELi negatiivse kuvandiga vastajad pööravad suhteliselt suuremat tähelepanu toiduga kindlustatusele ja põllumajandusele (26% vs. 20%).

QA11 Kui mures Te olete või ei ole järgmiste turvalisuse või ohutusega seotud küsimuste pärast? Palun kasutage skaalat 1–10, kus 1 tähendab, et te ei ole üldse mures, ja 10, et olete väga mures. „Väga mures“ kokku (7–10) (%) – EL)									
	Kaitse ja julgeolek	Konkurent siivõime, majandus ja tööstus	Energiasõltu matus, ressursid ja taristud	Haridus ja teadust egevus	ELi väärtused, sealhulgas demokraatia ja inimõiguste kaitse	Toiduga kindlust atus ja põllumaj andus	Kliimameet med ja heitkogust e vähendami ne	Välissuh ted ja diploma atia	Demograafi a, ränne ja rahvastiku vananemin e
EL 27	40	32	29	25	21	21	19	17	17
Sugu									
Mees	40	35	31	24	19	19	17	17	16
Naine	40	30	27	26	22	23	20	17	17
Vanus									
15-24	34	26	22	32	23	15	22	18	14
25-39	36	35	29	27	21	19	18	18	16
40-54	38	35	33	25	19	21	17	17	16
55+	45	31	28	22	21	24	20	16	18
Haridustase									
Madal haridustase (ISCED 0–2)	45	30	25	24	18	25	18	13	17
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	39	33	29	24	20	22	18	18	18
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	37	34	31	27	24	17	22	19	14
Sotsiaal-ametialane kategooria									
Füüsilisest isikust ettevõtjad	39	36	31	25	18	22	16	18	15
Juhid	38	38	34	25	21	16	20	18	15
Muud valged kraed	39	34	32	23	20	20	19	21	16
Käsitöölised	40	34	30	25	21	23	17	16	17
Majaelanikud	41	28	23	27	18	25	17	13	17
Töötu	35	26	25	28	24	18	19	17	18
Pensionile jäänud	46	31	27	22	21	26	20	15	18
Üliõpilased	33	27	22	35	24	13	26	18	13
Raskused arvete tasumisel									
Suurema osa ajast	32	31	28	28	19	22	18	17	17
Aeg-ajalt	39	33	27	25	20	23	18	16	18
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	42	32	29	25	21	20	20	17	16
Subjektivne linnastumine									
Maapiirkond või küla	40	32	28	24	21	26	16	16	16
Väike või keskmise suurusega linn	43	33	28	26	20	20	19	17	16
Suurlinn	36	32	30	26	22	18	22	19	18
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul									
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	39	33	29	26	21	20	20	17	16
Puuduvad	48	29	24	18	20	31	15	13	19
ELi kuvand									
Positiivne	41	33	29	25	23	20	22	18	16
Neutraalne	40	32	28	25	19	21	18	16	16
Negatiivne	40	33	29	26	17	26	13	15	19
Euroopa Liidu liikmesus									
Hea asi	41	33	30	26	23	19	21	18	15
Halb asi	38	28	25	22	17	27	13	15	19
Ei hea ega halb asi	40	33	28	24	17	25	17	16	18

QA8ab Mõeldes tulevikule, millistele järgmistest aspektidest peaks EL keskenduma, et tugevdada oma positsiooni maailmas? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 VASTUTUSED) (%)

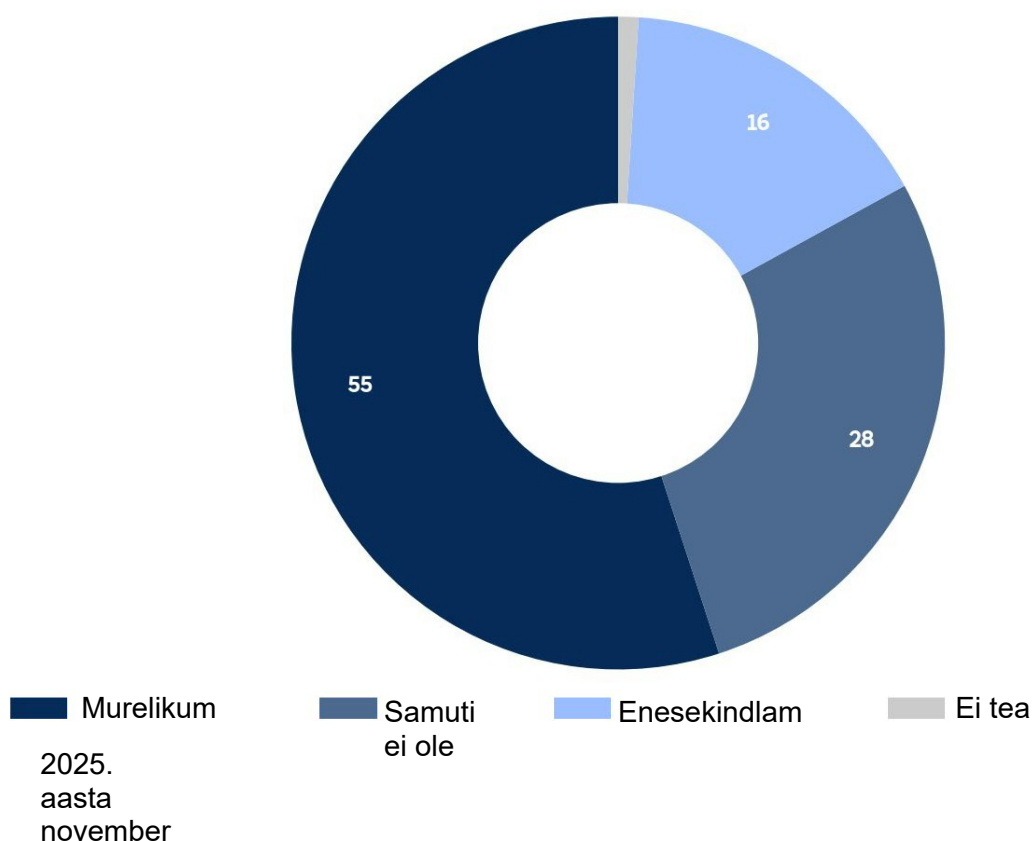
	Rahvusvaheline kaubandus	Tehnoloogia ja innovatsioon, sealhulgas tehisintellekt	Kultuur	Euro	ELi laienemine ja naabrussuhted	Muud (SPONTANEOUS)	Puuduvad (SPONTANEOUS)	Ei tea
EL 27	16	12	9	8	7	1	0	1
Sugu								
Mees	16	15	9	8	7	1	1	1
Naine	15	10	9	7	7	1	0	1
Vanus								
15-24	17	18	14	7	9	0	0	1
25-39	17	15	9	8	7	0	0	1
40-54	16	13	8	8	7	1	1	1
55+	14	9	8	8	6	1	1	1
Haridustase								
Madal haridustase (ISCED 0–2)	16	8	10	9	6	1	0	2
Keskmine haridustase (ISCED 3-4)	16	12	8	8	8	1	0	1
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	15	17	8	6	6	1	0	1
Sotsiaal-ametialane kategooria								
Füüsilisest isikust ettevõtjad	15	14	8	9	8	1	1	1
Juhid	19	18	7	7	5	1	0	0
Muud valged kraed	17	15	8	8	8	0	0	0
Käsitöölised	15	11	8	8	8	0	0	1
Majaelanikud	14	7	9	15	9	1	0	3
Töotu	19	14	12	8	8	1	1	2
Pensionile jäänud	14	8	8	8	6	1	1	2
Üliõpilased	16	19	14	6	9	0	0	1
Raskused arvete tasumisel								
Suurema osa ajast	17	10	10	10	8	1	1	2
Aeg-ajalt	15	12	10	10	8	1	0	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	16	13	8	7	7	1	0	1
Subjektiivne linnastumine								
Maapiirkond või küla	15	11	8	8	7	1	1	1
Väike või keskmise suurusega linn	17	13	9	8	6	1	0	1
Suurlinn	15	14	10	7	8	0	0	1
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul								
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	16	13	9	8	7	1	0	1
Puuduvad	14	5	8	9	6	1	1	4
ELi kuvand								
Positiivne	16	14	8	7	8	0	0	0
Neutraalne	15	11	10	9	7	1	0	2
Negatiivne	14	10	9	9	4	1	2	1
Euroopa Liidu liikmesus								
Hea asi	17	14	8	7	8	1	0	1
Halb asi	14	10	12	10	5	2	3	1
Ei hea ega halb asi	15	10	10	10	6	0	1	2

Seistes silmitsi üleilmsete probleemide ja ELi liikmesusega

Üleilmsete probleemide kontekstis on väga oluline mõista, kas ELi liikmesust peetakse murettekitavaks või kindlustunde allikaks. Vastajatelt küsiti, kas nad tunneksid rohkem muret või enesekindlust, kui nende riik ei oleks ELi liige.

Kogu Euroopa Liidus seostab selge enamus vastanutest ELi liikmesust suurema kindlustundega ülemaailmsete probleemide suhtes. ELi tasandil ütleb 55 % eurooplastest, et nad tunneksid rohkem muret, kui nende riik ei oleks ELi liige. Seevastu 16 % vastanutest märkis, et nad tunneksid end väljaspool ELi kindlamalt, mis viitab jätkuvaile skeptitsismile ELi liikmesuse väärtuse suhtes vähemuse seas. Samal ajal teatas 28%, et nad ei tunneks rohkem muret ega enesekindlust.

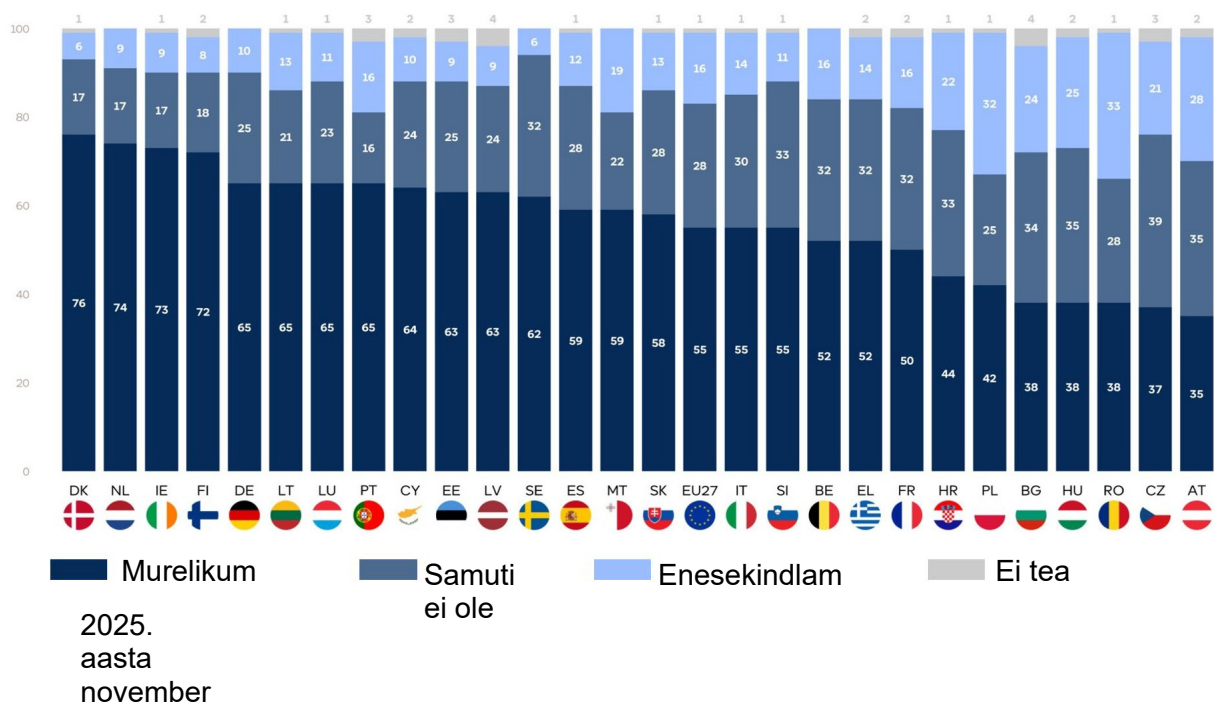
QA10 Kui (MEIE RIIGIS) ei oleks ELi liige, kas tunneksite end praeguste ülemaailmsete probleemidega silmitsi seistes murelikumana, enesekindlamana või mitte kummanagi? (%)

ELi liikmesuse tajumine kindlustunde allikana on liikmesriigiti väga erinev. 20 riigis ütlevad vähemalt pooled vastanutest, et nad tunneksid rohkem muret, kui nende riik ei oleks Euroopa Liidu liige, rõhutades laialt levinud arusaama, et ELi liikmesus pakub kaitset ülemaailmsete probleemide eest. Seda seisukohta väljendavate vastajate suurim osakaal registreeriti Taanis (76%), Madalmaades (74%), Iirimaa (73%) ja Soomes (72%), kus enam kui seitse kodanikku kümnest seostavad ELi liikmesust suurema turvalisusega. Madalaim osakaal on seevastu Austrias (35%), Tšehhis (37%) ning Rumeenias, Ungaris ja Bulgaarias (kõik 38%), kus vähem kui neli vastajat kümnest ütleb, et nad tunneksid väljaspool ELi rohkem muret.

Oluline on see, et üheski liikmesriigis ei ole rohkem vastajaid, kes ütleksid, et nad tunneksid end väljaspool ELi kindlamalt kui murelikumalt, kinnitades, et kogu liidus peetakse ELi liikmesust ebakindlas ülemaailmses keskkonnas üldiselt kindlustunde allikaks.

QA10 Kui (MEIE RIIGIS) ei oleks ELi liige, kas tunneksite end praeguste ülemaailmsete probleemidega silmitsi seistes murelikumana, enesekindlamana või mitte kummanagi? (%)

See, mil määral nähakse ELi liikmesust kindlustunde allikana üleilmsete probleemide lahendamisel, on sotsiaaldemograafiliste rühmade lõikes erinev, kuigi mõned muustrid on tugevamad kui teised.

Meeste ja naiste vahel ei ole praktiliselt mingit erinevust: 56 % meestest ja 55 % naistest ütleb, et nad tunneksid rohkem muret, kui nende riik ei oleks ELi liige, mis näitab, et sugu ei mõjuta seda arusaama märkimisväärselt.

Vanuse poolest seostavad nooremad vastajad ELi liikmesust veidi suurema tõenäosusega kindlustundega. 58% 15–24-aastastest ütles, et tunneb end väljaspool ELi rohkem muret, võrreldes 54%-ga 40-aastastest ja vanematest vastanutest. Kuigi lõhe on tagasihoidlik, viitab see sellele, et nooremad eurooplased peavad ELi liikmesust ülemaailmsete probleemidega silmitsi seistes mõnevõrra väärtuslikumaks.

Haridustase näitab tugevamat mõju. Mida kõrgem on haridustase, seda tõenäolisemalt tunnevad vastajad muret väljaspool ELi. Madala haridustasemega inimestest tunneb muret 47 %, keskmise haridustasemega inimestest 53 % ja kõrgelt haritud vastajatest 66 %. See selge gradient rõhutab seost hariduse ja ELi kaitsva rolli tajumise vahel.

Rahaline kindlustunne kujundab ka arusaamu. Vastajad, kellel ei ole peaaegu kunagi või ei ole kunagi raskusi arвете tasumisega, ütlevad suurema tõenäosusega, et nad tunneksid end väljaspool ELi rohkem muret (58%) kui need, kellel on aeg-ajalt (49%) või enamikul juhtudel (47%) raskusi.

Lisaks on tajud tugevas korrelatsioonis vastajate kuvandiga Euroopa Liidust. Neist, kellel on EList positiivne kuvand, tunneks 72 % suuremat muret väljaspool liitu, võrreldes 43 %ga neist, kellel on neutraalne kuvand, ja vaid 30 %ga neist, kellel on negatiivne kuvand.

QA10 Kui (MEIE RIIGIS) ei oleks ELi liige, kas tunneksite end praeguste ülemaailmsete probleemidega silmitsi seistes murelikumana, enesekindlamana või mitte kummanagi? (% – EL)

	Murelikum	Enesekindlam	Samuti ei ole	Ei tea
EL 27	55	16	28	1
Sugu				
Mees	56	17	26	1
Naine	55	15	29	1
Vanus				
15-24	58	14	27	1
25-39	55	17	27	1
40-54	54	17	28	1
55+	54	15	29	2
Haridustase				
Madal haridustase (ISCED 0–2)	47	16	35	2
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	53	19	27	1
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	66	11	22	1
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	57	17	25	1
Juhid	64	12	24	0
Muud valged kraed	55	16	28	1
Käsitöölised	49	21	29	1
Majaelanikud	44	17	37	2
Töötu	51	16	31	2
Pensionile jäänud	54	15	29	2
Üliõpilased	63	11	25	1
Raskused arvete tasumisel				
Suurema osa ajast	47	20	30	3
Aeg-ajalt	49	21	29	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	58	14	27	1
Subjektiivne linnastumine				
Maapiirkond või küla	52	17	29	2
Väike või keskmise suurusega linn	54	16	29	1
Suurlinn	60	14	25	1
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul				
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	56	16	27	1
Puuduvad	46	17	34	3
ELi kuvand				
Positiivne	72	12	16	0
Neutraalne	43	15	40	2
Negatiivne	30	30	38	2
Euroopa Liidu liikmesus				
Hea asi	73	9	17	1
Halb asi	19	50	30	1
Ei hea ega halb asi	29	17	52	2

4. Euroopa Parlamendi kodanikuprioriteedid

4. Euroopa Parlamendi kodanikuprioriteedid

Selles peatükis vaadeldakse eurooplaste ootusi Euroopa Parlamendi suhtes, uurides nelja omavahel seotud mõõdet: poliitikavaldkonnad, mida kodanikud soovivad, et parlament tähtsustaks, nende arusaamad oma isikliku elatustaseme edasisest arengust, väärtused, mida parlament peaks nende arvates kaitsma, ning nende rahulolu demokraatiaga riiklikul ja ELi tasandil. Üldiselt näitavad tulemused, et kodanike ootuste keskmes on majandusprobleemid, kusjuures elukalliduse surve ja tööhõivega seotud küsimused kujundavad nii poliitilisi prioriteete kui ka tuleviku elatustaseme väljavaateid. Lisaks nendele majandusküsimustele on kaitse ja julgeolek endiselt eurooplaste peamine murevaldkond. Lisaks väljendavad eurooplased suuri ootusi, et Euroopa Parlament peaks tegutsema põhiväärtuste, eelkõige rahu ja demokraatia kaitsjana, kajastades praegust geopoliitilist ja poliitilist konteksti. Kuigi enamik kodanikke on rahul demokraatliku toimimisega, on rahulolu tase liikmesriigiti väga erinev.

Kodanike prioriteedid Euroopa Parlamendis

Vastajatelt küsiti, milliseid poliitikavaldkondi nad kõige rohkem sooviksid, et Euroopa Parlament käsitleks neid prioriteedina. See küsimus kajastab kodanike ootusi parlamendi seadusandliku ja poliitilise tegevuskava suhtes, kajastades küsimusi, mida eurooplased peavad oma igapäevaelus kõige pakilisemaks ning mis kujundavad liidu keskpikas ja pikas perspektiivis suunda.

ELi tasandil on inflatsioon, tõusvad hinnad ja elukallidus kõige sagedamini mainitud küsimus, mida vastajad sooviksid, et Euroopa Parlament käsitleks prioriteedina. Üle nelja eurooplase kümnest (41%) peab seda teemat kõige olulisemaks, mistõttu on see üldiselt peamine mureküsimus. See osakaal ei ole alates 2025. aasta maist muutunud, mis näitab, et ostujõule ja kodumajapidamiste eelarvetele avaldub surve on kogu liidus endiselt püsiv ja laialt levinud.

Majandus ja töökohtade loomine on teine kõige sagedamini nimetatud küsimus, mida rohkem kui kolmandik vastanutest (35%) nimetas Euroopa Parlamendi tegevuse prioriteedina. See tähendab märkimisväärset viieprotsendipunkti kasvu alates 2025. aasta maist, mis viitab kasvavatele ootustele seoses ELi meetmetega majandustegevuse ja tööhõive toetamiseks. Kokkuvõttes näitab inflatsiooni, tõusvate hindade ja elukalliduse tähtsus koos majanduse ja töökohtade loomisega, et majandusküsimused domineerivad selgelt kodanike prioriteetides ELi tasandil.

ELi kaitse ja julgeolek on järgmine kõige sagedamini nimetatud teema, mida nimetas umbes kolmandik vastanutest (34%) Euroopa Parlamendi prioriteetide hulgas. See osakaal ei ole alates 2025. aasta maist muutunud, mis viitab stabiilsele murele selles valdkonnas. Praeguses ja hiljutises geopoliitiliste pingete ja julgeolekuprobleemide kontekstis ELi naabruses ja kaugemal kinnitab kaitse ja julgeoleku jätkuv tähtsus, et see on endiselt ELi tasandi meetmete peamine ootus.

Rahvatervist jälgitakse tähelepanelikult, kusjuures peaaegu kolmandik vastanutest (32%) mainis seda ühena küsimustest, mida nad sooviksid, et Euroopa Parlament käsitleks prioriteedina. See tähendab märkimisväärset kaheksa protsendipunkti suurust kasvu alates 2025. aasta maist, mis on käesoleva uuringu üks märkimisväärsmaid muutusi ja toob esile eurooplaste tervisega seotud murede taasesiletõstmise.

Vaesust ja sotsiaalset tõrjutust nimetas veidi üle veerandi vastanutest (28%) Euroopa Parlamendi jaoks prioriteetse küsimusena. See osakaal on alates 2025. aasta maist veidi vähenenud (–3 protsendipunkti). See teema kajastab muret majandusliku surve negatiivsete sotsiaalsete tagajärgede pärast, eelkõige haavatavatele rühmadele.

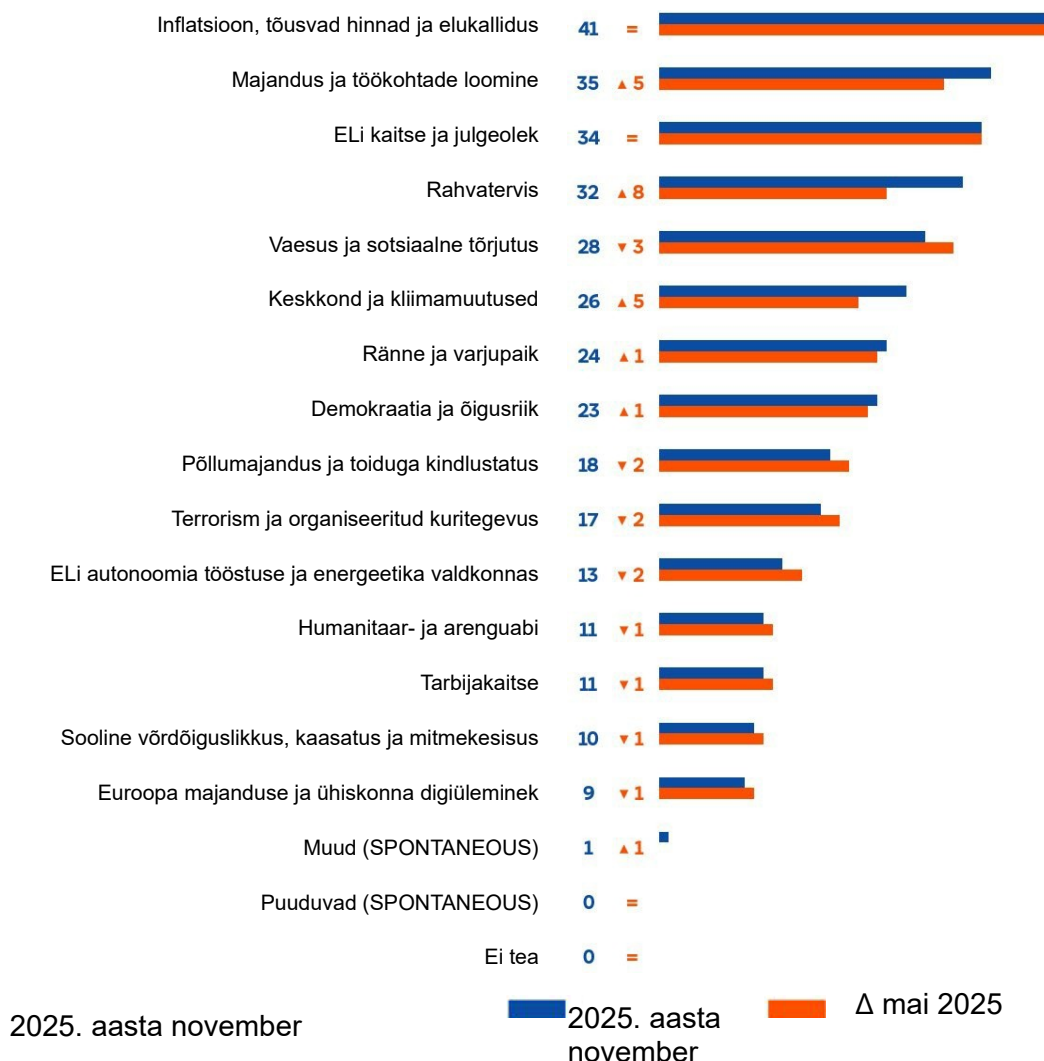
Veidi üle veerandi vastanutest (26%) peab keskkonda ja kliimamuutusi Euroopa Parlamendi tegevuse prioriteediks. See tähendab viie protsendipunkti suurust kasvu alates 2025. aasta maist, mis näitab uut toetust ELi tegevusele selles valdkonnas. Keskkonna- ja kliimaküsimuste kasvav tähtsus viitab sellele, et lisaks vahetutele majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele peab üha

suurem osa eurooplastest jätkuvalt oluliseks pikaajalist kestlikkust ja ELi rolli kliimamuutustega tegelemisel.

Ligi veerand vastanutest (24%, +1 protsendipunkti) nimetab rännet ja varjupaika nende küsimuste hulgas, mida Euroopa Parlament peaks prioriteetsena käsitlema. Stabiilne ja suhteliselt suur tähelepanu sellele teemale näitab, et rände- ja varjupaigaküsimused valmistavad eurooplastele jätkuvalt muret.

Veidi vähem kui veerand vastanutest (23%, +1 protsendipunkti) nimetab demokraatiat ja õigusriiki Euroopa Parlamendi jaoks prioriteetseks küsimuseks. Olukorras, mida iseloomustavad mitmed demokraatlike süsteemide ees seisvad probleemid, kajastab selle teema jätkuv tähtsus püsivaid ootusi, et Euroopa Parlamendil peaks olema demokraatlike põhimõtete kaitsmisel keskne roll.

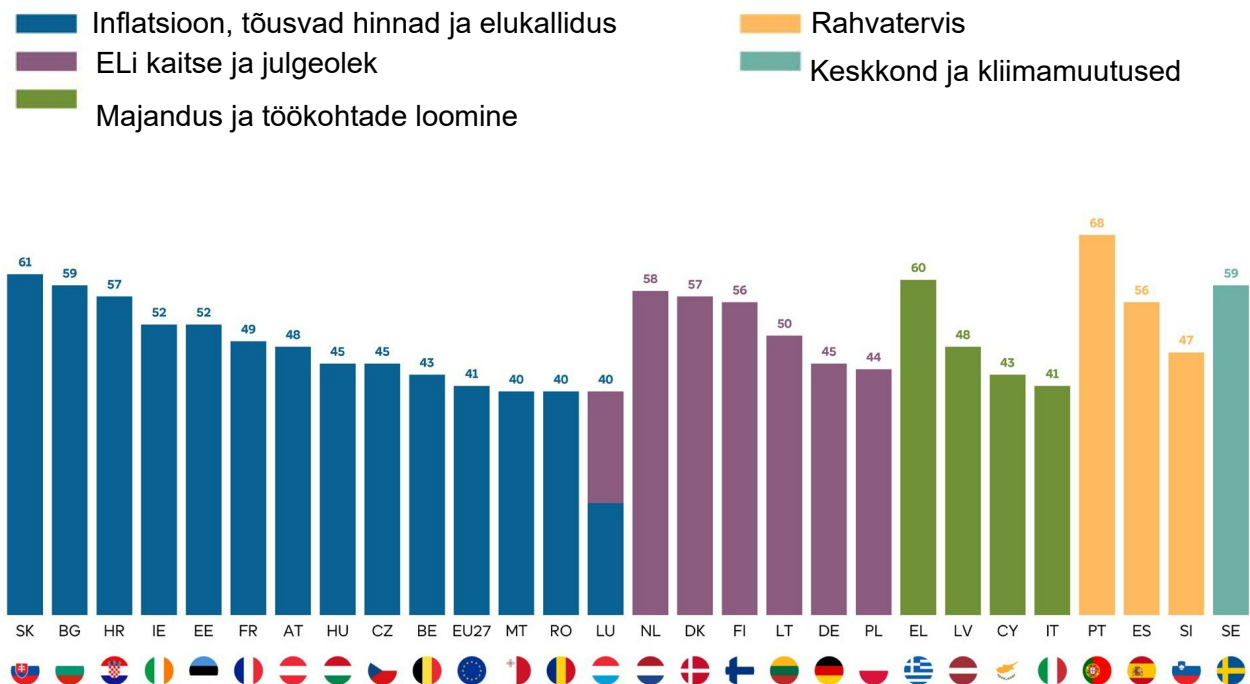
QA4ab Milliseid järgmistest teemadest sooviksite, et Euroopa Parlament käsitleks neid esmajärjekorras? Esiteks? Ja siis? (MAX. 4 ANSWERS) (EL 27) (%)

Riiklikul tasandil on inflatsioon, tõusvad hinnad ja elukallidus kõige sagedamini nimetatud prioriteet 13 liikmesriigis. Kogu ELis tervikuna peab 23 liikmesriigis inflatsiooni prioriteediks vähemalt 30 % vastanutest, mis kajastab kogu liidus laialt levinud muret leibkondade eelarvele avalduva surve pärast. Suurim osakaal on Slovakkias (61%), Bulgaarias (59%), Portugalis (58%) ja Horvaatias (57%). Neljas liikmesriigis on peamiseks prioriteediks veel üks majandusküsimus – majandus ja töökohtade loomine. Suurim osakaal on Kreekas (60%), Hispaanias (50%) ja Lätis (48%).

ELi kaitse ja julgeolek on kõige sagedamini nimetatud prioriteet seitsmes liikmesriigis, mida juhivad Madalmaad (58%), Taani (57%) ja Soome (56%), mis näitab ühiste kaitse- ja julgeolekuküsimuste olulisust nendes riikides. Rahvatervis on peamine prioriteet kolmes riigis: Portugalis (68%), Hispaanias (56%) ja Sloveenias (47%). Eriti silmatorkav on see ka Kreekas (54%).

QA4ab Milliseid järgmistest temadest sooviksite, et Euroopa Parlament käsitleks neid esmajärjekorras? Esiteks? Ja siis? (MAX. 4 ANSWERS) (%)

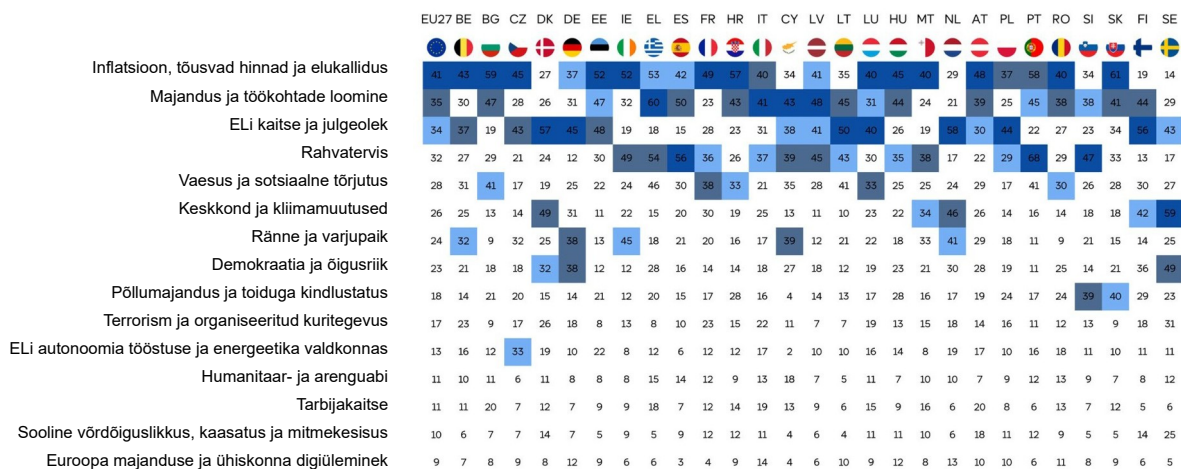

2025.
aasta
november

Kuigi inflatsiooni, majanduse, kaitse ja rahvatervise teemad on paljudes liikmesriikides tavaliselt ühed kõige olulisemad teemad, mis näitab laialdast muret, kipub järgmiste teemade tajutav tähtsus olema liikmesriigiti varieeruvam.

Esiteks ei ole vaesus ja sotsiaalne tõrjutus üheski riigis esikohal, kuid see on endiselt oluline probleem Kreekas (46%) ning Portugalis, Leedus ja Bulgaarias (41%). Keskkond ja kliimamuutused on esimene teema Rootsis (59%) ning neid mainitakse väga sageli ka Taanis (49%), Madalmaades (46%) ja Soomes (42%). Ränne ja varjupaik ei ole üheski liikmesriigis esmane prioriteet, kuid on siiski eriti oluline lirimaal (45%), Madalmaades (41%), Küprosel (39%) ja Saksamaal (38%). Demokraatia ja õigusriik ei ole kunagi esikohal, kuid on kõrgel kohal Rootsis (49%), Saksamaal (38%) ja Soomes (36%). Kokkuvõttes näitavad need leiud, et konkreetsete teemade tähtsus on riigiti erinev.

QA4ab Milliseid järgmistest teemadest sooviksite, et Euroopa Parlament käsitleks neid esmajärjekorras? Esiteks? Ja siis? (MAX. 4 ANSWERS) (%)

2025.

aasta

november

Kõige sagedamini mainitud toode

2. kõige sagedamini mainitud toode

3. kõige sagedamini mainitud toode

Erinevusi kodanike prioriteetides Euroopa Parlamendi jaoks täheldatakse mitmes sotsiaaldemograafilises rühmas, mis näitab, et elukogemused, isiklikud olud ja hoiakud kujundavad ootusi ELi tasandi meetmete suhtes.

Esiteks täheldatakse soo alusel vaid piiratud erinevusi, kuigi mõned kontrastid paistavad silma. Eelkõige nimetavad naised meestest suurema tõenäosusega rahvatervist Euroopa Parlamendi prioriteedina (35% vs. 29%).

Vanus on rohkem seotud prioriteetide erinevustega. Vanusega muutub üha olulisemaks ELi kaitse ja julgeolek, mida mainis 28 % 15–24-aastastest vastajatest, ulatudes 32 %-ni 25–39-aastastest, 33 %-ni 40–54-aastastest ja 37 %-ni 55-aastastest ja vanematest vastajatest. Rahvatervis näitab ka vanusegradiendit, kusjuures vanemad vastajad peavad seda suurema tõenäosusega prioriteediks, kajastades hilisemas elus suuremaid tervisega seotud muresid. Samamoodi mainitakse põllumajanduse ja toiduga kindlustatuse küsimusi sagedamini vanemates vanuserühmades.

Seevastu nooremad vastajad pööravad suuremat tähelepanu tulevikku suunatud ja väärtustel põhinevatele küsimustele. Keskkonnale ja kliimamuutustele viitab peaaegu kolmandik 15–24-aastastest vastajatest (32%), 25–39-aastastest vastajatest 26% ja 40-aastastest ja vanematest vastajatest 24%. Nooremad eurooplased seavad suurema tõenäosusega esikohale ka humanitaarabi ja soolise võrdsuslikkuse, rõhutades, et kõige nooremas vanuserühmas pööratakse suuremat tähelepanu ülemaailmsele solidaarsusele ja sotsiaalsele õiglusele.

Kaks kõige olulisemat küsimust üldiselt ELi tasandil – inflatsioon, tõusvad hinnad ja elukallidus ning majandus ja töökohtade loomine – on kõige olulisemad 25–39aastaste ja 40–54aastaste vastajate seas. Need vanuserühmad seavad need teemad suurema tõenäosusega prioriteediks kui nooremad (15–24aastased) või vanemad (55aastased ja vanemad) vastajad, kajastades probleeme, mis on seotud tööhõive, perekondlike kohustuste ja finantsstabiilsusega peamistel tööaastatel.

Haridustase on tihedalt seotud ka prioriteetide erinevustega. Madala haridustasemega vastajad seavad suurema tõenäosusega esikohale inflatsiooni, tõusvad hinnad ja elukalliduse (47% vs. 34% kõrge haridustasemega vastajatest). Samuti kalduvad nad rohkem nimetama rahvatervist (37% vs. 27%) ning vaesust ja sotsiaalset tõrjutust (31% vs. 26%) Euroopa Parlamendi peamiste prioriteetidena, osutades suuremale keskendumisele vahetutele majandus- ja sotsiaalkaitseküsimustele.

Seevastu kõrge haridustasemega vastajad seavad suurema tõenäosusega esikohale ELi kaitse ja julgeoleku (38% vs. 32% madala haridustasemega vastanutest), keskkonna ja kliimamuutuse (35% vs. 20%), demokraatia ja õigusriigi (28% vs. 21%) ning ELi autonoomia tööstuse ja energeetika valdkonnas (17% vs. 8%).

Prioriteetide kujundamisel on oluline roll ka finantsolukorral. Vastajad, kes teatavad, et neil on raskusi arvete tasumisega, seavad suurema tõenäosusega esikohale inflatsiooni, tõusvad hinnad ja elukalliduse (48% vs. 39% nendest, kellel ei ole selliseid raskusi peaaegu kunagi või mitte kunagi). Samuti mainitakse neis oluliselt suurema tõenäosusega rahvatervist (38% vs. 29%) ning vaesust ja sotsiaalset tõrjutust (42% vs. 25%), rõhutades tihedat seost rahalise haavatavuse ning Euroopa Parlamendi sotsiaalsete ja majanduslike meetmete ootuste vahel.

Seevastu vastajad, kellel ei ole peaaegu kunagi või ei ole kunagi raskusi oma arvete tasumisega, seavad suurema tõenäosusega esikohale ELi kaitse ja julgeoleku (37% vs. 21%), keskkonna ja kliimamuutused (28% vs. 17%), rände ja varjupaiga (25% vs. 20%) ning demokraatia ja õigusriigi (25% vs. 19%).

Vastajate nägemus enda ja oma perekonna tulevikust on seotud ka Euroopa Parlamendi erinevate prioriteetidega. Need, kes on oma tuleviku suhtes optimistlikud, seavad suurema tõenäosusega esikohale majanduse ja töökohtade loomise (37% võrreldes 29%-ga pessimistlikest vastajatest), ELi kaitse ja julgeoleku (36% vs. 27%) ning keskkonna ja kliimamuutuse (27% vs. 21%). See muster näitab, et positiivsem väljavaade on seotud suurema rõhuasetusega majanduskasvule suunatud, strateegilistele ja pikaajalistele poliitikavaldkondadele.

Seevastu vastajad, kes on oma tuleviku suhtes pessimistlikud, seavad suurema tõenäosusega esikohale inflatsiooni, tõusvad hinnad ja elukalliduse (46% vs. 40% optimistlike vastajate seas), samuti vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse (36% vs. 26%). Need järeldused rõhutavad tihedat seost isikliku majandusliku ebakindluse, tulevikuootuste ja suurema nõudluse vahel ELi meetmete järele vahetutes majandus- ja sotsiaalkaitseküsimustes.

Sarnane muster ilmneb ka vastajate ootustes oma riigi tuleviku suhtes. Need, kes on oma riigi tuleviku suhtes optimistlikud, seavad suurema tõenäosusega esikohale ELi kaitse ja julgeoleku (38% võrreldes 29%-ga pessimistlikest vastajatest) ning keskkonna ja kliimamuutuse (28% vs. 23%), mis osutab suuremale keskendumisele strateegilisele vastupanuvõimele ja pikaajalistele probleemidele.

Seevastu oma riigi tuleviku suhtes pessimistlikud vastajad pööravad suuremat tähelepanu inflatsioonile, hinnatõusule ja elukallidusele (44% vs. 39% optimistlikest vastajatest), vaesusele ja sotsiaalsele tõrjutusele (32% vs. 25%) ning rände ja varjupaigale (28% vs. 21%). Selline prioriteetide jaotus toob taas esile, kuidas negatiivsem väljavaade on seotud suurenenud murega vahetu majandusliku surve, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja tajutava surve pärast riiklikele süsteemidele.

Vastajate ootused Euroopa Liidu tuleviku suhtes on samuti seotud erinevate prioriteetidega. Need, kes on ELi tuleviku suhtes optimistlikud, nimetavad suurema tõenäosusega ELi kaitset ja julgeolekut Euroopa Parlamendi prioriteedina (37% võrreldes 30%-ga pessimistlikest vastajatest) ning keskkonda ja kliimamuutusi (29% vs. 22%). See näitab, et usaldus ELi tuleviku vastu on seotud suurema rõhuasetusega kollektiivsele julgeolekule ja pikaajalistele poliitilistele eesmärkidele.

Seevastu vastajad, kes on ELi tuleviku suhtes pessimistlikud, seavad suurema tõenäosusega esikohale inflatsiooni, tõusvad hinnad ja elukalliduse (44% vs. 39% optimistlikest vastajatest), vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse (31% vs. 26%) ning rände ja varjupaiga (29% vs. 21%). Nagu ka optimismi muude mõõtmete puhul, seostatakse negatiivsemat väljavaadet suurema murega vahetu majandusliku surve, sotsiaalse haavatavuse ja rändega seotud probleemide pärast.

QA4ab Milliseid järgmistest teemadest sooviksite, et Euroopa Parlament käsitleks neid esmajärjekorras? Esiteks? Ja siis? (MAX. 4 ANSWERS) (% – EL)									
	Inflatsioon, tõusvad hinnad ja elukallidus	Majandus ja töökohtade loomine	ELi kaitse ja julgeolek	Rahvate rvis	Keskond ja kliimamuutused	Vaesus ja sotsiaalne tõrjutus	Ränne ja varjupaik	Demokraatia ja õigusriik	Põllumajandus ja toiduga kindlustatus
EL 27	41	35	34	32	26	28	24	23	18
Sugu									
Mees	40	37	36	29	25	26	25	24	18
Naine	43	33	32	35	26	30	22	23	18
Vanus									
15-24	38	33	28	29	32	31	21	23	12
25-39	43	39	32	28	26	26	23	23	18
40-54	44	37	33	30	24	29	25	22	18
55+	40	32	37	35	24	28	25	24	20
Haridustase									
Madal haridustase (ISCED 0–2)	47	32	32	37	20	31	25	21	19
Keskmine haridustase (ISCED 3-4)	43	36	33	32	23	28	23	22	18
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	34	35	38	27	35	26	24	28	16
Sotsiaal-ametialane kategooria									
Füüsilisest isikust ettevõtjad	39	39	33	29	23	23	24	25	20
Juhid	36	38	39	24	33	23	26	28	16
Muud valged kraed	41	36	37	26	27	26	24	25	18
Käsitöölised	46	37	32	33	21	28	23	18	18
Majaelanikud	42	36	25	43	17	31	20	21	19
Töötu	51	37	26	36	20	35	28	19	16
Pensionile jäänud	42	30	37	37	24	29	25	24	20
Üliõpilased	35	33	27	26	37	33	21	25	12
Raskused arvete tasumisel									
Suurema osa ajast	48	36	21	38	17	42	20	19	17
Aeg-ajalt	45	33	30	36	21	32	22	19	18
Peaegu mitte kunagi / mitte kunagi	39	35	37	29	28	25	25	25	18
Subjektiivne linnastumine									
Maapiirkond või küla	41	34	35	32	23	27	23	23	23
Väike või keskmise suurusega linn	41	34	35	32	26	27	24	22	17
Suurlinn	42	37	32	31	29	30	24	25	14
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul									
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	41	36	34	31	27	27	24	24	18
Puuduvad	49	30	34	40	16	32	20	18	22
ELi kuvand									
Positiivne	39	36	38	30	31	25	21	27	17
Neutraalne	42	34	32	35	23	29	23	20	18
Negatiivne	47	34	27	31	15	33	34	19	20
Euroopa Liidu liikmesus									
Hea asi	39	36	38	30	31	27	23	26	17
Halb asi	44	30	21	31	12	31	32	18	21
Ei hea ega halb asi	47	34	29	36	19	29	24	18	19

QA4ab Milliseid järgmistest teemadest sooviksite, et Euroopa Parlament käsitleks neid esmajärjekorras? Esiteks? Ja siis? (MAX. 4 ANSWERS) (% – EL)

	Terrorism ja organiseeritud kuritegevus	ELi autonoomia tööstuse ja energeetika valdkonnas	Humanitaar- ja arenguabi	Tarbijakaitse	Sooline võrdõiguslikkus, kaasatus ja mitmekesisus	Euroopa majanduse ja ühiskonna digiüleminek	Muud (SPONTANEOUS)	Puuduvad (SPONTANEOUS)	Ei tea
EL 27	17	13	11	11	10	9	1	0	0
Sugu									
Mees	18	16	9	11	8	11	1	1	0
Naine	17	10	12	10	11	7	0	0	1
Vanus									
15-24	14	11	17	8	17	12	0	0	0
25-39	15	15	12	11	13	11	0	0	0
40-54	17	14	8	10	9	9	1	0	0
55+	20	11	9	12	7	7	1	1	1
Haridustase									
Madal haridustase (ISCED 0–2)	19	8	9	11	8	7	0	0	1
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	17	13	11	12	10	9	1	0	0
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	16	17	12	9	11	10	1	0	0
Sotsiaal-ametialane kategooria									
Füüsilisest isikust ettevõtjad	16	18	8	11	10	10	0	0	0
Juhid	16	18	9	9	11	12	1	0	0
Muud valged kraed	17	15	11	11	10	11	0	0	0
Käsitöölised	19	12	10	12	11	9	0	0	0
Majaelanikud	19	8	13	13	9	6	1	0	1
Töötu	16	10	11	8	13	6	1	0	1
Pensionile jäänud	20	10	9	11	6	5	1	1	1
Üliõpilased	13	12	18	8	17	14	1	0	0
Raskused arvete tasumisel									
Suurema osa ajast	18	13	13	11	11	8	1	0	1
Aeg-ajalt	19	12	11	13	10	9	0	0	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	17	13	10	10	10	9	1	0	0
Subjektiivne linnastumine									
Maapiirkond või küla	16	11	9	10	8	8	1	0	1
Väike või keskmise suurusega linn	19	14	11	11	10	9	0	1	0
Suurlinn	16	13	11	11	11	9	0	0	0
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul									
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	17	13	11	11	10	9	1	0	0
Puuduvad	18	8	7	11	6	4	0	1	2
ELi kuvand									
Positiivne	15	15	12	10	12	10	0	0	0
Neutraalne	18	11	10	12	9	8	1	0	1
Negatiivne	23	10	7	11	6	5	1	2	1
Euroopa Liidu liikmesus									
Hea asi	15	15	12	9	11	10	1	0	0
Halb asi	22	10	8	14	8	6	1	2	1
Ei hea ega halb asi	21	10	10	13	8	8	0	1	1

Oodatavad muutused elatustasemes

Lisaks kodanike ootustele seoses Euroopa Parlamendi poliitiliste prioriteetidega uuritakse uuringus ka seda, kuidas eurooplased tajuvad oma majanduslikke väljavaateid keskpikas perspektiivis.

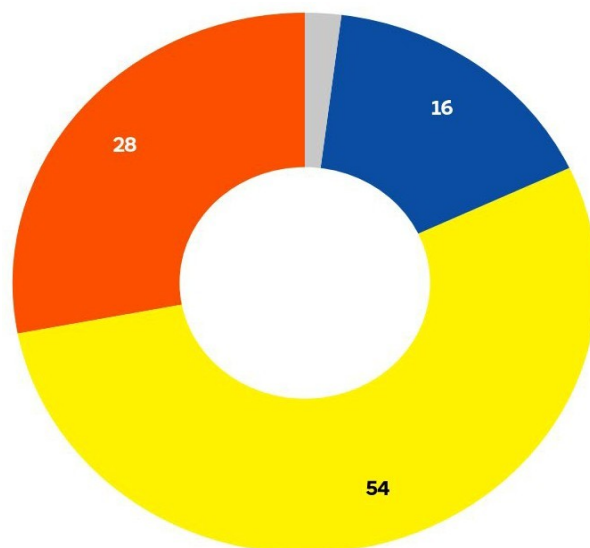
Arvestades püsivat muret ostujõu, tööhõive ja sotsiaalkaitse pärast, mis kerkisid esile eelmises jaos kõige olulisemate prioriteetide hulgas, paluti vastajatel kaaluda, kuidas nende isiklik elatustase järgmise viie aasta jooksul areneb. See küsimus annab ülevaate sellest, kuidas eurooplased hindavad oma tulevast majanduslikku heaolu, võttes aluseks usalduse või ebakindluse taseme.

ELi tasandil eeldab enamik vastanutest, et nende isiklik elatustase jääb järgmise viie aasta jooksul muutumatuks. Veidi üle poole eurooplastest (54%) ütleb, et nende elatustase ei muutu. Võrreldes 2025. aasta maiga on see osakaal üldjoontes stabiilne (–1 protsendipunkti), mis kinnitab, et see on endiselt valdav ootus kogu Euroopa Liidus.

Samal ajal usub üle veerandi vastanutest (28%), et nende elatustase langeb järgmise viie aasta jooksul. Võrreldes 2025. aasta maiga on see osakaal üldjoontes stabiilne (+1 protsendipunkti), mis näitab, et mure isiklike majandustingimuste halvenemise pärast püsib samal tasemel. See järeldus on kooskõlas inflatsiooni, tõusvate hindade ja elukalliduse jätkuva esiletõstmisega kodanike prioriteetide hulgas ning kajastab jätkuvat muret ostujõu ja finantskindluse pärast.

Seevastu 16% eurooplastest eeldab, et nende elatustase tõuseb järgmise viie aasta jooksul. Ka see osakaal on 2025. aasta maiga võrreldes üldjoontes stabiilne (+1 protsendipunkti). Kuigi see rühm on selgelt väiksem kui need, kes eeldavad stabiilsust või langust, näitab tulemus, et osa elanikkonnast väljendab jätkuvalt kindlustunnet paranenud majandusväljavaadete suhtes.

SD27 Kui mõtlete sellele, kuidas teie isiklik elatustase järgmise viie aasta jooksul areneb, siis milline järgmistest väidetest kirjeldab teie ootusi kõige paremini? (EL 27) (%)

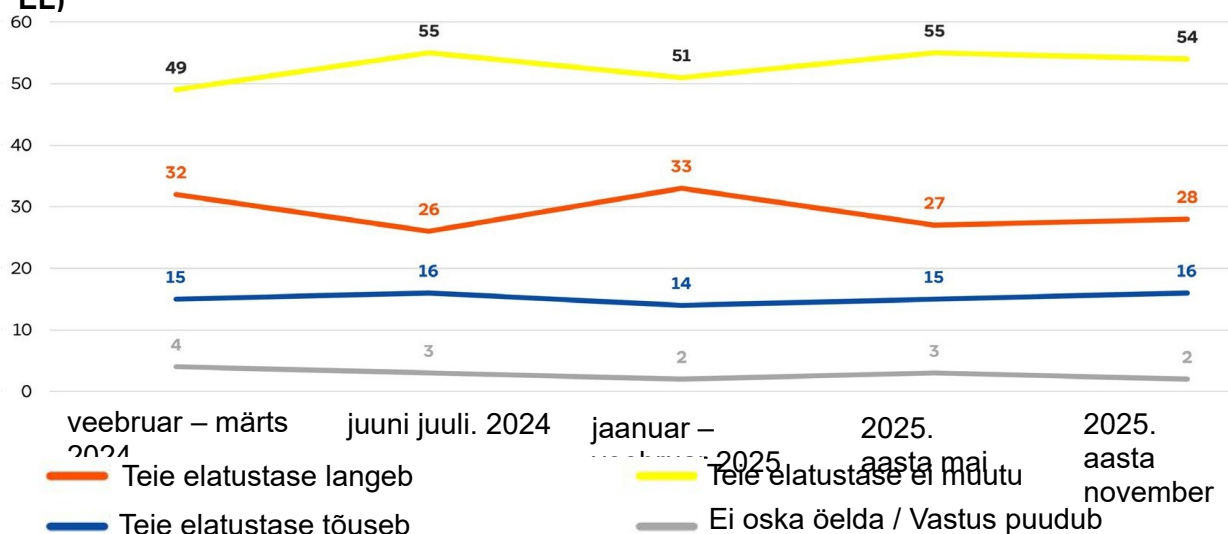
Teie elatustase langeb ▲ 1
 Teie elatustase ei muutu ▼ 1
 Teie elatustase tõuseb ▲ 1
 Ei oska öelda / Vastus puudub ▼ 1

Teie elatustase langeb
 Teie elatustase ei muutu
 Teie elatustase tõuseb
 Ei oska öelda / Vastus puudub

▲ ▼ (november 2025 – mai 2025)
 2025. aasta november

Muutuvatest ootustest rääkides olid vastajad oma isikliku elatustaseme väljavaadete suhtes 2025. aasta jaanuarist veebruarini süngemad, kui 33 % vastanutest eeldas langust. Alates 2025. aasta maist on need ootused jäänud üsna stabiilseks, kusjuures nende inimeste osakaal, kes eeldavad suurenemist, vähenemist või muutuste puudumist, on vaid veidi muutunud.

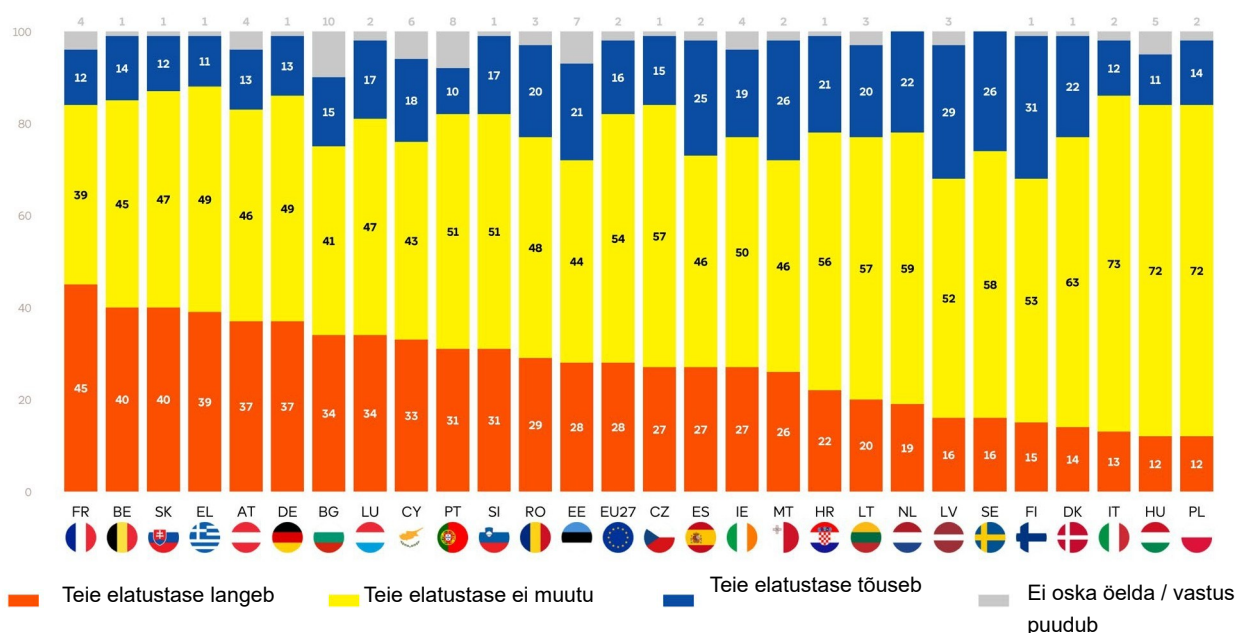
SD27 Kui mõtlete sellele, kuidas teie isiklik elatustase järgmise viie aasta jooksul areneb, siis milline järgmistest väidetest kirjeldab teie ootusi kõige paremini? (% – EL)

Riiklikul tasandil teatasid 26 liikmesriigis vastajad kõige sagedamini, et nad eeldavad, et nende elatustase jääb järgmise viie aasta jooksul muutumatuks. Prantsusmaa on ainus liikmesriik, kus nad kõige sagedamini eeldavad selle vähenemist, nagu soovitas 45 % vastanutest. Vähenemise ootused on suhteliselt suured ka Belgias ja Slovakkias (40 %), Kreekas (39 %) ning Austrias ja Saksamaal (37 %), mis näitab suuremat muret nende riikide tulevase majandusliku heaolu pärast.

Seevastu mitmes liikmesriigis eeldab märkimisväärne osa vastanutest, et nende elatustase tõuseb. Vähemalt veerand vastanutest eeldab olukorra paranemist Soomes (31%), Lätis (29%), Rootsis ja Maltal (26%) ning Hispaanias (25%), kajastades võrdlevat optimismi nende riikide majanduse tulevikuväljavaadete suhtes.

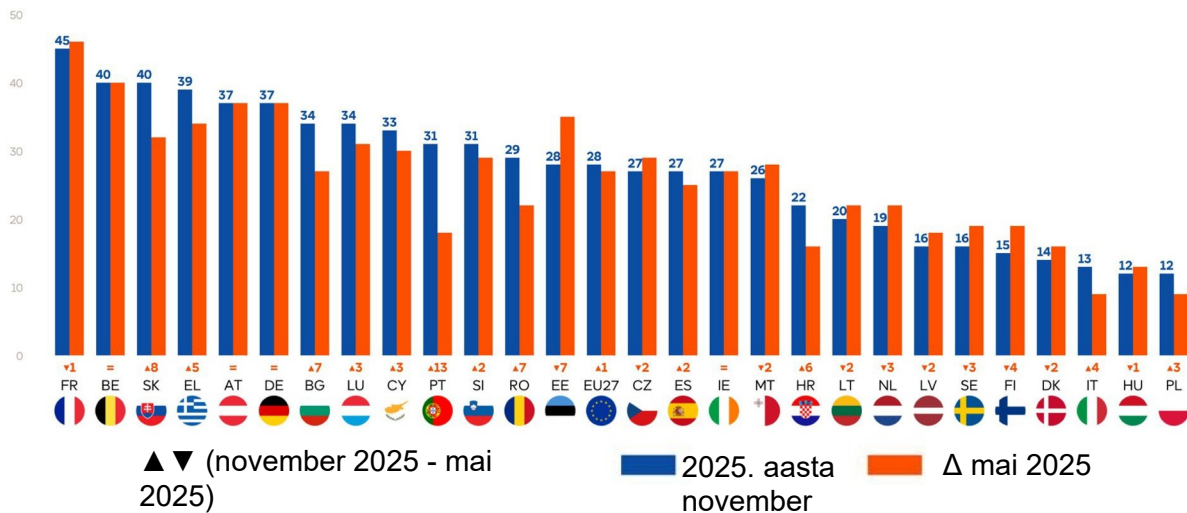
SD27 Kui mõtlete sellele, kuidas teie isiklik elatustase järgmise viie aasta jooksul areneb, siis milline järgmistest väidetest kirjeldab teie ootusi kõige paremini? (%)

2025.
aasta
november

Alates 2025. aasta maist on mitmes liikmesriigis tõusnud nende vastajate osakaal, kes ootavad oma elatustaseme langust, eesotsas Portugali (+13 protsendipunkti, 31 %), Slovakkia (+8 protsendipunkti, 40 %), Bulgaaria (+7 protsendipunkti, 34 %) ja Rumeeniaga (+7 protsendipunkti, 29 %). See kasv viitab pessimismi kasvule nendes riikides, mis viitab sellele, et mure isikliku majandusliku heaolu pärast on pärast eelmist uuringulainet süvenenud. Seevastu Eestis on elatustaseme langust prognoosivate vastajate osakaal vähenenud 7 protsendipunkti võrra 28%ni, kajastades pessimismi vähenemist.

SD27 Kui mõtlete sellele, kuidas teie isiklik elatustase järgmise viie aasta jooksul areneb, siis milline järgmistest väidetest kirjeldab teie ootusi kõige paremini? Teie elatustase langeb (%)

Erinevate sotsiaaldemograafiliste rühmade ootused elatustaseme edasise arengu suhtes on erinevad, mis näitab, kuidas isiklikud olud, eluetapp ja rahaline haavatavus kujundavad arusaama majanduslikust heaolust.

Naised prognoosivad meestest suurema tõenäosusega oma elatustaseme langust, kusjuures 31% naistest ootab langust võrreldes 26% meestega. Seevastu meestel on naistest suurem tõenäosus oodata oma elatustaseme tõusu, kusjuures 19% meestest väljendab seda ootust võrreldes 13% naistega.

Vanus on tihedalt seotud ka ootuste erinevustega. Vanematel vastajatel on tavaliselt pessimistlikumad väljavaated, kusjuures nende osakaal, kes ootavad oma elatustaseme langust, suureneb vanusega järk-järgult: 16 % 15–24aastastest, 24 % 25–39aastastest, 28 % 40–54aastastest ja 34 % 55aastastest ja vanematest vastajatest. Sarnast vanusega seotud suundumust täheldatakse nende puhul, kes ootavad stabiilsust, kusjuures muutusteta inimeste osakaal suureneb 45 %-lt noorimate vastajate seas 59 %-le vanimate seas. Seevastu nooremad eurooplased ootavad palju suurema tõenäosusega oma elatustaseme tõusu, kusjuures 36 % 15–24-aastastest ootavad paranemist, võrreldes vaid 25 %-ga 25–39-aastastest, 15 %-ga 40–54-aastastest ja ainult 5 %-ga 55-aastastest ja vanematest vastajatest.

Haridustase on veel üks ootuste erinevustega seotud tegur. Madalama haridustasemega vastajad prognoosivad suurema tõenäosusega oma elatustaseme langust, kusjuures 38 % vastanutest on samal seisukohal, samas kui keskmise haridustasemega vastanutest on see näitaja 27 % ja kõrge haridustasemega vastanutest 22 %. Seevastu kõrge haridustasemega vastajad prognoosivad suurema tõenäosusega oma elatustaseme tõusu, kusjuures 21% ootab paranemist, võrreldes 15%-ga keskmise haridustasemega vastajatest ja 10%-ga madala haridustasemega vastajatest. See viitab sellele, et kõrgharidus on seotud suurema usaldusega majanduslike väljavaadete vastu, samal ajal kui madalam haridus vastab suurenenud murele tulevase isikliku elatustaseme pärast.

Finantsolukord kujundab tugevalt ka ootusi. Vastajad, kes teatavad, et neil on suurema osa ajast raskusi arвете tasumisega, prognoosivad palju tõenäolisemalt oma elatustaseme langust, kusjuures 53 %-l on see ootus, võrreldes vaid 24 %-ga nende seas, kellel ei ole peaaegu kunagi raskusi või kellel ei ole kunagi raskusi. Seevastu vastajad, kes ei ole peaaegu kunagi või ei ole kunagi kogenud rahalisi raskusi, ootavad suurema tõenäosusega oma elatustaseme stabiilsust, kusjuures 57 % vastanutest ei osuta muutustele võrreldes 31 %ga nende seas, kes seisavad silmitsi sagedase finantssurvega.

Vastajate ootused oma isikliku elatustaseme arengu suhtes on tihedalt seotud nende tulevikuväljavaadetega. Need, kes on optimistlikud enda ja oma perekonna tuleviku suhtes, prognoosivad suurema tõenäosusega oma elatustaseme stabiilsust või paranemist. Seevastu vastajad, kes on oma isikliku või perekonna tuleviku suhtes pessimistlikud, ootavad palju tõenäolisemalt langust, kusjuures 53% neist, kes tunnevad pessimistlikkust enda ja oma perekonna tuleviku suhtes, prognoosivad langust, samas kui optimistlike seas on see näitaja vaid 21%. Samamoodi seostatakse pessimismi oma riigi tuleviku suhtes negatiivsemate ootustega: 43% vastanutest, kes on oma riigi suhtes pessimistlikud, prognoosivad oma elatustaseme langust, võrreldes 18%-ga optimistlike seas. Need mustrid tugevdavad tihedat seost üldiste eluväljavaadete ja majanduslike ootuste vahel, näidates, et isiklik ja riiklik optimism on seotud suurema usaldusega stabiilsuse või paranemise vastu, samas kui pessimism vastab suurenenud murele elatustaseme võimaliku halvenemise pärast.

SD27 Kui mõtlete sellele, kuidas teie isiklik elatustase järgmise viie aasta jooksul areneb, siis milline järgmistest väidetest kirjeldab teie ootusi kõige paremini? (% – EL)				
	Teie elatustase langeb	Teie elatustase ei muutu	Teie elatustase tõuseb	Ei oska öelda / Vastus puudub
EL 27	28	54	16	2
Sugu				
Mees	26	53	19	2
Naine	31	54	13	2
Vanus				
15-24	16	45	36	3
25-39	24	48	25	3
40-54	28	54	15	3
55+	34	59	5	2
Haridustase				
Madal haridustase (ISCED 0–2)	38	49	10	3
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	27	56	15	2
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	22	55	21	2
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	24	57	18	1
Juhid	21	57	20	2
Muud valged kraed	26	55	16	3
Käsitöölised	30	51	16	3
Majaelanikud	32	55	10	3
Töötu	35	41	20	4
Pensionile jäänud	36	58	4	2
Üliõpilased	16	43	38	3
Raskused arvete tasumisel				
Suurema osa ajast	53	31	14	2
Aeg-ajalt	34	51	13	2
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	24	57	17	2
Subjektiivne linnastumine				
Maapiirkond või küla	33	51	14	2
Väike või keskmise suurusega linn	28	55	14	3
Suurlinn	24	54	19	3
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul				
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	27	54	17	2
Puuduvad	42	52	3	3
ELi kuvand				
Positiivne	21	58	19	2
Neutraalne	28	56	13	3
Negatiivne	50	37	10	3
Euroopa Liidu liikmesus				
Hea asi	24	55	19	2
Halb asi	47	41	11	1
Ei hea ega halb asi	32	55	10	3

Väärtused, mida Euroopa Parlament peaks esmajärjekorras kaitsma

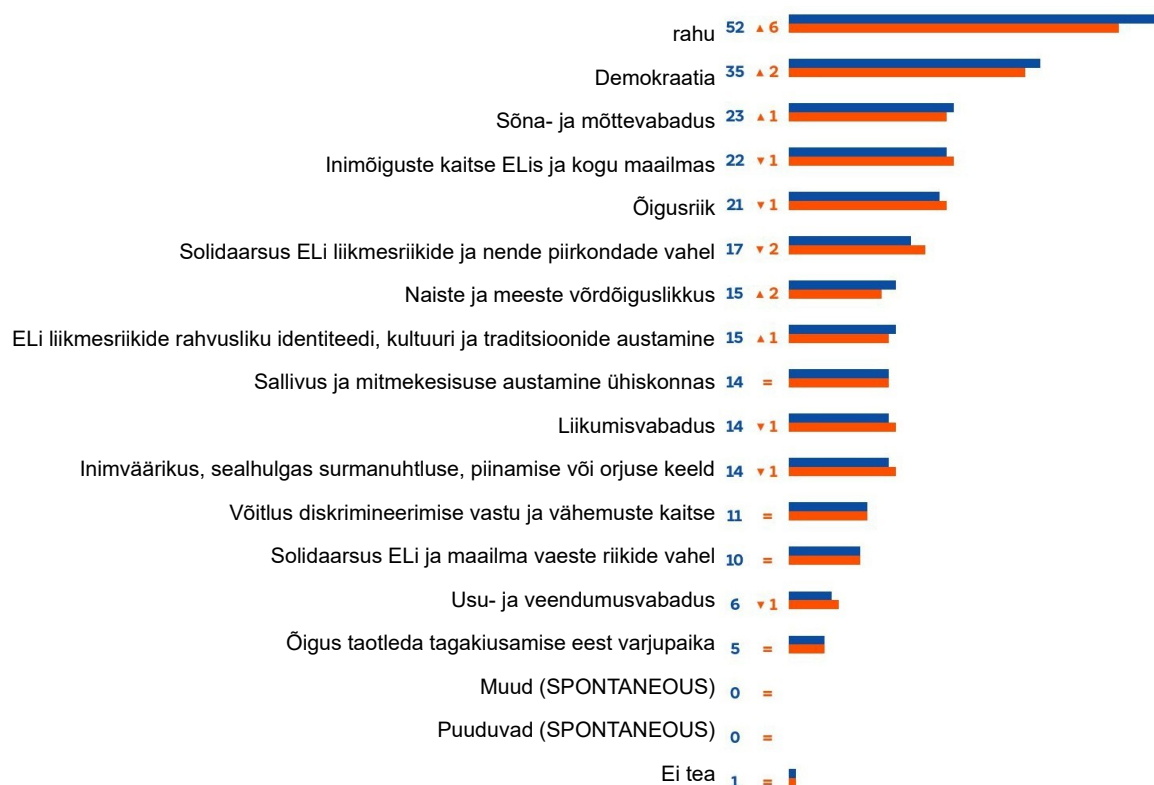
Kodanike ootused väärtuste suhtes, mida Euroopa Parlament peaks kaitsma, annavad olulise ülevaate sellest, kuidas eurooplased tajuvad liidu põhiülesannet ja demokraatlikke aluseid. Lisaks konkreetsetele poliitilistele prioriteetidele näitavad need seisukohad aluspõhimõtteid, mis kodanike arvates peaksid suunama parlamendi tööd ja kujundama ELi tulevast suunda.

ELi tasandil kerkib rahu esile selle väärtusena, mida kodanikud kõige rohkem soovivad, et Euroopa Parlament kaitseks prioriteedina. Rohkem kui pooled vastanutest (52%) mainivad rahu, mis on alates 2025. aasta maist märkimisväärselt (6 protsendipunkti) suurenenud. See kinnitab, et praeguses geopoliitilises olukorras, mida kujundavad Venemaa jätkuv agressioonisõda Ukraina vastu, vägivalda eskaleerumine Lähis-Idas ja laiemad rahvusvahelised pinged, on rahu muutunud eurooplaste seas veelgi kesksemaks ja ühendavamaks ootuseks. Selle väärtuse esiletõstmine rõhutab kodanike suurt nõudlust stabiilsuse ja konfliktide ennetamise järele ning ELi selget rolli rahu kaitsmisel nii liidu piires kui ka väljaspool seda.

Demokraatia on teine kõige sagedamini nimetatud väärtus, mida nimetas 35 % vastanutest (+2 protsendipunkti alates 2025. aasta maist). See osutab demokraatlike probleemide jätkuvale süvenemisele kogu liidus. Olukorras, mida iseloomustavad demokraatlike institutsioonide ees seisvad probleemid, desinformatsioon ja vähenev usaldus poliitiliste süsteemide vastu, kajastab kodanike püsiv tähtsus demokraatialle ootusi, et Euroopa Parlament peaks jääma demokraatlike põhimõtete ja õiguste kaitsjaks.

Lisaks rahule ja demokraatialle mainib rohkem kui iga viies eurooplane Euroopa Parlamendi kaitseprioriteetidenä mitmeid muid põhiväärtusi: sõna- ja mõttevabadus, inimõiguste kaitse ELis ja kogu maailmas ning õigusriik.

QA5ab Milliseid järgmistest väärtustest peaks Euroopa Parlament Teie arvates esmajärjekorras kaitsma? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 ANSWERS) (EL 27) (%)

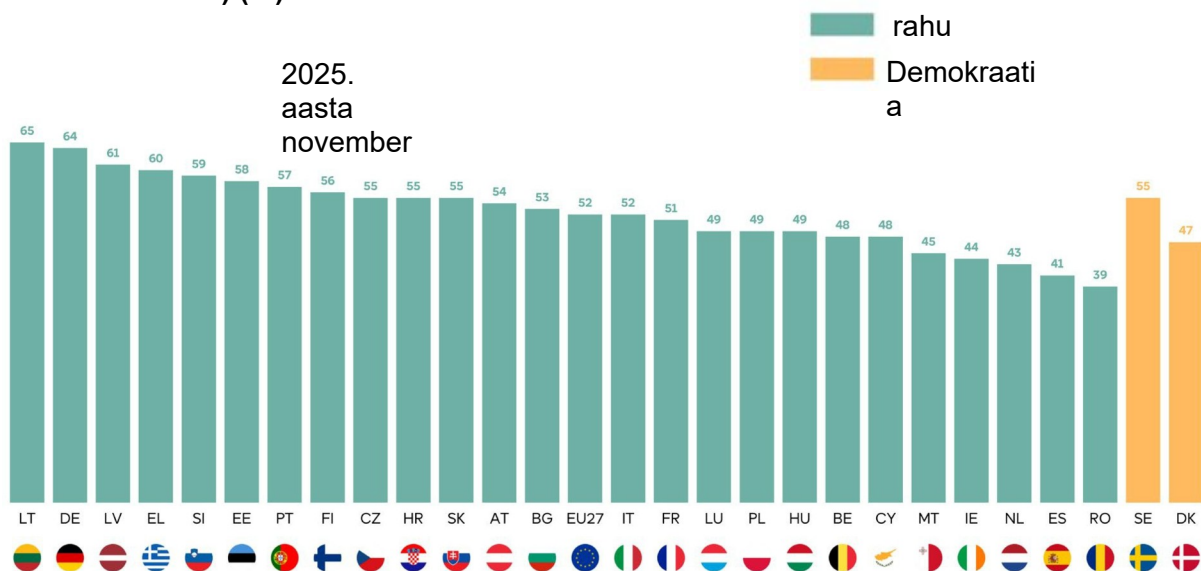
2025.
aasta
novembe
r

2025.
aasta
november

Δ mai 2025

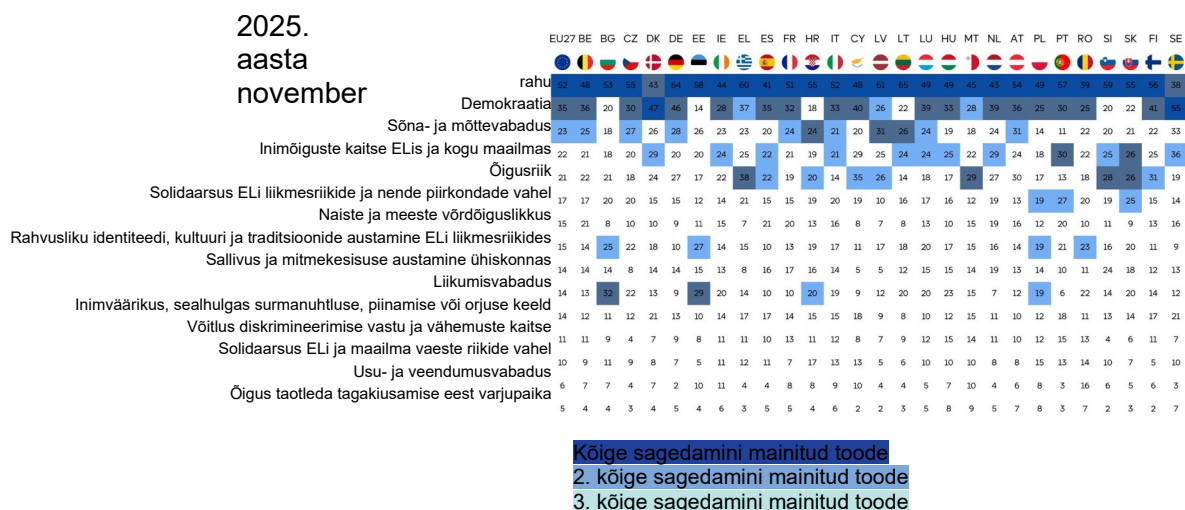
Riiklikul tasandil on rahu kõige sagedamini mainitud prioriteet 25 riigis, mis kinnitab selle erakordselt laialdast vastukaja kogu Euroopa Liidus. Ainult Rootsis ja Taanis kerkib demokraatia esile kui kõige sagedamini nimetatud väärtus. Kuid isegi nendel kahel juhul jääb rahu tähtsuselt teiseks väärtuseks.

QA5ab Milliseid järgmistest väärtustest peaks Euroopa Parlament Teie arvates esmajärjekorras kaitsma? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 VASTUTUSED) (%)

Demokraatia on oluline prioriteet ka kogu Euroopa Liidus. See kuulub 21 liikmesriigis kolme kõige sagedamini nimetatud väärtuse hulka, mis kinnitab selle laialdast asjakohasust isegi siis, kui see ei ole kõrgeim väärtus.

QA5ab Milliseid järgmistest väärtustest peaks Euroopa Parlament Teie arvates esmajärjekorras kaitsma? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 VASTUTUSED) (%)

Erinevused väärtustes, mida Euroopa Parlament peaks kodanike arvates kaitsma, on nähtavad ka sotsiaaldemograafilistes ja hoiakulistest rühmades.

Väärtusprioriteetide soolised erinevused on suhteliselt piiratud, kuid mõned kontrastid paistavad silma. Naised nimetavad veidi suurema tõenäosusega kui mehed rahu kui väärtust, mida Euroopa Parlament peaks kaitsma (54% vs. 50%). Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse osas ilmneb suurem erinevus: 18% naistest peab soolist võrdõiguslikkust prioriteediks, samas kui meeste puhul on see näitaja 11%.

Rahu on järjepidevalt oluline kõigis vanuserühmades, kuid seda nimetavad kõige sagedamini vanemad vastajad, kusjuures 56 % 55-aastastest ja vanematest mainib seda prioriteedina. Võrreldes 50 %ga 40–54aastaste vastajate seas, 47 %ga 25–39aastaste vastajate seas ja 48 %ga noorima rühma (15–24aastased) seas. Need leiud viitavad sellele, et vanemad eurooplased pööravad rahule erilist tähelepanu.

Rahu mainivad kõige sagedamini ka madala haridustasemega vastajad (60 %), võrreldes 51 %-ga keskmise haridustasemega vastajate seas ja 45 %-ga kõrge haridustasemega vastajate seas. Seevastu kõrge haridustasemega vastajad seavad suurema tõenäosusega kui madalama haridustasemega vastajad esikohale sellised väärtused nagu inimõiguste kaitse, õigusriik ning sallivus ja mitmekesisuse austamine.

Vastajate arusaamad Euroopa Liidust kujundavad ka mõningaid nende väärtusprioriteete. Need, kellel on ELi positiivne kuvand, nimetavad suurema tõenäosusega inimõiguste kaitset (25% vs. 19% negatiivse kuvandiga vastanutest), solidaarsust ELi liikmesriikide ja piirkondade vahel (19% vs. 14%) ning sallivust ja mitmekesisuse austamist ühiskonnas (16% vs. 10%). Seevastu vastajad, kes suhtuvad ELi negatiivselt, seavad suurema tõenäosusega esikohale sõna- ja mõttevabaduse (27% vs. 21% positiivse kuvandiga vastajatest) ning õigusriigi (26% vs. 20%).

QA5ab Milliseid järgmistest väärtustest peaks Euroopa Parlament Teie arvates esmajärjekorras kaitsma? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 ANSWERS) (% – EL)

	rahu	Demokraatia	Sõna- ja mõttevabadus	Inimõiguste kaitse ELis ja kogu maailmas	Õigusriik	Solidaarsus ELi liikmesriikide ja nende piirkondade vahel	Naiste ja meeste võrdõiguslikkus	ELi liikmesriikide rahvusliku identiteedi, kultuuri ja traditsioonide austamine	Sallivus ja mitmekesisuse austamine ühiskonnas
EL 27	52	35	23	22	21	17	15	15	14
Sugu									
Mees	50	36	24	21	23	18	11	16	13
Naine	54	34	22	23	20	16	18	14	16
Vanus									
15-24	48	32	24	23	15	16	19	13	15
25-39	47	33	24	25	20	16	16	15	17
40-54	50	34	24	22	23	16	15	16	13
55+	56	37	22	20	23	19	13	14	13
Haridustase									
Madal haridustase (ISCED 0–2)	60	35	21	19	19	15	16	13	12
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	51	33	24	21	21	18	15	16	14
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	45	38	24	26	24	18	13	16	17
Sotsiaal-ametialane kategooria									
Füüsilisest isikust ettevõtjad	49	34	23	23	25	18	12	20	14
Juhid	49	40	25	25	23	17	12	15	16
Muud valged kraed	48	35	22	23	23	19	16	15	15
Käsitöölised	51	31	24	21	21	16	16	15	14
Majaelanikud	50	29	20	24	18	17	16	13	15
Töotu	47	29	30	24	18	17	19	14	16
Pensionile jäänud	58	38	21	20	22	18	12	14	12
Üliõpilased	49	35	23	25	15	14	18	14	16
Raskused arvete tasumisel									
Suurema osa ajast	49	33	26	22	21	17	16	15	12
Aeg-ajalt	51	32	21	22	20	16	16	15	14
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	52	36	23	22	22	18	14	15	15
Subjektiivne linnastumine									
Maapiirkond või küla	53	37	23	21	21	17	15	15	13
Väike või keskmise suurusega linn	53	33	23	22	20	18	16	14	14
Suurlinn	48	35	23	24	23	17	12	15	16
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul									
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	50	35	24	23	21	17	15	15	15
Puuduvad	64	35	17	17	20	17	11	14	9
ELi kuvand									
Positiivne	50	37	21	25	20	19	14	15	16
Neutraalne	53	33	24	21	21	16	16	14	14
Negatiivne	53	34	27	19	26	14	13	17	10
Euroopa Liidu liikmesus									
Hea asi	51	37	23	24	21	18	15	14	16
Halb asi	47	31	27	15	24	13	13	18	10
Ei hea ega halb asi	54	33	22	20	21	17	15	15	13

QA5ab Milliseid järgmistest väärtustest peaks Euroopa Parlament Teie arvates esmajärjekorras kaitsma? Esiteks? Ja siis? (MAX. 3 ANSWERS) (% – EL)									
	Liikumis vabadu s	Inimväärikus, sealhulgas surmanuhtluse, piinamise või orjuse keeld	Võitlus diskrimineerimi se vastu ja vähemuste kaitse	Solidaarsus ELi ja maailma vaeste riikide vahel	Usu- ja veendumusv abadus	Õigus taotleda tagakiusamise eest varjupaika	Muud (SPONTANE OUS)	Puuduva d (SPONTA NEOUS)	Ei tea
EL 27	14	14	11	10	6	5	0	0	1
Sugu									
Mees	15	14	10	10	6	5	1	0	0
Naine	12	15	11	10	6	5	0	0	1
Vanus									
15-24	14	15	13	11	8	7	0	0	1
25-39	16	14	12	10	5	6	0	0	0
40-54	15	14	11	10	6	5	1	1	0
55+	12	14	10	9	6	5	1	1	1
Haridustase									
Madal haridustase (ISCED 0–2)	13	14	11	10	6	5	1	1	1
Keskmine haridustase (ISCED 3-4)	15	14	11	11	7	6	0	0	0
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	13	15	11	9	5	5	0	0	0
Sotsiaal-ametialane kategooria									
Füüsilisest isikust ettevõtjad	15	13	8	10	6	5	1	0	0
Juhid	15	12	9	9	4	6	0	0	0
Muud valged kraed	14	14	12	10	6	6	0	0	0
Käsitöölised	16	14	11	10	6	5	0	0	0
Majaelanikud	13	16	12	13	9	6	0	0	1
Töötu	13	15	13	8	6	4	1	1	1
Pensionile jäänud	11	14	10	10	7	4	1	1	1
Üliõpilased	14	16	14	10	6	7	0	0	0
Raskused arвете tasumisel									
Suurema osa ajast	12	15	13	10	6	4	1	1	1
Aeg-ajalt	15	16	12	11	8	6	0	0	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	14	14	10	9	6	5	0	0	0
Subjektivne linnastumine									
Maapiirkond või küla	12	14	9	9	6	5	1	0	1
Väike või keskmise suurusega linn	15	14	11	10	7	5	0	1	0
Suurlinn	14	15	12	10	6	6	0	0	0
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul									
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	14	14	11	10	6	5	0	0	0
Puuduvad	12	13	9	9	8	4	1	1	2
ELi kuvand									
Positiivne	15	15	11	10	6	6	0	0	0
Neutraalne	14	13	11	10	7	5	1	0	1
Negatiivne	12	13	8	8	6	4	1	2	1
Euroopa Liidu liikmesus									
Hea asi	14	14	11	10	5	5	0	0	0
Halb asi	13	13	10	10	9	6	1	2	0
Ei hea ega halb asi	15	14	11	9	7	5	1	1	1

Rahulolu demokraatiaga

Demokraatia seadmine kodanike jaoks Euroopa Parlamendi põhiväärtuseks tõstatab loomulikult küsimusi selle kohta, kuidas eurooplased tajuvad demokraatlike süsteemide toimimist praktikas. Sellega seoses uuritakse järgmises osas eurooplaste rahulolu demokraatiaga riiklikul ja Euroopa tasandil.

ELi tasandil on üle poole eurooplastest rahul sellega, kuidas demokraatia toimib. Täpsemalt teatas 54% vastanutest, et nad on rahul demokraatia toimimisega Euroopa Liidus, sealhulgas 4%, kes on väga rahul. Rahulolu tase on veidi madalam kui riikliku demokraatia puhul, kus 58% vastanutest väljendas rahulolu, sealhulgas 7%, kes on väga rahul.

SD18a Kas olete üldiselt väga rahul, üsna rahul, mitte väga rahul või üldse mitte rahul sellega, kuidas demokraatia toimib (MEIE RIIGIS)? (EL 27) (%)

SD18b: Kuidas demokraatia ELis toimib? (EL 27) (%)

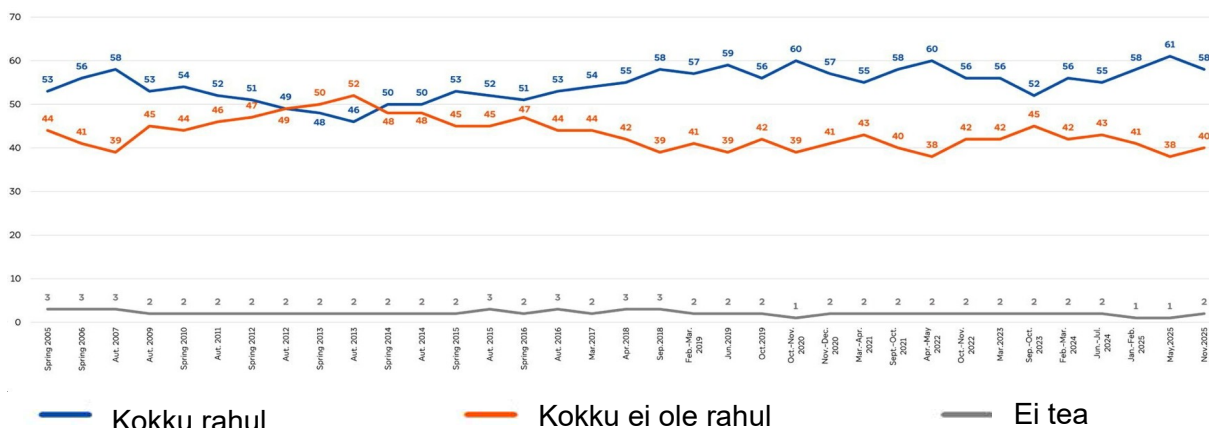

■ Väga rahul ■ Üsna rahul ■ Ei ole väga rahul ■ Üldse mitte rahul ■ Ei tea

2025.
aasta
november

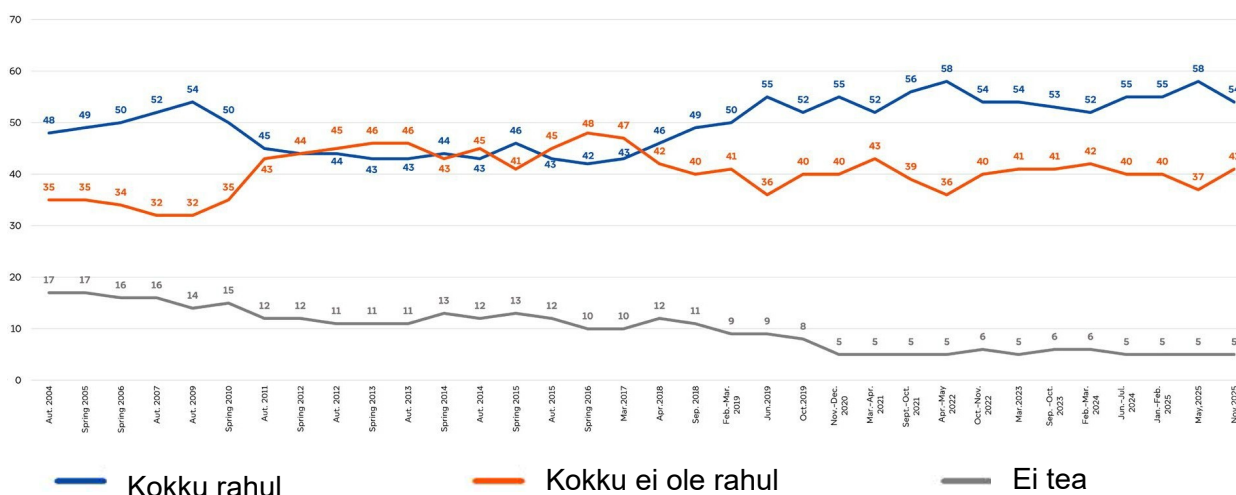
Võrreldes eelmise, 2025. aasta mais tehtud uuringuga on rahulolu demokraatiaga veidi vähenenud. Rahulolu riikliku demokraatiaga on vähenenud 3 protsendipunkti, samas kui rahulolu demokraatia toimimisega ELis on vähenenud 4 protsendipunkti. Hoolimata sellest lühiajalisest langusest on üldine suundumus alates 2010. aastate keskpaigast olnud üldiselt positiivne nii riikliku kui ka ELi tasandi demokraatia puhul. Alates 2014. aastast on vähemalt pooled ELi vastanutest väljendanud järjepidevalt rahulolu demokraatia toimimisega oma riigis. See pikaajaline stabiilsus näitab püsivat rahulolu riiklike demokraatlike institutsioonidega, isegi kui lühiajalised kõikumised, näiteks väike langus alates 2025. aasta maist, võivad kajastada ajutist poliitilist, majanduslikku või sotsiaalset survet.

SD18a Kas olete üldiselt väga rahul, üsna rahul, mitte väga rahul või üldse mitte rahul sellega, kuidas demokraatia toimib (MEIE RIIGIS)?

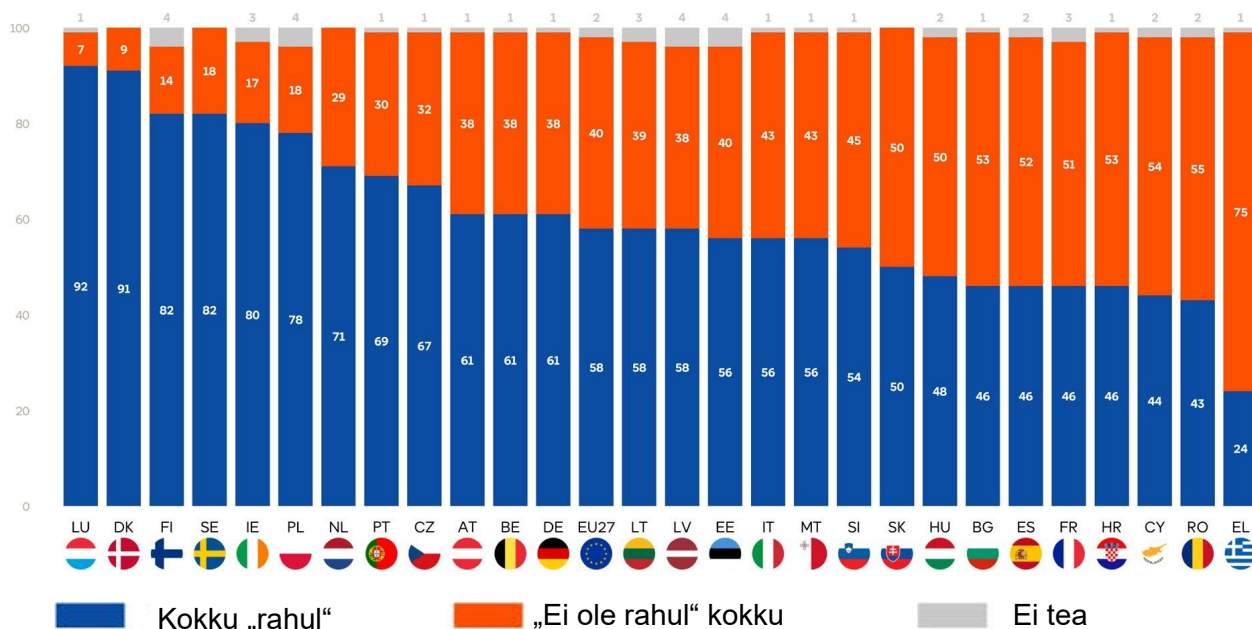
Euroopa Liidu tasandil on alates 2019. aastast vähemalt pooled vastanutest pidevalt teatanud, et nad on ELi tasandi demokraatiaga rahul. See näitab, et kuigi esineb lühiajalisi kõikumisi, säilitab suhteliselt stabiilne enamik eurooplasi usalduse demokraatlike protsesside toimimise vastu ELis.

SD18b Kas olete üldiselt väga rahul, üsna rahul, mitte väga rahul või üldse mitte rahul sellega, kuidas demokraatia ELis toimib?

Riiklikul tasandil on rahulolu demokraatia toimimisega riigiti väga erinev. Vähemalt pooled vastanutest teatasid, et nad on rahul 19 liikmesriigis, mis näitab, et enamik kodanikke enamikus riikides väljendab usaldust oma riiklike demokraatlike süsteemide toimimise vastu. Rahulolu on suurim Luksemburgis (92%) ja Taanis (91%). Seevastu on rahulolu märkimisväärselt väiksem mõnes üksikus liikmesriigis. Madalaim tase registreeriti Kreekas, kus ainult 24 % vastanutest ütles, et nad on rahul sellega, kuidas demokraatia nende riigis toimib.

SD18a Kas olete üldiselt väga rahul, üsna rahul, mitte väga rahul või üldse mitte rahul sellega, kuidas demokraatia toimib (MEIE RIIGIS)? (%)

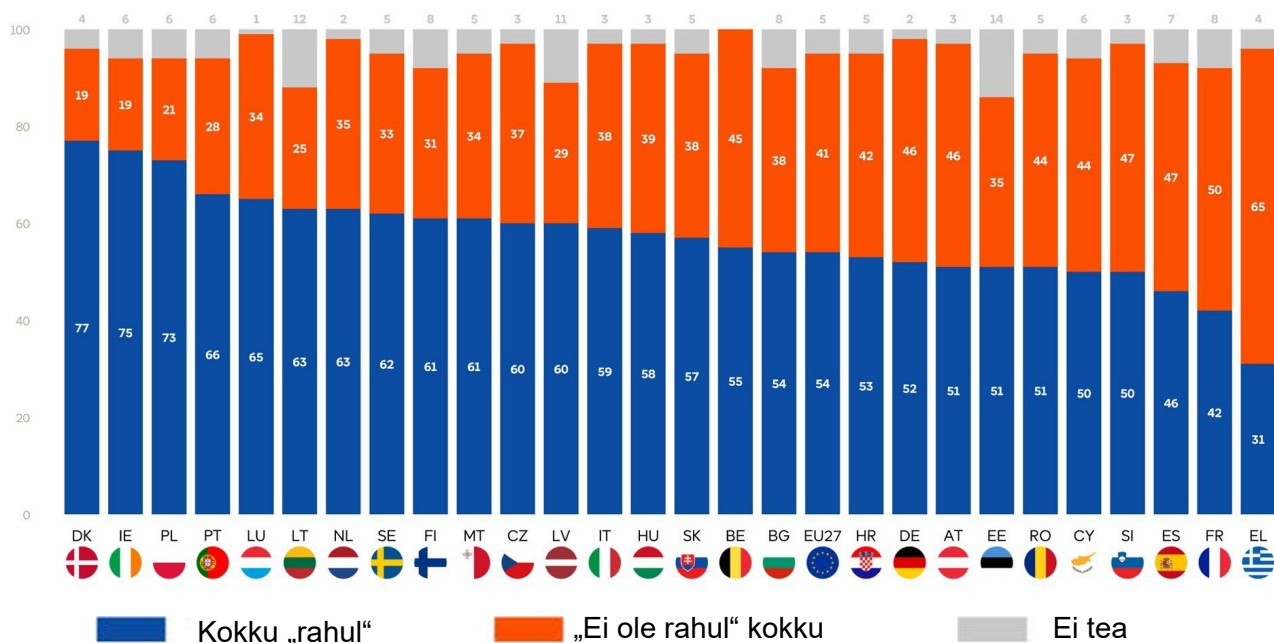

2025.
aasta
november

Ka arusaamad sellest, kuidas demokraatia Euroopa Liidu tasandil toimib, on liikmesriigiti erinevad, kuigi rahulolu on suhteliselt laialt levinud. Vähemalt pooled vastanutest on rahul demokraatia toimimisega ELis 24 liikmesriigis, mis näitab enamuse heakskiitu enamikus riikides. Rahulolu on kõige suurem Taanis (77%), Iirimaa (75%) ja Poolas (73%). Seevastu rahulolu ELi demokraatiaga on mõnes liikmesriigis väiksem. Madalaim tase on Kreekas (31 %), millele järgnevad Prantsusmaa (42 %) ja Hispaania (46 %).

Tulemused näitavad seost kodanike rahulolu vahel demokraatiaga riiklikul ja ELi tasandil. Riikides, kus rahulolu riikliku demokraatiaga on suur, väljendavad kodanikud ka suuremat rahulolu demokraatia toimimisega Euroopa Liidus. Seevastu riikides, kus rahulolu riikliku demokraatiaga on väike, on rahulolu ELi tasandi demokraatiaga üldiselt samuti väiksem.

SD18b Ja kuidas demokraatia ELis toimib? (%)

2025.
aasta
november

Demokraatiaga rahulolu erinevusi täheldatakse mitmes sotsiaaldemograafilises ja suhtumise rühmas, mis näitab, kuidas isiklikud asjaolud, eluetapp ja arusaamad Euroopa Liidust on seotud kodanike hinnangutega demokraatlikule toimimisele.

Esiteks ei täheldata olulisi soolisi erinevusi, kuna mehed ja naised on nii riiklikul kui ka ELi tasandil demokraatia toimimisega sarnasel määral rahul.

Vanus on seotud rahuloluga. Nooremad vastajad väljendavad suurema tõenäosusega rahulolu demokraatiaga mõlemal tasandil, kusjuures lõhe demokraatia osas on ELi tasandil suurem. 15–24-aastaste vastajate seas on 65 % rahul sellega, kuidas demokraatia ELis toimib, võrreldes 57 %ga 25–39-aastaste seas, 55 %ga 40–54-aastaste seas ja 50 %ga 55-aastaste ja vanemate vastajate seas. Sarnast vanusegradienti täheldatakse ka riikliku demokraatiaga rahulolu puhul.

Haridustase on seotud ka rahuloluga demokraatiaga. Mida kõrgem on haridustase, seda tõenäolisemalt väljendavad vastajad rahulolu nii riiklikul kui ka ELi tasandil. 47 % madala haridustasemega vastanutest on rahul sellega, kuidas demokraatia nende riigis toimib, samas kui keskmise haridustasemega vastanute seas on see näitaja 58 % ja kõrge haridustasemega vastanute seas 66 %. See muster näitab, et kõrgem haridustase on seotud suurema usaldusega demokraatlike institutsioonide ja protsesside vastu.

Sama oluline roll on ka finantsolukorral. Vastajad, kellel on suuremaid raskusi arvete tasumisega, on mõlemal tasandil demokraatiaga märkimisväärselt vähem rahul. Riigi tasandil ütleb ainult 34 % neist, kellel on raskusi arvete tasumisega, et nad on demokraatia toimimisega rahul, võrreldes 49 %-ga neist, kellel on aeg-ajalt raskusi, ja 64 %-ga neist, kellel selliseid raskusi peaaegu ei ole või ei ole kunagi olnud. See kalle rõhutab tihedat seost majandusjulgeoleku ja demokraatliku tulemuslikkuse tajumise vahel.

Seejärel on arusaam Euroopa Liidust tihedalt seotud rahuloluga demokraatiaga, eriti ELi tasandil. ELi positiivse kuvandiga vastajad väljendavad palju tõenäolisemalt rahulolu demokraatiaga nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil. Kontrast on eriti silmatorkav ELi tasandi demokraatia puhul: 72% ELi positiivse kuvandiga vastanutest on rahul sellega, kuidas demokraatia ELis toimib, samas kui negatiivse kuvandiga vastanutest on see näitaja vaid 18%. See terav lõhe rõhutab tugevat seost ELi tajumise ja usalduse vahel selle demokraatliku toimimise vastu.

Üldiselt näitavad need tulemused tugevat kooskõla demokraatiaga rahulolu vahel riiklikul ja Euroopa tasandil. Riikides, sotsiaaldemograafilistes rühmades ja suhtumise profiilides väljendavad vastajad, kes on oma riigis demokraatiaga rohkem rahul, ka suuremat rahulolu sellega, kuidas demokraatia Euroopa Liidus toimib.

SD18a Kas olete üldiselt väga rahul, üsna rahul, mitte väga rahul või üldse mitte rahul sellega, kuidas demokraatia toimib (MEIE RIIGIS)? (% – EL)			
	Kokku „rahul“	„Ei ole rahul“ kokku	Ei tea
EL 27	58	40	2
Sugu			
Mees	58	40	2
Naine	57	41	2
Vanus			
15-24	64	32	4
25-39	59	39	2
40-54	59	40	1
55+	55	44	1
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	47	50	3
Keskmine haridustase (ISCED 3-4)	58	40	2
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	66	33	1
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	56	43	1
Juhid	67	32	1
Muud valged kraed	64	35	1
Käsitöölised	52	46	2
Majaelanikud	54	43	3
Töotu	45	52	3
Pensionile jäänud	53	45	2
Üliõpilased	68	28	4
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	34	63	3
Aeg-ajalt	49	50	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	64	34	2
Subjektiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	54	44	2
Väike või keskmise suurusega linn	56	42	2
Suurlinn	64	35	1
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	59	39	2
Puuduvad	46	50	4
ELi kuvand			
Positiivne	71	28	1
Neutraalne	53	44	3
Negatiivne	27	72	1
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	69	30	1
Halb asi	30	69	1
Ei hea ega halb asi	44	53	3

SD18b Ja kuidas demokraatia ELis toimib? (% – EL)			
	Kokku „rahul“	„Ei ole rahul“ kokku	Ei tea
EL 27	54	41	5
Sugu			
Mees	54	42	4
Naine	54	40	6
Vanus			
15-24	65	28	7
25-39	57	39	4
40-54	55	42	3
55+	50	44	6
Haridustase			
Madal haridustase (ISCED 0–2)	44	48	8
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	55	41	4
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	61	36	3
Sotsiaal-ametialane kategooria			
Füüsilisest isikust ettevõtjad	54	43	3
Juhid	63	35	2
Muud valged kraed	62	35	3
Käsitöölised	50	46	4
Majaelanikud	51	41	8
Töötu	43	51	6
Pensionile jäänud	48	45	7
Üliõpilased	67	26	7
Raskused arvete tasumisel			
Suurema osa ajast	36	58	6
Aeg-ajalt	48	47	5
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	59	37	4
Subjekttiivne linnastumine			
Maapiirkond või küla	50	45	5
Väike või keskmise suurusega linn	54	41	5
Suurlinn	60	36	4
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul			
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	56	40	4
Puuduvad	39	49	12
ELi kuvand			
Positiivne	72	25	3
Neutraalne	46	46	8
Negatiivne	18	78	4
Euroopa Liidu liikmesus			
Hea asi	68	28	4
Halb asi	19	78	3
Ei hea ega halb asi	37	55	8

5. CITIZENS' ATTITUDES TOWARDS THE EU AND THE EP

5. CITIZENS' ATTITUDES TOWARDS THE EU AND THE EP

Selles peatükis vaadeldakse kodanike suhtumist Euroopa Liitu ja Euroopa Parlamenti, hõlmates nende kuvandit parlamendist, selle tajutavat rolli, ELi seisukohti ja hinnangut nende riigi ELi liikmesusele. Kõigi näitajate puhul on positiivseid seisukohti pidevalt rohkem kui negatiivseid ning pikaajaline areng näitab, et hoolimata hiljutisest väikesest langusest on avaliku sektori toetus endiselt tugev võrreldes varasemate perioodidega, mil arvamused olid negatiivsemad. Suhtumine on liikmesriigiti ja sotsiaaldemograafiliste rühmade lõikes erinev, kajastades riigi konteksti ja individuaalseid perspektiive.

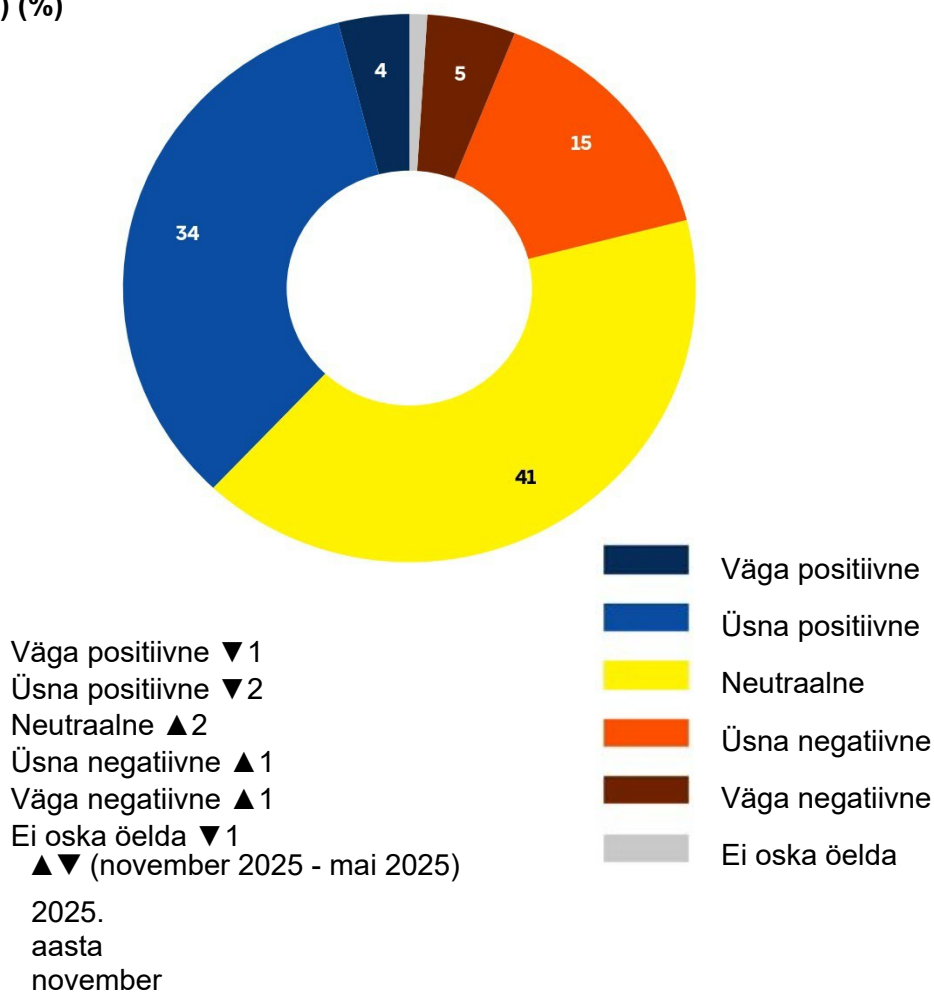
Euroopa Parlamendi pilt

Selles osas vaadeldakse kodanike kuvandit Euroopa Parlamendist, mis on peamine näitaja selle kohta, kuidas eurooplased institutsiooni tajuvad. Analüüsis uuritakse üldisi arusaamu kogu ELis, erinevusi liikmesriikide vahel ning erinevusi sotsiaaldemograafiliste ja hoiakuliste rühmade vahel.

ELi tasandil on 38 % vastanutest teatanud Euroopa Parlamendi positiivsest kuvandist, sealhulgas 4 %, kes ütlevad, et neil on väga positiivne arvamus. Neutraalset tajumist väljendab 41 % eurooplastest, samas kui 20 %-il on negatiivne kuvand, sealhulgas 5 %-il on väga negatiivne kuvand. Alates eelmisest, 2025. aasta mais tehtud uuringust on positiivse kuvandiga vastajate osakaal vähenenud 3 protsendipunkti võrra, mis osutab parlamendi positiivse suhtumise mõningasele vähenemisele kogu ELis.

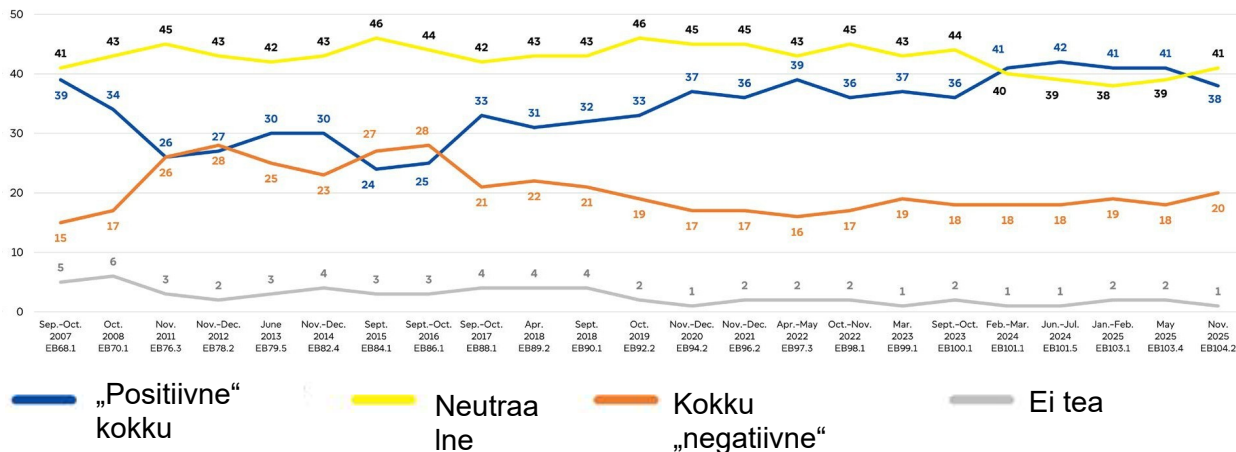
Üleilmsete pingete ja ELi ees seisvate probleemide üldine kontekst koos üle poolte vastajate väljendatud pessimismiga maailma tuleviku suhtes, nagu on kirjeldatud käesoleva aruande alguses, aitab tõenäoliselt kaasa üksikisikute hoiakute kujundamisele. Eelkõige võivad sellised probleemid mõjutada seda, kuidas kodanikud tajuvad selliseid institutsioone nagu Euroopa Parlament ja Euroopa Liit.

QA1 Kas teil on üldiselt Euroopa Parlamendist väga positiivne, üsna positiivne, neutraalne, üsna negatiivne või väga negatiivne kuvand? (EL 27) (%)

Pikemas perspektiivis on Euroopa Parlamendi positiivsed seisukohad alates 2017. aastast pidevalt ületanud negatiivseid. Kuigi alates 2025. aasta maist on täheldatud mõningast langust, on positiivsete arusaamade osakaal endiselt suhteliselt suur, eriti võrreldes ajavahemikuga 2011–2016, mil parlamendi kuvandit vaadeldi negatiivsemalt. See pikaajaline suundumus viitab Euroopa Parlamendi viimaste aastate üldiselt stabiilsele ja soodsale suhtumisele.

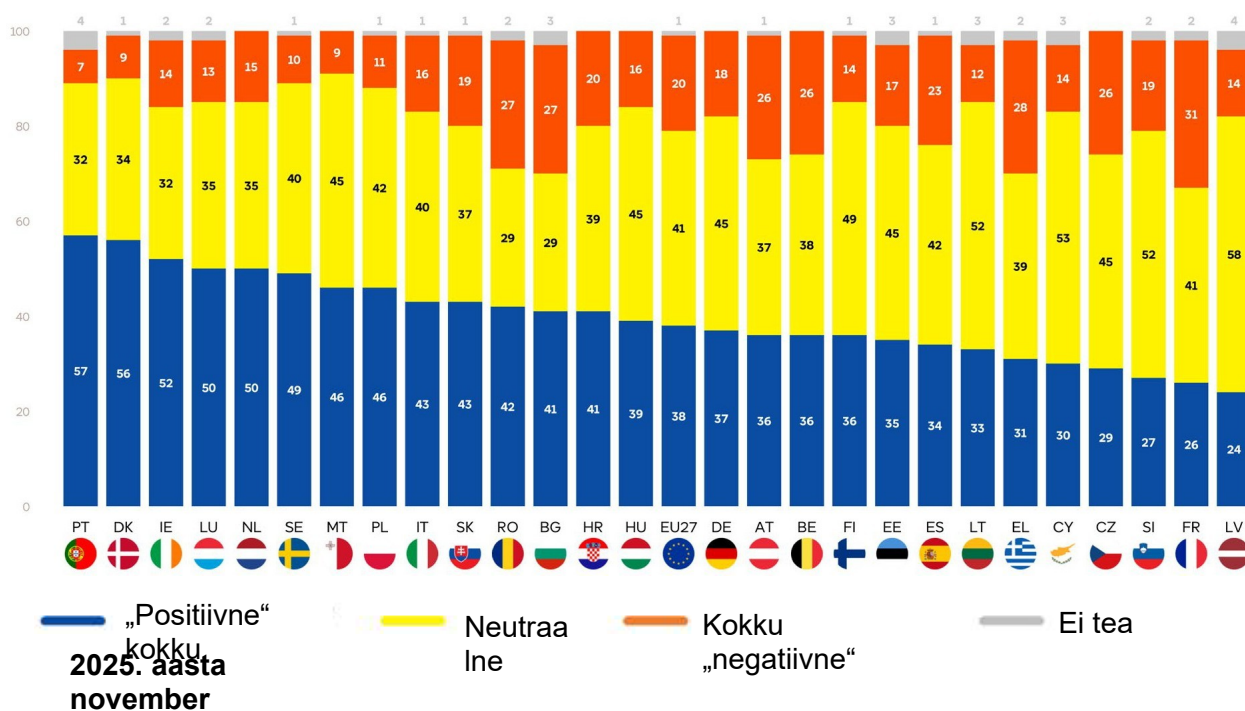
QA1 Kas teil on üldiselt Euroopa Parlamendist väga positiivne, üsna positiivne, neutraalne, üsna negatiivne või väga negatiivne kuvand? (% –

Euroopa Parlamendi seisukohad on liikmesriigiti erinevad. Riigi tasandil on vähemalt pooled vastanutest teatanud Euroopa Parlamendi positiivsest kuvandist viies liikmesriigis ja see on kõige sagedasem kuvand 13 liikmesriigis. Suurim osakaal on Portugalis (57%), Taanis (56%) ja Lirimaa (52%). Seevastu kõige vähem tajuti positiivset Lätis (24%), Prantsusmaal (26%) ja Sloveenias (27%).

Negatiivseid seisukohti on kõige rohkem Prantsusmaal (31%), Kreekas (28%) ning Rumeenias ja Bulgaarias (27%). Prantsusmaa on ainus liikmesriik, kus Euroopa Parlamendi negatiivseid seisukohti on rohkem kui positiivseid, kusjuures 31 %-l vastanutest on negatiivne kuvand ja 26 %-l positiivne kuvand.

QA1 Kas teil on üldiselt Euroopa Parlamendist väga positiivne, üsna positiivne, neutraalne, üsna negatiivne või väga negatiivne kuvand? (%)

Selles osas uuritakse, kuidas erinevad Euroopa Parlamendi arusaamad sotsiaal-demograafiliste ja hoiakuliste rühmade lõikes, tuues esile erinevused soo, vanuse, hariduse, majandusliku olukorra ja laiemal suhtumise järgi ELi.

Esiteks on soolisel võrdõiguslikkusele teatav piiratud mõju Euroopa Parlamendi üldisele kuvandile. Naistel on meestest veidi suurem tõenäosus väljendada neutraalset seisukohta (43% vs. 38%), samas kui meestel on naistest mõnevõrra suurem tõenäosus negatiivseks tajumiseks (22% vs. 18%). Positiivsed hoiakud on sugude lõikes üldjoontes sarnased.

Vanusega seotud erinevused on märgatavamad. Nooremad vastajad suhtuvad Euroopa Parlamenti üldiselt positiivsemalt kui vanemad vastajad. 15–24-aastastest oli positiivse kuvandiga 45 %, 25–39-aastastest vastanutest 41 %, 40–54-aastastest 38 % ning 55-aastastest ja vanematest vastajatest 35 %. See muster näitab, et kõige nooremad eurooplased tajuvad seda positiivsemalt.

Seejärel seostatakse haridustaset Euroopa Parlamendi arusaamadega. Kõrge haridustasemega vastajad väljendavad tõenäolisemalt positiivset kuvandit (45%) kui keskmise (38%) või madala haridustasemega (31%) vastajad, mis viitab sellele, et kõrgharidus on seotud asutuse soodsamate arusaamadega.

Vastajate finantsolukord on seotud ka nende Euroopa Parlamendi seisukohtadega. Need, kellel ei ole peaaegu kunagi või mitte kunagi raskusi arvete tasumisega, on suurema tõenäosusega positiivse kuvandiga (41%) kui vastajad, kellel on aeg-ajalt (34%) või enamasti (29%) raskusi.

Suhtumine on kõige tugevamalt seotud Euroopa Parlamendi seisukohtadega. Euroopa Liidu positiivse kuvandiga vastajad annavad suurema tõenäosusega teada parlamendi positiivsest seisukohast (69%), samas kui ELi negatiivse kuvandiga vastajad kalduvad tugevalt parlamendi negatiivsele seisukohale (79%).

QA1 Kas teil on üldiselt Euroopa Parlamendist väga positiivne, üsna positiivne, neutraalne, üsna negatiivne või väga negatiivne kuvand? (% – EL)

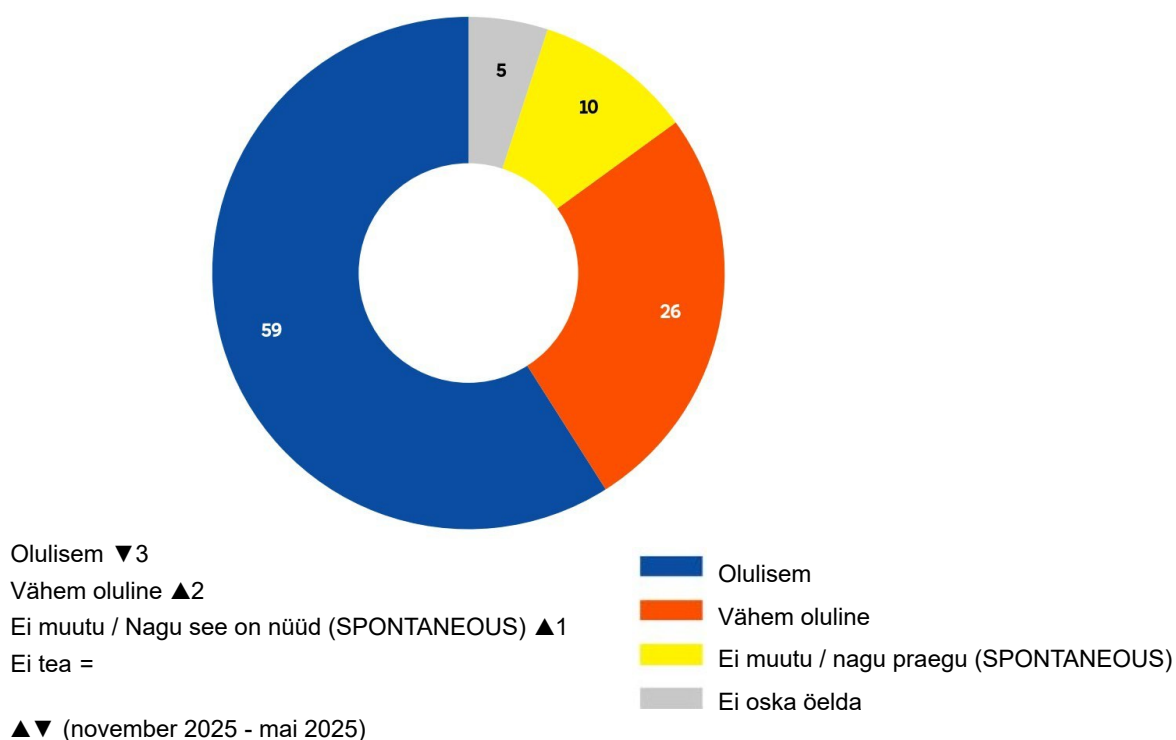
	„Positiivne“ kokku	Neutraalne	Kokku „negatiivne“	Ei oska öelda
EL 27	38	41	20	1
Sugu				
Mees	39	38	22	1
Naine	38	43	18	1
Vanus				
15-24	45	42	11	2
25-39	41	41	17	1
40-54	38	40	21	1
55+	35	41	23	1
Haridustase				
Madal haridustase (ISCED 0–2)	31	43	24	2
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	38	41	20	1
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	45	38	16	1
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	38	37	24	1
Juhid	47	39	14	0
Muud valged kraed	45	39	16	0
Käsitöölised	35	41	23	1
Majaelanikud	30	47	22	1
Töötu	30	39	29	2
Pensionile jäänud	33	41	24	2
Üliõpilased	46	42	10	2
Raskused arvete tasumisel				
Suurema osa ajast	29	37	32	2
Aeg-ajalt	34	41	24	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	41	41	17	1
Subjektiivne linnastumine				
Maapiirkond või küla	35	41	23	1
Väike või keskmise suurusega linn	38	42	19	1
Suurlinn	44	37	18	1
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul				
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	40	40	19	1
Puuduvad	30	43	23	4
ELi kuvand				
Positiivne	69	25	5	1
Neutraalne	11	75	12	2
Negatiivne	3	17	79	1
Euroopa Liidu liikmesus				
Hea asi	54	37	8	1
Halb asi	8	22	69	1
Ei hea ega halb asi	13	58	27	2

Euroopa Parlamendi roll

Selles osas uuritakse, kuidas kodanikud tajuvad Euroopa Parlamendi rolli. Vastajatelt küsiti, kas nad sooviksid isiklikult näha, et Euroopa Parlamendil oleks olulisem või vähem tähtis roll. Analüüsis võetakse arvesse üldisi hoiakuid kogu ELis, erinevusi liikmesriikide vahel ning erinevusi sotsiaaldemograafiliste ja hoiakuliste rühmade vahel.

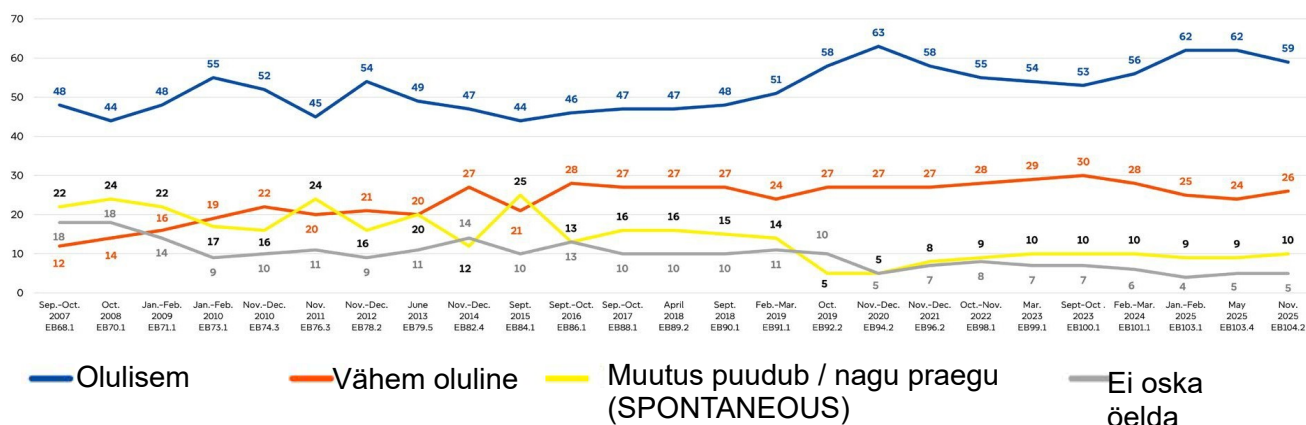
ELi tasandil väljendab enamik vastanutest soovi, et Euroopa Parlamendil oleks olulisem roll. Täpsemalt soovib 59 % vastanutest, et parlamendil oleks olulisem roll, samas kui 26 % usub, et parlamendil peaks olema vähem oluline roll. Alates eelmisest, 2025. aasta mais tehtud uuringust on Euroopa Parlamendi rolli tugevdamist pooldavate eurooplaste osakaal vähenenud kolme protsendipunkti võrra, samas kui vähem olulist rolli pooldavate eurooplaste osakaal on suurenenud kahe protsendipunkti võrra.

Küsimus 2. Kas sooviksite isiklikult näha, et Euroopa Parlamendil oleks olulisem või vähem oluline roll? (EL 27) (%)

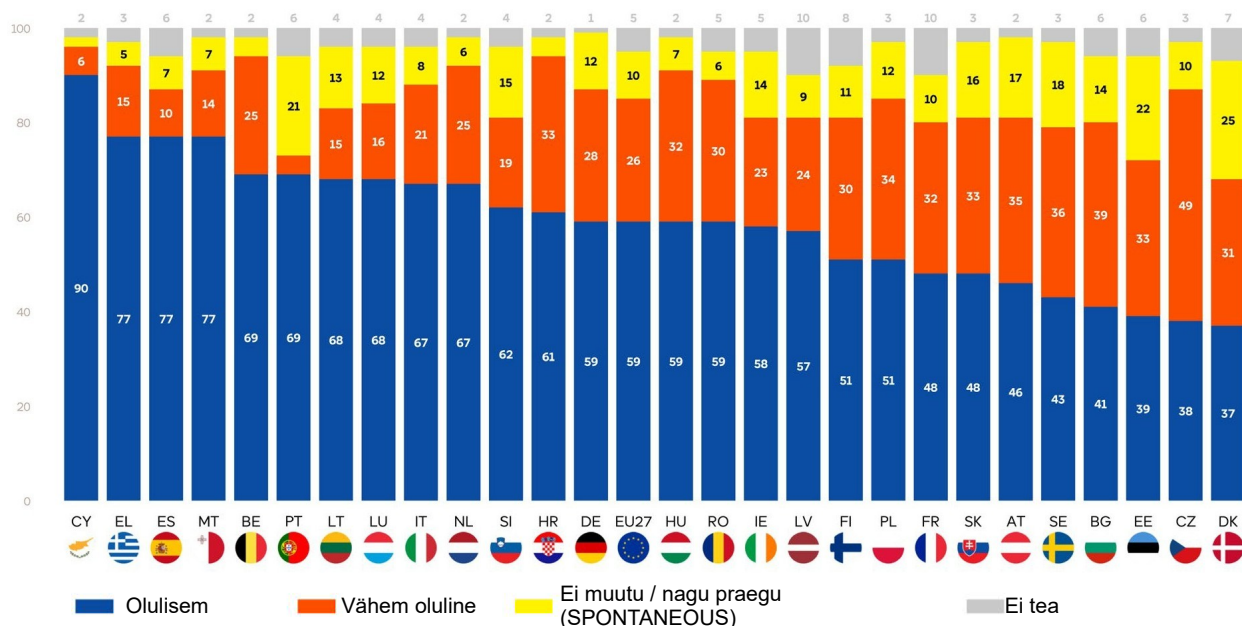
Pikemas perspektiivis on toetus Euroopa Parlamendi tugevamale rollile jäänud selgelt suuremaks kui toetus nõrgemale rollile. Hoolimata mõningasest vähenemisest alates 2025. aasta maist on praegune avaliku sektori toetus rolli tugevdamisele üks suuremaid alates küsimuse esitamisest 2007. aastal. See näitab, et selge enamik eurooplasi näeb Euroopa Parlamenti jätkuvalt institutsioonina, millel peaks olema suurem mõju ELi otsuste tegemisel.

Küsimus 2. Kas sooviksite isiklikult näha, et Euroopa Parlamendil oleks olulisem või vähem oluline roll? (% – EL)

Riigi tasandil väljendab enamik 19 liikmesriigi vastajatest soovi, et Euroopa Parlamendil oleks suurem roll. Toetus on suurim Küprosel (90 %), talle järgnevad Kreeka, Hispaania ja Malta (kõigis 77 %). Madalaimad toetusmäärad on seevastu Taanis (37%), Tšehhis (38%) ja Eestis (39%). Tšehhi on ainus liikmesriik, kus nende vastajate osakaal, kes soovivad, et Euroopa Parlamendil oleks vähem oluline roll (49%), ületab nende osakaalu, kes soovivad, et Euroopa Parlamendil oleks olulisem roll (38%).

Küsimus 2. Kas sooviksite isiklikult näha, et Euroopa Parlamendil oleks olulisem või vähem oluline roll? (%)

2025.
aasta
novembe
r

Selles osas uuritakse, kuidas kodanike eelistused seoses Euroopa Parlamendi rolliga erinevad sotsiaaldemograafiliste ja hoiakuliste rühmade lõikes, tuues esile erinevused soo, vanuse, hariduse, majandusliku olukorra ja laiemasuhtumise järgi ELi.

Esiteks mõjutab sugu vähe kodanike eelistusi Euroopa Parlamendi rolli suhtes. Mehed väljendavad veidi suurema tõenäosusega kui naised soovi, et parlamendil oleks vähem oluline roll (28% vs. 24%).

Vanusega seotud erinevused on suuremad, kusjuures nooremad vastajad toetavad suurema tõenäosusega parlamendi rolli suurendamist kui vanemad vastajad. 69% 15–24aastastest väljendab soovi, et parlamendil oleks olulisem roll, võrreldes 63%-ga 25–39aastastest vastajatest, 58%-ga 40–54aastastest vastajatest ja 55%-ga 55aastastest ja vanematest vastajatest, mis näitab, et nõudlus parlamendi rolli tugevdamise järele on eriti suur kõige nooremate eurooplaste seas.

Haridustase on positiivselt seotud ka olulisema rolli eelistamisega: seda seisukohta väljendas 64 % kõrge haridustasemega vastanutest, võrreldes 60 %ga keskmise haridustasemega vastajatest ja 52 %ga madala haridustasemega vastajatest.

Vastajate finantsolukorras esineb vaid tagasihoidlikke erinevusi. Vastajad, kellel ei ole peaaegu kunagi või ei ole kunagi olnud raskusi arvete tasumisega, soovivad veidi suurema tõenäosusega, et parlament täidaks olulisemat rolli (60%) kui vastajad, kellel on aeg-ajalt (59%) või enamikul juhtudel (56%) raskusi.

Suhtumine on tihedalt seotud parlamendi rolliga seotud eelistustega. Euroopa Liidu positiivse kuvandiga vastajad toetavad märkimisväärselt suurema tõenäosusega tugevamat parlamentaarset rolli (78%), samas kui ELi negatiivse kuvandiga vastajad pooldavad suurema tõenäosusega vähem olulist rolli (64%).

Küsimus 2. Kas sooviksite isiklikult näha, et Euroopa Parlamendil oleks olulisem või vähem oluline roll? (% – EL)				
	Olulisem	Vähem oluline	Ei muutu / nagu praegu (SPONTANEOUS)	Ei oska öelda
EL 27	59	26	10	5
Sugu				
Mees	58	28	10	4
Naine	60	24	11	5
Vanus				
15-24	69	15	8	8
25-39	63	24	10	3
40-54	58	28	11	3
55+	55	29	11	5
Haridustase				
Madal haridustase (ISCED 0–2)	52	29	12	7
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	60	28	9	3
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	64	22	10	4
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	59	29	9	3
Juhid	63	22	12	3
Muud valged kraed	63	25	10	2
Käsitöölised	56	29	11	4
Majaelanikud	56	28	10	6
Töötu	59	26	9	6
Pensionile jäänud	54	31	10	5
Üliõpilased	72	12	9	7
Raskused arvete tasumisel				
Suurema osa ajast	56	30	8	6
Aeg-ajalt	59	28	8	5
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	60	25	11	4
Subjektiivne linnastumine				
Maapiirkond või küla	55	28	12	5
Väike või keskmise suurusega linn	59	28	8	5
Suurlinn	64	22	10	4
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul				
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	61	25	10	4
Puuduvad	46	31	14	9
ELi kuvand				
Positiivne	78	10	10	2
Neutraalne	48	31	14	7
Negatiivne	28	64	4	4
Euroopa Liidu liikmesus				
Hea asi	74	12	11	3
Halb asi	26	67	3	4
Ei hea ega halb asi	38	43	13	6

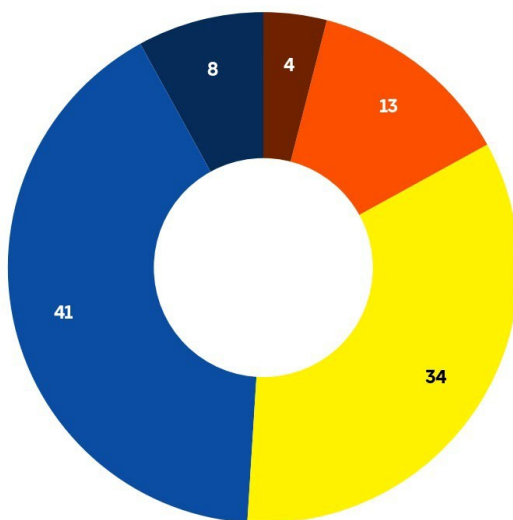
Euroopa Liidu pilt

Selles osas vaadeldakse kodanike üldisi arusaamu Euroopa Liidust, mis on peamine näitaja selle kohta, kuidas eurooplased peavad liitu poliitiliseks ja institutsiooniliseks osalejaks. Analüüsis võetakse arvesse ELi tasandi üldisi arusaamu, liikmesriikidevahelisi erinevusi ning sotsiaal-demograafilisi ja hoiakulisi erinevusi, mis annavad ülevaate üldsuse hoiakutest ELi kui terviku suhtes.

ELi tasandil on peaaegu pooled vastanutest (49%) teatanud Euroopa Liidu positiivsest kuvandist, sealhulgas 8%, kes ütlevad, et neil on väga positiivne arvamus. Neutraalset tajumist väljendab 34% eurooplastest, samas kui 17%-l on negatiivne kuvand, sealhulgas 4%-l, kes on väga negatiivsed. Alates eelmisest, 2025. aasta mais tehtud uuringust on positiivse kuvandiga vastajate osakaal vähenenud kolme protsendipunkti võrra, mis näitab, et kogu ELis on Euroopa Liidu positiivne kuvand veidi vähenenud.

Jällegi aitab inimeste hoiakute kujundamisele tõenäoliselt kaasa ELi ülemaailmsete pingete ja probleemide üldine kontekst, kus üle poole vastanutest on väljendanud suurt pessimismi maailma tuleviku suhtes, nagu on kirjeldatud käesoleva aruande alguses. Eelkõige võivad sellised mured mõjutada seda, kuidas kodanikud tajuvad selliseid institutsioone nagu Euroopa Liit, mida peetakse sageli peamiseks osalejaks üleilmsete probleemide lahendamisel, nagu näitab ka käesolev aruanne varem.

D78 Kas EL loob teile üldiselt väga positiivse, üsna positiivse, neutraalse, üsna negatiivse või väga negatiivse kuvandi? (EL 27) (%)

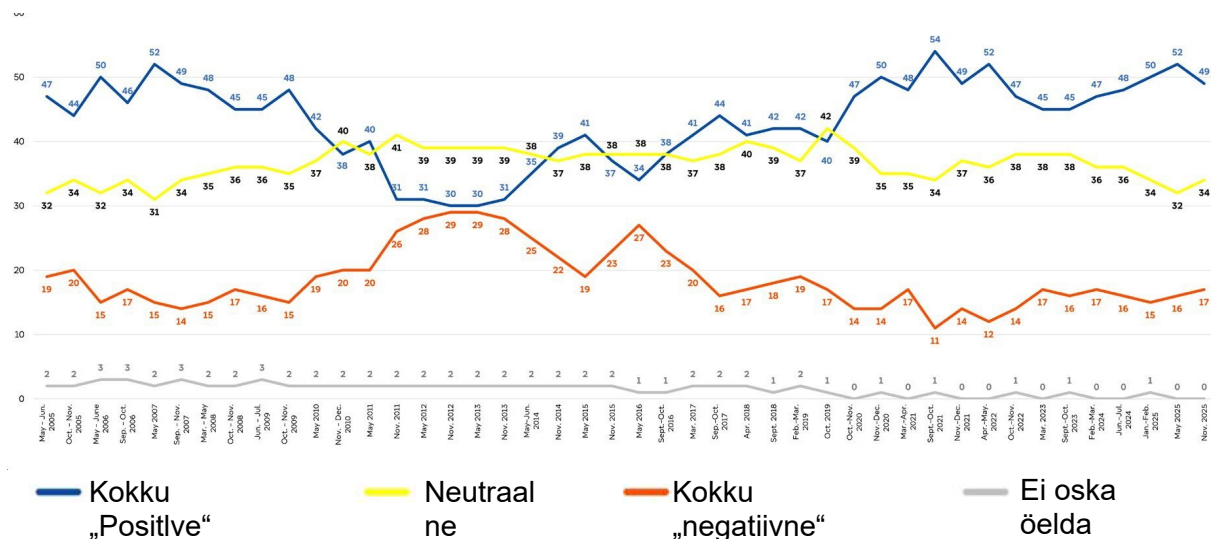

Väga positiivne =
 Üsna positiivne ▼3
 Neutraalne ▲2
 Üsna negatiivne ▲1
 Väga negatiivne =
 Ei oska öelda =
 ▲▼ (november 2025 - mai
 2025)
 2025.
 aasta
 november

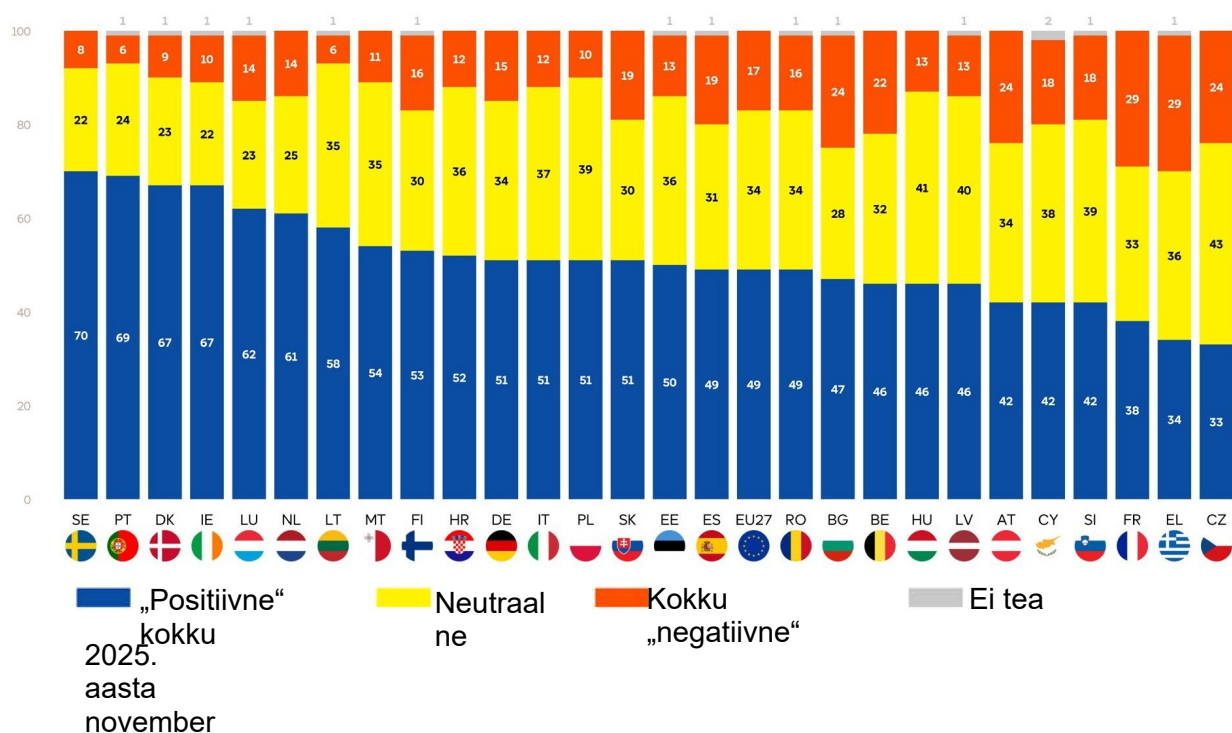
Nagu ka kahe eelmise näitaja puhul, osutab pikaajaline suundumus positiivsemale olukorrale, hoolimata positiivse tajumise hiljutisest vähenemisest. Alates vähemalt 2005. aastast on Euroopa Liidust positiivset kuvandit omavate vastajate osakaal pidevalt ületanud negatiivsete vaadete osakaalu. Lisaks on alates 2020. aastast olnud kõige sagedasem reaktsioon positiivne suhtumine, mis on ületanud ka neutraalseid arvamusi. Kuigi praegune tase on veidi langenud, on see endiselt kõrge võrreldes ajavahemikuga 2011–2016, mil ELi avalik arvamus oli vähem soodne.

D78 Kas EL loob teile üldiselt väga positiivse, üsna positiivse, neutraalse, üsna negatiivse või väga negatiivse kuvandi? (% – EL)

Riigi tasandil on vähemalt pooled vastanutest teatanud, et Euroopa Liidu kuvand on positiivne 15 liikmesriigis, ning positiivne on kõige sagedasem vastus 25 liikmesriigis. Positiivsete hinnangute osakaal oli suurim Rootsis (70%), Portugalis (69%) ning Taanis ja Iirimaa (67%). Positiivsete hinnangute osakaal on seevastu kõige väiksem Tšehhis (33%), Kreekas (34%) ja Prantsusmaal (38%). Tšehhi ja Kreeka on ainsad liikmesriigid, kus positiivne vastus ei ole kõige sagedasem; mõlemal juhul on vastajate suhteline enamus neutraalsel seisukohal. Negatiivne suhtumine ei ole üheski liikmesriigis kunagi kõige sagedasem reaktsioon.

D78 Kas EL loob teile üldiselt väga positiivse, üsna positiivse, neutraalse, üsna negatiivse või väga negatiivse kuvandi? (%)

Selles osas uuritakse, kuidas erinevad kodanike arusaamad Euroopa Liidust sotsiaaldemograafilistes ja hoiakulistest rühmades.

Esiteks mõjutab sugu üldist tajumist vähe, kuigi naistel on veidi suurem tõenäosus omada neutraalset vaadet (35 % vs. 32 %) kui meestel, samas kui meestel on mõnevõrra suurem tõenäosus väljendada liidust negatiivset kuvandit (19 % vs. 16 %).

Vanusega seotud erinevused on suuremad, kusjuures nooremad vastajad väljendavad positiivsemaid seisukohti kui vanemad vastajad. 15–24-aastaste seas on ELi positiivne kuvand 60 % vastanutest, 25–39-aastaste seas 54 %, 40–54-aastaste seas 49 % ning 55-aastaste ja vanemate vastajate seas 44 %, mis näitab selget suundumust, et kõige nooremad eurooplased suhtuvad ELi soosivamalt.

Haridustase on seotud ka arusaamaga, et kõrge haridustaseme omandanud vastajad suhtuvad ELi positiivsemalt (60%) kui keskmise (48%) või madala haridustasemega (40%) vastajad.

Vastajate rahaline olukord kujundab arusaama veelgi, sest need, kellel ei ole peaaegu kunagi või mitte kunagi raskusi arvet tasumisega, teatavad suurema tõenäosusega positiivsest kuvandist (53%) kui need vastajad, kellel on aeg-ajalt (43%) või enamasti (37%) raskusi.

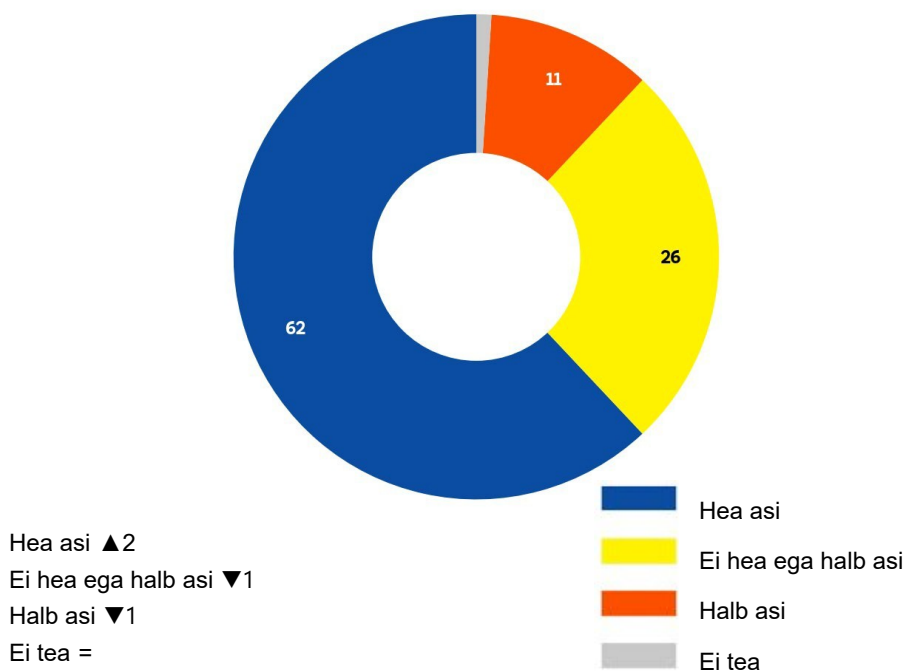
D78 Kas EL loob teile üldiselt väga positiivse, üsna positiivse, neutraalse, üsna negatiivse või väga negatiivse kuvandi? (% – EL)				
	„Positiivne“ kokku	Neutraalne	Kokku „negatiivne“	Ei tea
EL 27	49	34	17	0
Sugu				
Mees	49	32	19	0
Naine	48	35	16	1
Vanus				
15-24	60	31	8	1
25-39	54	31	15	0
40-54	49	33	18	0
55+	44	36	20	0
Haridustase				
Madal haridustase (ISCED 0–2)	40	39	20	1
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	48	35	17	0
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	60	27	13	0
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	49	30	21	0
Juhid	60	29	11	0
Muud valged kraed	54	32	14	0
Käsitöölised	44	37	19	0
Majaelanikud	41	39	20	0
Töötu	41	32	26	1
Pensionile jäänud	43	36	20	1
Üliõpilased	64	28	8	0
Raskused arvete tasumisel				
Suurema osa ajast	37	34	28	1
Aeg-ajalt	43	35	21	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	53	33	14	0
Subjekttiivne linnastumine				
Maapiirkond või küla	45	35	20	0
Väike või keskmise suurusega linn	47	35	18	0
Suurlinn	56	30	14	0
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul				
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	51	33	16	0
Puuduvad	37	40	22	1
ELi kuvand				
Positiivne	100	0	0	0
Neutraalne	0	100	0	0
Negatiivne	0	0	100	0
Euroopa Liidu liikmesus				
Hea asi	71	24	5	0
Halb asi	10	21	69	0
Ei hea ega halb asi	14	62	24	0

Euroopa Liidu liikmesus

Selles osas vaadeldakse kodanike suhtumist oma riigi kuulumisse Euroopa Liitu. Vastajatelt küsiti, kas nad peavad oma riigi liikmesust heaks, halvaks või ei heaks ega halvaks. Analüüsis vaadeldakse üldisi arusaamu kogu ELis, liikmesriikidevahelisi erinevusi ning erinevusi sotsiaaldemograafiliste ja hoiakuliste rühmade vahel, andes ülevaate sellest, kuidas eurooplased hindavad ELi liikmesust.

Üldiselt leiab selge enamik vastanutest, et nende riigi kuulumine Euroopa Liitu on hea. Täpsemalt on 62 % eurooplastest samal seisukohal, samas kui 26 % ütleb, et liikmelisus ei ole hea ega halb, ning 11 % peab seda halvaks. Võrreldes 2024. aasta veebruarist märtsini on nende vastajate osakaal, kes peavad liikmesust heaks, suurenenud 2 protsendipunkti võrra.

QA3 Kas üldiselt arvate, et (MEIE RIIGI) liikmesus Euroopa Liidus on...? (EL 27) (%)

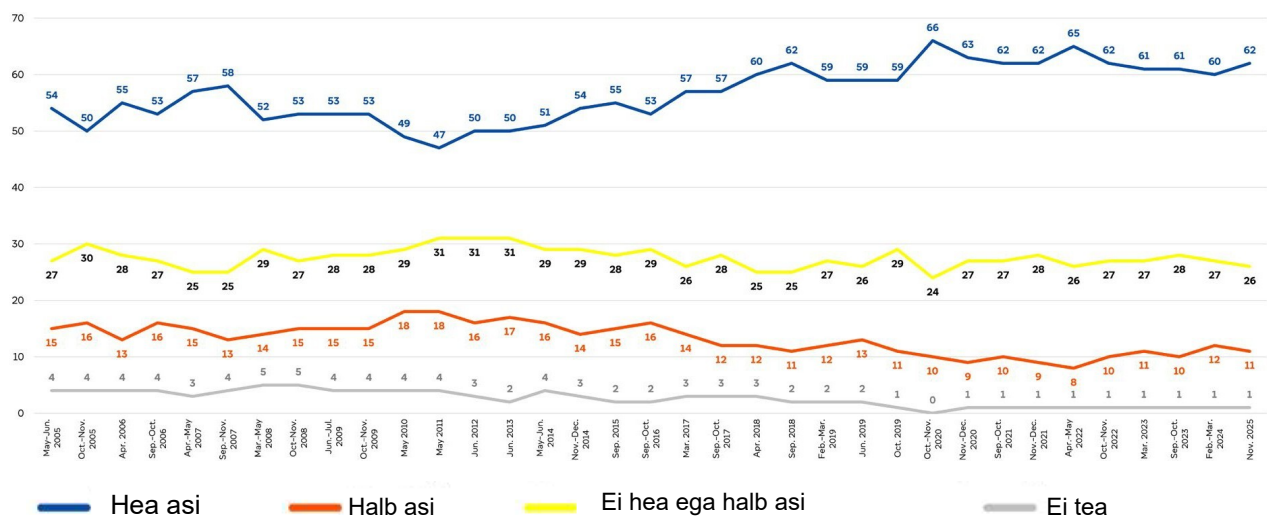

▲▼ (november 2025 - veebruar/märts 2024)

2025. aasta november

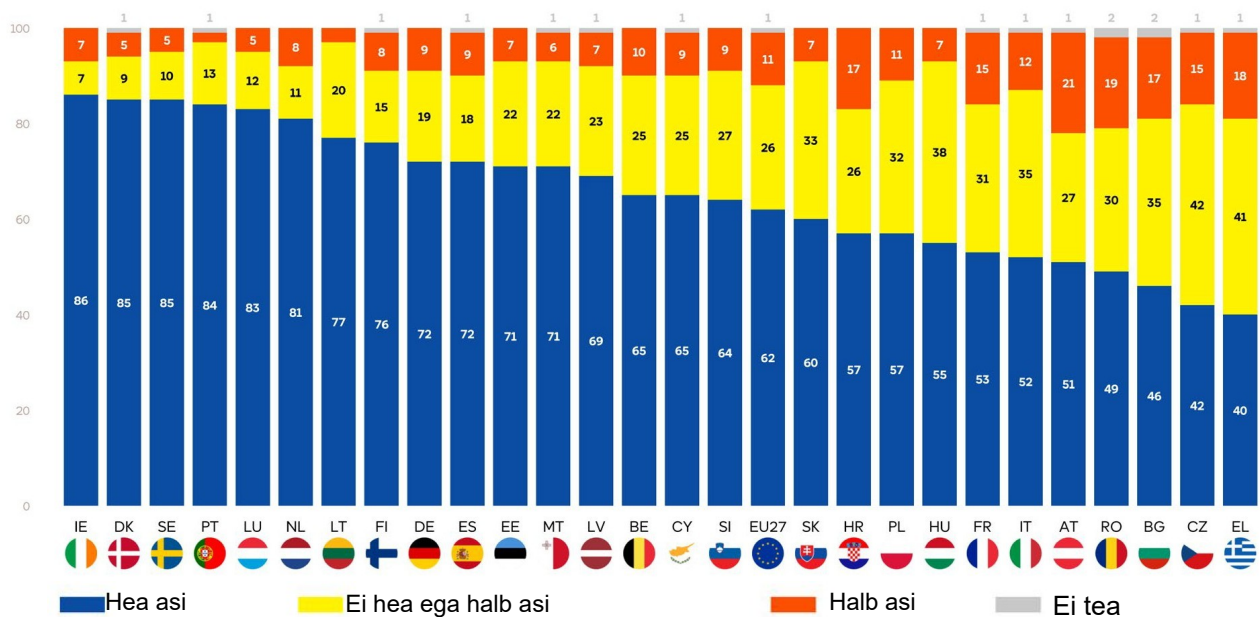
Pikemas perspektiivis on positiivne suhtumine ELi liikmesusesse püsinud alates 2012. aastast pidevalt üle 50 %. Aastatel 2011–2020 oli suundumus üha soodsamate vaadete poole, mis näitab kasvavat toetust ELi liikmesusele kogu Euroopa Liidus. Alates 2020. aastast on see kasvutrend stabiliseerunud, kusjuures üle 60 % vastanutest peab ELi liikmesust pidevalt heaks. Üldiselt rõhutab see pikaajaline muster Euroopa kodanike püsivat ja üldiselt stabiilset toetust ELi liikmesusele.

QA3 Kas üldiselt arvate, et (MEIE RIIGI) liikmesus Euroopa Liidus on...? (% – EL)

ELi liikmesuse tajumine on liikmesriigiti väga erinev. Riigi tasandil peab absoluutne enamik vastanutest 23 liikmesriigis ELi liikmesust heaks. Kõige suurem on toetus Iirimaa (86%), Taanis (85%) ja Rootsis (85%). Positiivse hinnangu madalaim tase on seevastu Kreekas (40 %), Tšehhis (42 %) ja Bulgaarias (46 %).

QA3 Kas üldiselt arvate, et (MEIE RIIGI) liikmesus Euroopa Liidus on...? (%)

2025.
aasta
november

Selles osas uuritakse, kuidas kodanike suhtumine oma riigi kuulumisse Euroopa Liitu on sotsiaaldemograafilistes ja hoiakulistes rühmades erinev.

Sugu mõjutab üldist arusaama vähe, kuigi naised reageerivad veidi suurema tõenäosusega kui mehed, et liikmelisus ei ole ei hea ega halb (27% vs. 24%), samas kui mehed peavad liikmesust mõnevõrra suurema tõenäosusega halvaks (13% vs. 10%).

Vanusega seotud erinevused on suuremad, kusjuures nooremad vastajad väljendasid ELi liikmesusele suuremat toetust kui vanemad vastajad. 15–24-aastastest peab liikmesust heaks 74%, 25–39-aastastest 65%, 40–54-aastastest 61% ning 55-aastastest ja vanematest 58%.

Haridustase on positiivselt seotud ka liikmesuse toetamisega: 76 % kõrge haridustasemega vastanutest peab seda heaks, samas kui keskmise haridustasemega vastanutest peab seda heaks 60 % ja madala haridustasemega vastanutest 53 %.

Vastajate rahaline olukord kujundab hoiakuid veelgi: need, kellel ei ole peaaegu kunagi või ei ole kunagi olnud raskusi arvete tasumisega, peavad ELi liikmesust suurema tõenäosusega heaks (68%) kui vastajad, kellel on aeg-ajalt (51%) või enamikul juhtudel (50%) raskusi.

Suhtelised tegurid näitavad eriti tugevat seost ELi liikmesuse tajumisega. Vastajad, kellel on Euroopa Liidust positiivne kuvand, peavad liikmesust suure tõenäosusega heaks (90%).

Kõigi nelja näitaja puhul – Euroopa Parlamendi kujutis, Euroopa Parlamendi roll, Euroopa Liidu kuvand ja arusaam ELi liikmesusest – on sotsiaaldemograafiliste ja hoiakuliste tegurite varieeruvuse mustrid silmatorkavalt sarnased. Nooremad vastajad ja kõrgema haridustasemega inimesed teatavad pidevalt positiivsematest arusaamadest ja suuremast toetusest, samas kui finantsraskused on seotud veidi vähem soodsate vaadetega. Sool on näitajate lõikes vaid piiratud mõju. Suhtelised tegurid, nagu ELi positiivne kuvand, optimism selle tuleviku suhtes ja liikmesuse tajutav kasu, näitavad kõige tugevamaid ja järjepidevamaid seoseid, kusjuures soodsad hoiakud on seotud suurema toetusega kõigis meetmetes. Selline ühetaolisus rõhutab, et kodanike vaateid nii Euroopa Liidule kui ka Euroopa Parlamendile kujundavad samad sotsiaal-demograafilised ja hoiakulised omadused, mis osutab sidusale ja süstemaatilisele struktuurile, mis on aluseks üldsuse arusaamale liidust ja selle institutsioonidest.

QA3 Kas üldiselt arvate, et (MEIE RIIGI) liikmesus Euroopa Liidus on...? (% – EL)				
	Hea asi	Halb asi	Ei hea ega halb asi	Ei tea
EL 27	62	11	26	1
Sugu				
Mees	62	13	24	1
Naine	62	10	27	1
Vanus				
15-24	74	6	19	1
25-39	65	10	24	1
40-54	61	12	27	0
55+	58	13	28	1
Haridustase				
Madal haridustase (ISCED 0–2)	53	15	31	1
Keskmine haridustase (ISCED 3–4)	60	12	28	0
Kõrge haridustase (ISCED 5–8)	76	7	17	0
Sotsiaal-ametialane kategooria				
Füüsilisest isikust ettevõtjad	60	13	27	0
Juhid	76	6	18	0
Muud valged kraed	66	8	25	1
Käsitöölised	55	14	30	1
Majaelanikud	48	18	33	1
Töötu	57	18	24	1
Pensionile jäänud	58	13	28	1
Üliõpilased	78	4	17	1
Raskused arvete tasumisel				
Suurema osa ajast	50	20	28	2
Aeg-ajalt	51	15	33	1
Peaaegu mitte kunagi / mitte kunagi	68	9	23	0
Subjekttiivne linnastumine				
Maapiirkond või küla	60	14	25	1
Väike või keskmise suurusega linn	60	11	28	1
Suurlinn	69	8	22	1
Veebiplatvormide kasutamine viimase 7 päeva jooksul				
Kokku „Kas olete viimase nädala jooksul kasutanud veebiplatvorme“	64	11	25	0
Puuduvad	49	16	33	2
ELi kuvand				
Positiivne	90	2	8	0
Neutraalne	45	7	47	1
Negatiivne	18	45	36	1

JÄRELDUS

JÄRELDUS

Eurobaromeetri 2025. aasta sügisene uuring kajastab Euroopa avalikkust, kes liigub ajal, mida iseloomustavad geopoliitilised pinged ja ebakindlus tuleviku suhtes. Kodanikud on enda ja oma perekonna tuleviku suhtes väga optimistlikud, kuid see usaldus nõrgeneb, kui pöördutakse oma riigi, Euroopa Liidu ja eriti maailma väljavaadete poole. Pessimism ülemaailmsete arengute suhtes on nüüd laialt levinud, seda kujundavad jätkuvad konfliktid ja üldiselt ebastabiilne rahvusvaheline kontekst.

Turvalisuse ja ohutusega seotud probleemid on kõigi testitud teemade puhul suured. Suurt muret tekitavad konfliktid ELi lähedal, terrorism, küberründed, kliimamuutustega seotud loodusõnnetused ja kontrollimatud rändevood. Samal ajal peetakse laialdaselt murettekitavaks ka teabevahetusega seotud riske, nagu desinformatsioon, vaenukõne, tehisintellekti loodud võltssisu, ebapiisav andmekaitse ja ohud väljendusvabadusele.

Sellega seoses seavad kodanikud suuri ootusi Euroopa Liidu reageerimisvõimele. Kaks kolmandikku usub, et ELi roll kodanike kaitsmisel ülemaailmsete kriiside eest peaks suurenema, ning suur enamus toetab suuremat ühtsust liikmesriikide vahel ja tugevamat Euroopa häält rahvusvahelisel areenil. Kaitse ja julgeolek on valdkond, mida peetakse kõige sagedamini keskseks ELi positsiooni tugevdamisel maailmas, millele järgnevad konkurentsivõime ja tööstus ning energiasõltumatus.

Kodanike prioriteetide osas on majandusküsimused nende ootustes esikohal. Inflatsioon, tõusvad hinnad ja elukallidus on taas kord peamine prioriteet, millega eurooplased soovivad, et Euroopa Parlament tegeleks. Hoolikalt jälgitakse majandust ja töökohtade loomist ning tähtsamaks muutub ka rahvatervis. Kuigi enamik vastanutest eeldab, et nende elatustase jääb järgmise viie aasta jooksul stabiilseks, prognoosib märkimisväärne vähemus langust, eriti riikides, kus majanduslik ebakindlus on teravamalt tunda. Kodanikud kinnitavad veel kord põhiväärtuste tähtsust. Rahu on väärtus, mida nad kõige rohkem soovivad, et Euroopa Parlament kaitseks, kajastades praegust geopoliitilist kliimat. Keskseteks ootusteks jäävad ka demokraatia, inimõigused, sõnavabadus ja õigusriik. Rahulolu demokraatiaga nii riiklikul tasandil kui ka ELis ületab jätkuvalt enamuskünnist, kuigi see on alates 2025. aasta kevadest veidi vähenenud.

Suhtumine ELi ja selle institutsioonidesse on hoolimata väikesest langusest endiselt üldjoontes positiivne. Suhtelisel enamusel on Euroopa Liidust ja Euroopa Parlamendist soodne kuvand. Toetus ELi liikmesusele on endiselt tugev: rohkem kui kuus eurooplast kümnest peab seda oma riigi jaoks heaks ning enamik kodanikke pooldab jätkuvalt Euroopa Parlamendi silmapaistvat rolli.

Üldiselt näitab 2025. aasta sügisene Eurobaromeetri uuring, et Euroopa Liit seisab silmitsi oluliste üleilmsete pingete ja probleemidega. Sellega seoses on kodanikud mures tuleviku pärast ja ootavad ELilt olulisemat rolli.

Märkused

(Pierre Dieumegard)

„Kodanikud soovivad, et Euroopa Liit tegutseks ühtselt ja ambitsioonikalt. 89 % vastanutest ütles, et ELi liikmesriigid peaksid olema praeguste üleilmsete probleemide lahendamisel ühtsemad, ja 86 % soovis, et ELil oleks rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl.“(Küsimuse QA7 1. põhiküsimus)

Jah, aga need on ainult soovid. Kui me küsime „Kas soovite, et kõik maailma riigid võtaksid ühiseid meetmeid reostuse vastu?“, on vastus ka jaatav. Kui me küsime prantslastelt „Kas soovite, et teie parlamendiliikmed lepiksid kokku riigi eelarves?“, on vastus ka jaatav.

Siin on küsimuse QA7 diagramm (vt ka lk 79):

QA7 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega? (EL 27) (%)

ELi liikmesriigid peaksid olema praeguste üleilmsete probleemide lahendamisel ühtsemad

Euroopa Liidul peaks olema rahvusvahelisel tasandil tugevam hääl

Euroopa Liit vajab praeguste üleilmsete probleemidega toimetulekuks rohkem vahendeid

 Kokku
2025. „Nõustun“
aasta
november

 Kokku „Ei
nõustu“

 Ei tea

Kolmanda ettepaneku heakskiitmine on palju väiksem (= vastuolevaid inimesi on kaks korda rohkem).

Seda seetõttu, et kolmas etapp „Euroopa Liit vajab rohkem vahendeid“ on siduvam: kui me anname Euroopa Liidule rohkem vahendeid, tähendab see, et me võtame ressursse ära teistelt struktuuridelt. Keda sel juhul ohverdatakse?

Kolmas ettepanek eeldab valikuid, keerulisi arutelusid; Nendeks aruteludeks on vaja lihtsat ja täpset keelt: esperanto keeles.

Tehnilised spetsifikatsioonid

Tehnilised spetsifikatsioonid

6.–30. novembrini 2025 viis Verian Belgium läbi Eurobaromeetri uuringu 104,2 laine. Laine 104,2 hõlmab Euroopa Liidu liikmesriikide vastavatest rahvustest elanikke, kes elavad kõigis 27 liikmesriigis ja on 15-aastased või vanemad.

Kõikides riikides kasutatav põhivalimi ülesehitus on kihiline, mitmeetapiline, juhuslik (tõenäosuslik). Igas riigis stratifitseeritakse valimiraam kõigepealt NUTS piirkondade kaupa ja igas piirkonnas linnalisuse näitaja (DEGURBA) alusel. Igast kihist valitud valimipunktide arv kajastab kihi populatsiooni 15+. Teises etapis võeti igas kihis proovivõtukohtad tõenäosusega, mis on proportsionaalne nende populatsiooni suurusega 0+. Seega esindavad valimid kogu vaadeldud riikide territooriumi vastavalt EUROSTATi NUTS II (või samaväärsele) tasandile ning vastavalt vastava kodakondsusega elanike jaotusele suurlinna-, linna- ja maapiirkondade kaupa.²⁶

Igas valitud proovivõtukohtas valiti juhuslikult lähtekoordinaat ja kasutati pöördgeokodeerimisvahendit, et teha kindlaks koordinaadile lähim aadress. See aadress oli juhusliku jalutuskäigu algusaadress. Täiendavad aadressid (iga üheksas aadress) valiti standardsete "juhuslike marsruutide" protseduuridega esialgselt aadressilt. Igas leibkonnas valiti vastaja juhuslikult. Juhusliku valiku meetod sõltus leibkonna suurusest. Näiteks kahe üle 15-liikmelise leibkonna puhul kasutati skripti, et valida kas informaator (sõeluja küsimustikule vastav isik) või muu leibkonna abikõlblik liige. Leibkondade puhul, kus on kolm 15+ liiget, kasutati skripti, et valida kas informaator (1/3 ajast) või kaks muud leibkonna abikõlblikku liiget (2/3 ajast). Kui kaks ülejäänud liiget valiti, paluti intervjuerijal küsida kas noorimat või vanimat. Skript määrab valiku juhuslikult noorimale või vanimale võrdse tõenäosusega. See protsess jätkub nelja üle 15-aastase leibkonnaliikme puhul – juhuslikult küsitakse noorimat, teist noorimat ja vanimat. Leibkondade puhul, kus on viis 15+ liiget, pöördume tagasi viimase sünnipäeva reegli juurde.

Kui leibkonnas kellegagi ühendust ei võetud või kui valitud vastaja ei olnud kättesaadav (hõivatud), külastas küsitaja sama leibkonda veel kuni kolm korda (kokku neli kontaktikatset). Küsitajad ei märgi kunagi, et uuring viiakse eelnevalt läbi Euroopa Komisjoni nimel; nad võivad taotluse korral esitada selle teabe pärast küsitluse lõppu.

²⁶ Linnapiirkondade klassifikatsioon DEGURBA põhjal (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Värbamisestapp oli veidi erinev Madalmaades, Soomes ja Rootsis. Kahes viimati nimetatud riigis moodustati aadressi- või rahvastikuregistrist iga proovivõtukohta aadresside valim (Soomes ei valita kõiki proovivõtukohti, kuid mõnes riigis peaks vastasmäär paranema). Aadressid valiti juhuslikult. Leibkondadega võeti seejärel telefoni teel ühendust ja nad värvati küsitluses osalema. Madalmaades kasutatakse kahe kaadriga RDD-näidist (mobiil- ja lauatelefoninumbrid), kuna puudub terviklik rahvastikuregister, mis sisaldaks kättesaadavaid telefoninumbreid. Numbrite valimine mõlemas kaadris toimub juhuslikult, kusjuures iga number saab võrdse valiku tõenäosuse. Erinevalt Rootsist ja Soomest on valim klasterdamata.

	COUNTRIES	INSTITUTES	N° INTERVIEWS	FIELDWORK DATES		POPULATION 15+	PROPORTION EU27
BE	Belgium	MCM Belgium	1,021	06-11-2025	24-11-2025	9,892,796	2.6%
BG	Bulgaria	Kantar TNS BBSS	1,046	06-11-2025	26-11-2025	5,534,456	1.4%
CZ	Czechia	STEM/MARK	1,064	06-11-2025	24-11-2025	9,172,797	2.4%
DK	Denmark	Mantle Denmark (Verian)	1,016	06-11-2025	30-11-2025	5,022,981	1.3%
DE	Germany	Mantle Germany (Verian)	1,527	07-11-2025	26-11-2025	71,818,299	18.7%
EE	Estonia	B&B Research OÜ	1,006	06-11-2025	26-11-2025	1,154,359	0.3%
IE	Ireland	B and A Research	1,006	06-11-2025	30-11-2025	4,338,938	1.1%
EL	Greece	Kantar Greece	1,007	06-11-2025	23-11-2025	9,041,201	2.4%
ES	Spain	Mantle Spain (Verian)	1,011	06-11-2025	25-11-2025	42,189,318	11.0%
FR	France	MCM France	1,004	06-11-2025	26-11-2025	56,855,864	14.8%
HR	Croatia	Hendal	1,003	08-11-2025	25-11-2025	3,319,752	0.9%
IT	Italy	Testpoint Italia	1,031	06-11-2025	28-11-2025	51,784,963	13.5%
CY	Rep. of Cyprus	CYMAR Market Research	501	06-11-2025	27-11-2025	818,909	0.2%
LV	Latvia	Kantar TNS Latvia	1,004	06-11-2025	27-11-2025	1,579,066	0.4%
LT	Lithuania	Norstat LT	1,023	06-11-2025	24-11-2025	2,467,008	0.6%
LU	Luxembourg	ILRES	508	06-11-2025	28-11-2025	566,303	0.1%
HU	Hungary	Kantar Hoffmann	1,026	07-11-2025	24-11-2025	8,199,448	2.1%
MT	Malta	MISCO International	502	06-11-2025	24-11-2025	493,961	0.1%
NL	Netherlands	MCM Netherlands	1,010	06-11-2025	25-11-2025	15,228,902	4.0%
AT	Austria	Das Österreichische Gallup Ins.	1,003	08-11-2025	25-11-2025	7,842,929	2.0%
PL	Poland	Research Collective	1,016	07-11-2025	26-11-2025	31,082,980	8.1%
PT	Portugal	Intercampus SA	1,037	07-11-2025	26-11-2025	9,275,958	2.4%
RO	Romania	CSOP SRL	1,041	06-11-2025	26-11-2025	16,034,437	4.2%
SI	Slovenia	Mediana DOO	1,005	06-11-2025	24-11-2025	1,811,104	0.5%
SK	Slovakia	MNFORCE	1,003	06-11-2025	24-11-2025	4,557,290	1.2%
FI	Finland	Taloustutkimus Oy	1,001	06-11-2025	27-11-2025	4,771,619	1.2%
SE	Sweden	Mantle Sweden (Verian)	1,031	06-11-2025	26-11-2025	8,748,126	2.3%
TOTAL EU27			26,453	06-11-2025	30-11-2025	383,603,764	100%

* It should be noted that the total percentage shown in this table may exceed 100% due to rounding.

Intervjuu režiim riikide kaupa

Intervjuud viidi läbi näost näkku intervjuude kaudu kas füüsiliselt inimeste kodudes või kaugvideosuhtluse kaudu asjakohases riigikeeles. Video kaugintervjuud („veebipõhine näost näkku“ või CAVI, arvutipõhine videointervjuu, viidi läbi ainult Küprose Vabariigis, Taanis, Maltal, Madalmaades, Soomes ja Rootsis).

COUNTRIES		N° OF CAPI INTERVIEWS	N° OF CAVI INTERVIEWS	TOTAL N° INTERVIEWS
BE	Belgium	1,021		1,021
BG	Bulgaria	1,046		1,046
CZ	Czechia	1,064		1,064
DK	Denmark	703	313	1,016
DE	Germany	1,527		1,527
EE	Estonia	1,006		1,006
IE	Ireland	1,006		1,006
EL	Greece	1,007		1,007
ES	Spain	1,011		1,011
FR	France	1,004		1,004
HR	Croatia	1,003		1,003
IT	Italy	1,031		1,031
CY	Rep. Of Cyprus	441	60	501
LV	Latvia	1,004		1,004
LT	Lithuania	1,023		1,023
LU	Luxembourg	508		508
HU	Hungary	1,026		1,026
MT	Malta	325	177	502
NL	Netherlands	824	186	1,010
AT	Austria	1,003		1,003
PL	Poland	1,016		1,016
PT	Portugal	1,037		1,037
RO	Romania	1,041		1,041
SI	Slovenia	1,005		1,005
SK	Slovakia	1,003		1,003
FI	Finland	703	298	1,001
SE	Sweden	711	320	1,031
TOTAL EU27		25,099	1,354	26,453

CAPI : Computer-Assisted Personal interviewing

CAVI : Computer-Assisted Video interviewing

Veamäärad

Lugejatele tuletatakse meelde, et uuringutulemused on hinnangud, mille täpsus, kui kõik on võrdne, põhineb valimi suurusel ja vaadeldud protsendil. Umbes 1000 intervjuust koosnevate valimite puhul varieeruvad tegelikud protsendid järgmiste usalduspiiride piires:

Proovivõtu lubatud hälvetest tulenevad statistilised hälbed
(95 % usaldusnivoo juures)

<i>erinevad valimi suurused on ridades</i>						<i>erinevad täheldatud tulemused on veergudes</i>					
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N = 2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N = 4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N = 4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N = 6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N = 6000
N = 7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N = 7000
N = 7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N = 7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000
N = 10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N = 10000
N = 11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 11000
N = 12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N = 12000
N = 13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N = 13000
N = 14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 14000
N = 15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N = 15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	

95 % 90 % 85 % 80 % 75 % 70 % 65 % 60 % 55 % 50 %

Kiiresti muutuval ja keerulisel ülemaailmsel maastikul soovivad kodanikud, et Euroopa Liit tegutseks ühtselt ja ambitsioonikalt. Kaitse, julgeolek ja majandus on peamised prioriteedid ELi tugevdamiseks nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt. Eurooplased on eriti mures julgeolekuküsimuste pärast, nagu käimasolevad konfliktid ja sõjad, samuti ühiskondlike ja digiküsimuste pärast, sealhulgas desinformatsioon, veebipõhine andmekaitse ja tehisintellekti loodud eksitav sisu. Sellega seoses sooviksid Euroopa kodanikud, et ELil oleks nende kaitsmisel olulisem roll. Enamik eurooplasi peab ELi liikmesust jätkuvalt väärtuslikuks ning ELi positiivne kuvand on endiselt kõrge, kuigi see on viimastel kuudel veidi vähenenud.

Uuring, mille korraldas teadusuuringute agentuur Verian Belgium 6.–30. novembril 2025 kõigis 27 ELi liikmesriigis, viidi läbi näost näkku ning lisaks kasutati videointervjuusid Küprosel, Taanis, Soomes, Maltal, Madalmaades ja Rootsis. Kokku viidi läbi 26 453 küsitlust ja ELi tulemusi kaaluti vastavalt iga riigi elanikkonna suurusele.

Täieliku küsitluse kohta lisateabe saamiseks skannige QR-kood:

EUROBAROMEETERI JA JÄRELEVALVEÜHENDI AVALDUS

Teabevahetuse peadirektoraadi REACH-tegevuse direktoraat

Euroopa Parlament

DGCOMM-EBSU@EUROPARL.EUROPA.EU

EUROPA.EU/EUROBAROMETER

Katalooginumber: QA-01-26-015-EN-N

ISBN: 978-92-848-3394-8

ISSN: 2529-6973

DOI: 10.2861/5597640

© Euroopa Liit, 2026